q

Heves Vármegyei Esélyteremtő Paktum – 2.0

TOP_PLUSZ-3.1.3-23-HE2-2024-00001

2026. június

Heves Vármegye Önkormányzata Közgyűlésének 30/2026. (VI.26.) közgyűlési határozatával elfogadva

Tartalomjegyzék

Tartalom

BEVEZETÉS 4

I. Egészségügyi alap- és szakellátások 5

1. Egészségügyi alapellátások 5

2. Egészségügyi szakellátások 26

3. Egyéb egészségügyi ellátások, szolgáltatások 32

II.1 Szociális alap- és szakellátások 39

1. Szociális alapszolgáltatások 39

Családsegítés 58

Nappali ellátások 65

Közösségi ellátások 71

2. Szociális szakellátások 78

II.2 Gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás 90

1. Gyermekjóléti alapellátások 90

Gyermekek napközbeni ellátása 102

Gyermekek átmeneti gondozása 106

Gyermekek esélynövelő szolgáltatásai 111

2. Gyermekvédelmi szakellátások 114

III. Oktatás-képzés teljes szolgáltatási köre 119

1. Köznevelési alapfeladatok 119

2. Felnőttképzés 139

3. Egyéb oktatási, képzési feladatok 145

IV. Lakhatás, közszolgáltatások, infrastruktúra 151

1. Lakhatás, lakásállomány 151

2. Közszolgáltatások 158

3. Infrastruktúra 166

4. Bűnmegelőzést és közbiztonság javítását segítő programok 176

V. Közösségi programok a hátrányos helyzetű csoportokat érintően a társadalmi befogadás, társadalmi kohézió és identitás, munkaerőpiaci kompetenciák, együttműködés erősítésére 184

1. Mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek, illetve fiatal felnőttek számára nyújtott szolgáltatások, ellátások 184

2. Sajátos nevelési igényű, pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek számára nyújtott

szolgáltatások, ellátások 194
3. Ifjúságot célzó tevékenységek 197
4. Helyi kulturális közösségfejlesztési folyamat 204
5. Vármegyei és térségi identitás erősítése, térségfejlesztési együttműködések 210
6. Roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok 216
7. Digitális kompetenciafejlesztés 222
VI. Összegzés – A vármegyében élő hátrányos helyzetű csoportok körében feltárt szolgáltatási hiányok, valamint megoldási/beavatkozási lehetőségek átfogó, összegző bemutatása 228

BEVEZETÉS

Heves Vármegye Önkormányzata a vármegye társadalmi felzárkózásáért elköteleződve készítette el Heves Vármegyei Esélyteremtő Paktum (VEP) dokumentumát, melynek közvetlen előzményeként született meg a vármegye Szolgáltatási Út Térképe (SZÚT).
A Szolgáltatási Út Térkép (SZÚT) egy olyan, vármegyei szintű helyzetfeltáró dokumentum, mely részletesen kirajzolja a vármegyében a szolgáltatási hiányokat annak érdekében, hogy azokra adekvát válaszokat, intézkedési javaslatokat lehessen megfogalmazni a társadalmi felzárkózás segítése érdekében. A SZÚT láttatja, összegzi tehát azokat a hiányokat, melyekre építve lehet kijelölni, megtervezni azokat a beavatkozásokat, együttműködéseket, fejlesztési projekteket, melyek segítségével pótolhatók a hiányok, illetve melyek révén hatékonyan segíthető a társadalmi felzárkózás a vármegyében. A SZÚT-ban feltárt hiányokra reagáló, javaslatokat megfogalmazó dokumentum a Vármegyei Esélyteremtő Paktum (VEP).
Jelen dokumentum a TOP_Plusz-3.1.3-23 felhívás keretében elkészült, a Szolgáltatási Út Térképek és Vármegyei Esélyteremtő Paktumok felülvizsgálatát, elkészítését segítő Módszertani útmutatók és sablonok elvárásainak megfelelően készült, tartalmaz javaslatokat a vármegye érintett területegységeire is. Illeszkedik az országos és vármegyei szintű stratégiai dokumentumokhoz, legfőbb célja a társadalmi felzárkózás elősegítése, a vármegye és azon belül a hátrányos helyzetű csoportok által igénybe vehető szolgáltatások és az azokhoz való hozzáférési lehetőségek bővítése, a feltárt hiányosságok mérséklése.
A dokumentumban szerepeltetett javaslatok a SZÚT-ban feltárt hiányokra reagálnak, a települési önkormányzatok és a releváns szakmai szervezetek, valamint a tematikus munkacsoportülések szakmai szervezetei által megfogalmazottak eredményeként álltak össze, azonban a VEP nem tekinthető statikus dokumentumnak. Bizonyos időközönként felülvizsgálat szükséges annak érdekében, hogy a benne megfogalmazott javaslatok, kijelölt beavatkozások mindig az aktuális helyzetre építhessenek, reagálhassanak az időközben megvalósult fejlesztésekre, intézkedésekre, vagy az esetlegesen kialakult újabb hiányokra.
Az alábbiakban a Módszertani útmutató előírásainak megfelelően az adott szolgáltatások hiányosságainak rövid áttekintő összegzése után az elvárt táblázatos formában szerepeltetjük a hiányok megoldására javasolt eszközöket. Az 1. számú táblázatokban szerepel a lakosság egészére vonatkozó javaslatok köre, míg a 2. számú táblázatok tartalma kifejezetten a hátrányos helyzetű lakosságra (nők, gyermekek, romák, fogyatékosok, idősek, mélyszegénységben élők) vonatkozik.

Partnerség
A vármegye jelen Vármegyei Esélyteremtő Paktum dokumentumának elkészítésében nagy szerepe volt az egyeztetéseknek, partnerségeknek, a **különböző területi szinteken és tématerületeken** működő intézmények, szervezetek és szakembereik, partnereik által megfogalmazott **véleményeknek, javaslatoknak és észrevételeknek**.
A VEP készítése során lefolytatott egyeztetések során meghatározó volt a Felzárkózási Fórum és munkacsoportjainak tagjain túlmenően a **települések polgármestereinek, a vármegyében működő tankerületeknek, oktatási-nevelési, szociális, kulturális intézményeknek**, **egyházaknak, civil szervezeteknek és helyi lakosok**nak a részvétele, akikkel való kapcsolatfelvétel és közös kommunikáció során számos területen kirajzolódtak a vármegyében élők szolgáltatásokat is érintő szükségletei és elvárásai a gyakorlati tapasztalatok alapján.

I. Egészségügyi alap- és szakellátások

Az Egészségügyi munkacsoport első ülésére 2025. június 23-án 13:00 órától került sor. Helyszíne: 3300 Eger, Heves Vármegye Önkormányzata Barkóczy terme, 3300 Eger, Kossuth Lajos út 9. volt. A Munkacsoport ülésén került megvitatásra a vármegyei egészségügy helyzete *(az egészségügyi alapellátás, a terület szolgáltatási hiányai, szakemberhiány, egészségügyi szakellátás, a terület szolgáltatási hiányai, szakemberhiány, és az egyéb egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférés)*, illetve a prevenció és szemléletformálás kérdésköre, valamint a csecsemő-gyermek, ifjúsági és idősköri egészségügyi szolgáltatások fejlesztésének lehetőségei tématerületek.

1. Egészségügyi alapellátások

a) **Egészségügyi alapellátások** (*szűrővizsgálatok, egyéni egészségfejlesztés, háziorvosi, házi gyermekorvosi, fogorvosi alapellátások, alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás, védőnői és iskola-egészségügyi ellátások (iskolaorvosi, iskola-fogorvosi, iskola védőnő), otthoni szakápolások, otthoni hospice ellátások*) terén a SZÚT 1.1. pontjában feltárt települési/járási/vármegyei szolgáltatási hiányosságai

Heves vármegyében az **egészségügyi alap- és szakellátás keretei között számos ellátás, szolgáltatás biztosított** a lakosság, és ezen belül a hátrányos helyzetű csoportok (gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák) részére is, **azonban az egyes ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzáférésben, azok elérésében települési és járási szinten is mutatkoznak eltérések.**

A **<u>megelőző alapellátások</u>** területén markáns különbségek vannak járási és települési szinten is az ellátás megszervezésében, az ellátások körében, formájában és a hozzáférés tekintetében is. A járásokban és a települések jelentős részén helyben is vannak elérhető szűrővizsgálatok, szűrőprogramok, ugyanakkor a szűrővizsgálatok a legszélesebb körben az egri járásban, a vármegye székhelyen, Egerben biztosítottak, valamint a járásközpontokban. A járásokhoz tartozó többi településen már sokkal szűkebb és korlátozott a szűrővizsgálatok köre, a szűrőprogramok elérhetősége és rendszeressége, de akadt olyan település is, ahol szűrések nincsenek. A rendelkezésre álló adatok alapján jellemzően a háziorvosok, illetve ahol volt adat, a házi gyermekorvosok, védőnők, fogorvosok is végeznek szűréseket a településeken, ugyanakkor a szűrések köre és elérhetősége ott legszélesebb, ahol Egészségfejlesztési Iroda működik, járóbeteg szakellátás biztosított, valamint lehetőség van a szűrőprogramokba való bekapcsolódásra. Az egészségfejlesztő szűrőbusz jellemzően évente egy alkalommal biztosított a településeken, de vannak olyan települések is, ahol egy ideje már erre sincs lehetőség, vagy még nem is volt, holott nagy szükség lenne rá. Az egészségfejlesztő szűrőbusz évente egyszer is hiánypótló a településeken.

A járások településeinek egy részén esetenként szervezett utazás keretei között is segítik a lakosságot, a hátrányos helyzetű csoportokat (pl. idősek, nők stb.) a szűrőközpontokra való eljutásban, hogy támogassák a szűrővizsgálatokon való részvételt, illetve a vizsgálatokhoz való hozzáférést a tömegközlekedési nehézségek, az egészségi állapot, egészségügyi problémák (pl. idősek) miatt, valamint az egészségvédelem, prevenció érdekében. A mammográfiás vizsgálaton való hozzáférés esetén sok esetben megnevezésre került a szervezett utazás.

A járásokban és a járások településein jellemzően szükség lenne az elérhető szűrővizsgálatok

és szűrőprogramok körének kiszélesítésére. Az igények bár településenként eltérőek, de a legtöbb esetben szükség lenne a tüdőszűrésre, a mammográfia vizsgálatra, és gyakran megnevezésre került a bőrgyógyászati, nőgyógyászati szűrés is.

A hiányosságok, problémák megoldása érdekében szükség lenne járási szinten a helyben nem elérhető szűrővizsgálatok, illetve a szűrőprogramok rendszeres biztosítására. A települések jelentős részén szintén szükség lenne a helyben elérhető szűrővizsgálatok körének kibővítésére, szűrőprogramok elérhetővé tételére, rendszeres vagy akár rendszeres időközönkénti biztosításával, sok esetben egyes vizsgálatok esetén akár az egészségfejlesztő buszok biztosításával is. A problémák, hiányosságok megoldása érdekében igény van a humánerőforrás bővítésére, az eszközök biztosítására és a meglévő eszközök fejlesztésére, az egészségfejlesztő szűrőbuszok kitelepítésére. Több esetben említésre került az is, hogy egyes településeken 9 személyes kisbuszra és gépkocsivezetőre lenne szükség a helyben nem elérhető és vagy nem kihelyezhető szűrővizsgálatok esetében. A lakosság és a hátrányos helyzetű csoportok esetén azonban nem csak az elérhető szűrővizsgálatok, szűrőprogramok hiánya jelenti a problémát, hanem a prevenció, az egészségtudatosság, az ismeretek hiánya és az egészséggel kapcsolatos edukáció hiánya is.

A vármegyében biztosított a **háziorvosi-, házi gyermekorvosi ellátás**hoz való hozzáférés. A járásközpontokon kívül jellemzően a háziorvosi ellátás keretén biztosított a gyermekek ellátása is biztosított. A járásközpontokban és a városokban élő gyermekek azok, akik a leginkább hozzáférnek a házi gyermekorvosi ellátáshoz helyben a településen. A házi gyermekorvosi ellátás bővítésére lenne szükség több településen is.

A felnőtteket és gyermekeket is ellátó, területi ellátási kötelezettséggel bíró háziorvosok jellemzően biztosítottak vármegyei, járási és települési szinten is, ugyanakkor problémát jelent, hogy vannak betöltetlen háziorvosi és házi gyermekorvosi álláshelyek is. A betöltetlen háziorvosi és házi gyermekorvosi álláshelyek azonban járásonként és településenként is eltérőek. A betöltetlen általános orvosi körzetekben és a gyermekorvosi körzetekben a betegek ellátása jellemzően helyettesítéssel megoldott, de akadt példa olyan településekre is, ahol a háziorvos helyettesítés csak időszakosan megoldott, illetve arra is, hogy helyettesítés keretében a háziorvos csak napi 2 órában látja el a betegeket helyben. A háziorvosok és a házi gyermekorvosok leterheltsége változó, de jellemzően leterheltek. A leterheltség hátterében az alábbi fő okok állnak: a magas betegszám, valamint az egyes településeken a betöltetlen háziorvosi/házi gyermekorvosi álláshelyek miatt több beteget kell, hogy ellásson az orvos. Ennek ellenére a háziorvosok és a házi gyermekorvosok jellemzően megfelelő színvonalon biztosítják az ellátást.

A **háziorvosi ügyelet** központilag kerül megszervezésre, a háziorvosi ügyelet biztosított, leginkább a gyermekügyelet nehezen érhető el. A háziorvosi ügyeleteken a felnőtteket és gyermekeket is egyaránt ellátják. A háziorvosi és a házi gyermekorvosi ügyeleteken az ellátás színvonala jellemzően megfelelő, de az ügyeleteken is leterheltek az orvosok. A problémát a legtöbb esetben az jelenti, hogy egyrészt az egyes járásközpontokban az ügyeleti ellátás csak egy adott időintervallumban biztosított, és azon kívül jellemzően a vármegyeszékhelyen, Egerben érhető el. Az ügyeleti ellátás esetén a legnagyobb probléma az, hogy a betegek lakóhelye és az elérhető ügyelet között nagy a távolság. Az ügyeleti ellátás eléréséhez utazni kell, de a településeken gyakran nem, vagy nem megfelelő rendszerességben és időintervallumban biztosított ügyeleti időben a közösségi közlekedés, ebből adódóan vagy személygépkocsival tudnak eljutni a betegek az ügyeletre, vagy mentőt hívnak. A gyermekorvosi ügyeletre való eljutás még nagyobb kihívást jelent a vármegye gyermekes családjai számára a távolság és az idő tekintetében is.

A problémák és hiányosságok megoldása érdekében szükség lenne a betöltetlen háziorvosi és házi gyermekorvosi álláshelyek betöltésére, plusz humánerőforrás biztosítására (pl. dietetikusra, gyógytornászra, egészségpszichológusra, diplomás ápolóra, szakápolókra),

helyben elérhető háziorvos biztosítására, a lakosság körében az egészségnevelés hiányának a pótlására, a lakosság egészségügyi edukációjának a biztosítására, az ügyeletre tömegközlekedéssel való eljutás- és a településekhez közelebbi ügyeleti ellátás biztosítására is. A szolgáltatások javítása céljából további igény mutatkozik az eszközfejlesztésre is (pl. komplexebb műszerezettség, orvosi eszközök, beteghívó rendszer, röntgen stb.) és néhány település esetében a rendelő teljeskörű felújítására, vagy a rendelő helyiségszámának a bővítésére. A háziorvosi ellátás esetében sok esetben probléma forrása az egészségnevelés hiánya a lakosság körében, különös tekintettel a hátrányos helyzetű csoportok (nők, gyermekek, romák, fogyatékosok, idősek, mélyszegénységben élők) körében. Ebből adódóan nő a betegek aránya, a háziorvosok és házi gyermekorvosok leterheltsége is nő, és még kevesebb idő és lehetőség marad a megelőzésére, a prevencióra. A humánerőforrás bővítése segítséget jelente a prevenciós kapacitás növelésében, a szűrések végzésében és a krónikus betegek ellátásában is. Különösen indokolt lenne azokon a településeken, ahol a hátrányos helyzetű csoportok a távolság miatt nehezen tudnak hozzáférni a településen belül is a háziorvosi ellátáshoz, a védőnői szolgáltatásokhoz (gyerekek egy részét nem viszi el tanácsadásra szülő). Ezeken a településeken és a hátrányos helyzetű településrészeken megoldást jelenthetne a rendelőbe/tanácsadóba való szállításban való segítségnyújtás (pl. kisbusz sofőrrel) is. A hátrányos helyzetű csoportok (gyermekek, idősek, fogyatékosok, nők, mélyszegénységben élők) esetében vármegyei szinten a szűrések és a krónikus betegek gondozása bár jellemzően biztosított, de szükség lenne az ellátásokhoz való hozzáférés javításában. A teljes lakosság, de különösen a hátrányos helyzetű célcsoportok esetében hiánypótló lenne az egészségnevelés erősítése, az egészségügy edukáció, már általános iskolás kortól kezdődően a betegségek megelőzése és a betegszám csökkenése miatt is.

A vármegyében a **fogászati alapellátás**hoz való hozzáférés biztosított a lakosság részére, a felnőtteknek és a gyermekeknek is egyaránt, jellemzően vegyes körzetekben/területi ellátással, és települések többségén helyben is elérhető. A települések egy kisebb részében azonban helyben nem érhető el a lakosoknak a fogászati ellátás, jellemzően egy másik, szomszédos településen tudnak hozzájutni az ellátáshoz. A hátrányos helyzetű csoportok esetében a fogászati kezeléshez jutásának esélyei a TB finanszírozott ellátásra vonatkozóan jellemzően nem különböznek a lakosságétól a vármegyében, sem a járásokban, és a településeken sem a lakosságétól, a térítéses ellátásokat (pl. fogpótlás, fogszabályozó) azonban az anyagi helyzetükből adódóan sokkal inkább kevésbé tudják igénybe venni. A hátrányos helyzetű csoportok esetében további problémát jelent, hogy az alapellátás bár hozzáférhető számukra, de a kezelésekre sokkal ritkábban járnak vissza. A vármegyében a fogorvosi ügyelet elérhetőségéről Eger esetén van adat.

A vármegyében a lakosság fogazatának az állapota változó. A lakosság egy részének a fogazata átlagos állapotú, megfelelő, de a lakosság egy jelentősebb részének sokkal inkább kezeletlen, elhanyagolt, rossz. A lakosság fogazatának állapota azonban nem mindig függ össze a hátrányos helyzettel, ugyanakkor sokkal inkább jellemzőbb az, hogy a hátrányos helyzetű csoportok fogazata az átlagosnál is elhanyagoltabb, rosszabb.

A vármegyében a lakosság fogorvoshoz fordulási gyakorisága is változó. Szinte minden településen arról számoltak be a fogorvosok, hogy a lakosok jelentős része ritkán, gyakran csak akut probléma jelentkezése esetén veszik igénybe az ellátást. A fogorvoshoz fordulás a hátrányos helyzetű csoportok esetében is változó, de a körükben sokkal inkább jellemző, hogy ritkábban, akut esetben veszik igénybe az ellátást, és a szükséges további kezeléseken már nem jelennek meg.

A problémák megoldása érdekében kiemelt szükséglet mutatkozik az edukációra, a lakosok fogászati ellátáshoz való hozzáállásának javítására és a fogorvosi ellátáshoz való feltételek helyben történő biztosítására azokon a településeken, ahol a fogászati alapellátás helyben nem biztosított. Ezen szükségletek biztosítása a teljes lakosság számára hiánypótló lenne, de a

hátrányos helyzetű csoportoknak különösen nagy szüksége lenne rá. A hátrányos helyzetű lakosok esetében az igények között megnevezésre került az ismeretterjesztő anyagok biztosítása is. Továbbá igényként fogalmazódott meg az infrastruktúra és az eszközellátottság, eszközfejlesztés is. Több járásban és több településen is szükség lenne panorámaröntgen biztosítására az ellátás színvonalának javítása érdekében és azért is, mert az gyakran csak távolabbi városokban és főként a megyeszékhelyen biztosított a lakosoknak. Jellemző megoldatlan probléma az is, hogy az alapellátás keretében a térítéses ellátásokat csak a lakosok egy része tudja megfizetni és a hátrányos helyzetű csoportoknak különösen nagy szükségük lenne a fogpótlásra, mert gyakori a hiányos fogazat, ugyanakkor ez a beavatkozás nem térítésmentes, így alig veszik igénybe.

A hátrányos helyzetű csoportok az anyagiak, a szokások és a tudatosság hiányából fakadóan ritkábban veszik igénybe a fogászati ellátást, ebből adódóan a fogazatuk állapota is sok esetben rosszabb, mint az erre tudatosan figyelő, jobb helyzetben lévő csoportok tagjaié. Az alapellátás keretében a fogászati kezelésekhez hozzá tudnának jutni, de szociokulturális okokból kifolyólag már a kezelésen való megjelenés sem történik meg sok esetben. A fogazat jó állapotának megőrzése is elsősorban prevenciót igényel. Ebből adódóan már az óvodában el kellene kezdődnie a fogászati szűrővizsgálatoknak a probléma mérséklése érdekében, majd az éves iskolafogászaton való jelenlét (mindkettő ellátása kötelező, ugyanakkor a jelenlét nem) is hiánypótló lenne, és sok esetben a szülő nem viszi a jelzések ellenére sem a gyermeket a kezelésekre. A rendszeres, kampányjellegű, illetve a lakosságközeli fogászati szűrési lehetőségek számának növelésével, a prevenció és tájékoztatás biztosításával javítható lenne a lakosság fogazatának állapota.

A család- és nővédelemmel kapcsolatos szolgáltatások elérhetőek és igénybevehetőek a vármegyében. Számos településen biztosított helyben a **védőnői ellátás**, több helyen helyettesítés keretében megoldott a védőnői jelenlét. A védőnői szolgáltatással többnyire elégedett a lakosság. A várandós anyák gondozása megfelelő színvonalú, a terhesgondozást több helyen a szakellátás távolsága nehezíti. Számos településen megfogalmazódott igényként az, hogy még több prevenciós előadásra lenne szüksége a várandós nőknek. Leterheltségük, mentális terhelésük számos településen igen nagy, különösen ott, ahol a hátrányos helyzetű ellátottak száma magas. A hátrányos helyzetű családokkal a napi kapcsolat rendkívül fontos, jelenlétük nélkülözhetetlen, az óvodákban és iskolákban is igény lenne a gyakoribb jelenlétre. A védőnők jelentős része részt vesz a gyermekvédelmi jelzőrendszerben is és probléma észlelése esetén azonnal megteszi a szükséges jelzést. Egészségügyi szolgáltatások érhetőek el részben az iskolaorvos, részben az iskolafogorvos által biztosított ellátások keretében, településenként eltérő formában. 2023. júliusáig a települési önkormányzatok az egészségügyi alapellátás körében biztosították a védőnői ellátást. Az egészségügyi alapellátásról szóló törvény módosulásával az állam az egészségügyi alapellátás körében - a települési önkormányzattal együttműködésben - gondoskodik a védőnői ellátásról, az irányító vármegyei intézmény útján, mely a Heves Vármegyei Markhot Ferenc Kórház.

A Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő adatai alapján minden településen elérhető mind az otthoni szakápolás, mind az otthoni hospice ellátás. A települési adatbekérőkben egyes települések képviselői viszont jelezték, hogy a szolgáltatások hosszabb ideig aktiválódnak, gyakran hetekbe/hónapokba is belekerül.

b) Az **egészségügyi alapellátások** (*szűrővizsgálatok, egyéni egészségfejlesztés, háziorvosi, házi gyermekorvosi, fogorvosi alapellátások, alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás, védőnői és iskola egészségügyi (iskolaorvosi, iskola-fogorvosi, iskola*

védőnő) ellátások, otthoni szakápolások, otthoni hospice ellátások) terén a SZÚT 1.1. pontjában feltárt szolgáltatási hiányok, vagy akadályozó tényezők megoldása, elhárítása érdekében tervezett beavatkozások, fejlesztések
A Felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) c7) 1-5; d1) 1-10; d2) 1-4**)**

1. SZ. TÁBLÁZAT

Az egészségügyi alapellátások LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok az egészségügyi alapellátásban	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló**
1.	**Szűrővizsgálatok elérhetősége és igénybevétele:** Számos településen a szűrővizsgálatok helyben nem, vagy csak korlátozottan érhetők el. Alacsony a lakossági részvétel, valamint nehézséget jelent a szűrőhelyek megközelítése. Nincs elegendő **forrás** a szűrővizsgálatok megszervezéséhez a kis településeken	A korlátozott hozzáférés hátterében az infrastruktúra és a finanszírozási források hiánya áll. A részvételi arányt csökkenti a lakosság alacsony egészségtudatossága, a hiányos tájékoztatás, valamint a közlekedési nehézségek, különösen az idősek és gépjárművel nem rendelkezők esetében.	A szűrővizsgálatok körének bővítése, rendszeressé tétele és mobil szűrőegységek működtetése. A szükséges humánerőforrás, eszközök és finanszírozás biztosítása. A lakosság célzott tájékoztatása, motiválása, valamint az eljutás támogatása. Az érintett szereplők (védőnők, EFI-k, civil szervezetek) bevonása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	**Háziorvosi és házi gyermekorvosi ellátás helyzete:** Több településen nem biztosított az állandó háziorvosi és gyermekorvosi ellátás,	Orvoshiány, különösen gyermekorvosok tekintetében. Magas betegterhelés, különösen a hátrányos helyzetű lakosság körében.	Humánerőforrás biztosítása és ösztönzési rendszerek kialakítása. Infrastruktúra fejlesztése, praxisok összevonása és fenntartható működésük biztosítása. Szakmai együttműködések erősítése, különösen az egészségfejlesztési irodákkal.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási,	Nem

	különösen a házi gyermekorvosok száma kevés. A praxisok túlterheltek, az infrastruktúra sok esetben nem megfelelő, a kis praxisok működése nem hatékony.	Elavult infrastruktúra, valamint a szakmai együttműködések és motiváció hiányosságai.	A betegút-szervezés és kommunikáció javítása.		szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	
3.	**Prevenciós és népegészségügyi szolgáltatások:** A prevenciós, népegészségügyi és telemedicinális szolgáltatások elérhetősége korlátozott.	Hiányos humánerőforrás, alacsony szakmai motiváció, valamint az egészségfejlesztési rendszerek ismeretének hiánya.	Szakemberek alkalmazása, szolgáltatások fejlesztése, praxisközösségek létrehozása. Az EFI-kkel való együttműködés erősítése, valamint a prevenciós tevékenységek támogatása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	**Ügyeleti ellátás hozzáférhetősége:** Az ügyeleti ellátások – különösen gyermekellátás – nehezen érhetők el (távolság és korlátozott időtartam miatt).	Nagy földrajzi távolságok, valamint a közlekedési infrastruktúra hiányosságai.	A lakóhelyhez közelebbi ellátások biztosítása, illetve az eljutás támogatása rövid távon.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
5.	**Fogorvosi ellátás helyzete:** Több településen nem elérhető helyben a fogorvosi ellátás, a lakosság csak akut esetben veszi igénybe. Fogorvosi ellátások körében **eszközigény**.	Hozzáférési nehézségek (csak a településtől távolabb tudják igénybe venni), humánerőforrás- és eszközhiány, alacsony prevenciós szemlélet.	Helyi és mobil fogorvosi ellátás biztosítása, eszközfejlesztés, valamint prevenciós programok megvalósítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

6.	**Védőnői ellátás:** A védőnői ellátás nem mindenhol teljes körű, a szakemberek túlterheltek, az infrastruktúra hiányos.	Humánerőforrás-hiány, magas esetszám, valamint elavult eszközök és infrastruktúra.	Humánerőforrás bővítése, eszközfejlesztés, infrastruktúra korszerűsítése, valamint ösztönző rendszerek kialakítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
7.	**Egészségfejlesztési programok:** Hiányoznak az egészségfejlesztő és egészségtudatosságot erősítő programok	Szakemberhiány, forráshiány, valamint alacsony lakossági ismeretszint.	Programok, előadások, szűrések szervezése, valamint a szükséges szakmai háttér biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
8.	**Óvodai mozgásfejlesztés:** Alacsony a fizikai aktivitás már óvodás korban is, hiányoznak a sport- és testmozgás-programok	Hiányos szülői és intézményi szemlélet, valamint korlátozott programkínálat.	Óvodai mozgásfejlesztő programok szervezése, szülők bevonása segítő programokkal, korai szűrések biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
9.	**Iskolai mozgásfejlesztés:** Kevés a tanórán kívüli sportolási lehetőség.	Korlátozott infrastruktúra, alacsony a sportprogramok kínálata, hozzáférési nehézségek a kisebb településeken.	Sportprogramok bővítése, innovatív eszközök alkalmazása, hozzáférés javítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

10.	**Fejlesztő szolgáltatások - felnőtteknek:** Korlátozottan érhetők el az egészségügyi fejlesztő szolgáltatások és mozgásprogramok. (pl.: gyógytorna, gyógypedagógia stb.)	Szakemberhiány (gyógytornász, gyógypedagógus, fizioterapeuta, gyógymasszőr stb.), információhiány, valamint hozzáférési korlátok.	Oktatási programok, kiadványok készítése, valamint szakmai szolgáltatások bővítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
11.	**Fejlesztő szolgáltatások - gyermekeknek:** Magas a fejlesztésre szoruló gyermekek száma, miközben a fejlesztő szolgáltatások kapacitása korlátozott.	Szakemberhiány, túlterheltség, valamint a szolgáltatások korlátozott hozzáférhetősége. A vármegyében magas a fejlesztendő gyermekek száma. Számos mozgás- és egyéb készségfejlesztés indokolt.	Szakemberek számának növelése (gyógytornász, gyógypedagógus, egyéb fejlesztő szakemberek), szolgáltatások bővítése, modern eszközök alkalmazása, valamint preventív programok erősítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

2. SZ. TÁBLÁZAT

Az egészségügyi alapellátások LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások a HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK *(gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák)* **körében**						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok az egészségügyi alapellátásban	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló**
GYERMEKEK						
1.	Egészségfejlesztő programok hiánya (táplálkozás, balesetmegelőzés)	A gyermekek jelentős része nem rendelkezik megfelelő ismeretekkel az egészséges táplálkozás és a balesetmegelőzés területén, hiányosak a prevenciós ismereteik. Az egészségtudatosságra nevelés nem kellően biztosított sem a családi, sem az intézményi környezetben, valamint hiányoznak a célzott programok és edukációs tevékenységek.	Prevenciós szemléletű, egészséges életmódra nevelő foglalkozások szervezése a táplálkozás és balesetmegelőzés témakörében. Az önkéntesség szerepének erősítése a programok megvalósításában.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	**Egészségtudatosság és digitalizáció hatásai** Hiányoznak a digitalizáció és az online tér egészségre gyakorolt negatív	Szakemberhiány, szervezési és forráshiány, valamint az egészségfejlesztési programok alacsony prioritása.	Prevenciós egészségnapok, ismeretterjesztő előadások és szűrőprogramok szervezése a gyermekek számára. Gyakorlati oktatások, valamint online és nyomtatott tájékoztató anyagok készítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási,	Nem

	hatásait bemutató programok, valamint az egészségfejlesztő események (egészségnapok, szűrések, előadások).				szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	
3.	Óvodai mozgásfejlesztés hiányosságai	Az óvodáskorú gyermekek körében alacsony a fizikai aktivitás, és nem biztosított minden esetben a mozgásfejlesztő programok elérhetősége. A szülők és intézmények egészségtudatossága eltérő, valamint hiányoznak a szervezett mozgásfejlesztő programok és a korai szűrések.	Óvodai mozgásfejlesztő programok biztosítása, szülők bevonása edukációs tevékenységeken keresztül (előadások, gyakorlati foglalkozások). Az egészségi állapothoz igazított mozgásformák oktatása, valamint korai szűrések biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	Iskolai, tanórán kívüli sportprogramok hiánya	Alacsony a tanórán kívüli sporttevékenységek aránya, különösen a hátrányos helyzetű gyermekek körében. Szűkös programkínálat, a családi háttérből fakadó egészségnevelési hiányosságok, valamint a közösségi lehetőségek korlátozottsága.	Rendszeres iskolai mozgásprogramok biztosítása, a gyermekek egészségi állapotához igazított mozgásformák oktatása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
5.	Egészségügyi szolgáltatáshoz való hozzáférés hiánya; gyógytornászi szolgáltatás hiánya egyes településeken.	Egyes településeken nem elérhető gyógytornász szolgáltatás, valamint hiányoznak a mozgásfejlesztést támogató ismeretek és eszközök. Szakemberhiány, információhiány, valamint a szolgáltatásokhoz való korlátozott hozzáférés.	Mozgásfejlesztő kiadványok készítése és előadássorozatok szervezése. Innovatív eszközök (pl. virtuális megoldások) alkalmazása a prevenció és a motiváció erősítése érdekében.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

6.	Speciális fejlesztő szolgáltatások hiánya	A gyermekek számára nem biztosított megfelelő mértékben a fejlesztő szakemberek (pl. gyógypedagógus, gyógytornász) jelenléte. Szakemberhiány, valamint az igényekhez képest alacsony kapacitás.	Fejlesztő szakemberek folyamatos foglalkoztatásának biztosítása. Innovatív eszközök alkalmazása a fejlesztési folyamatok hatékonyságának növelésére.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
7.	Gyermekek egészségügyi ellátáshoz való hozzáférése nem minden településen biztosított	Nem biztosított a gyermekek számára a helyben elérhető fogászati szűrés és ellátás, valamint nehézkes a gyermekorvosi, ortopédiai és szemészeti ellátásokhoz való hozzáférés. Alacsony a szűréseken való részvétel. Humánerőforrás-hiány (betöltetlen álláshelyek), közlekedési nehézségek, valamint a szülői együttműködés hiányosságai.	A gyermekek szűréseinek és alapellátásának folyamatos biztosítása, az ügyeleti ellátás elérhetőségének javítása. A szűréseken való részvétel ösztönzése, szükség esetén kötelezővé tétele. A szülők, védőnők és egyéb szakemberek közötti együttműködés erősítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
8.	Egészségügyi ellátás igénybevételének hiányosságai, a hátrányos helyzetű gyermekek egy része nem jut el a háziorvoshoz, tanácsadásra	A hátrányos helyzetű gyermekek egy része nem jut el rendszeresen vagy időben az egészségügyi ellátásokra. Alacsony szülői egészségtudatosság, információhiány, valamint együttműködési nehézségek.	Tájékoztató és motivációs programok szervezése a szülők számára, a szakemberek és a családok közötti kommunikáció erősítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
IDŐSEK						
1.	Szűrővizsgálatokhoz való hozzáférés nem megfelelően biztosított	Az időskorú lakosság számára nem biztosított megfelelően a településen kívül elérhető	Szállítási lehetőségek biztosítása az idősek számára a szűrőközpontokba, segítség az eljutás támogatásában és a szolgáltatások hozzáférhetőségének javításában.	Javasolt ütemezés: éves szinten	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok,	Nem

		szűrővizsgálatokhoz való hozzáférés. A szűrővizsgálatok jellemzően központi helyszíneken érhetők el, amelyek megközelítése nehézséget jelent az idősek számára a nagy távolság, valamint a közösségi közlekedés hiányosságai (pl. alacsony járatsűrűség, fizikai akadályok) miatt.		Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	
2.	Egészségfejlesztő programok hiánya	Az időskorú lakosság jelentős része nem rendelkezik megfelelő ismeretekkel az egészséges táplálkozás és a balesetmegelőzés területén. Hiányoznak a célzott egészségfejlesztő programok és az idősek számára elérhető prevenciós edukációs lehetőségek.	Egészségfejlesztő és ismeretterjesztő előadások szervezése az egészséges táplálkozás és balesetmegelőzés témaköreiben.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	Komplex egészségfejlesztési programok hiánya	Hiányoznak a komplex egészségfejlesztő programok, szűrések és egészségnapok, valamint korlátozott a digitalizáció egészségre gyakorolt hatásait bemutató programok elérhetősége. Kevés az életmentő eszköz, továbbá nem biztosítottak az idősek fizikai és mentális állapotát támogató aktivitások. Szakemberhiány, forráshiány, valamint a programok szervezésének alacsony szintje. Az idősek egészségtudatossága és digitális ismeretei hiányosak, különösen az online tér kockázatai tekintetében.	Helyben elérhető egészségnapok, szűrések és ismeretterjesztő programok szervezése, a háziorvosok, védőnők és egészségfejlesztési irodák bevonásával. A digitalizáció kockázataira fókuszáló szemléletformáló programok megvalósítása. Életmentő eszközök beszerzése. Az idősek fizikai aktivitását támogató programok fejlesztése (pl. célzott mozgásprogramok, fitnesz parkok kialakítása, digitális tartalmak). Közösségi és kognitív fejlesztést szolgáló programok (pl. klubfoglalkozások, játék alapú fejlesztések) megvalósítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

4.	Gyógytornászi és mozgásfejlesztő szolgáltatások hiánya	Nem biztosított megfelelően a gyógytornászi ellátás, valamint hiányoznak a mozgásfejlesztéshez kapcsolódó ismeretek és programok. Szakemberhiány, információhiány, valamint a lakosság nem rendelkezik elegendő ismerettel az életkorának és egészségi állapotának megfelelő mozgásformákról. A tájékoztató anyagok és programok hiányoznak.	Mozgásfejlesztő kiadványok és előadássorozatok szervezése, komplex mozgásprogramok megvalósítása. Az egészségi állapothoz igazított mozgásformák tanítása. Innovatív eszközök (pl. digitális és virtuális megoldások) alkalmazása a hatékonyság és motiváció növelése érdekében.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
NŐK						
1.	Nőgyógyászati szűrővizsgálatok elérhetősége nem minden településen biztosított	A településeken nem, vagy csak korlátozottan érhetők el a nők számára alapvető szűrővizsgálatok, különösen a mammográfiás vizsgálatok és a méhnyakszűrés. A szűrővizsgálatok jellemzően nem helyben kerülnek megszervezésre, ami csökkenti a részvételi arányt, valamint hiányoznak a helyi szinten szervezett, rendszeres szűrési lehetőségek.	A mammográfiás és méhnyakszűrések helyben történő biztosítása, mobil szűrőegységek (szűrőbuszok, szűrőkamionok) bevonásával.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Szűrővizsgálatokhoz való hozzáférés közlekedési akadályai	A nők számára nehézséget jelent a szűrőközpontokba történő eljutás. A közösségi közlekedés hiányosságai, valamint az utazási költségek és szervezési nehézségek visszatartják a nőket a szűrések igénybevételétől.	Szervezett szállítás biztosítása a szűrőközpontokba történő eljutás érdekében. Az önkéntes hálózatok bevonása az eljutás támogatásába.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

3.	Egészségfejlesztési programok hiánya	A nők és anyák jelentős része nem rendelkezik megfelelő ismeretekkel az egészséges táplálkozás és balesetmegelőzés területén. Hiányoznak a célzott, helyben elérhető egészségfejlesztő és prevenciós programok, valamint az edukációs lehetőségek.	Egészségfejlesztő és ismeretterjesztő előadások szervezése, különös tekintettel a várandós és kisgyermekes anyákra.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	Komplex egészségfejlesztési programok hiánya	A települések jelentős részén nem elérhetők egészségfejlesztő programok, egészségnapok, szűrések és ismeretterjesztő előadások, valamint hiányzik a megfelelő szakemberállomány. Szakemberhiány, forráshiány és szervezési kapacitások korlátozottsága. Az egészségtudatosság alacsony szintje a női lakosság körében.	Prevenciós programok, egészségnapok és szűrések szervezése. A szükséges szakemberek bevonása és együttműködésük erősítése. Széleskörű tájékoztatás biztosítása a szűrések fontosságáról és elérhetőségéről.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
5.	Hiányoznak a közösségi és egészségfejlesztési célú mozgásprogramok, valamint az óvodai mozgásfejlesztéshez és tanórán kívüli sporttevékenységekhez kapcsolódó lehetőségek.	A nők – különösen az anyák – támogatása nem megfelelő a gyermekek egészségfejlesztésében, valamint hiányoznak a számukra elérhető információk és programok.	Óvodai mozgásfejlesztési programok biztosítása, valamint a nők, anyák számára tájékoztató és edukációs anyagok készítése és elérhetővé tétele.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
6.	Gyógytornászi és mozgásfejlesztő szolgáltatások hiánya	Korlátozottan érhetők el a gyógytornászi szolgáltatások, valamint hiányoznak a mozgásfejlesztéshez szükséges ismeretek és eszközök. Szakemberhiány, információhiány, valamint a célcsoport számára nem elérhető vagy nem hozzáférhető	Mozgásfejlesztő kiadványok és előadássorozatok szervezése, gyakorlati képzések biztosítása. Ergonómiai ismeretek oktatása, valamint az egészségi állapothoz igazított mozgásformák tanítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

		mozgásfejlesztő programok és kiadványok.	Innovatív eszközök (pl. digitális megoldások) alkalmazása a programok hatékonyságának növelése érdekében.			
FOGYATÉKKAL ÉLŐK						
1.	Fogyatékos személyek számára a fogászati ellátás nehézkes igénybevétele	A helyi ellátórendszer nem képes biztosítani az ambuláns kezelést; a hozzájutáshoz gyakran utaztatás vagy betegszállítás szükséges, amely többletköltséget jelent, és így akadályozza az ellátáshoz való hozzáférést. A fogyatékos személyek fogászati ellátása gyakran csak szakellátó helyen, altatásban oldható meg, az ambuláns ellátás helyben nem biztosított.	Ambuláns fogászati ellátás folyamatának kidolgozása. A helyszínre történő eljutás támogatása és megszervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Tematizált egészségfejlesztő és prevenciós programok hiánya	A fogyatékos személyek körében hiányoznak az egészséges táplálkozás, balesetmegelőzés és egészségtudatosság alapjait erősítő programok, prevenciós egészségnapok, ismeretterjesztő előadások, szűrések. Helyben nem elérhetőek a szükséges szakemberek és programok. A tudatos életmód alapjait adó alapismeretek hiánya akadályozza az egészségmegőrzést és a balesetek megelőzését.	Fogyatékos személyek részére tanácsadások, prevenciós és balesetmegelőzéssel összefüggő információs programok szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	Ellátásokhoz való hozzáférés hiányosságai és protokollhiány	Nincs egységes protokoll, tájékoztatás arra, hogy fogyatékkal élők, autizmus spektrumzavarral élők hogyan vehetik igénybe a fogászati és egyéb egészségügyi ellátásokat.	Egységes protokoll, tájékoztató készítése a fogyatékkal élők fogászati és egészségügyi alapellátási lehetőségeiről. Egy kijelölt intézmény kialakítása, amely speciálisan ezt a célcsoportot tudja ellátni.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok	Nem

		Az ellátást biztosító orvosok és intézmények gyakran nem tudják fogadni a speciális célcsoportot.			stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	
4.	Szűrővizsgálatokra történő eljutás akadályai	A fogyatékkal élők és idősek számára problémát jelent a helyben nem elérhető szűrővizsgálatokon való részvétel. Távolság, közösségi közlekedés hiánya, fizikai akadályok a közlekedésben.	Szállítás megoldása a szűrőközpontokba.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
5.	Egészségügyi ellátások akadálymentesítésének hiányosságai	Az akadálymentesítés nem teljeskörű, hiányzik a KÉK – Könnyen Érthető Kommunikáció használata, kevés a jelnyelvet ismerő dolgozó. Az egészségügyi intézmények elsősorban fizikai akadálymentesítésre koncentrálnak, és nem ismerik vagy alkalmazzák a kommunikációs akadálymentesítést. ellátásokat az értelmileg akadályozott személyek.	Infokommunikációs akadálymentesítés, jelnyelvi tolmácsok biztosítása az intézményekben, jelnyelvi videóhívásra alkalmas tolmács eszközök beszerzése KÉK-kommunikációs képzések szervezése az egészségügyi dolgozók számára. Értelmileg akadályozott személyeket segítő akadálymentesítés ismertségének növelése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
6.	Célzott egészségtudatosságot erősítő programok, szűrések hiánya	Hiányoznak a fogyatékkal élők számára célzottan szervezett szűrő- és egészségtudatosságot fejlesztő programok, sportolási lehetőségek. A programok és szakszemélyzet hiánya miatt a fogyatékkal élők számára nem elérhetőek az egészségtudatosságot erősítő, testmozgást elősegítő szolgáltatások.	Ingyenes helyi szűrések, szűrőbuszok biztosítása. Prevenciós egészségnapok, programok, ismeretterjesztő előadások szervezése. Sportolási programok SNI személyek számára.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

7.	Érzékenyítő programok hiánya	Hiányoznak az egészségügyi dolgozók számára az érzékenyítő előadások, amelyek hozzájárulnának a fogyatékkal élők megfelelő ellátásához. A szakemberek képzése és tapasztalata a fogyatékkal élőkkel való bánásmódra nem teljes körű.	Rendszeres, folyamatos érzékenyítő programok szervezése a fogyatékkal élők érdekképviseleteivel együttműködve.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK, ROMÁK						
1.	Nőgyógyászati szűrővizsgálatokhoz való hozzáférés hiánya	A mélyszegénységben élő nők körében rendkívül ritka a mammográfiás vizsgálatokon és méhnyak-szűrésen való részvétel. Helyben nincs szervezett hozzáférés a rendszeres szűrővizsgálatokhoz.	Mammográfiás és méhnyakszűrések elérhetőségének biztosítása a településeken. Szűrőbuszok vagy szűrőkamionok kitelepülése a helyi közösségekhez.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Egészségfejlesztő és tudatosságot erősítő programok hiánya	A vármegye nem minden településén érhetők el helyben egészségfejlesztő programok, prevenciós egészségnapok, ismeretterjesztő előadások, valamint hiány van szakemberekből is.	Egészségfejlesztő és tudatosságot növelő helyi programok szervezése. Az egészségfejlesztő programok megvalósításához megfelelő szakemberek biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	Egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés és mozgásfejlesztés hiánya	Sokan keveset mozognak, vagy mozgásproblémáik vannak, és nem ismerik a számukra megfelelő gyakorlatokat. Személyre szabott tanácsadás nem áll rendelkezésre.	Szakemberek (pl. gyógytornász) biztosítása. Ergonómiai ismeretek elméleti és gyakorlati oktatása. Mozgásfejlesztő kiadványok készítése és előadássorozatok szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns	Nem

			Gyakorlati mozgásprogramok szervezése, az egészségi és fizikai állapotnak megfelelően. Modern eszközök bevezetése a motiváció és hatékonyság növelésére.		államigazgatási szervek	

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – TELJES LAKOSSÁG

Megelőző alapellátások: Az egészségmegelőző vizsgálatokhoz való hozzáférés javítása kiemelt jelentőségű feladat. Fontos nemcsak a vizsgálatok fizikai elérhetőségének növelése, hanem a szűrések típusának bővítése, valamint azok rendszerességének biztosítása is. A vármegye településein a szűrőbuszok vagy szűrőkamionok kihelyezése nélkülözhetetlen, melyhez elengedhetetlen a megfelelő szakszemélyzet, műszerek és finanszírozási források rendelkezésre állása. A vizsgálatok megszervezésében és lebonyolításában, valamint a kiemelten veszélyeztetett csoportok felkutatásában nagyobb szerepet kell kapni a védőnőknek, az egészségfejlesztési irodáknak, valamint a megfelelő felszereltséggel és szakmai tudással rendelkező nonprofit szervezeteknek. A szűrések időzítésében és koordinálásában a vármegyei és helyi önkormányzatok aktív közreműködése is javasolt.

A lakosság motiválása kulcsfontosságú, amelyhez szemléletformáló előadások, tájékoztató kampányok és programok szervezése ajánlott, bemutatva a vizsgálatok fontosságát. A háziorvosok számára érdemes nagyobb időkeretet biztosítani a prevenciós tevékenységekre. Az orvosok folyamatos tájékoztatása a legmegfelelőbb szűrőközpontokról szintén hozzájárul a hatékony betegirányításhoz. A szűrőközpontokhoz való eljutás támogatása is alapvető fontosságú, akár autóbuszos, kisbuszos szervezett utazásokkal, sofőr biztosításával, ami jelentős segítséget jelenthet a kisebb települések lakóinak.

Rendszeres egészségfejlesztő programok, előadások, kampányok, már óvodás kortól, szükségesek az egészségtudatosság növeléséhez, biztosítva a megfelelő humánerőforrást és pályázati forrásokat. Átfogó programok bevezetése és fenntartása is fontos a lakosság testi és mentális egészségi állapotának javítása, az életmódbeli szokások fejlesztése és a betegségek korai megelőzése érdekében.

Háziorvosi és házi gyermekorvosi ellátás: Az egészségügy egyik alapvető feladata a megfelelő humánerőforrás biztosítása, beleértve az orvosokat és képzett asszisztenciájukat, különösen a kistelepüléseken. Kiemelten fontos a gyermekorvosi hiány enyhítése, ösztönözve az orvosokat, hogy vállaljanak gyermekorvosi praxisokat kis településeken.

Az ellátás javítását segítheti a megfelelő eszközellátottság biztosítása, valamint pályázati források biztosítása a szükséges eszközök, műszerek beszerzésére és az infrastruktúra fejlesztésére. A praxisok fejlesztését támogató pályázati lehetőségek feltérképezéséhez, valamint a pályázati tevékenységek lebonyolításához biztosítani kell szakmai támogatást az orvosok számára, hogy a szakmai feladatokra koncentrálhassanak. Az ellátó épületek korszerűsítése, akadálymentesítése, a rendelők számának növelése, beteghívó rendszerek kialakítása, új épületek építése mind növelheti az ellátás minőségét és hozzáférhetőségét.

A szűrővizsgálatok háziorvosi rendelőkbe történő integrálása, az egészségfejlesztési irodákkal való szoros együttműködés, valamint a kisebb vagy nehezen működő praxisok összevonása vagy vegyes ellátások kialakítása szintén megoldásként merül fel. A háziorvosok folyamatos szakmai továbbképzése, feladatkörük pontos meghatározása és az egészségfejlesztési irodákkal való együttműködés ösztönzése elősegítheti a minőségi ellátást és a prevenciós munkát.

A helyi ügyeleti ellátás biztosítása hosszú távon, rövid távon pedig a vármegyeszékhelyre való bejutás támogatása javasolt.

Fogorvosi ellátás: Helyben elérhető fogorvosi szolgáltatás biztosítása, megfelelő

humánerőforrással és asszisztenciával, alapvető feladat. A lakosság ismereteinek bővítése, a szűrés és kezelés fontosságának tudatosítása érdekében tájékoztató anyagok, kampányok és programok szükségesek. Speciális eszközellátottság, fogászati bútorzat, informatikai rendszer korszerűsítése is fontos, ehhez anyagi forrás biztosítása elengedhetetlen.

Védőnői ellátás: Több humánerőforrás biztosítása helyben, magasabb óraszámmal, a minimumfeltételek feletti eszközellátással szükséges. A hatékony védőnői munkához szemléltető modellek, nagyobb teljesítményű informatikai eszközök, valamint diagnosztikai eszközök beszerzése javasolt. Motivációs elemek, például bérkiegészítés pályázati forrásból, a hátrányos helyzetű gondozottak súlyozott figyelembevételével, ösztönző hatásúak lehetnek. Programok, előadások, kiadványok és gyakorlati oktatások megvalósítása szükséges az egészségfejlesztés és mozgásfejlesztés elősegítésére. Infrastrukturális fejlesztések (épületbővítés, átalakítás, korszerűsítés) szintén fontosak, pályázati forrás biztosításával.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK

Gyermekek számára kiemelten fontos a prevenció, az egészséges életmódra nevelés, az ismeretterjesztő foglalkozások és a szűrővizsgálatok biztosítása. A részvétel ösztönzése és bizonyos esetekben kötelezővé tétele javasolt. A gyakorlati oktatás, valamint online és papír alapú kiadványok kiegészítik a prevenciós nevelést. Az óvodai és iskolai mozgásprogramok, különösen a szülők bevonásával, valamint a modern technológia és virtuális tér alkalmazásával jelentősen növelhetik a hatékonyságot.

Az **idősek** számára kiemelten fontos a szűrőközpontokba történő eljutás támogatása (szervezett utazással, autóbusszal, kisbusszal, sofőrrel). Számukra hatékony megoldást jelenthetnek az egészségfejlesztő, táplálkozási és balesetmegelőzési programok, kiadványok, előadások és egészségnapok. A fizikai aktivitás és egészségmegtartás fejlesztése játékklubok és fitness programok formájában ajánlott, az idősek életmódjának felmérését és elemzését követően.

A **nők** esetében a mammográfiás és méhnyak-szűrések települési elérhetősége kulcsfontosságú. Szűrőbuszok, szűrőkamionok kihelyezése, valamint a helyszínre való szállítás megszervezése szükséges. Egészségfejlesztő és prevenciós programok indítása kiemelt feladat.

A **fogyatékkal élők** számára fogászati kezelések protokolljának kidolgozása, ambuláns ellátás biztosítása, és a helyszínre jutás támogatása elengedhetetlen. Az ellátási lehetőségek feltérképezése után kijelölhető egy speciális intézmény, amely ezt a csoportot látja el. A fizikai és kommunikációs akadálymentesítés, jelnyelvi tolmácsolás biztosítása, KÉK-kommunikáció képzések szervezése jelentősen javíthatja az ellátás minőségét.

Folyamatos érzékenyítő tréningek szervezése a fogyatékkal élők érdekképviseleteivel együttműködve segítheti az egészségügyi dolgozók megfelelő bánásmódját.

A **mélyszegénységben élők, és romák** részvételének ösztönzése a szűréseken túl az egészségfejlesztő és tudatosságot növelő programok és kiadványok szervezését igényli, a szakemberek aktív közreműködésével. Önkéntesek bevonása tovább növelheti a szolgáltatások elérhetőségét.

2. Egészségügyi szakellátások

a) Az **egészségügyi szakellátások** *(járóbeteg szakellátás, fogorvosi szakellátás, fekvőbeteg szakellátás)* terén a SZÚT 1.2. pontjában feltárt települési/járási/vármegyei szolgáltatási/hozzáférési hiányosságai

Heves vármegye közfinanszírozott **járóbeteg szakellátását** 12 db, az elérhető szolgáltatásokat és/vagy az ellátott népességet tekintve jelentős szolgáltató biztosítja szerződéses keretek között. A szolgáltatásokban domináns szerepet játszik a vármegyei fekvőbeteg-ellátó intézmény, a Heves Vármegyei Markhot Ferenc Kórház által működtetett integrált járóbeteg-ellátás. Az ellátórendszerben a legnagyobb forgalom a laboratóriumi diagnosztika és a fizioterápia területeken jellemző. Fontos cél az egészségügyi szolgáltatáshoz való hozzáférés területi kiegyenlítése, a társadalmi esélykülönbségek csökkentése; a járóbeteg szakellátások infrastrukturális körülményeinek és műszerezettségének javítása.
A vármegye **egészségügyi szakellátása**, azon belül a járóbeteg szakellátás is orvoshiánnyal küzd. A betegek gyakran a szakorvost követik, akár más, akár saját tapasztalatukra építve adott személyhez ragaszkodnak, így akár nagy távolságokra is elutaznak annak érdekében, hogy az adott, választott orvos vizsgálja, lássa el őket. Ebből is adódik, hogy a vármegyei járóbeteg szakellátók leterheltsége, kapacitásainak kihasználtsága - így a benne dolgozó orvosok leterheltsége– sem egyenletes területileg.

b) Az **egészségügyi szakellátások** *(járóbeteg szakellátás, fogorvosi szakellátás, fekvőbeteg szakellátás)* terén a SZÚT 1.2. pontjában feltárt lakossági szolgáltatási/hozzáférési hiányok, vagy akadályozó tényezők megoldása, elhárítása érdekében tervezett beavatkozások, fejlesztések

1. SZ. TÁBLÁZAT

Az egészségügyi szakellátások LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok az egészségügyi szakellátásban	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
1.	Járóbeteg szakellátó intézmények orvoshiánya és együttműködés hiánya	Egyes járóbeteg szakellátó intézményekben, különösen a kardiológia, reumatológia és bőrgyógyászat területén, jelentős orvoshiány, hosszú várólisták és túlterhelt szakorvosok jellemzőek. A járóbeteg szakellátók és az Egészségfejlesztő Irodák közötti szakmai együttműködés nem kielégítő A betegek gyakran az adott szakorvos személyéhez kötődnek, nem a szolgáltatáshoz, ami egyenlőtlen területi igénybevételt és várólista-növekedést eredményez.	A járóbeteg szakellátók kapacitásának egyenletesebb kihasználása és a szakemberhiány mérséklése. Az Egészségfejlesztő Irodákkal való hatékony szakmai együttműködés erősítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Betegellátó intézmények közötti együttműködés hiányosságai	Az intézmények közötti szakmai együttműködés alacsony szintű, az egészségügyi szakemberek nem mindig rendelkeznek teljes körű tájékozottsággal a koordinációs lehetőségekről.	Átlátható betegutak kialakítása a járóbeteg szakellátók és más egészségügyi intézmények között.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok	Nem

		A betegek útja a szakrendeléstől a rehabilitációig nem átlátható, az ellátás folyamatai gyakran akadoznak. A háziorvos koordinálja a beteg útját, azonban a rendszer nem biztosítja számára a teljes körű információt a különböző ellátási szintekről.			stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	
3.	Eszközellátottsági és infrastrukturális hiányosságok	A járóbeteg szakellátó intézmények ingatlanjai és műszerezettsége több területen elavult. Az épületek, fűtési rendszerek energetikai korszerűsítése számos esetben elmaradott. Pénzügyi források hiánya akadályozza az infrastruktúra felújítását és az eszközpark modernizálását.	Orvosi és diagnosztikai eszközök beszerzésének támogatása pályázati forrásokból (pl. röntgen, ultrahang, fogászati panorámaröntgen). Járóbeteg szakellátó intézmények épületeinek energetikai korszerűsítése, felújítása pályázati finanszírozással.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	Szemléletformáló tevékenységek hiányosságai	A prevenciós és szűrési tudatosságot növelő tevékenységek a járóbeteg szakellátókban nem megfelelő szinten valósulnak meg. Szemléletformáló programok, előadások, egészségnapok szervezése nem része a működési gyakorlatnak, a lakosság egészségtudatosságának javítása nem kap elegendő hangsúlyt.	Rendszeres szemléletformáló előadások, egészségnapok és aktivitások szervezése, amelyek a szűrések népszerűsítését és elérhetőségét segítik.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

2. SZ. TÁBLÁZAT

Az egészségügyi szakellátások LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások a HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK *(gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák)* körében						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok az egészségügyi szakellátás	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
GYERMEKEK, IDŐSEK, NŐK, FOGYATÉKKAL ÉLŐK, MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK, ROMÁK						
1.	Járóbeteg szakellátó intézmények orvoshiánya és együttműködés hiánya	Egyes járóbeteg szakellátó intézményekben, különösen a kardiológia, reumatológia és bőrgyógyászat területén, jelentős orvoshiány, hosszú várólisták és túlterhelt szakorvosok jellemzőek. A járóbeteg szakellátók és az Egészségfejlesztő Irodák közötti szakmai együttműködés nem kielégítő A betegek gyakran az adott szakorvos személyéhez kötődnek, nem a szolgáltatáshoz, ami egyenlőtlen területi igénybevételt és várólista-növekedést eredményez.	A járóbeteg szakellátók kapacitásának egyenletesebb kihasználása és a szakemberhiány mérséklése. Az Egészségfejlesztő Irodákkal való hatékony szakmai együttműködés erősítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Betegellátó intézmények közötti együttműködés hiányosságai	Az intézmények közötti szakmai együttműködés alacsony szintű, az egészségügyi szakemberek nem mindig rendelkeznek teljes körű tájékozottsággal a koordinációs lehetőségekről.	Átlátható betegutak kialakítása a járóbeteg szakellátók és más egészségügyi intézmények között.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.)	Nem

		A betegek útja a szakrendeléstől a rehabilitációig nem átlátható, az ellátás folyamatai gyakran akadoznak. A háziorvos koordinálja a beteg útját, azonban a rendszer nem biztosítja számára a teljes körű információt a különböző ellátási szintekről.			egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	
3.	Eszközellátottsági és infrastrukturális hiányosságok	A járóbeteg szakellátó intézmények ingatlanjai és műszerezettsége több területen elavult. Az épületek, fűtési rendszerek energetikai korszerűsítése számos esetben elmaradott. Pénzügyi források hiánya akadályozza az infrastruktúra felújítását és az eszközpark modernizálását.	Orvosi és diagnosztikai eszközök beszerzésének támogatása pályázati forrásokból (pl. röntgen, ultrahang, fogászati panorámaröntgen). Járóbeteg szakellátó intézmények épületeinek energetikai korszerűsítése, felújítása pályázati finanszírozással.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	Szemléletformáló tevékenységek hiányosságai	A prevenciós és szűrési tudatosságot növelő tevékenységek a járóbeteg szakellátókban nem megfelelő szinten valósulnak meg. Szemléletformáló programok, előadások, egészségnapok szervezése nem része a működési gyakorlatnak, a lakosság egészségtudatosságának javítása nem kap elegendő hangsúlyt.	Rendszeres szemléletformáló előadások, egészségnapok és aktivitások szervezése, amelyek a szűrések népszerűsítését és elérhetőségét segítik.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – TELJES LAKOSSÁG ÉS HÁTRÁNYOS HELYZETŰEKRE VONATKOZÓAN

A szakellátás területén a teljes lakosságra vonatkozóan vármegyei szinten egységes, átfogó megoldási javaslatok kerültek megfogalmazásra. A szakemberek szerint kiemelt fontosságú a járóbeteg-szakellátók kapacitásának egyenletes kihasználása és a szakemberhiány mérséklése. Ehhez hozzájárulhat a járóbeteg-szakellátók és az Egészségfejlesztési Irodák közötti együttműködés hatékonyabbá tétele, a meglévő jó gyakorlatok feltárása és átvétele.
Az egészségügyi szakellátás minőségének javítása érdekében elengedhetetlen a korszerű diagnosztikai és kezelőeszközök beszerzése, például röntgen, panorámaröntgen, ultrahang és egyéb modern berendezések. E célhoz pályázati források bevonása is szükséges. Emellett a járóbeteg-szakellátó intézmények infrastruktúrájának felújítása, energetikai korszerűsítése, valamint az intézményi környezet komfortjának javítása is kiemelt feladat, szintén pályázati támogatások segítségével.
A prevenció és szemléletformálás terén nagy lehetőségek rejlenek. A szakemberek javasolják egészségnapok, nyílt napok és tematikus előadások szervezését, amelyek segítik a szűrések és egészségmegőrző programok megismertetését és elvégzését.
Az egészségügyi szolgáltatások hozzáférhetőségének javítása érdekében fontos a széleskörű szolgáltatást nyújtó orvosi rehabilitációs központok létrehozása vagy meglévők felújítása. Emellett a mobil szakorvosi egységek hálózatának bővítése is hatékony megoldás lehet, amennyiben ezekhez megfelelő infrastruktúra, humánerőforrás és finanszírozás társul.

3. Egyéb egészségügyi ellátások, szolgáltatások

a. Az **egyéb egészségügyi ellátások, szolgáltatások** *(szülészeti ellátás, orvosi rehabilitáció, betegszállítás, mentés, mozgó szakorvosi szolgálat, egyéb egészségfejlesztési tevékenységek, egészségfejlesztési iroda)* terén a SZÚT 1.3. pontjában feltárt települési/járási/vármegyei szolgáltatási hiányosságai

A vármegyében **három szülészeti és nőgyógyászati osztály működik egri, gyöngyösi és hatvani telephelyen**. A működő ágyak száma stabil, az elmúlt években folyamatos fejlesztések zajlanak a területen. Egyrészt az ellátórendszer keretei közé integrálták a meddőségi ellátást, másrészt a megújuló telephelyeken bővítették a klinikai védőnők létszámát.

Bélapátfalvai járás:
A járás településeit tekintve a településeken nem biztosított a szülészeti ellátás. A legközelebbi lehetőség az egri Markhot Ferenc Kórház, melynek személygépkocsival 30-60 perc az elérési ideje.

Egri járás:
Egerben a szülészeti ellátás biztosított. A járás többi településéről az elérési ideje személygépkocsival 10-45 perc.

Füzesabonyi járás:
A járás településeit tekintve a településeken nem biztosított a szülészeti ellátás. A legközelebbi lehetőség az egri Markhot Ferenc Kórház, melynek személygépkocsival 30-60 perc az elérési ideje.

Gyöngyösi járás:
Gyöngyösön a szülészeti ellátás biztosított. A járás többi településéről az elérési ideje személygépkocsival 10-40 perc.

Hatvani járás:
Hatvanban a szülészeti ellátás biztosított. A járás többi településéről az elérési ideje személygépkocsival 10-40 perc.

Hevesi járás:
A járás településeit tekintve a településeken nem biztosított a szülészeti ellátás. A legközelebbi lehetőség az egri Markhot Ferenc Kórház, melynek személygépkocsival 40-60 perc az elérési ideje.

Pétervásárai járás:
A járás településeit tekintve a településeken nem biztosított a szülészeti ellátás. A legközelebbi lehetőség az egri Markhot Ferenc Kórház, melynek személygépkocsival 40-60 perc az elérési ideje.

A vármegyében **bővült a mentőállomások száma**, 2016 és 2020 között még csak 8 darab működött, 2021-től ez a szám 10 darabra emelkedett (Eger, Gyöngyös, Hatvan, Bélapátfalva, Pétervására, Recsk, Kál, Heves, Poroszló, Petőfibánya) – tehát **valamennyi járásban üzemel legalább egy**.

A mozgó szakorvosi szolgálat a vármegye 121 településéből 89 településen érhető el. A szolgáltatások döntően nőgyógyászatiak. A rendszert három szolgáltató, a Heves Vármegyei Markhot Ferenc Kórház, a Gyöngyösi Bugát Pál Kórház, illetve a Hatvani Albert Schweitzer Kórház-Rendelőintézet működteti.

A vármegyében kevés **orvosi rehabilitációs** szolgáltatást nyújtó intézmény működik, holott vannak olyan erőforrások (pl. gyógyvíz) helyben, melyek jól hasznosíthatók lennének erre a célra

és nemcsak a helyben lakók egészségének javítását szolgálhatnák. A vármegye több, szakorvossal nem rendelkező településén nem elérhetőek a **mozgó szakorvosi szolgálatok**.

b. Az **egyéb egészségügyi ellátások, szolgáltatások** *(szülészeti ellátás, orvosi rehabilitáció, betegszállítás, mentés, mozgó szakorvosi szolgálat, egyéb egészségfejlesztési tevékenységek, egészségfejlesztési iroda)* terén a SZÚT 1.3. pontjában feltárt lakossági szolgáltatási/hozzáférési hiányok, vagy akadályozó tényezők megoldása, elhárítása érdekében tervezett beavatkozások, fejlesztések
(A Felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) c7) 1-6; d1) 1-10; d2) 1-4; d3) 1-2**)**

1. SZ. TÁBLÁZAT

Az egyéb egészségügyi ellátások, szolgáltatások LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok az egyéb egészségügyi ellátások, szolgáltatások terén	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló**
1.	Járóbeteg szakellátók és Egészségfejlesztő Irodák együttműködésének hiányosságai	Az Egészségfejlesztő Irodák és a járóbeteg szakellátó intézmények közötti szakmai együttműködés jelenleg nem optimális. A betegek gyakran egy adott szakorvoshoz kötődnek, nem a nyújtott szolgáltatáshoz, ami a kapacitás egyenlőtlen kihasználásához és a várólisták növekedéséhez vezet. A szakemberhiány jelentős, amely tovább korlátozza az ellátás elérhetőségét. Az egészségügyi szolgálati jogviszony bevezetésével kapcsolatos engedélyezési eljárások bizonytalanságot okoznak az ellátás folyamatosságában. A szakemberek eloszlása nem követi a lakossági igényeket, így	A vármegyei járóbeteg szakellátók kapacitás-kihasználtságának kiegyenlítése, a szakemberhiány mérséklése. Hatékony együttműködési modellek kidolgozása és jó gyakorlatok átvétele az Egészségfejlesztő Irodák és szakellátók között.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

		egyes településeken túlterheltség, másokon alulkihasználtság alakul ki.				
2.	Orvosi rehabilitáció hiánya	Kevés orvosi rehabilitációs szolgáltatást nyújtó intézmény működik a vármegyében. Helyben rendelkezésre álló erőforrások (pl. gyógyvizek) nem kerülnek megfelelő mértékben kihasználásra, így a rehabilitációs kapacitások korlátozottak. Alacsony számú, megfelelően felszerelt rehabilitációs intézmények. Helyi erőforrások kihasználatlansága és infrastruktúra hiányosságai.	Meglévő rehabilitációs intézmények felújítása, infrastruktúrájuk és eszközellátottságuk fejlesztése. A helyben rendelkezésre álló gyógyító erőforrások (pl. gyógyvíz) integrálása a szolgáltatásokba. Széleskörű egészségügyi szolgáltatást nyújtó orvosi rehabilitációs központok létrehozása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	Mozgó szakorvosi szolgálatok hiánya	Több, szakorvossal nem rendelkező településen a mobil szakorvosi szolgáltatások nem elérhetők. Hiányzik a mobil egységek hálózata, a szükséges humánerőforrás, infrastruktúra és finanszírozás.	Mobil szakorvosi egységek létrehozása és hálózatuk kiterjesztése a lefedetlen településekre. A mobil szolgálatok működtetéséhez szükséges infrastruktúra, szakemberek és pénzügyi források biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

2. SZ. TÁBLÁZAT

Az egyéb egészségügyi ellátások, szolgáltatások LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások a HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK *(gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák)* **körében**

	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok az egyéb egészségügyi ellátásban, szolgáltatásban	A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai	Beavatkozási, intézkedési, javaslatok	Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje	Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek	Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e
GYERMEKEK, IDŐSEK, NŐK, FOGYATÉKKAL ÉLŐK, MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK, ROMÁK						
1.	Járóbeteg szakellátók és Egészségfejlesztő Irodák együttműködésének hiányosságai	Az Egészségfejlesztő Irodák és a járóbeteg szakellátó intézmények közötti szakmai együttműködés jelenleg nem optimális. A betegek gyakran egy adott szakorvoshoz kötődnek, nem a nyújtott szolgáltatáshoz, ami a kapacitás egyenlőtlen kihasználásához és a várólisták növekedéséhez vezet. A szakemberhiány jelentős, amely tovább korlátozza az ellátás elérhetőségét. Az egészségügyi szolgálati jogviszony bevezetésével kapcsolatos engedélyezési eljárások bizonytalanságot okoznak az ellátás folyamatosságában. A szakemberek eloszlása nem követi a lakossági igényeket, így egyes településeken túlterheltség, másokon alul kihasználtság alakul ki.	A vármegyei járóbeteg szakellátók kapacitás-kihasználtságának kiegyenlítése, a szakemberhiány mérséklése. Hatékony együttműködési modellek kidolgozása és jó gyakorlatok átvétele az Egészségfejlesztő Irodák és szakellátók között.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

2.	Orvosi rehabilitáció hiánya	Kevés orvosi rehabilitációs szolgáltatást nyújtó intézmény működik a vármegyében. Helyben rendelkezésre álló erőforrások (pl. gyógyvizek) nem kerülnek megfelelő mértékben kihasználásra, így a rehabilitációs kapacitások korlátozottak. Alacsony számú, megfelelően felszerelt rehabilitációs intézmények. Helyi erőforrások kihasználatlansága és infrastruktúra hiányosságai.	Meglévő rehabilitációs intézmények felújítása, infrastruktúrájuk és eszközellátottságuk fejlesztése. A helyben rendelkezésre álló gyógyító erőforrások (pl. gyógyvíz) integrálása a szolgáltatásokba. Széleskörű egészségügyi szolgáltatást nyújtó orvosi rehabilitációs központok létrehozása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	Mozgó szakorvosi szolgálatok hiánya	Több, szakorvossal nem rendelkező településen a mobil szakorvosi szolgáltatások nem elérhetők. Hiányzik a mobil egységek hálózata, a szükséges humánerőforrás, infrastruktúra és finanszírozás.	Mobil szakorvosi egységek létrehozása és hálózatuk kiterjesztése a lefedetlen településekre. A mobil szolgálatok működtetéséhez szükséges infrastruktúra, szakemberek és pénzügyi források biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Egészségügyi szervezetek, szolgáltatók, EFI-k, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – TELJES LAKOSSÁG ÉS HÁTRÁNYOS HELYZETŰEKRE VONATKOZÓAN

Az egyéb egészségügyi ellátások és szolgáltatások terén feltárt hiányosságok csökkentése érdekében javasolt az **Egészségfejlesztési Irodák és a járóbeteg szakellátók közötti együttműködés további erősítése**. Ennek részeként érdemes feltérképezni és átültetni a már meglévő **jó gyakorlatokat**, amelyek hatékonyan működnek más településeken vagy intézményekben.

Az **orvosi rehabilitációs ellátások megerősítése** érdekében célszerű **széleskörű szolgáltatásokat kínáló rehabilitációs központok létrehozása**, valamint a meglévő intézmények korszerűsítése és felújítása. Továbbá kiemelt fontosságú a **mobil szakorvosi egységek létrehozása és hálózatuk bővítése**, különösen a kisebb települések, peremterületek lakosai számára. Ehhez elengedhetetlen az **infrastruktúra fejlesztése, a szükséges humánerőforrás biztosítása, valamint stabil finanszírozási források elérhetősége**.

A szolgáltatások hozzáférhetőségének további javítása érdekében javasolt az **önkéntesség szerepének erősítése**, amely lehetőséget teremt arra, hogy a szakemberek hiányát részben kompenzálni lehessen, valamint a helyi közösségek bevonásával növelhető legyen az ellátások elérhetősége és hatékonysága.

Kiegészítésként érdemes **szemléletformáló programokat** is megvalósítani, például egészségnapokat, szűréseket népszerűsítő rendezvényeket, amelyek hozzájárulhatnak a lakosság egészségtudatosságának növeléséhez és a prevenciós ellátások kihasználtságának javításához.

II.1 Szociális alap- és szakellátások

A Szociális munkacsoport első ülésére 2025. június 26-án 9 órától került sor. Helyszíne: 3300 Eger, Heves Vármegye Önkormányzata Területfejlesztési és Területrendezési Osztály tárgyalója, 3300 Eger, Kossuth Lajos út 9. volt. A Szociális munkacsoport ülésén került megvitatásra egyrészről a vármegye szociális alap- és szakellátásának, másrészről a gyermekjóléti alapellátásoknak és gyermekvédelmi szakellátásoknak a helyzete és fejlesztésének lehetőségei.

1. Szociális alapszolgáltatások

a) A **szociális alapszolgáltatások** *(falugondnoki szolgáltatás, tanyagondnoki szolgáltatás, szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, utcai szociális munka)* terén a SZÚT 2.1.1. pontjában feltárt települési/járási/vármegyei szolgáltatási hiányosságok

A szociális alapellátások mindegyikében nehezíti a megfelelő képzettséggel rendelkező szakemberek hiánya a szolgáltatások biztosítását.
A **települési alapszolgáltatások** a vármegye lakossága számára nagy biztonsággal elérhetők, rászorultságtól függően igénybe tudják venni az eltérő hátrányokkal küzdő személyek is. A szociális alapellátások mindegyikében nehezíti a megfelelő képzettséggel rendelkező szakemberek hiánya a szolgáltatások biztosítását. A vármegye járásaiban, településein a legalapvetőbb és legelterjedtebb szociális alapszolgáltatás a szociális étkeztetés és a házi segítségnyújtás. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtásra, bár több helyen is elérhető, jóval nagyobb számban lenne szükség a bevezetésére, mint ahány helyen biztosítják. Fontos szerepet töltenek be a tanyagondnoki és a falugondnoki szolgálatok. **A családsegítő szolgáltatások** leginkább azokon a településeken hatékonyak, amelyeken helyben elérhetők és igénybe vehetők az ellátások. Gyakori helyzet viszont, hogy csupán kihelyezett, időszakosan ellátott tevékenységekről van szó, ezzel a problémával viszonylag nagy számban érintettek a települések. Az ilyen ellátásszervezés esetében szükség lenne az állandó családsegítői jelenlétre a településeken. A vármegye járásaiban a hátrányos helyzetű célcsoportok ellátása a szociális alapszolgáltatások terén megoldott, az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítva van. Ugyanakkor a helyben nem igénybe vehető szolgáltatások esetén az érintett településeken élő rászorulók sok esetben nem, vagy csak nehézségek árán tudják megszervezni az eljutást egy másik településre, így ezekben az esetekben csak korlátozott esélyeik vannak a hozzáférésre. Az idősek helyzetével összefüggésben nehézséget jelent, hogy a megnövekedett és egyre súlyosbodó problémákkal szemben a helyi ellátórendszer nem tud megoldást találni, az idősek számára helyben elérhető egyéb gondozási formák nincsenek. Különösen problémás a demenciával küzdő idős betegek ellátása a vármegye településein. A humánerőforrás igénye a területnek nagyon magas, a szakma jelentős létszámhiánnyal küzd. Nagy szükség lenne a szakemberek létszámának növelésére a legtöbb területen, valamint a speciális szaktudással rendelkezők munkájának bevonására. A legtöbb járásban, településen a szolgáltatások minőségének javítása érdekében szükség lenne pszichológusokra, gyógypedagógusokra, logopédusokra, óvodai és iskolai szociális segítőkre, fejlesztő pedagógusokra, gyógytornászokra stb.

b) A **szociális alapszolgáltatások** *(falugondnoki szolgáltatás, tanyagondnoki szolgáltatás, szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, utcai szociális munka)* terén a SZÚT 2.1.1. pontjában feltárt lakossági szolgáltatási/hozzáférési hiányok, vagy akadályozó tényezők megoldása, elhárítása érdekében tervezett beavatkozások, fejlesztések
(A Felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) a2) 1-3; a3) 1-4**)**

1. SZ. TÁBLÁZAT

A szociális alapszolgáltatások LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a szociális alapszolgáltatásban	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
1.	Főzőkonyhai kapacitások és tálalókonyhák hiányosságai.	Számos településen nem működik helyben főzőkonyha, illetve a meglévő tálalókonyhák műszaki állapota és felszereltsége nem megfelelő, elavult. A települések jelentős részében hiányzik a megfelelő kapacitású vagy korszerűen felszerelt főzőkonyha, ezért az étkeztetés sok esetben külső településekről történik. Az infrastruktúra fejlesztése forráshiány miatt elmaradt.	Szociális és főzőkonyhák létesítése, valamint a meglévő tálaló- és melegítőkonyhák korszerűsítése szükséges. Az eszközpark fejlesztése (pl. ipari mosogatógépek, konyhai berendezések) elengedhetetlen.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Szakemberhiány és túlterheltség a szociális szférában	A szociális ellátórendszerben alacsony a szakemberlétszám, miközben a dolgozók leterheltsége magas. Az ellátottak egészségi állapotának romlása, az időskorral járó fokozott gondozási igények, valamint a demenciával élők növekvő száma jelentősen növeli a feladatokat.	A szakemberállomány bővítése, a szakma presztízsének növelése, valamint a képzések ösztönzése (pl. támogatások, pontrendszer) szükséges. A duális képzések erősítése, pályaorientációs programok indítása, valamint az önkéntesség és diákmunka bevonása javasolt. A kiégés megelőzése érdekében motivációs programok, szupervízió és bérrendezés biztosítása indokolt.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

3.	Gondozottak elérésének nehézségei	A gondozottakhoz való eljutás jelentős idő- és eszközigénnyel jár, amely csökkenti a tényleges gondozásra fordítható időt. A közösségi közlekedés hiányosságai miatt a gondozók sok esetben kerékpárral közlekednek, nagy távolságokat megtéve.	Közlekedési eszközök biztosítása (pl. elektromos kerékpárok, szolgálati gépjárművek), valamint a munkavégzéshez szükséges egyéb eszközök (pl. ételszállító eszközök) beszerzése indokolt.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	Szemléletformálás és a szolgáltatások ismertségének hiánya	A lakosság körében alacsony a szociális szolgáltatások ismertsége, valamint téves elképzelések élnek azok tartalmáról. A szolgáltatásokkal kapcsolatos tájékoztatás hiányos, sokan nem ismerik azok valódi célját és jelentőségét, illetve nem készülnek fel időben az igénybevételre.	Átfogó tájékoztató és szemléletformáló programok szervezése szükséges, már fiatal kortól kezdődően. Generációk közötti együttműködést erősítő programok és közösségi események megvalósítása javasolt.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
5.	Krízisautók hiánya az utcai szociális munkában	Több településen nem áll rendelkezésre a szükséges krízisautó az utcai szociális munka ellátásához. A beszerzési és fenntartási költségek magasak, amelyeket az intézmények saját forrásból nem tudnak biztosítani.	Pályázati vagy központi finanszírozás biztosítása krízisautók beszerzésére és fenntartására.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
6.	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás problémái	Az eszközpark elavult, a szolgáltatás kihasználtsága alacsony. A készülékek műszaki állapota nem megfelelő, valamint a párhuzamosan működő szolgáltatások (pl. Gondosóra program) miatt a lakosság nem rendelkezik megfelelő információval a lehetőségekről.	Eszközcsere és fejlesztés szükséges, továbbá célzott tájékoztató kampányok indítása a szolgáltatások közötti különbségek bemutatására. A szolgáltatások rendszerének felülvizsgálata és összehangolása indokolt.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

7.	Családsegítés finanszírozási problémái	A családsegítő szolgáltatások finanszírozása nem megfelelő, ami korlátozza az ellátás színvonalát. A finanszírozás elsősorban lakosságszámhoz kötött, nem veszi figyelembe a települések szociális helyzetét. Az intézmények saját forrásai korlátozottak, a pályázati rendszer adminisztratív terhei jelentősek.	Az állami finanszírozás növelése, pályázati források biztosítása, valamint az adminisztrációs terhek csökkentése szükséges. Projektmenedzsment és pályázatírói támogatás biztosítása javasolt.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
8.	Létszámhiány és szakmai kapacitáshiány a családsegítésben	A családsegítők túlterheltek, kevés idő jut az alapfeladatokra, valamint hiányoznak a speciális szakemberek. A gyermekjóléti feladatok nagy terhelést jelentenek, a képzések költségesek és időigényesek, valamint a szakemberek helyben nem elérhetők.	Szakemberállomány bővítése, speciális szakemberek alkalmazása (pl. pszichológus, mediátor), valamint az adminisztráció csökkentése és digitális megoldások bevezetése javasolt. Közösségfejlesztési programok indítása is szükséges.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
9.	Lefedetlen szakmai területek	Hiányoznak egyes speciális szolgáltatások, különösen a családterápia és mediáció területén. Korlátozott szakemberkapacitás és finanszírozási nehézségek.	További szakemberek alkalmazása és komplex szolgáltatási portfólió kialakítása szükséges.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
10.	Családsegítők szakmai támogatásának hiánya	A szakemberek körében magas a kiégés kockázata. A pszichológiai támogatás és szupervízió hiánya, valamint a túlterheltség.	Szupervízió biztosítása, pszichológusok alkalmazása, valamint több települést lefedő szakmai együttműködések kialakítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

11.	**Szakemberhiány** a szociális szférában	A szociális ellátórendszerben jelentős szakemberhiány tapasztalható, a szükséges szakemberek száma alacsony, elérhetőségük sok esetben korlátozott, illetve területileg egyenlőtlen. A szociális pálya alacsony bérezése, a szakma társadalmi megítélésének kedvezőtlen volta, valamint az ismerethiány és a pályaorientáció hiányosságai miatt kevesen választják ezt a hivatást. A képzések idő- és költségigényesek, miközben a duális képzésben rejlő lehetőségek jelenleg nem kerülnek megfelelően kihasználásra, így a gyakorlatorientált utánpótlás biztosítása sem megoldott.	A szociális szakmákhoz kapcsolódó képzések (pl. logopédus, pszichológus, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus) támogatása, valamint foglalkoztatási ösztönzők bevezetése szükséges. A duális képzési rendszer fejlesztése és népszerűsítése, pályaorientációs programok indítása, valamint hosszú távú életpályamodell kialakítása indokolt. A szakemberek megtartása érdekében bérrendezés megvalósítása elengedhetetlen.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
12.	Szakmai konzultáció és módszertani támogatás hiánya	A segítő szakemberek számára nem biztosított rendszeres szakmai konzultáció és módszertani támogatás. Hiányoznak a megfelelően kiépített módszertani intézmények és szakmai fórumok, amelyek lehetőséget biztosítanának a tapasztalatcserére, az esetmegbeszélésre és a problémák közös feldolgozására.	Módszertani hálózatok fejlesztése, valamint rendszeres (legalább havi) szakmai kerekasztal-beszélgetések és fórumok szervezése szükséges. Ezek keretében biztosítani kell a különböző segítő szakmák közötti együttműködést és tudásmegosztást.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
13.	A szociális szféra alacsony társadalmi megbecsültsége	A szociális szféra társadalmi presztízse alacsony, ami hozzájárul a szakemberhiányhoz. Az alacsony bérezés, a szakma alacsony ismertsége, valamint a	A szociális szféra társadalmi szerepének és jelentőségének bemutatása célzott kommunikációs kampányokkal, érzékenyítő és szemléletformáló programokkal szükséges. Az online képzési rendszerek (e-learning) fejlesztése és költségeinek csökkentése indokolt.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok	Nem

		képzések magas költsége és időigénye visszatartja a potenciális munkavállalókat. A továbbképzéseken való részvétel nehézkes a helyettesítés hiánya miatt.	A szakma vonzerejének növelése érdekében bérrendezés szükséges.		stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	
14.	Korlátozott továbbképzési és ismeretfrissítési lehetőségek	A szociális szakemberek számára a továbbképzések és ismeretfrissítési lehetőségek korlátozottan állnak rendelkezésre. A képzések elérhetősége nem megfelelő, gyakran hiányoznak a rendszeres, gyakorlatközpontú továbbképzések, valamint az ezekhez szükséges források és szervezési kapacitások.	Rendszeres szakmai képzések szervezése szükséges, különös tekintettel a speciális területekre (pl. könnyen érthető kommunikáció – KÉK, kiégés megelőzése, stresszkezelés). Az ismeretek folyamatos frissítését támogató képzési struktúra kialakítása indokolt.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
15.	Elavult IKT eszközpark és digitális kompetenciahiány	A szociális szolgáltatások működését elavult és hiányos informatikai eszközpark, valamint a felhasználók digitális kompetenciáinak hiányosságai akadályozzák. Az eszközök korszerűsítése forráshiány miatt elmaradt, emellett a dolgozók és az ellátottak digitális készségeinek fejlesztése sem valósult meg megfelelő mértékben.	Az informatikai eszközpark modernizációja, valamint célzott képzések szervezése szükséges a digitális kompetenciák fejlesztése érdekében mind a szakemberek, mind az ellátottak számára.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
16.	**Információhiány** az elérhető szolgáltatásokról	A lakosság egy része, különösen a periférikus területeken élők, nem rendelkezik megfelelő információval az elérhető szociális szolgáltatásokról. Hiányos vagy nem megfelelően működő tájékoztatási rendszerek, valamint az információk nem jutnak el hatékonyan a célcsoportokhoz.	Átfogó, többcsatornás tájékoztatási rendszer kialakítása szükséges, amely biztosítja az egyenlő hozzáférést az információkhoz. Emellett támogatni kell az ellátásokhoz való hozzájutást segítő szolgáltatásokat is.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

2. SZ. TÁBLÁZAT

A szociális alapszolgáltatások LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások a HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK *(gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák)* **körében**						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a szociális alapszolgáltatásban	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
GYERMEKEK						
1.	A családsegítő szolgáltatás helyi szintű hiánya	Számos településen a családsegítő szolgáltatás helyben nem biztosított, az ellátás csak időszakosan, más településről érkező szakemberek bevonásával valósul meg. Az időszakosan jelen lévő családsegítők (pl. heti néhány órában vagy kétheti rendszerességgel) nem tudják megfelelően ellátni a feladataikat a korlátozott rendelkezésre állási idő miatt. A folyamatos jelenlét hiánya akadályozza a rászorulókkal való bizalmi kapcsolat kialakítását, valamint a sürgős esetekre történő gyors reagálást.	Helyben foglalkoztatott, állandó jelenléttel rendelkező családsegítő szakemberek alkalmazása szükséges, akik folyamatos kapcsolatot tartanak a településen élő rászorulókkal, és biztosítani tudják a gyors és hatékony beavatkozást.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

2.	A családsegítői munkavégzés tárgyi feltételeinek hiányosságai	A családsegítői tevékenység ellátásához szükséges eszközök hiányosak vagy elavultak. A munkavégzéshez szükséges eszközpark hiányosságai, valamint a meglévő eszközök rossz műszaki állapota korlátozza a hatékony szakmai munkavégzést, és rontja az ellátás minőségét.	A szükséges tárgyi eszközök beszerzése és cseréje indokolt, különös tekintettel a mobilitást és adminisztrációt támogató eszközökre (pl. gépjárművek, kerékpárok, számítógépek, informatikai eszközök).	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	Lefedetlen szakmai területek a családsegítésben	A családsegítő szolgáltatás keretében több tevékenységi terület nem, vagy csak részlegesen biztosított. A jelentős szakemberhiány következtében hiányoznak a speciális szaktudással rendelkező szakemberek, így többek között az adósságkezelési, jogi, pszichológiai, pénzügyi, valamint gyermeknevelési és párkapcsolati tanácsadási szolgáltatások nem érhetők el megfelelő színvonalon. Emellett növekvő igény mutatkozik a naprakész információnyújtás iránt (pl. támogatások, kedvezmények, ügyintézési folyamatok), amelynek biztosítása jelenleg nem megoldott.	A hiányzó szakterületek lefedése érdekében szükséges különböző szakterületeken jártas szakemberek (pl. pszichológus, gyógypedagógus, logopédus, fejlesztőpedagógus, jogász) bevonása és alkalmazása. A szakemberhiány enyhítésére képzések és átképzések szervezése indokolt. Emellett biztosítani kell a folyamatos, naprakész tájékoztatás feltételeit a szakemberek számára.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	Mentális támogatás és kiégés megelőzés hiánya a szakemberek körében	A családsegítő és egyéb segítő szakmákban dolgozók számára nem biztosítottak megfelelő mértékben a mentális egészséget támogató, kiégést megelőző programok. A szakemberek jelentős pszichés terhelésnek vannak kitéve, ugyanakkor hiányoznak azok a szervezett támogató rendszerek és programok, amelyek	Munkahelyi támogató programok bevezetése szükséges, különös tekintettel a szupervízióra, szakmai továbbképzésekre, esetmegbeszélésekre, konferenciákra és egyéb szakmai fórumokra, amelyek hozzájárulnak a kiégés megelőzéséhez és a szakmai hatékonyság növeléséhez.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

		hozzájárulnának mentális állapotuk megőrzéséhez és szakmai megerősítésükhöz.				
IDŐSEK						
1.	Közösségi aktivitást fenntartó, elmagányosodást megelőző programok hiánya	Az időskorú lakosság körében jelentős problémát jelent a közösségi aktivitás csökkenése, valamint az elmagányosodás fokozódása. A közösségi részvételt támogató, rendszeres programok és foglalkozások száma alacsony, így az idősek számára korlátozottak a társas kapcsolatok fenntartásának lehetőségei. A generációk közötti együttműködést és kapcsolatépítést ösztönző kezdeményezések nem kellő mértékben vannak jelen. A közösségi programok szervezéséhez szükséges humánerőforrás és finanszírozási források hiánya, valamint a célzott programfejlesztés elmaradása hozzájárul a probléma fennmaradásához. Emellett a generációk közötti kapcsolatok erősítésére irányuló szemlélet és programstruktúra hiányosságai is akadályozzák az ilyen jellegű kezdeményezések elterjedését.	Indokolt rendszeres közösségi, egészségmegőrző és érzékenyítő programok szervezése az időskorúak számára. Szükséges továbbá generációkon átívelő programok kialakítása és megvalósítása, amelyek lehetőséget biztosítanak a fiatalabb (óvodás, iskolás, középiskolás) és idősebb korosztályok közötti tapasztalatcserére és közös élmények megszerzésére. A programok fenntarthatóságához megfelelő szakmai és pénzügyi háttér biztosítása elengedhetetlen.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Házi segítségnyújtásban gondozók alacsony létszáma	A házi segítségnyújtás szolgáltatás iránti igény meghaladja a rendelkezésre álló kapacitásokat, mivel a gondozói létszám nem elegendő a szükségletek kielégítésére. Ennek következtében számos rászoruló személy nem jut hozzá a szükséges ellátáshoz, különösen a	Szükséges a házi segítségnyújtásban dolgozó szakemberek létszámának növelése, a szolgáltatási igényekhez igazodó humánerőforrás-tervezés megvalósítása. Ennek érdekében indokolt a szakma vonzerejének növelése, a foglalkoztatási feltételek javítása, valamint a képzési és utánpótlási rendszerek erősítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns	Nem

		hátrányos helyzetű csoportok esetében. A szakemberhiány mögött több tényező áll, így különösen az alacsony bérezés, a szakma alacsony társadalmi megbecsültsége, valamint a képzési és utánpótlási nehézségek. A hiány pótlása érdekében gyakran nem megfelelően képzett munkaerőt (pl. közfoglalkoztatottakat vagy más területen dolgozókat) vonnak be, ami tovább ronthatja az ellátás minőségét.			államigazgatási szervek	
3.	Szociális segítés alacsony aránya a házi segítségnyújtásban	A házi segítségnyújtás keretében nyújtott szociális segítésben részesülők száma rendkívül alacsony, annak ellenére, hogy ezen szolgáltatás jelentős segítséget nyújthatna a mindennapi életvitelben. A szolgáltatók elsősorban a személyi gondozásra fókuszálnak, miközben a szociális segítés háttérbe szorul. A probléma egyik fő oka a szociális segítés alacsony finanszírozási szintje, amely gazdaságilag nem teszi vonzóvá a szolgáltatás nyújtását az intézmények számára. Emellett a szakemberhiány is hozzájárul ahhoz, hogy a szolgáltatók a komplexebb, magasabb finanszírozású ellátási formákat részesítik előnyben.	Indokolt a szociális segítés normatív támogatásának emelése annak érdekében, hogy a szolgáltatók számára fenntarthatóbbá váljon ezen ellátási forma biztosítása. Emellett szükséges a szakképzettséggel nem rendelkező, de megfelelően felkészített személyek, közfoglalkoztatottak, valamint önkéntesek bevonásának ösztönzése a szolgáltatás kapacitásának bővítése érdekében.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	A gondozók közlekedési feltételeinek hiányosságai a házi	A házi segítségnyújtásban dolgozó gondozók közlekedési lehetőségei nem megfelelően biztosítottak, ami jelentősen csökkenti a hatékony munkavégzéshez	Szükséges korszerű közlekedési eszközök, különösen elektromos kerékpárok és egyéb mobilitást támogató eszközök biztosítása a gondozók számára. Ezáltal növelhető a tényleges gondozási idő,	Javasolt ütemezés: éves szinten	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak,	Nem

	segítségnyújtás rendszerében	rendelkezésre álló időt. A gondozottak lakóhelye sok esetben nehezen megközelíthető tömegközlekedéssel. A közlekedési infrastruktúra hiányosságai, valamint a szolgáltatók korlátozott erőforrásai miatt nem állnak rendelkezésre megfelelő közlekedési eszközök. A gondozók így gyakran kerékpárral kénytelenek közlekedni, ami nagy távolságok esetén időigényes és fizikailag megterhelő.	valamint javítható a szolgáltatás hatékonysága és elérhetősége.	Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	
NŐK						
1.	Alacsony iskolázottságú, kisgyermekes munkanélküli nők elhelyezkedési nehézségei	Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező, különösen kisgyermekes, hátrányos helyzetű – köztük roma származású – nők munkaerőpiaci integrációja jelentős akadályokba ütközik. A célcsoport foglalkoztatási aránya alacsony, tartós munkanélküliség jellemző. A probléma egyik fő oka a helyben elérhető munkaerőpiaci lehetőségek hiánya, amely jelentősen korlátozza az érintettek elhelyezkedési esélyeit. A foglalkoztatási lehetőségek többnyire a közfoglalkoztatás kereteire szűkülnek, amely azonban korlátozott létszámban és kapacitással áll rendelkezésre. Emellett az alacsony iskolai végzettség, a kisgyermeknevelésből fakadó kötöttségek, valamint a	Szükséges a helyben elérhető foglalkoztatási lehetőségek bővítése, különös tekintettel a kisgyermekes nők számára is rugalmasan végezhető munkakörökre. Indokolt továbbá a közfoglalkoztatási programok létszámkeretének növelése, valamint célzott foglalkoztatási programok indítása a hátrányos helyzetű, kisgyermekes nők munkaerőpiaci reintegrációjának támogatása érdekében.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

		munkaerőpiaci kompetenciák hiányosságai tovább nehezítik az elhelyezkedést.				
2.	Közösségek gyengülése és a mentális problémák növekvő előfordulása	A településeken tapasztalható közösségi élet gyengülése és a családok elszigetelődése hozzájárul a mentális egészségromlás fokozódásához. A közösségi és szabadidős programok, valamint a közösségépítő kezdeményezések száma alacsony, így korlátozottak a társas kapcsolatok erősítésének lehetőségei. A közösségi programok szervezéséhez szükséges erőforrások hiánya, valamint a helyi közösségszervező kapacitások korlátozottsága jelentősen hozzájárul a probléma fennállásához. Emellett hiányoznak azok a strukturált, rendszeres programok, amelyek lehetőséget biztosítanának a különböző generációk közötti kapcsolatok erősítésére és a közös élményszerzésre.	Indokolt generációkon átívelő, rendszeres közösségi programok és foglalkozások szervezése, amelyek elősegítik a különböző korosztályok közötti kapcsolatok kialakulását és megerősítését. Szükséges továbbá családbarát események, közösségi rendezvények megvalósítása a helyi intézmények és nonprofit szervezetek együttműködésében, ezáltal erősítve a közösségi kohéziót és javítva a lakosság mentális egészségi állapotát.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	A családsegítő szolgáltatás helyi szintű hiányosságai	A családsegítő szolgáltatás több településen nem helyben biztosított, hanem külső, más településről érkező szakemberek által, időszakos jelleggel kerül ellátásra. Ez korlátozza a szolgáltatás hatékonyságát és elérhetőségét. Az időszakosan jelen lévő családsegítők korlátozott időkeretben tudják ellátni feladataikat (pl. heti néhány óra, kétheti jelenlét), ami nem teszi	Szükséges helyben foglalkoztatott, állandó jelenléttel rendelkező családsegítő szakemberek biztosítása, akik folyamatos kapcsolatot tudnak fenntartani a rászoruló lakossággal. Ezáltal javítható a szolgáltatás hozzáférhetősége, hatékonysága, valamint biztosítható a problémák időben történő felismerése és kezelése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

		lehetővé a folyamatos kapcsolattartást és a problémák időben történő kezelését. A sürgős beavatkozást igénylő esetekben nem biztosított az azonnali reagálás lehetősége, ami növeli a problémák súlyosbodásának kockázatát.				
FOGYATÉKKAL ÉLŐK						
1.	Kreatív foglalkozások hiánya	A fogyatékkal élő személyek nappali ellátásában korlátozott számban érhetők el művészetterápiás és egyéb kreatív foglalkozások, amelyek így csak szűk kör számára biztosítottak. A települési szintű nappali ellátást nyújtó intézmények forráshiány és kapacitáskorlátok miatt önerőből nem képesek ilyen jellegű programok rendszeres megszervezésére és fenntartására.	Művészetterápiás foglalkozások szervezése fogyatékkal élő személyek számára, továbbá az elkészült alkotások bemutatását szolgáló kiállítások és nyilvános események megvalósítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Közösségépítő, szabadidős és rekreációs programok hiánya	Korlátozott számban állnak rendelkezésre olyan közösségi programok, amelyek elősegítik a fogyatékkal élő gyermekeket és felnőtteket nevelő, gondozó családok társadalmi integrációját és az izoláció megelőzését. A célcsoport számára szervezett, strukturált közösségi, szabadidős és rekreációs programok hiánya, valamint az ilyen kezdeményezések alacsony intézményi és szervezeti támogatottsága.	Közösségépítő, tapasztalatcserét elősegítő, valamint szabadidős és rekreációs programok szervezése a fogyatékkal élő gyermekeket és felnőtteket otthonukban nevelő családok – beleértve a nevelőszülői családokat is – számára.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

3.	Foglalkoztatási lehetőségek hiánya a felnőtt fogyatékkal élők számára	A felnőtt fogyatékkal élő személyek számára nem állnak rendelkezésre megfelelő, elérhető foglalkoztatási lehetőségek. Hiányoznak a részidős és atipikus foglalkoztatási formák, valamint azok a programok, amelyek támogatnák a célcsoport munkaerőpiaci integrációját és a hasznos időtöltést.	Részidős és atipikus foglalkoztatási lehetőségek feltérképezése és megszervezése, valamint a szabadidő hasznos eltöltését támogató programok kialakítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	Kötelező egészségügyi állapotfelülvizsgálatok problémája	A felülvizsgálati folyamatok, eljárások nem differenciálnak megfelelően az állapotok jellege szerint, valamint hiányzik a végleges állapot hivatalos, tartós megállapításának lehetősége. A kötelező, ismétlődő egészségügyi állapotfelülvizsgálatok rendszere indokolatlanul nagy adminisztratív terhet és többletköltséget jelent a fogyatékkal élő személyek és családjaik számára, még egyértelműen végleges, visszafordíthatatlan állapotok esetében is.	Az egészségügyi és fogyatékossági állapotokra vonatkozó kötelező felülvizsgálati eljárások felülvizsgálata és racionalizálása, a szükségtelen adminisztratív terhek és költségek csökkentése érdekében.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK						
1.	A családsegítő szolgáltatás helyi hiánya	A családsegítő szolgáltatás helyben nem biztosított, az ellátás kizárólag más településről, időszakos jelenléttel valósul meg. A más településről érkező, korlátozott időkeretben (pl. kéthetente, heti néhány órában) rendelkezésre álló szakember nem képes teljes körűen ellátni a családsegítői feladatokat, valamint a sürgős esetekben nem biztosított	Helyben foglalkoztatott családsegítő szakember alkalmazása, aki folyamatos kapcsolatot tart a helyi rászorulókkal, és biztosítja a szolgáltatás folyamatos elérhetőségét.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

		az azonnali beavatkozás lehetősége.				
2.	A családsegítői munkavégzéshez szükséges tárgyi feltételek hiányosságai	A családsegítői feladatellátáshoz szükséges tárgyi eszközök részben hiányoznak, illetve elavult állapotban vannak. A nem megfelelő minőségű és mennyiségű eszközpark korlátozza a hatékony szakmai munkavégzést, és rontja a szolgáltatás színvonalát.	A szükséges eszközök beszerzése és korszerűsítése, különös tekintettel a mobilitást és adminisztrációt támogató eszközökre (pl. gépjárművek, kerékpárok, számítógépek).	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	Közösségek gyengülése és a mentális problémák növekedése	A helyi közösségek gyengülése és a családok elszigetelődése következtében növekszik a mentális problémák és betegségek előfordulása. Több településen is kevés a közösségi programok, események és közösségépítő lehetőségek száma, amelyek lehetőséget biztosítanának a különböző generációk közötti kapcsolatok erősítésére és közös élményszerzésre.	Rendszeres közösségi programok és foglalkozások szervezése, amelyek biztosítják a különböző korosztályok (gyermekek, fiatalok és idősek) számára a közös élmények megélését. Családbarát rendezvények megvalósítása helyi intézmények és nonprofit szervezetek együttműködésében.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	A segítő szakemberek mentális támogatásának hiánya	A családsegítő és más segítő szakmákban dolgozók számára nem állnak rendelkezésre megfelelő mentális támogatást nyújtó, a kiégést megelőző programok. A szakemberek fokozott pszichés terhelésének csökkentésére, valamint mentális és szakmai megerősítésére irányuló szervezett munkahelyi támogatási formák hiányoznak vagy nem elérhetők.	Munkahelyi támogató programok szervezése, különösen szupervíziók, továbbképzések, szakmai fórumok, konferenciák és tapasztalatcserét elősegítő találkozók formájában.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

ROMÁK						
1.	A családsegítő szolgáltatás helyi hiánya	A családsegítő szolgáltatás helyben nem biztosított, az ellátás kizárólag más településről, időszakos jelenléttel valósul meg. A más településről érkező, korlátozott időkeretben (pl. kéthetente, heti néhány órában) rendelkezésre álló szakember nem képes teljes körűen ellátni a családsegítői feladatokat, valamint a sürgős esetekben nem biztosított az azonnali beavatkozás lehetősége.	Helyben foglalkoztatott családsegítő szakember alkalmazása, aki folyamatos kapcsolatot tart a helyi rászorulókkal, és biztosítja a szolgáltatás folyamatos elérhetőségét.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	A családsegítői munkavégzéshez szükséges tárgyi feltételek hiányosságai	A családsegítői feladatellátáshoz szükséges tárgyi eszközök részben hiányoznak, illetve elavult állapotban vannak. A nem megfelelő minőségű és mennyiségű eszközpark korlátozza a hatékony szakmai munkavégzést, és rontja a szolgáltatás színvonalát.	A szükséges eszközök beszerzése és korszerűsítése, különös tekintettel a mobilitást és adminisztrációt támogató eszközökre (pl. gépjárművek, kerékpárok, számítógépek).	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	Közösségek gyengülése és a mentális problémák növekedése	A helyi közösségek gyengülése és a családok elszigetelődése következtében növekszik a mentális problémák és betegségek előfordulása. Több településen is kevés a közösségi programok, események és közösségépítő lehetőségek száma, amelyek lehetőséget biztosítanának a különböző generációk közötti kapcsolatok erősítésére és közös élményszerzésre.	Rendszeres közösségi programok és foglalkozások szervezése, amelyek biztosítják a különböző korosztályok (gyermekek, fiatalok és idősek) számára a közös élmények megélését. Családbarát rendezvények megvalósítása helyi intézmények és nonprofit szervezetek együttműködésében.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

4.	A segítő szakemberek mentális támogatásának hiánya	A családsegítő és más segítő szakmákban dolgozók számára nem állnak rendelkezésre megfelelő mentális támogatást nyújtó, a kiégést megelőző programok. A szakemberek fokozott pszichés terhelésének csökkentésére, valamint mentális és szakmai megerősítésére irányuló szervezett munkahelyi támogatási formák hiányoznak vagy nem elérhetők.	Munkahelyi támogató programok szervezése, különösen szupervíziók, továbbképzések, szakmai fórumok, konferenciák és tapasztalatcserét elősegítő találkozók formájában.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – TELJES LAKOSSÁG

A szociális alapszolgáltatások területén kiemelt fontosságú a megfelelően képzett, megbízható és hivatástudattal rendelkező szakemberek számának növelése. A szakma megbecsültségének és érdekérvényesítő képességének erősítése hozzájárulhat a hosszú távú szakmai stabilitás kialakításához.
A szakemberek képzését, továbbképzését és felsőfokú végzettség megszerzését ösztönözni kell, például pontozási rendszeren keresztül, a képzési díjak részleges átvállalásával, vagy más motiváló támogatásokkal. A lemorzsolódás csökkentése érdekében fontos az alkalmassági feltételek és a személyiséget is feltáró pályaorientáció kialakítása, hogy a fiatalok megismerhessék a szociális szféra valós munkakörnyezetét és a szakmák nyújtotta lehetőségeket.
A duális képzési programokban való részvétel elősegíti, hogy a diákok a képzőhelyről kikerülve megfelelő elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkezzenek, miközben a szociális intézmények is megismerhetik a leendő munkavállalók hozzáállását és szakmai képességeit.
A szakemberek megtartása és a kiégés megelőzése érdekében rendszeres motiváló programok, szakmai fórumok, elismerések, szupervízió biztosítása, valamint a bérrendezés is elengedhetetlen.
A konyhák, főzőkonyhák, melegítő/tálalókonyhák modernizálása, valamint a gépjármű- és kerékpárállomány fejlesztése hozzájárulhat a szolgáltatás minőségének javításához.
Fontos a folyamatos tájékoztatás, valamint szemléletformáló és érzékenyítő programok szervezése már az általános iskolás kortól, továbbá generációkon átívelő programok, családi napok megvalósítása a közösségépítés és az ismeretterjesztés érdekében.
A családsegítés hatékonyságának növeléséhez elengedhetetlen az állami finanszírozás emelése, pályázati források bevonása, a szolgálati gépjárművek és eszközök beszerzése, valamint az intézményi infrastruktúra és informatika hálózat fejlesztése. A speciális szakemberek – például gyermek- és felnőtt pszichológusok, mediátorok, fejlesztő pedagógusok, családterapeuták – helyben történő biztosítása, akár több település összefogásával, szintén kiemelt fontosságú.
A digitális technológiák használatának lehetőségeinek feltárása csökkentheti az utazással töltött időt, növelve a személyes szakmai munka idejét. A közösségi szociális munka erősítéséhez közösségi terek, szociális játszóterek kialakítása, nonprofit és egyházi szféra együttműködései is hozzájárulhatnak.
A szociális szakemberek képzése, a foglalkoztatási támogatások biztosítása, a duális képzési lehetőségek ismertetése, valamint a bérrendezés mellett kiemelt jelentőségű a megfelelő pályaorientáció és életpályamodell kialakítása.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK

A fogyatékos személyek számára javasolt művészetterápiás foglalkozások szervezése, az elkészült munkák bemutatása kiállításokon és nyilvános eseményeken hozzájárulhat a szolgáltatás minőségének és elérhetőségének javításához.

Fontos a fogyatékos gyermekeket és felnőtteket otthonukban nevelő családok számára a közösségépítés, tapasztalatcsere, valamint szabadidős és rekreációs programok szervezése. A részidős és atipikus foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, valamint szabadidős programok szervezése e célcsoport számára különösen hiánypótló.

Az egészségügyi és fogyatékossági állapotok rendszeres felülvizsgálati protokolljának felülvizsgálata, az adminisztráció egyszerűsítése elősegíti a szakmai munka hatékonyságát.

Az idősek számára közösségi és érzékenyítő programok, rendezvények, alkalmak és előadások szervezése, valamint generációkon átívelő programok megvalósítása elősegíti az elszigetelődés és

elmagányosodás megelőzését.

A külterületeken élő rászorulók számára a tanyagondnoki szolgálat szervezése kiemelten szükséges, amelyhez gépjármű biztosítása és szakember alkalmazása elengedhetetlen.

A házi segítségnyújtásban a szakemberek számának szükség szerinti biztosítása, a normatíva emelése, valamint szakképzettség nélküli személyek, közcélú munkások vagy önkéntesek bevonása mérsékli a szakemberhiányt. Ugyanakkor a hatékony munkavégzés érdekében elengedhetetlen a meglévő eszköz- és járműpark (pl. elektromos kerékpárok, közlekedést segítő modern eszközök) korszerűsítése.

A hátrányos helyzetű célcsoportok – gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák – számára kiemelt megoldást jelent a helyben foglalkoztatott családsegítő szakember, a szakemberhiány mérséklése specifikus szaktudással rendelkező munkatársak (pszichológus, gyógypedagógus, logopédus, fejlesztő pedagógus, jogász) alkalmazásával, valamint képzések és átképzések szervezésével.

A folyamatos tájékoztatás, naprakész információk biztosítása, valamint a humánerőforrás képzése elengedhetetlen a hatékony és célzott ellátás érdekében. A helyben elérhető munkaerőpiaci lehetőségek bővítése a kisgyermekes nők számára, valamint a közfoglalkoztatás létszámkeretének növelése a kisgyermekes munkanélküli roma nők érdekében szintén kiemelt fontosságú.

A generációkon átívelő programok, rendszeres foglalkozások, család-barát események megszervezése és megvalósítása a helyi intézmények, nonprofit szervezetek és önkormányzatok együttműködésével különösen hatékony eszköz a hátrányos helyzetű célcsoportok társadalmi integrációjának erősítésére.

Családsegítés

A **családsegítés** *(család- és gyermekjóléti szolgálat, család és gyermekjóléti központ)* terén a SZÚT 2.1.2. pontjában feltárt települési/járási/vármegyei szolgáltatási hiányosságok

A családsegítő szolgáltatás igénybevétele a vármegyében több helyen problémás, a települések jelentős részén nem érhető el megfelelő szinten, és nincs is helyben folyamatosan igénybe vehető ellátás. Kéthetente egy nap, hetente fél nap, hetente egy nap stb. megoldások alapján vehetik igénybe a települések lakói az ellátást, amely nem biztosítja megfelelő módon a felmerülő problémák megoldását, a gyors beavatkozást. A hátrányos helyzetű célcsoportok ellátása a szociális alapszolgáltatások terén megoldott, az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítva van. A települések többségében nagy szükség lenne a szakemberek létszámának növelésére, pszichológusra, gyógypedagógusra, logopédusra, óvodai és iskolai szociális segítőkre stb. A hátrányos helyzetű csoportok hozzáférése terén a szociális alapszolgáltatások körében a legtöbb ellátáshoz egyenlő esélyekkel jutnak hozzá az érintettek, ugyanakkor elsősorban a helyben nem igénybe vehető szolgáltatások esetén, a gyermekek számára szükséges fejlesztő foglalkozások, pszichiátriai ellátások, az egészségromlással összefüggő ellátások esetében a településeken élő rászorulók sok esetben nem, vagy csak nehézségek árán tudják megszervezni az eljutást a megfelelő településre. Több településen igényként fogalmazódott meg, hogy a munkavégzéshez szükséges feltételeken, épületeken, eszközrendszeren javítani kellene, új gépkocsi, számítógépek, kerékpárok stb. javítanák a munkavégzés minőségét, gyorsítanák és könnyítenék a szakemberek munkáját.

a) A **családsegítés** *(család- és gyermekjóléti szolgálat, család és gyermekjóléti központ)* terén a SZÚT 2.1.2. pontjában feltárt lakossági szolgáltatási/hozzáférési hiányok, vagy akadályozó tényezők megoldása, elhárítása érdekében tervezett beavatkozások, fejlesztések
(A Felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) a4) 1-5**)**

1. SZ. TÁBLÁZAT

A családsegítő szolgáltatások LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a családsegítő szolgáltatásban	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
1.	Alacsony szakemberlétszám és túlterheltség a családsegítésben	A családsegítés területén alacsony a rendelkezésre álló szakemberek száma, miközben a dolgozók leterheltsége folyamatosan növekszik. Az ellátottak egészségi állapotának romlása, valamint az életkor előrehaladtával növekvő gondozási szükségletek (különösen az ágyhoz kötött és demenciával élő személyek esetében) jelentős többletterhet rónak a szakemberekre. A szociális szférában általános munkaerőhiány tapasztalható, amelyet tovább súlyosbít a szakképzés idő- és költségigénye, a képzési idő alatti helyettesítés nehézsége, valamint a szakmában tapasztalható magas lemorzsolódás. A szociális szakmák ismertsége és társadalmi megbecsültsége alacsony.	A szociális szakemberek számának növelése, a szakma társadalmi megbecsültségének és érdekérvényesítő képességének erősítése. A szakmai továbbképzések és felsőfokú végzettségek megszerzésének ösztönzése (pl. támogatási rendszerek, képzési költségek részbeni átvállalása). A pályaorientáció erősítése, alkalmassági szűrés bevezetése a lemorzsolódás csökkentése érdekében. Együttműködés kialakítása szakképző intézményekkel, duális képzési lehetőségek bővítése. Az önkéntesség és diákmunka szerepének erősítése a szociális szféra utánpótlásának biztosítása érdekében. A kiégés megelőzését célzó programok, szupervíziók, elismerési rendszerek és bérrendezés megvalósítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

2.	A családsegítés elégtelen finanszírozottsága	A családsegítés finanszírozási rendszere nem biztosít megfelelő forrásokat a feladatellátás színvonalas működtetéséhez. A finanszírozás elsősorban a lakosságszámhoz igazodik, és nem veszi kellő mértékben figyelembe a települések társadalmi helyzetét és szükségleteit, ami alulfinanszírozottsághoz vezet. A kistelepüléseken különösen nehéz a szolgáltatások biztosítása, a saját forrásból történő kiegészítés korlátozott. Az infrastruktúra fejlesztése, eszközbeszerzés és fenntartás (pl. gépjárművek, épületállomány, informatikai háttér) forráshiány miatt nehezen megvalósítható.	Az állami finanszírozás növelése, valamint pályázati forrásokhoz való hozzáférés javítása. Az intézményi infrastruktúra, eszközpark és informatikai rendszerek fejlesztésének támogatása. A fenntartói adminisztratív terhek csökkentése, valamint külső szakértői támogatás és megfelelő infokommunikációs háttér biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	Létszámhiány és a szakmai feladatellátás korlátozottsága	A családsegítők jelentős része munkaidejének nagy részét egyéb feladatok ellátására fordítja, így a klasszikus családsegítő tevékenységre korlátozott idő jut, és nem biztosított a folyamatos jelenlét. A gyermekjóléti alapellátási feladatok jelentős mértékben leterhelik a szakembereket. Hiányoznak vagy korlátozottan állnak rendelkezésre speciális szakemberek (pl. pszichológus, fejlesztőpedagógus, családterapeuta, mediátor), különösen kistelepüléseken.	Speciális szakemberek képzésének és helyi vagy térségi szintű alkalmazásának biztosítása (akár több település együttműködésében). Az alapellátás megerősítése a szakemberlétszám növelésével, bérrendezéssel és eszközfejlesztéssel. A családgondozók számának növelése, szükséges jogszabályi módosítások kezdeményezése. Az adminisztratív terhek csökkentése, valamint digitális és mesterséges intelligencia alapú megoldások alkalmazása az időgazdálkodás javítása érdekében.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

		A szükséges képzések idő- és költségigényesek, ami tovább csökkenti az elérhető szakemberek számát. A szakemberek helyben nem, vagy nem folyamatosan érhetők el, ami rontja az ellátás hatékonyságát, és növeli a szakellátásba kerülő esetek számát.				
4.	Bizalom hiánya és tájékozatlanság a családsegítéssel kapcsolatban	A lakosság körében bizalmatlanság és hiányos informáltság tapasztalható a családsegítő szolgáltatásokkal kapcsolatban. A szolgáltatások tartalmáról, működéséről és hasznáról szóló tájékoztatás nem megfelelő mértékű vagy nem kellően hatékony.	Szemléletformáló, és tájékoztató kiadványok készítése a szolgáltatások bemutatása és elfogadottságának növelése érdekében.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
5.	A szakmai támogatás hiánya és a kiégés kockázata	A családsegítő szakemberek számára nem biztosított megfelelő mértékű szakmai és mentális támogatás, ami növeli a kiégés kockázatát. A pszichológiai támogatás és a szupervíziós lehetőségek korlátozottan érhetők el, miközben a szakmai terhelés folyamatosan növekszik.	Pszichológusok alkalmazása és szupervíziós lehetőségek biztosítása a szakemberek számára. Térségi együttműködés keretében szakemberek közös alkalmazása és finanszírozása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

2. SZ. TÁBLÁZAT

A családsegítő szolgáltatások LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások a HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK *(gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák)* körében						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a családsegítő szolgáltatásban	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
GYERMEKEK, IDŐSEK, NŐK, FOGYATÉKKAL ÉLŐK, MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK, ROMÁK						
1.	A családsegítő szolgáltatás helyi hiánya	A családsegítő szolgáltatás helyben nem elérhető, az ellátás csak más településről, időszakos jelenléttel biztosított. Az időszakosan rendelkezésre álló szakember (pl. kéthetente vagy heti néhány órában) nem képes a feladatok teljes körű ellátására, valamint a sürgős beavatkozást igénylő esetekben nem biztosított az azonnali reagálás lehetősége.	Helyben foglalkoztatott családsegítő szakember alkalmazása, aki folyamatos jelenléttel és kapcsolattartással biztosítja a szolgáltatás hatékony működését.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	A családsegítői munkavégzés tárgyi feltételeinek hiányosságai	A családsegítői tevékenység ellátásához szükséges tárgyi eszközök hiányosak vagy elavultak. A nem megfelelő minőségű és mennyiségű eszközpark korlátozza a hatékony szakmai munkavégzést, és rontja a szolgáltatás minőségét.	A munkavégzéshez szükséges eszközök beszerzése és korszerűsítése, különös tekintettel a mobilitást és adminisztrációt támogató eszközökre (pl. gépjárművek, kerékpárok, számítógépek).	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

3.	A családsegítő tevékenységhez kapcsolódó szolgáltatási hiányterületek	A családsegítő szolgáltatás keretében több, elvárt tevékenységi terület nem, vagy csak korlátozottan biztosított. A jelentős szakemberhiány következtében számos speciális szakterület lefedetlen marad, különösen a tanácsadási szolgáltatások terén (pl. adósságkezelés, jogi, pszichológiai és pénzügyi tanácsadás, gyermeknevelési és családi problémák kezelése). Ezzel párhuzamosan növekvő igény mutatkozik a naprakész információnyújtás iránt a megélhetést érintő lehetőségekről, támogatásokról, kedvezményekről és ügyintézési folyamatokról.	A szakemberhiány csökkentése céljából különböző szakterületeken (pl. pszichológus, gyógypedagógus, logopédus, fejlesztő pedagógus, jogász) megfelelő végzettséggel rendelkező szakemberek bevonása. A szakmán belüli képzések és átképzések szervezése a szükséges kompetenciák bővítése érdekében. A naprakész tájékoztatás biztosításához szükséges feltételek megteremtése, valamint a humánerőforrás folyamatos szakmai fejlesztése és információval való ellátása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	A szakmai támogatás hiánya és a kiégés kockázata	A családsegítő szakemberek számára nem biztosított megfelelő mértékű szakmai és mentális támogatás, ami növeli a kiégés kockázatát. A pszichológiai támogatás és a szupervíziós lehetőségek korlátozottan érhetők el, miközben a szakmai terhelés folyamatosan növekszik.	Pszichológusok alkalmazása és szupervíziós lehetőségek biztosítása a szakemberek számára. Térségi együttműködés keretében szakemberek közös alkalmazása és finanszírozása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

Nappali ellátások

a) A **nappali ellátások** *(fogyatékos személyek nappali ellátása, hajléktalan személyek nappali melegedője, idősek nappali ellátása, demens személyek nappali ellátása, pszichiátriai betegek nappali ellátása, szenvedélybetegek nappali ellátása)* terén a SZÚT 2.1.3. pontjában feltárt települési/járási/vármegyei szolgáltatási hiányosságok

Heves vármegye településeinek jelentős részében nagy szükség lenne az idősek nappali ellátását biztosító szolgáltatásokra, ellátásokra, de a fogyatékkal élők, pszichiátriai és szenvedélybetegek számára nyújtandó nappali ellátások fejlesztése is indokolt több járásban. Ugyancsak fontos lenne javítani a települések speciális helyzetű csoportjainak szolgáltatásokhoz történő hozzáférését is. A szolgáltatások minőségének és hatékonyságának növelése érdekében minden járás legtöbb településén megfogalmazódott, hogy szükség lenne a munkavégzéshez szükséges feltételeken javítani, mind az infrastrukturális, mind az eszközparkkal kapcsolatos fejlesztésekre nagy szükség lenne. A nappali ellátásban az eszköz, infrastrukturális feltételek és működtetési háttér fejlesztése mellett az dolgozó szakemberek hiánya jelentkezik, a meglévő szakemberek pszichés nyomás és terhelés enyhítése csökkentése kiemelten fontos a megfelelő humánerőforrás biztosíthatóságához. A nagyfokú szakemberhiány mellett a szakmában dolgozók számára fontos lenne a pszichés nyomás és terhelés enyhítése érdekében szupervíziós foglalkozásokat biztosítani. Ezenkívül megjelenik a szemléletformáló tevékenységek hiánya is a nappali ellátásában. Rendkívül nagy szükség lenne professzionális, az igényekhez igazított szakmai továbbképzési, átképzési programokra is.

b) A **nappali ellátások** *(fogyatékos személyek nappali ellátása, hajléktalan személyek nappali melegedője, idősek nappali ellátása, demens személyek nappali ellátása, pszichiátriai betegek nappali ellátása, szenvedélybetegek nappali ellátása)* terén a SZÚT 2.1.3. pontjában feltárt lakossági szolgáltatási/hozzáférési hiányok, vagy akadályozó tényezők megoldása, elhárítása érdekében tervezett beavatkozások, fejlesztések
A Felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) a1) 1-6; a2) 1-3; a3) 1-4

1. SZ. TÁBLÁZAT

A szociális nappali ellátások LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a szociális nappali ellátásokban	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
1.	Szakemberhiány és a szakmai fejlesztési lehetőségek korlátozottsága	A szociális szférában alacsony a szakemberek száma, miközben a meglévő humánerőforrás jelentős mértékben túlterhelt. A továbbképzési, átképzési és ismeretfrissítési lehetőségek korlátozottan érhetők el. A megfelelő képzettséggel rendelkező szakemberek hiánya általános jelenség. A szakmai fejlődést támogató képzések elérhetősége korlátozott, ami akadályozza a kompetenciák bővítését és naprakészen tartását. A túlzott munkaterhelés következtében nő a kiégés és a pályaelhagyás kockázata.	Pályaorientációs programok és életpályamodell kialakítása a szakma vonzerejének növelése érdekében. Képzések és továbbképzések szervezése, különös tekintettel az ismeretfrissítésre, a kiégés megelőzésére és a stresszkezelésre. Szakmai munkát támogató programok megvalósítása (pl. konzultációk, konferenciák, tréningek). Szupervíziós és mentális támogatást nyújtó programok biztosítása a szakemberek számára.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Elavult IKT eszközpark és digitális kompetenciahiány	A szociális ellátórendszer működését elavult és hiányos informatikai eszközpark, valamint a digitális kompetenciák hiányosságai akadályozzák. Az eszközpark modernizációja elmaradt, így a rendelkezésre álló informatikai eszközök nem	Az informatikai eszközpark korszerűsítése és bővítése. Digitális kompetenciafejlesztő képzések szervezése a szakemberek és az ellátottak számára.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

		felelnek meg a korszerű munkavégzés követelményeinek. Emellett a felhasználók (dolgozók és ellátottak) digitális készségeinek fejlesztése nem megoldott.				
3.	A nappali ellátások infrastrukturális hiányosságai	A nappali ellátást biztosító intézmények infrastruktúrája több településen elavult, valamint hiányoznak a megfelelő tárgyi és informatikai eszközök. A korszerű, akadálymentes infrastruktúra és a modern eszközök hiánya korlátozza a magas színvonalú szakmai munka megvalósítását. Az informatikai eszközök hiánya akadályozza az ellátottak – különösen az idősek – digitális kapcsolattartását (pl. távol élő hozzátartozókkal).	Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása (felújítás, bővítés, új létesítmények kialakítása). A szükséges tárgyi és informatikai eszközök beszerzése és folyamatos működtetésének biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

2. SZ. TÁBLÁZAT

A szociális nappali ellátások LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások a HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK *(gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák)* **körében**						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a szociális nappali ellátásokban	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**

GYERMEKEK, IDŐSEK, NŐK, FOGYATÉKKAL ÉLŐK, MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK, ROMÁK						
1.	Az intézményekbe történő eljutás nehézsége	A fogyatékkal élők nappali intézménybe történő eljuttatása és hazaszállítása nem biztosított. Amennyiben a család nem tudja ezt vállalni, az érintett nem tudja igénybe venni az ellátást. Hiányzik a helyben elérhető, rugalmas szállítási szolgáltatás.	Gépkocsi biztosítása és a szállítás megszervezése a nappali ellátásban részt vevők számára.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Kreatív foglalkozások hiánya	A fogyatékkal élők nappali ellátásában alkalmazott művészetterápiás foglalkozások korlátozottan elérhetők. A települések nappali ellátásai önerőből nehezen tudják megvalósítani ezeket a programokat.	Művészetterápiás foglalkozások szervezése fogyatékkal élők számára; az elkészült művekből kiállítások és nyilvános események lebonyolítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	Közösségépítő és szabadidős programok hiánya	Kevés a közösségi program a fogyatékkal élő gyermekeket és felnőtteket gondozó családok izolációjának elkerülésére. Hiányoznak a családok számára biztosított tapasztalatcsere és közösségépítő alkalmak.	Közösségépítő, szabadidős és rekreációs programok szervezése a családok számára, ideértve a nevelőszülői családokat is.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	Hiányoznak a fogyatékos személyek speciális fejlesztéséhez szükséges eszközök	Hiányoznak a speciális foglalkozási anyagok és készségfejlesztő eszközök (mozgásfejlesztő, tartást erősítő, vizuális érzékelést fejlesztő). A települési intézmények önerőből nem képesek beszerezni a szükséges eszközöket.	A szükséges speciális foglalkozási anyagok és eszközök beszerzése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális	Nem

					intézmények, releváns államigazgatási szervek	
5.	A pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali ellátás iránti igénye nem látható	Hiányzik a felmérés a pszichiátriai és szenvedélybetegek számáról és igényéről a nappali ellátásra vonatkozóan; a nappali ellátások kínálata nem ismert. A településeken nem történt célzott igényfelmérés.	Felmérés készítése az érintett célcsoport körében. Információs alkalmak, nyílt napok szervezése a nappali ellátás lehetőségeinek bemutatására.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
6.	Nem megoldott a tanyán élő idős személyek eljutása a nappali ellátást nyújtó intézménybe	A tanyán vagy külterületen élők nem tudják igénybe venni az idős korúak nappali ellátását. Hiányzik a tanyagondnoki szolgálat.	Tanyagondnoki szolgáltatás szervezése és biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
7.	Idősek nappali ellátása – elavult infrastruktúra és hiányzó eszközök	Az intézmények infrastruktúrája elavult; hiányoznak a tárgyi és informatikai eszközök. A korszerű és akadálymentes infrastruktúra, valamint a modern eszközök hiánya akadályozza a magas színvonalú szakmai munkát. Az idősek digitális kapcsolattartásának lehetősége korlátozott.	Infrastrukturális fejlesztések, bővítések, építések megvalósítása. Tárgyi és informatikai eszközök beszerzése és működtetése. Kirándulások és mobilizáló programok szervezése az idősek részére.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
8.	Idősek nappali ellátása – hiányos szakmai tudás és tanácsadási szolgáltatás	A munkatársak szakmai tudása nem mindig megfelelő. Hiányzik egy olyan tanácsadó szolgáltatás, amely segítene a megfelelő ellátás kiválasztásában. A naprakész ismeretek és információk hiánya akadályozza a magas színvonalú szolgáltatást.	Szakmai továbbképzések, információs napok szervezése. Intézményes tanácsadás biztosítása a megfelelő ellátás kiválasztásához.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális	Nem

					intézmények, releváns államigazgatási szervek	
9.	Ingyenes közösségi programok hiánya az idősek számára	Kevés a településeken az időseket célzó ingyenes közösségi program. Hiányoznak a programok, amelyek csökkentenék az elszigetelődést és segítenék a kognitív egészség megőrzését.	Ingyenes közösségi programok, foglalkozások, találkozók és rendezvények szervezése az idősek számára.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
10.	Demens személyek nappali ellátásának hiánya	A demenciával küzdők száma nő, de helyben nem biztosított számukra megfelelő nappali ellátás. A szociális ellátórendszer nem követi az igényeket.	Idős korú demens személyek nappali ellátásának szervezése, közösségi programok biztosítása a számukra.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
11.	Szociális szakemberek hiánya, túlterheltség és képzési lehetőségek korlátozottsága	Kevés a megfelelő képzettségű szakember, a meglévő humánerőforrás túlterhelt. Továbbképzési, átképzési lehetőségek korlátozottak, a kiégés és pályaelhagyás jellemző. A szakmai ismeretek frissítésére és mentális támogatásra nincs elegendő rendszer.	Pályaorientációs és életpálya-modell kialakítása. Képzések szervezése (KÉK, kiégés kezelése, stresszkezelési technikák). Szakmai konzultációk, konferenciák, tréningek. Szupervíziós és pszichés terhelést enyhítő programok biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – TELJES LAKOSSÁG

A szociális nappali szolgáltatások működését jelentősen befolyásolja a szakemberhiány, ami a teljes szociális szektorra jellemző. A problémák mérséklésére hatékony lehet a pályaorientáció és az életpálya-tervezés támogatása, valamint a folyamatos szakmai képzések biztosítása. Ide tartozhatnak a szakmai ismeretek frissítésére irányuló programok, mint például kiégés-megelőzési tréningek, stresszkezelési technikák és a KÉK (kompetencia és képességfejlesztő) képzések.
A digitális eszközpark korszerűsítése, valamint a dolgozók és az ellátottak digitális kompetenciáinak fejlesztését célzó képzések szervezése szintén hozzájárulhat a nappali szociális szolgáltatások minőségének emeléséhez, hatékonyabbá tételéhez és szélesebb körű hozzáférhetőségéhez. Emellett a modern IKT-eszközök használata elősegíti a szolgáltatások adminisztrációjának egyszerűsítését és az ellátottakkal való interakció javítását.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK

A fogyatékkal élőket érintő nappali ellátás problémáinak enyhítésére kiemelten fontos a biztonságos szállítás megszervezése, például a megfelelő gépjármű biztosítása a helyszínek közötti eljutásra. A speciális foglalkozási anyagok és eszközök beszerzése tovább növeli az ellátás hatékonyságát és minőségét.
Javasolt felmérések készítése annak feltérképezésére, hogy a pszichiátriai betegek igénybe vennék-e a helyi nappali ellátást, így a szolgáltatások pontosabban igazíthatók a valós szükségletekhez. Az intézmények infrastrukturális fejlesztése, bővítése vagy új létesítmények építése, valamint a modern tárgyi eszközök és informatikai eszközpark biztosítása jelentősen javíthatja a szolgáltatás színvonalát.
Szakmai szempontból kiemelt a továbbképzések, szakmai workshopok, információs napok szervezése, hogy az ellátást nyújtó dolgozók naprakész tudással rendelkezzenek. További javaslat egy intézményesített gerontológiai és geriátriai tanácsadás kialakítása, amely támogatja a potenciális ellátottakat és családtagjaikat a megfelelő szolgáltatás kiválasztásában és elérésében.
Fontos feladat továbbá az idősek számára ingyenes közösségi programok, találkozók és rendezvények szervezése. Külön figyelmet igényel az időskorú demens személyek nappali ellátásának megszervezése és biztosítása, mivel ezen szolgáltatások hiánya a legkritikusabb problémák közé tartozik.

Közösségi ellátások

a) A **közösségi ellátások** *(közösségi ellátás pszichiátriai betegek számára, közösségi ellátás szenvedélybetegek számára, támogató szolgáltatás)* terén a SZÚT 2.1.4. pontjában feltárt települési/járási/vármegyei szolgáltatási hiányosságok

A közösségi ellátások nem tipikusan igénybe vehető szolgáltatások Heves vármegyében, mindhárom szolgáltatási forma, a szenvedélybetegek közösségi ellátása, a pszichiátriai betegek

közösségi ellátása és a támogató szolgáltatások is csak szórványos érhetők el a lakosság számára. A támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belül speciális segítségnyújtás biztosítása révén.
Ahol működik támogató szolgáltatás (látás-, hallás-, mozgás-, értelmi és halmozottan sérült vagy autista személyek számára), ott súlyos problémát okoz, hogy a térítési díjak a magas üzemanyagárak miatt nem fedezik a tényleges költségeket, ezért jelentős finanszírozási nehézségek keletkeztek. Szükség lenne célzott pályázati lehetőségekre annak érdekében, hogy egyrészt az elöregedett gépjárművek cseréje megtörténhessen, másrészt, hogy a munkavégzéshez szükséges eszközállomány megfelelő minőségben rendelkezésre álljon. A szenvedélybetegek közösségi ellátása szakterületen hiányzó szakemberek pótlására (addiktológus, gondozó, terápiás munkatárs), illetve a jelenleg a rendszerben dolgozók megtartása érdekében bérrendezésre lenne szükség. Ugyancsak forráshiány jelentkezik a preventív jellegű tevékenységek finanszírozásával összefüggésben is. A pszichiátriai betegek közösségi ellátása terén szintén a szakemberhiány okoz nehézségeket, illetve az alulfinanszírozottság miatt az állami támogatások csak a minimális tárgyi feltételek biztosítását fedezik, fejlesztésekre nincs megfelelő lehetőség. Ennek következményeként elmaradnak technikai és informatikai fejlesztések, amelyek gátolják a színvonalas szakmai ellátás biztosítását, és csökkentik az ellátottak pszichoszociális rehabilitációjának esélyét.
A Bélapátfalvai járásban a járásszékhelyen biztosítottak a közösségi ellátások, a támogatói szolgáltatás a járás több településén is biztosított. A szakemberhiány (pszichológus, gondozó, terápiás munkatárs) ezen szolgáltatás esetében is nehezíti a feladatellátását, valamint a tárgyi feltételek hiánya is jellemző.

Az **Egri járásban** a járásszékhelyen, Egerben biztosított a hozzáférés szenvedélybetegek számára, azonban hiányosságok jellemzik a szolgáltatást. A szolgáltatás fogadóhelyisége nem alkalmas esetmegbeszélésre, illetve csoportos foglalkozásra, ezáltal a kliensek anonimitását nem tudják biztosítani. A támogató szolgálatot a Főegyházmegyei Karitász Központ RÉV Szenvedélybeteg-segítő Szolgálata működteti. Az ellátási területhez 44 település tartozik, így ezeknek a településeknek a látogatásához autóra van szükség. A támogató szolgáltatás a fogyatékkal élő személyek lakókörnyezetében történő ellátását biztosítják. A lakáson kívüli közszolgálatok elérésének segítésére, az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartása mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtásra irányul.

A **Füzesabonyi járásban** a járásszékhelyen a Kapocs Pszichiátriai és Szenvedélybetegek Integrált Közösségi Ellátása nevű intézmény biztosítja a közösségi ellátásokat. A közösségi gondozás a pszichiátriai betegek számára nyújt a lakókörnyezetükben, a család és más kliens szociális kapcsolati körébe tartozók aktív részvételével segítséget, az ellátási területhez 67 település tartozik. Továbbá az intézmény a szenvedélybetegek közösségi ellátást is végzi az ellátási területhez tartozó 67 településen, amely a lakosok számára (16 év felett) önkéntesen és ingyenesen igénybe vehető. A támogató szolgáltatás a fogyatékkal élő személyek lakókörnyezetében történő ellátását biztosítják. A lakáson kívüli közszolgálatok elérésének segítésére, az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartása mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtásra irányul.

A **Gyöngyösi járásban** a járásszékhelyen a Kistérségi Humán Szolgáltató Központ biztosítja a közösségi ellátásokat. A közösségi gondozás a pszichiátriai betegek számára nyújt a lakókörnyezetükben, a család és más kliens szociális kapcsolati körébe tartozók aktív részvételével segítséget, az ellátási területhez 25 település tartozik. Továbbá a Központ a szenvedélybetegek közösségi ellátást is végzi az ellátási területhez tartozó 25 településen, amely

a lakosok számára (16 év felett) önkéntesen és ingyenesen igénybe vehető. A támogató szolgáltatás a fogyatékkal élő személyek lakókörnyezetében történő ellátását biztosítják. A lakáson kívüli közszolgálatok elérésének segítésére, az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartása mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtásra irányul.

A **Hatvani járásban** a járásszékhelyen a Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat biztosítja a közösségi ellátásokat. A közösségi gondozás a pszichiátriai betegek számára nyújt a lakókörnyezetükben, a család és más kliens szociális kapcsolati körébe tartozók aktív részvételével segítséget, az ellátási terület Hatvan városa. A támogató szolgáltatás a fogyatékkal élő személyek lakókörnyezetében történő ellátását biztosítják. A lakáson kívüli közszolgálatok elérésének segítésére, az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartása mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtásra irányul.

A **Hevesi járásban** a járásszékhelyen biztosítottak a közösségi ellátások, a támogatói szolgáltatás a járás több településén is biztosított. A szakemberhiány (pszichológus, gondozó, terápiás munkatárs) ezen szolgáltatás esetében is nehezíti a feladatellátását, valamint a tárgyi feltételek hiánya is jellemző.

A **Pétervásárai járásban** a járásszékhelyen biztosítottak a közösségi ellátások, a támogatói szolgáltatás a járás több településén is biztosított. A szakemberhiány (pszichológus, gondozó, terápiás munkatárs) ezen szolgáltatás esetében is nehezíti a feladatellátását, valamint a tárgyi feltételek hiánya is jellemző.

b) A **közösségi ellátások** *(közösségi ellátás pszichiátriai betegek számára, közösségi ellátás szenvedélybetegek számára, támogató szolgáltatás)* terén a SZÚT 2.1.4. pontjában feltárt lakossági szolgáltatási/hozzáférési hiányok, vagy akadályozó tényezők megoldása, elhárítása érdekében tervezett beavatkozások, fejlesztések
A Felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) a1) 1-6**)**

1. SZ. TÁBLÁZAT

A szociális közösségi ellátások LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a szociális közösségi ellátásokban	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
1.	Szociális szakemberek hiánya, túlterheltség és képzési lehetőségek korlátozottsága	Kevés a megfelelő képzettségű szakember, a meglévő humánerőforrás túlterhelt. Továbbképzési, átképzési lehetőségek korlátozottak, a kiégés és pályaelhagyás jellemző. A szakmai ismeretek frissítésére és mentális támogatásra nincs elegendő rendszer.	Pályaorientációs és életpálya-modell kialakítása. Képzések szervezése (KÉK, kiégés kezelése, stresszkezelési technikák). Szakmai konzultációk, konferenciák, tréningek. Szupervíziós és pszichés terhelést enyhítő programok biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Elavult IKT eszközpark és digitális kompetenciahiány	A szociális ellátórendszer működését elavult és hiányos informatikai eszközpark, valamint a digitális kompetenciák hiányosságai akadályozzák. Az eszközpark modernizációja elmaradt, így a rendelkezésre álló informatikai eszközök nem felelnek meg a korszerű munkavégzés követelményeinek. Emellett a felhasználók (dolgozók és ellátottak) digitális készségeinek fejlesztése nem megoldott.	Az informatikai eszközpark korszerűsítése és bővítése. Digitális kompetenciafejlesztő képzések szervezése a szakemberek és az ellátottak számára.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

2. SZ. TÁBLÁZAT

A szociális közösségi ellátások LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások a HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK *(gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák)* **körében**						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a szociális közösségi ellátásokban	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
GYERMEKEK, IDŐSEK, NŐK, FOGYATÉKKAL ÉLŐK, MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK, ROMÁK						
1.	A gépjárművek nagyon régiek	A közösségi szolgáltatásokhoz szükséges szállítás nem biztosított megfelelően; az elöregedett gépjárművek magas üzemanyag-fogyasztása és karbantartási igénye fenntarthatatlan.	A gépkocsiállomány folyamatos műszaki felülvizsgálata és cseréje.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Hiányzik a munkavégzéshez szükséges eszközállomány	Nélkülözhetetlen tárgyi és informatikai eszközök hiányoznak, akadályozva a magas színvonalú szakmai munkát.	Tárgyi eszközök és modern informatikai géppark beszerzése és működtetése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	A közösségi ellátásokban kevés a szakember	Kevés speciális tudású szakember, túlterhelt dolgozók, kevesebb idő a kliensekre, nem hatékony beavatkozások.	Hiányzó szakemberek pótlása, (pl: gondozó, terápiás munkatárs.)	Javasolt ütemezés: éves szinten	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit	Nem

				Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	
4.	Infrastrukturális fejlesztések hiánya	Több településen nem érhető el közösségi ellátás; az épületek és helységek nem megfelelőek foglalkozásokra, interjúkra, csoportfoglalkozásokra; eszközhiány (elavult járművek, kerékpárok, mobiltelefonok).	Igényeknek megfelelő speciális terek kialakítása (fogadó-helyiségek, terápiás helyiségek, interjúszobák), eszközfejlesztés.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
5.	Fenntartási és üzemeltetési nehézségek	A közösségi ellátások fenntartása, üzemeltetése sok településen problémát okoz.	A fenntartási és üzemeltetési szolgáltatások (mosási, tisztálkodási lehetőségek) támogatása, normatíva jellegű vagy egyéb forrás biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – TELJES LAKOSSÁG

A közösségi szociális szolgáltatások működését, akárcsak a teljes szociális szektort, jelentős szakemberhiány nehezíti. A pályakezdők és gyakorló szakemberek számára életpályamodell kialakítása, karriertervezési tanácsadás és rendszeres képzési lehetőségek biztosítása – például KÉK képzés, kiégés-megelőzés, stresszkezelési technikák – hatékony válasz lehet a feltárt problémákra.
Az informatikai eszközpark korszerűsítése, a digitális kompetenciák fejlesztését célzó képzések szervezése a dolgozók és az ellátottak részére szintén hozzájárulhat a szociális közösségi szolgáltatások minőségének javításához és szélesebb körű elérhetőségéhez. A digitális készségek erősítése különösen fontos az ügyintézési folyamatok hatékonysága és az ellátottak önállóságának növelése szempontjából.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK

A fogyatékkal élők, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek és idősek számára nyújtott közösségi szolgáltatások hozzáférhetőségének javítása érdekében elengedhetetlen a szállítóeszközök (gépkocsik, kerékpárok) műszaki állapotának rendszeres ellenőrzése és szükség szerinti cseréje.

A szolgáltatások eredményessége nagymértékben függ a megfelelő infrastruktúra és tárgyi feltételek meglététől: modern informatikai eszközök, speciálisan kialakított fogadó- és terápiás helyiségek, interjúszobák biztosítása, valamint a szükséges segédeszközök, például mobiltelefonok, hordozható eszközök rendelkezésre állása alapvető fontosságú.

Hiányzó szakemberek pótlása – például addiktológusok, gondozók, terápiás munkatársak – sürgető feladat. Emellett a komfortszolgáltatások biztosítása (mosási, szárítási, tisztálkodási lehetőségek) és ezek fenntartása normatív támogatás vagy egyéb finanszírozási forrás révén jelentős mértékben javíthatja a szolgáltatások minőségét és a felhasználók elégedettségét. A komplex, személyre szabott támogatás kialakítása elősegíti, hogy a hátrányos helyzetű csoportok valóban hozzáférhessenek a számukra szükséges ellátáshoz, miközben a szakemberek munkája is hatékonyabbá válik.

2. Szociális szakellátások

a. A **szociális szakellátások** ***(tartós bentlakásos ápolást, gondozást nyújtó szakellátások:*** *idősek otthona, pszichiátriai betegek otthona, szenvedélybetegek otthona, fogyatékos személyek otthona, hajléktalanok otthona;* ***átmeneti elhelyezést nyújtó bentlakásos intézmények:*** *pszichiátriai betegek átmeneti otthona, szenvedélybetegek átmeneti otthona, éjjeli menedékhely, hajléktalan személyek átmeneti szállása, időskorúak gondozóháza, fogyatékos személyek gondozóháza;* ***lakóotthonok:*** *fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthona, fogyatékos személyek ápoló- gondozó célú lakóotthona, pszichiátriai betegek lakóotthona, szenvedélybetegek lakóotthona;* ***rehabilitációs intézmények:*** *pszichiátriai betegek rehabilitációs intézménye, szenvedélybetegek rehabilitációs intézménye, fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye, hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye;* ***támogatott lakhatás:*** *támogatott lakhatás fogyatékos személyek részére, támogatott lakhatás pszichiátriai betegek részére, támogatott lakhatás szenvedélybetegek részére)* terén a SZÚT 2.2. pontjában feltárt települési/járási/vármegyei szolgáltatási/hozzáférési hiányosságok:

A szociális szakellátások mindegyikében nehezíti a megfelelő képzettséggel rendelkező szakemberek hiánya a szolgáltatások biztosítását.
A vármegyében a *tartós bentlakásos ellátást* nyújtó ellátások öt típusa közül mind az öt elérhető: az idősek otthona, a fogyatékos személyek otthona, a pszichiátriai betegek otthona, a hajléktalanok otthona és a szenvedélybetegek otthona.
A Hevesi járás kivételével minden járásban működnek tartós bentlakásos ellátást nyújtó intézmények, összesen 17 településen. Ezen szakellátást végző ellátások 1.592 férőhellyel elérhetők, kihasználtságuk magas, majdnem 100%-os. A leggyakrabban elérhető szakosított ellátás az időskorúak otthona, melyekben összesen 1.094 idős személy tartós bentlakásos ellátására van mód. Kihasználtságuk közel 100%-os, óriási igény mutatkozik ezen kapacitások bővítésére. Nincs továbbá a vármegyében olyan tartós bentlakásos ellátást biztosító intézmény, ahol a kettős diagnózisú ellátottak elhelyezése megoldható lenne. Szenvedélybetegek otthona és a hajléktalanok otthona a legritkábban elérhető szolgáltatás. Nincs biztosítva ugyanakkor a súlyos addikcióval rendelkező fiatalok ellátása, holott a rendszerben egyre növekvő számban vannak jelen ilyen problémával küzdő gyermekek. Számukra nem elérhető ez a szolgáltatás, szükséges lenne szenvedélybetegek otthonának létrehozása a kapcsolódó szakmai létszám bővítésével, a jogszabály módosításával. Hajléktalanok otthona csak a megyeszékhelyen érhető el a rendelkezésre álló statisztikai adatok alapján.

Heves vármegye 7 járása közül mindössze két járásban, az Egri és a Gyöngyösi járásban működik *átmeneti elhelyezést biztosító* intézmény, a többi járásban nem. A hat ide sorolt szakosított ellátásból kettő (éjjeli menedékhely (77) és hajléktalanok átmeneti szállása (25)) érhető el, melyekben összesen 102 fő veheti igénybe a nyújtott szolgáltatásokat. Az éjjeli menedékhely és a hajléktalanok átmeneti szállása ellátás kizárólag Egerben és Gyöngyösön érhető el. A vármegyében az átmeneti ellátások közül az időskorúak gondozóháza, a fogyatékos személyek gondozóháza, a pszichiátriai betegek átmeneti otthona és a szenvedélybetegek átmeneti otthona nem érhető el a Szociális Ágazati Portál információi alapján.

Heves vármegyében mindössze csak egy járásban, az Egri járás három településén (Eger,

Andornaktálya, Nagytálya) működik lakóotthon. Ezek fogyatékos személyek rehabilitációs célú és fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthonaként működik.

Heves vármegyében mindössze egy járásban, a Bélapátfalvai járásban (egy településen: Bélapátfalva) működik fogyatékos személyek *rehabilitációs intézménye*, amelyben 25 fő veheti igénybe a nyújtott szolgáltatást. A többi járásban nem működnek rehabilitációs intézmények.
A vármegye 7 járása közül mindössze kettőben (Bélapátfalvai és az Egri járásban) működik támogatott lakhatást nyújtó intézmény a fogyatékkal élő személyek részére. A vármegye többi járásában nem működnek rehabilitációs intézmények. A támogatott lakhatás nem ismert a potenciális ellátottak számára, indokolt a megjelenést biztosító fórumok, tájékoztató alkalmak biztosítása.

b. A **szociális szakellátások** ***(tartós bentlakásos ápolást, gondozást nyújtó szakellátások:*** *idősek otthona, pszichiátriai betegek otthona, szenvedélybetegek otthona, fogyatékos személyek otthona, hajléktalanok otthona;* ***átmeneti elhelyezést nyújtó bentlakásos intézmények:*** *pszichiátriai betegek átmeneti otthona, szenvedélybetegek átmeneti otthona, éjjeli menedékhely, hajléktalan személyek átmeneti szállása, időskorúak gondozóháza, fogyatékos személyek gondozóháza;* ***lakóotthonok:*** *fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthona, fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona, pszichiátriai betegek lakóotthona, szenvedélybetegek lakóotthona;* ***rehabilitációs intézmények:*** *pszichiátriai betegek rehabilitációs intézménye, szenvedélybetegek rehabilitációs intézménye, fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye, hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye;* ***támogatott lakhatás:*** *támogatott lakhatás fogyatékos személyek részére, támogatott lakhatás pszichiátriai betegek részére, támogatott lakhatás szenvedélybetegek részére)* terén a SZÚT 2.2. pontjában feltárt lakossági szolgáltatási/hozzáférési hiányok, vagy akadályozó tényezők megoldása, elhárítása érdekében tervezett beavatkozások, fejlesztések:
A Felhívás kapcsolódó pontjai: -

1. SZ. TÁBLÁZAT

A szociális szakellátások LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a szociális szakellátásokban	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében akadályai a**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
1.	Szociális szakemberek hiánya, túlterheltség és képzési lehetőségek korlátozottsága	Kevés a megfelelő képzettségű szakember, a meglévő humánerőforrás túlterhelt. Továbbképzési, átképzési lehetőségek korlátozottak, a kiégés és pályaelhagyás jellemző. A szakmai ismeretek frissítésére és mentális támogatásra nincs elegendő rendszer.	Pályaorientációs és életpálya-modell kialakítása. Képzések szervezése (KÉK, kiégés kezelése, stresszkezelési technikák). Szakmai konzultációk, konferenciák, tréningek. Szupervíziós és pszichés terhelést enyhítő programok biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Elavult IKT eszközpark és digitális kompetenciahiány	A szociális ellátórendszer működését elavult és hiányos informatikai eszközpark, valamint a digitális kompetenciák hiányosságai akadályozzák. Az eszközpark modernizációja elmaradt, így a rendelkezésre álló informatikai eszközök nem felelnek meg a korszerű munkavégzés követelményeinek. Emellett a felhasználók (dolgozók és ellátottak) digitális készségeinek fejlesztése nem megoldott.	Az informatikai eszközpark korszerűsítése és bővítése. Digitális kompetenciafejlesztő képzések szervezése a szakemberek és az ellátottak számára.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

3.	A támogatott lakhatás alacsony ismertsége	A támogatott lakhatás szolgáltatás ismertsége alacsony a potenciális ellátotti kör körében, így az érintettek jelentős része nem jut hozzá a számára releváns információkhoz. A széles lakosság elérését biztosító, strukturált tájékoztatási és kommunikációs fórumok hiánya, valamint a szolgáltatás promóciójának elégtelensége.	Célzott tájékoztató kampányok és fórumok szervezése, valamint az ezeken való intézményi szintű aktív részvétel biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	A támogatott lakhatásban részesülők foglalkoztatásának hiánya	A támogatott lakhatásban élő személyek (különösen szenvedélybetegek, fogyatékos személyek és pszichiátriai betegek) számára nem biztosított megfelelő mértékben a foglalkoztatás és jövedelemszerzés lehetősége. A helyi foglalkoztatási programok és integrált munkaerőpiaci lehetőségek hiánya, valamint az érintett települések közötti egyenlőtlen hozzáférés.	Foglalkoztatási programok kidolgozása és megvalósítása, valamint a munkalehetőségek bővítése a támogatott lakhatásban részesülők számára valamennyi érintett településen.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
5.	Magas kapacitáskihasználtság és infrastrukturális hiányosságok az időskorúak ellátásában	Magas kapacitáskihasználtság és hosszú várólisták jellemzik az időskorúak otthonait, továbbá számos intézmény infrastrukturális szempontból elavult. Hiányzik egy komplex tanácsadási szolgáltatás, amely segítené az ellátási forma kiválasztását. A vármegye elöregedő népessége, az elégtelen férőhelyszám és annak területi egyenlőtlensége, valamint a	Új intézmények létesítése és férőhelybővítés, az infrastruktúra fejlesztése (különös tekintettel az akadálymentesítésre és energiatakarékosságra), valamint gerontológiai–geriátriai tanácsadási szolgáltatás kialakítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

		korszerű infrastruktúra és szakmai támogatás hiánya.				
6.	Az idősek gondozóházainak korlátozott elérhetősége	Az idősek gondozóházai csak kevés településen érhetők el, a szolgáltatás területi lefedettsége nem megfelelő. A növekvő számú idős, rászoruló lakosság mellett az intézményi kapacitások alacsony szintje és egyenlőtlen eloszlása.	Új gondozóházak létrehozása, férőhelybővítés, valamint a működéshez szükséges humán és pénzügyi erőforrások biztosítása, korszerű (energiatakarékos és akadálymentes) kialakítással.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
7.	A szenvedélybetegek intézményi ellátásának hiányosságai	A szenvedélybetegek otthonai területileg korlátozottan érhetők el, kapacitásuk nem elegendő, továbbá gyermekek számára nem biztosított az ellátás. Az ellátórendszer fejletlensége, a férőhelyek hiánya, valamint a speciális – gyermekeket célzó – szolgáltatások és jogszabályi háttér hiányosságai.	Új intézmények létrehozása, férőhelybővítés, valamint gyermekek számára speciális ellátási formák kialakítása, szükséges jogszabályi módosításokkal és szakemberállomány bővítésével.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
8.	A pszichiátriai betegek bentlakásos ellátásának hiánya	Heves vármegye egyetlen járásában sem működik pszichiátriai betegek otthona. A kapacitáshiány, az intézményi háttér teljes hiánya, valamint az ellátórendszer alulfejlettsége.	Pszichiátriai betegek otthonainak létrehozása, férőhelyek kialakítása és bővítése, megfelelő szakmai és finanszírozási háttér biztosításával.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
9.	A hajléktalan személyek tartós ellátásának hiánya	Heves vármegyében nem érhető el hajléktalanok otthona, kizárólag átmeneti ellátási formák működnek. Az intézményi kapacitások hiánya és az ellátórendszer strukturális hiányosságai.	Hajléktalanok otthonainak létrehozása, férőhelyek kialakítása és a szükséges szakmai, valamint finanszírozási feltételek biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási,	Nem

					szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	
10.	Átmeneti elhelyezést nyújtó szakosított ellátások hiánya	Heves vármegyében nem érhetők el a fogyatékos személyek gondozóházai, valamint a szenvedélybetegek és pszichiátriai betegek átmeneti otthonai. Az ellátórendszer hiányos kiépítettsége és a szolgáltatási paletta elégtelensége.	Az érintett ellátási formák intézményeinek létrehozása, férőhelyek kialakítása, valamint a működéshez szükséges erőforrások biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
11.	A fogyatékos személyek lakóotthoni kapacitásának elégtelensége	A fogyatékos személyek számára biztosított lakóotthoni ellátás kapacitása alacsony, és területileg korlátozottan elérhető. Az intézmények alacsony száma és az egyenlőtlen területi lefedettség.	Lakóotthonok létesítése és bővítése, a férőhelyek igényekhez igazított kialakítása, valamint a szükséges szakmai és pénzügyi háttér biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
12.	Lakóotthoni ellátás hiánya pszichiátriai és szenvedélybetegek számára	Nem áll rendelkezésre olyan lakóotthoni ellátás, amely a pszichiátriai és szenvedélybetegek számára életkoruknak és állapotuknak megfelelő támogatást nyújtana. Az intézményi háttér hiánya és az ellátási struktúra fejletlensége.	Speciális lakóotthonok létrehozása és fejlesztése, a férőhelyek bővítése, valamint a szakmai kapacitások erősítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
13.	Rehabilitációs intézményi kapacitások alacsony szintje	A rehabilitációs ellátást nyújtó intézmények száma és kapacitása rendkívül alacsony. Az intézményi hálózat hiányos kiépítettsége és az alacsony férőhelyszám. Mindössze egy járásban (Bélapátfalván) működik rehabilitációs ellátást nyújtó intézmény, melyekben 25	Rehabilitációs intézmények létrehozása és fejlesztése, férőhelyek bővítése, valamint a szükséges szakmai és finanszírozási feltételek biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

		fő veheti igénybe a nyújtott ellátást.				
14.	Az autizmussal élők ellátásának hiányosságai	Az autizmussal élő személyek számára nem áll rendelkezésre elegendő, kifejezetten erre specializált intézményi férőhely. A speciális szükségletekre reagáló intézmények hiánya, valamint a meglévő ellátórendszer korlátozott alkalmassága.	Speciális, autizmussal élők ellátására alkalmas intézmények létrehozása, férőhelyek kialakítása és bővítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

2. SZ. TÁBLÁZAT

A szociális szakellátások LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások a HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK *(gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák)* **körében**						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a szociális szakellátásokban	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
GYERMEKEK, IDŐSEK, NŐK, FOGYATÉKKAL ÉLŐK, MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK, ROMÁK						
1.	Magas kapacitáskihasználtság és infrastrukturális hiányosságok az időskorúak ellátásában	Magas kapacitáskihasználtság és hosszú várólisták jellemzik az időskorúak otthonait, továbbá számos intézmény infrastrukturális szempontból elavult. Hiányzik egy komplex tanácsadási szolgáltatás, amely segítené az ellátási forma kiválasztását.	Új intézmények létesítése és férőhelybővítés, az infrastruktúra fejlesztése (különös tekintettel az akadálymentesítésre és energiatakarékosságra), valamint gerontológiai–geriátriai tanácsadási szolgáltatás kialakítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális	Nem

		A vármegye elöregedő népessége, az elégtelen férőhelyszám és annak területi egyenlőtlensége, valamint a korszerű infrastruktúra és szakmai támogatás hiánya.			intézmények, releváns államigazgatási szervek	
2.	Az idősek gondozóházainak korlátozott elérhetősége	Az idősek gondozóházai csak kevés településen érhetők el, a szolgáltatás területi lefedettsége nem megfelelő. A növekvő számú idős, rászoruló lakosság mellett az intézményi kapacitások alacsony szintje és egyenlőtlen eloszlása.	Új gondozóházak létrehozása, férőhelybővítés, valamint a működéshez szükséges humán és pénzügyi erőforrások biztosítása, korszerű (energiatakarékos és akadálymentes) kialakítással.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	A szenvedélybetegek intézményi ellátásának hiányosságai	A szenvedélybetegek otthonai területileg korlátozottan érhetők el, kapacitásuk nem elegendő, továbbá gyermekek számára nem biztosított az ellátás. Az ellátórendszer fejletlensége, a férőhelyek hiánya, valamint a speciális – gyermekeket célzó – szolgáltatások és jogszabályi háttér hiányosságai.	Új intézmények létrehozása, férőhelybővítés, valamint gyermekek számára speciális ellátási formák kialakítása, szükséges jogszabályi módosításokkal és szakemberállomány bővítésével.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	A pszichiátriai betegek bentlakásos ellátásának hiánya	Heves vármegye egyetlen járásában sem működik pszichiátriai betegek otthona. A kapacitáshiány, az intézményi háttér teljes hiánya, valamint az ellátórendszer alulfejlettsége.	Pszichiátriai betegek otthonainak létrehozása, férőhelyek kialakítása és bővítése, megfelelő szakmai és finanszírozási háttér biztosításával.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
5.	A hajléktalan személyek tartós ellátásának hiánya	Heves vármegyében nem érhető el hajléktalanok otthona, kizárólag átmeneti ellátási formák működnek. Az intézményi kapacitások hiánya	Hajléktalanok otthonainak létrehozása, férőhelyek kialakítása és a szükséges szakmai, valamint finanszírozási feltételek biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit	Nem

		és az ellátórendszer strukturális hiányosságai.		Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	
6.	Átmeneti elhelyezést nyújtó szakosított ellátások hiánya	Heves vármegyében nem érhetők el a fogyatékos személyek gondozóházai, valamint a szenvedélybetegek és pszichiátriai betegek átmeneti otthonai. Az ellátórendszer hiányos kiépítettsége és a szolgáltatási paletta elégtelensége.	Az érintett ellátási formák intézményeinek létrehozása, férőhelyek kialakítása, valamint a működéshez szükséges erőforrások biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
7.	A fogyatékos személyek lakóotthoni kapacitásának elégtelensége	A fogyatékos személyek számára biztosított lakóotthoni ellátás kapacitása alacsony, és területileg korlátozottan elérhető. Az intézmények alacsony száma és az egyenlőtlen területi lefedettség.	Lakóotthonok létesítése és bővítése, a férőhelyek igényekhez igazított kialakítása, valamint a szükséges szakmai és pénzügyi háttér biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
8.	Lakóotthoni ellátás hiánya pszichiátriai és szenvedélybetegek számára	Nem áll rendelkezésre olyan lakóotthoni ellátás, amely a pszichiátriai és szenvedélybetegek számára életkoruknak és állapotuknak megfelelő támogatást nyújtana. Az intézményi háttér hiánya és az ellátási struktúra fejletlensége.	Speciális lakóotthonok létrehozása és fejlesztése, a férőhelyek bővítése, valamint a szakmai kapacitások erősítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
9.	Rehabilitációs intézményi kapacitások alacsony szintje	A rehabilitációs ellátást nyújtó intézmények száma és kapacitása rendkívül alacsony. Az intézményi hálózat hiányos kiépítettsége és az alacsony férőhelyszám. Mindössze egy járásban (Bélapátfalván) működik rehabilitációs ellátást nyújtó	Rehabilitációs intézmények létrehozása és fejlesztése, férőhelyek bővítése, valamint a szükséges szakmai és finanszírozási feltételek biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális	Nem

		intézmény, melyekben 25 fő veheti igénybe a nyújtott ellátást.			intézmények, releváns államigazgatási szervek	
10.	Az autizmussal élők ellátásának hiányosságai	Az autizmussal élő személyek számára nem áll rendelkezésre elegendő, kifejezetten erre specializált intézményi férőhely. A speciális szükségletekre reagáló intézmények hiánya, valamint a meglévő ellátórendszer korlátozott alkalmassága.	Speciális, autizmussal élők ellátására alkalmas intézmények létrehozása, férőhelyek kialakítása és bővítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – TELJES LAKOSSÁG

A szociális szakosított ellátások működését – a teljes szociális ágazathoz hasonlóan – jelentős mértékben befolyásolja a szakemberhiány. Ennek kezelésére kiemelten fontos a pályaorientáció erősítése, valamint egy kiszámítható életpályamodell kialakítása, amely vonzóbbá teheti a szakmát a jelenlegi és leendő szakemberek számára. A rendszeres továbbképzések, szakmai fejlődési lehetőségek biztosítása – például kompetenciafejlesztő képzések, kiégés-megelőző programok, stresszkezelési tréningek – hozzájárulhat a szakmai színvonal fenntartásához és a munkaerő megtartásához.
A szolgáltatások minőségének javításában meghatározó szerepe van a korszerű informatikai háttérnek is. Az IKT-eszközök fejlesztése, valamint a digitális készségeket erősítő képzések szervezése mind a szakemberek, mind az ellátottak számára elősegíti a hatékonyabb működést és a szolgáltatásokhoz való egyenlőbb hozzáférést.
A szakmai tapasztalatok alapján indokolt a vonatkozó jogszabályi környezet felülvizsgálata is, különös tekintettel a túlzott adminisztratív terhekre és a rugalmatlan előírásokra. A gyakorlati igényekhez jobban igazodó szabályozás hozzájárulhat a mindennapi működés hatékonyabbá tételéhez.
Fontos továbbá a szakmai párbeszéd erősítése, amelyet rendszeres tájékoztató fórumok, szakmai műhelyek és egyeztetések szervezésével lehet támogatni. A támogatott lakhatásban részesülők esetében különösen nagy jelentősége van a foglalkoztatási programok és munkalehetőségek biztosításának, amelyek elősegítik az önálló életvitelt és a társadalmi integrációt.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK

Az időskorúak ellátásának fejlesztése érdekében elsődleges feladat az intézményi kapacitások bővítése. Indokolt új idősek otthonainak és gondozóházainak létesítése, valamint a meglévő férőhelyek számának növelése és korszerűsítése. A modern, speciális eszközök – például elektromos betegágyak és ápolást segítő berendezések – beszerzése, valamint a megfelelő szakképzett személyzet biztosítása alapvető feltétele a magas színvonalú ellátásnak.
Az infrastruktúra fejlesztése során kiemelt szempont az energiahatékonyság és az akadálymentesítés, amelyhez célzott pályázati és egyéb – akár magán – források bevonása szükséges. Emellett fontos lenne egy olyan intézményesített gerontológiai és geriátriai tanácsadási rendszer kialakítása, amely támogatja az érintetteket és családtagjaikat a számukra legmegfelelőbb ellátási forma kiválasztásában.
A fogyatékkal élők, pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek ellátása terén szintén jelentős kapacitáshiány tapasztalható. Ennek kezelésére új bentlakásos intézmények létrehozása, valamint a meglévő férőhelyek bővítése szükséges, megfelelő szakmai létszám és stabil finanszírozás biztosításával. Különösen indokolt a szenvedélybetegek és pszichiátriai betegek számára fenntartott intézmények fejlesztése, beleértve a gyermekek számára kialakított speciális ellátási formák létrehozását is.
Fontos fejlesztési irány a különböző ellátási típusok bővítése, így például hajléktalan személyek otthonai, fogyatékkal élők gondozóházai, átmeneti otthonok, valamint lakóotthoni és rehabilitációs szolgáltatások létrehozása és fejlesztése. Ezek az ellátási formák hozzájárulnak az egyéni szükségletekhez igazodó, differenciált gondozási rendszer kialakításához.

A fejlesztések megvalósításához elengedhetetlen a jogszabályi környezet felülvizsgálata és szükség szerinti módosítása, figyelembe véve a szolgáltatók gyakorlati tapasztalatait. Kiemelt figyelmet igényel továbbá az autizmussal élő személyek számára megfelelő intézményi férőhelyek és speciális ellátási formák kialakítása, amelyek jelenleg sok esetben hiányoznak vagy korlátozottan érhetők el.

II.2 Gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás

1. Gyermekjóléti alapellátások

Gyermekjóléti szolgáltatások

a) A **gyermekjóléti szolgáltatások** terén a SZÚT 2.3.1. pontjában feltárt települési/járási/vármegyei szolgáltatási hiányosságok

A vármegye legtöbb településén komplex szolgáltatásokat nyújtanak a **gyermekjóléti szolgáltatás** keretében, amelyekre sok esetben megfelelő igény is mutatkozik. A szolgáltatások tekintetében a legtöbbet említett problémák közé tartozik a megfelelő képesítésű szakemberek hiánya (fejlesztőpedagógus, pszichológus, gyógypedagógus, szociális asszisztens, mediátor, tanácsadó, pár- és családterapeuta, szociális segítő). Ezzel összefüggésben több esetben említették meg a meglévő szakemberek leterheltségét, a gondozott családok és gyermekek magas számát. A legtöbb járás esetén megjelentek a szolgáltatásokhoz szükséges infrastrukturális hiányosságok, vagy az ahhoz kapcsolódó anyagi nehézségek. Több járásban is gondot okoz ugyanis a megfelelő helyszínek hiánya vagy a bérleti díj kifizetése. Ugyancsak számos alkalommal említették a megfelelő szakmai eszközök hiányát (képzésekhez, gondozáshoz, fejlesztéshez szükséges eszközök, játékok, sporteszközök), valamint a korszerűtlen infokommunikációs eszközöket és azok csekély száma miatti nehézségeket. Több járás esetében az is gondot okoz, hogy a külterületeken élő családokhoz nem, vagy csak nehezen jutnak el, megemlítették a szolgálati autó szükségességét is. Felmerült a speciális szolgáltatások helyben történő megvalósításának hiánya, valamint problémaként egyes járások esetében, hogy a lakhatási krízisek esetén nincs lehetőségük releváns segítségnyújtásra.

Programok, csoportos készségfejlesztések nagy számban kerülnek megrendezésre változatos formákban és témákban, de a jelzések szerint a meglévő programoknál sokkal nagyobb számban lenne ezekre igény. Ezek bővítésének akadályaként az anyagi források hiányát említették meg elsődleges okként. A programok nagy részét hátrányos helyzetű és mélyszegénységben élő családok számára szervezik, de érdemes volna szélesebb körre kiterjeszteni ezeket a tevékenységeket akár a teljes lakosság számára, illetve a hátrányos helyzetű és mélyszegénységben élő családok számára is több lehetőséget lenne érdemes biztosítani. További fontos lehetséges igénybe vevő csoportként jelentek meg a sajátos nevelési igényű-, korai fejlesztésre jogosult-, tartósan beteg- vagy fogyatékossággal élő gyermekek és családjaik, a romák, a fiatal felnőttek, az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők és a fiatal anyák. Az ingyenes programok iránti megnövekedett igény szintén a programkínálat bővítését indokolja. A programok lebonyolításához szükségesek szakemberek és az ő díjazásuk, valamint a lebonyolításhoz szükséges infrastrukturális problémák (megfelelő helyszín, bérleti díj) is felmerültek nehézségként.

A gyermekek számára szabadidős (szünidei) programok is biztosítottak a legtöbb járásban, sok esetben Erzsébet táborok formájában, azonban fontos feltételként említették több járásban is a szakemberek biztosítását ezen programok, táborok megvalósulása során. A táborok tematikájában változatos tématerületek jelennek meg, többek között: kultúra, sport, hagyományőrzés, önismeret, környezetvédelem, prevenció. A programkínálat bővítése, színesítése iránti igény is megfogalmazódott. A leginkább azon gyermekeknek lenne szükségük

ilyen lehetőségekre, akiknek a szülei nem tudják megoldani a szünidő alatt a gyermekfelügyeletet. Megjelent továbbá lehetséges igénybe vevő csoportként a betegségben vagy fogyatékossággal élő gyermekek csoportja. Problémát okoz, hogy a nyári táborok többsége költségtérítéses, így éppen azok kimaradnak ezekből a lehetőségekből, akik nem tudják az adott programot megfizetni (hátrányos helyzetű családok, mélyszegénységben élők). A szülők számára az előzőeknél kisebb arányban tartanak szülőket felkészítő programokat, felkészítéseket vagy csoportos fejlesztéseket, ugyanakkor a települések egy része szerint nagy szükség lenne prevenciós programokra. A lehetséges tématerületek között az alábbiak jelentek meg: életvezetés, családtervezés, háztartásvezetés, gyermeknevelés és gondozás, döntéshozatal, konfliktuskezelés, drogprevenció, készségfejlesztő, személyiségfejlesztő, önismereti csoportok. A programokat jellemzően hátrányos helyzetű családok látogatják. A programok megvalósulásának akadályai között elsősorban a forráshiányt, a megfelelő szakemberek hiánya jellemző.

Az említett három program típus (programok, csoportos készségfejlesztések gyermekek és családjaik számára; szünidei és szabadidős programok a gyermekek számára; szülők számára felkészítő programok) jellemzően az adott szervező intézménnyel (Család- és Gyermekjóléti Központ, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, Biztos Kezdet Gyerekház, stb.) kapcsolatban álló családokat érinti, éri el, ugyanakkor ezekre szélesebb körben lenne szükség. Továbbá a programok megvalósulása sok esetben pályázati támogatáshoz kötött, mely önerő hiányában nem teszi lehetővé a programok rendszeres biztosítását.

Az óvodai és iskolai szociális segítők együttműködése jellemző a településeken más intézményekkel. Prevenciós előadások, tevékenységek szervezése kapcsán az óvodai és iskolai segítők segítségére nagy igény mutatkozik és a települések nagy része szívesen támogatja is a szakembereket további közösségi programok szervezésében. A területhez kapcsolódó szükségletek között megjelennek a programszervezésekhez szükséges infokommunikációs eszközök, tárgyi eszközök és anyagi források.

Több településen van lehetőség szupervízióra, ugyanakkor nagy arányban jelent meg igényként, szükségletként a szupervízió lehetősége a további településeken. Azokon a településeken, ahol működik a szupervízió, ott a rendszerességet fogalmazták meg szükségletként. Emellett felmerült a megfelelő szakember biztosításának feltétele, a változatos szakmai munkát fejlesztő és támogató gyakorlatok iránti igény is megmutatkozott (változatos képzési formák, pályázati lehetőségek, továbbképzési lehetőségek, meghívott vendég előadók). Ehhez szükséges az anyagi feltételek biztosítása.

b) A **gyermekjóléti szolgáltatások** terén a SZÚT 2.3.1. pontjában feltárt lakossági szolgáltatási/hozzáférési hiányok, vagy akadályozó tényezők megoldása, elhárítása érdekében tervezett beavatkozások, fejlesztések

A Felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) a4) 1-5, b1) 1-6, b2)

1. SZ. TÁBLÁZAT

A gyermekjóléti alapellátások LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a gyermekjóléti alapellátásokban	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
1.	Szakemberhiány a gyermekjóléti és speciális szolgáltatások területén	Jelentős szakemberhiány tapasztalható mind a gyermekjóléti alapellátás, mind a speciális szolgáltatások területén, amely a szolgáltatások minőségét és hozzáférhetőségét egyaránt rontja. A szakemberek túlterheltsége, az óvodai és iskolai szociális segítők alacsony létszáma, valamint a speciális szakemberek (pl. pszichológus, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, mediátor, családterapeuta) hiánya.	A szakemberlétszám bővítése, több település közös foglalkoztatási és finanszírozási modelljeinek kialakításával.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Infrastrukturális és eszközhiány a szolgáltatások biztosításában	A gyermekjóléti és speciális szolgáltatások működtetéséhez szükséges infrastruktúra és eszközállomány nem megfelelő szintű. Az anyagi források korlátozottsága, valamint a szakmai és infokommunikációs eszközök hiánya, illetve elavultsága.	Infrastrukturális fejlesztések és eszközbeszerzések megvalósítása, pályázati és egyéb finanszírozási források bevonásával.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

3.	A szakemberek szakmai támogatásának hiányosságai	A szakemberek számára nem áll rendelkezésre elegendő szakmai támogatást nyújtó lehetőség. Korlátozott hozzáférés a szakmai konzultációkhoz, továbbképzésekhez és konferenciákhoz, valamint a magas munkaterhelésből fakadó pszichés megterhelés.	Szakmai konzultációk, képzések, konferenciák és tréningek szervezése, valamint szupervíziós és mentálhigiénés programok biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	Az óvodai és iskolai szociális segítők kapacitáshiányai	Az óvodai és iskolai szociális segítők száma alacsony, tevékenységük korlátozott. Az egy intézményre jutó alacsony rendelkezésre állási idő, valamint a szakemberhiány.	A szociális segítők számának növelése, valamint közösségi és prevenciós tevékenységeik bővítésének ösztönzése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
5.	Szülőket célzó prevenciós programok hiánya	Nem áll rendelkezésre elegendő, szülők számára szervezett prevenciós program. Forrás- és szakemberhiány, amely akadályozza a programok rendszeres megvalósítását.	Szülői klubok létrehozása és különböző tématerületeket lefedő prevenciós programok szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
6.	Készségfejlesztő programok hiánya gyermekek és családok számára	A gyermekek és családjaik számára elérhető, ingyenes készségfejlesztő programok száma alacsony. A programok szervezéséhez szükséges erőforrások hiánya, valamint a szolgáltatási kínálat korlátozottsága.	Szociális kompetenciákat és kommunikációs készségeket fejlesztő programok szervezése helyi szinten.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
7.	Szünidei és szabadidős programok hiányosságai	A gyermekek számára elérhető szünidei és szabadidős	Szünidei és szabadidős programok bővítése és rendszeres szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye	Nem

		programok mennyisége és kínálata nem elegendő. Korlátozott programkínálat, valamint a gyermekek napközbeni felügyeletének megoldatlansága a szünidők alatt.		Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	
8.	Lakhatási nehézségben lévő családok támogatásának korlátozottsága	A lakhatási krízisbe került családok számára nyújtott támogatások köre és elérhetősége korlátozott. A helyben elérhető szolgáltatások és támogatási formák hiánya.	A lakhatási krízis kezelését célzó programok és beruházások megvalósítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
9.	Fiatalokat célzó tematikus programok hiánya	A fiatal korosztály számára kevés a célzott, tematikus program. Az anyagi és humán erőforrások, valamint a megfelelő helyszínek és eszközök hiánya.	Prevenciós szemléletű, tematikus programok szervezése a fiatalok számára.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
10.	Speciális szolgáltatásokhoz való hozzáférés korlátozottsága	A speciális szolgáltatások nem minden esetben érhetők el helyben. A szolgáltatások területi koncentrációja, amely többlet idő- és költségráfordítást jelent a családok számára.	A szolgáltatások helyben történő megszervezése, valamint az azokhoz való hozzáférés támogatása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
11.	Gépjárműhiány a szolgáltatások ellátásában	A szakemberek mobilitása korlátozott, különösen a külterületeken élők elérése tekintetében.	Gépjárművek beszerzése a szolgáltatások hatékonyabb biztosítása érdekében.	Javasolt ütemezés: éves szinten	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok,	Nem

		A szükséges gépjárművek hiánya.		Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	

2. SZ. TÁBLÁZAT

A gyermekjóléti alapellátások LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások a HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK *(gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák)* **körében**						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a gyermekjóléti alapellátásokban	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
GYERMEKEK, IDŐSEK, NŐK, FOGYATÉKKAL ÉLŐK, MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK, ROMÁK						
1.	A gyermekek szünidei napközbeni ellátásának és programkínálatának hiányosságai	A gyermekek szünidei napközbeni felügyelete, valamint szabadidős és készségfejlesztő programokkal való ellátása számos településen nem megoldott megfelelő szinten. A meglévő kapacitások alacsony szintje, a tábori lehetőségek korlátozott elérhetősége, valamint az, hogy a dolgozó szülők egy része nem tud megfelelő napközbeni elfoglaltságot biztosítani gyermekei számára.	A szünidei napközbeni ellátás kapacitásainak bővítése, valamint ingyenes vagy alacsony költségű szabadidős és készségfejlesztő programok szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Szabadidős programok bővítésének igénye	A gyermekek számára szervezett szabadidős programok kínálata nem kielégítő.	Kézműves, hagyományőrző, gasztronómiai és művészeti programok szervezése és bővítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok,	Nem

		A hagyományőrző, művészeti és közösségi programok iránti magas érdeklődés mellett a kínálat korlátozott.		Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	
3.	Közlekedésbiztonsági és sportprogramok hiánya	Hiányoznak a biztonságos közlekedéshez kapcsolódó ismereteket fejlesztő programok, valamint a sportprogramok kínálata sem elegendő. A programok megvalósításához szükséges szakemberek, infrastruktúra és pénzügyi források korlátozott rendelkezésre állása.	Közlekedésbiztonsági (pl. KRESZ) témájú táborok és sportprogramok szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	Szakemberhiány a gyermekjóléti és speciális szolgáltatások területén	A gyermekjóléti alapellátás és a speciális szolgáltatások területén jelentős szakemberhiány tapasztalható. A szakemberek túlterheltsége, valamint a speciális szaktudással rendelkező szakemberek alacsony száma.	A szakemberlétszám bővítése, több település közös foglalkoztatási és finanszírozási megoldásaival.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
5.	Infrastrukturális és eszközhiány	A szolgáltatások biztosításához szükséges infrastruktúra és eszközállomány nem megfelelő. Forráshiány, valamint az eszközök elavultsága és hiánya.	Infrastrukturális fejlesztések és eszközbeszerzések megvalósítása pályázati források bevonásával.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
6.	A szakemberek szakmai támogatásának hiánya	A szakemberek számára nem áll rendelkezésre elegendő szakmai támogatás. Korlátozott hozzáférés képzésekhez, valamint a magas pszichés terhelés.	Képzések, konzultációk, tréningek szervezése, valamint szupervíziós programok biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.),	Nem

					egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	
7.	Óvodai és iskolai szociális segítők kapacitáshiányai	Az óvodai és iskolai szociális segítők száma alacsony, tevékenységük korlátozott. Alacsony rendelkezésre állási idő és szakemberhiány.	A létszám növelése és a közösségi tevékenységek erősítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
8.	Szülők számára szervezett prevenciós programok hiánya	A szülőket célzó prevenciós programok száma alacsony. Forrás- és szakemberhiány.	Szülői klubok és prevenciós programok szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
9.	Készségfejlesztő programok hiánya	Kevés a gyermekek és családjaik számára elérhető készségfejlesztő program. Erőforráshiány és korlátozott programkínálat.	Szociális és kommunikációs készségeket fejlesztő programok szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
10.	Szabadidős programkínálat bővítésének igénye	A gyermekek számára elérhető programok köre nem kielégítő. Magas igény a különböző tematikus programokra.	Sport-, kézműves, hagyományőrző és művészeti programok szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, SZGYF, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

11.	Szupervízió hiánya	A gyermekjóléti alapellátásban dolgozó szakemberek számára nem biztosított megfelelő szupervízió. Anyagi források hiánya.	Szupervíziós programok és tréningek biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, SZGYF, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
12.	Ingyenes szolgáltatásokhoz való hozzáférés hiánya	A mélyszegénységben élő családok számára nem biztosított a szükséges szolgáltatásokhoz való térítésmentes hozzáférés. Szolgáltatáshiány és finanszírozási korlátok.	Térítésmentes szolgáltatások (pl. pszichológiai, családterápiás) biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, SZGYF, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
13.	Szabadidős programok hiánya a hátrányos helyzetű gyermekek számára	A hátrányos helyzetű gyermekek számára elérhető programok száma alacsony. Korlátozott hozzáférés és erőforráshiány.	Számukra is elérhető sport-, kézműves és közösségi programok szervezése	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, SZGYF, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
14.	Lakhatási krízis kezelési hiányosságai	A lakhatási krízisben lévő családok támogatása nem megfelelő. Helyben elérhető szolgáltatások hiánya.	Lakhatási támogatási programok és kapcsolódó beruházások megvalósítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, SZGYF, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
15.	Fiatalokat célzó tematikus programok hiánya	Kevés a fiatalok számára szervezett tematikus program.	Prevenciós és tematikus programok szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, SZGYF, Vármegye Önkormányzata, vármegyei	Nem

		Erőforrás- és infrastruktúrahiány.		Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	
16.	Speciális szolgáltatásokhoz való hozzáférés hiánya	A speciális szolgáltatások nem minden településen érhetők el. Területi egyenlőtlenségek és hozzáférési nehézségek.	Helyben elérhető speciális szolgáltatások kialakítása és az elérés támogatása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, SZGYF, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
17.	Gépjárműhiány	A szolgáltatások elérését akadályozza a szakemberek mobilitásának hiánya. Gépjárművek hiánya.	Gépjárművek beszerzése	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, SZGYF, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
18.	Fogyatékossággal élő gyermekek programlehetőségeinek hiánya	A fogyatékossággal élő gyermekek számára elérhető szabadidős programok száma alacsony. Akadálymentes és inkluzív programok hiánya.	Akadálymentesített, inkluzív sport-, kézműves és közösségi programok szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, SZGYF, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – TELJES LAKOSSÁG

A gyermekjóléti alapellátások területén jelentkező szakemberhiány komoly kihívást jelent, amely egyrészt a meglévő szakemberek túlterheltségében, másrészt az óvodai és iskolai szociális segítők alacsony létszámában mutatkozik meg. A probléma a speciális szolgáltatások esetében is fennáll, különösen a pszichológusok, gyógypedagógusok, fejlesztőpedagógusok, mediátorok és családterapeuták hiánya miatt. Ennek kezelése érdekében indokolt a szakemberállomány bővítése, akár több település összefogásával, közös foglalkoztatási és finanszírozási modellek kialakításával.

A szakmai munka hatékonyságának növelését szolgálhatják a különböző támogató programok, így például szülők számára szervezett prevenciós programok, szülői klubok, valamint közösségi alapú kezdeményezések. A gyermekek és családok számára kiemelten fontos a szociális és kommunikációs készségek fejlesztését célzó programok elérhetőségének bővítése, amelyek hozzájárulnak a mindennapi élethelyzetek sikeres kezeléséhez és a közösségi beilleszkedés erősítéséhez.

A lakhatási nehézségekkel küzdő családok támogatása szintén hangsúlyos terület, amely komplex beavatkozásokat és célzott beruházásokat igényel. Emellett fontos a fiatalok számára szervezett tematikus, prevenciós célú programok biztosítása, valamint a speciális szolgáltatások helyben történő elérhetőségének javítása, illetve az ezekhez való hozzájutás támogatása. A szolgáltatások hatékony működéséhez és a mobilitás biztosításához sok esetben elengedhetetlen a megfelelő gépjárművek beszerzése is.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK

A gyermekek számára különösen fontos a szünidei időszakban biztosított napközbeni felügyelet és a tartalmas szabadidős programok elérhetősége. Ennek érdekében szükséges a kapacitások bővítése, valamint olyan készségfejlesztő, élményalapú programok szervezése, amelyek hozzájárulnak a gyermekek személyiségfejlődéséhez. Ide tartoznak többek között a kézműves foglalkozások, hagyományőrző programok, valamint gasztronómiai tematikájú tevékenységek.

Kiemelt jelentőséggel bírnak a közlekedésbiztonságot és a kerékpáros közlekedéshez kapcsolódó ismereteket fejlesztő programok, például tematikus táborok és sporttevékenységek, amelyek nemcsak hasznos tudást adnak át, hanem a gyermekek biztonságérzetét is növelik.

A családok, különösen az anyák számára fontos, hogy gyermekeik számára elérhetőek legyenek a különböző szabadidős és fejlesztő programok, hiszen ezek közvetve az ő terheiket is csökkentik, és támogatják a családok mindennapi működését.

A gyermekjóléti területen dolgozó szakemberek és az érintett nők számára egyaránt kiemelt jelentőségű a szupervíziós lehetőségek biztosítása, amely hozzájárul a szakmai kiégés megelőzéséhez és a mentális jólét fenntartásához.

A fogyatékossággal élő személyek számára is szükséges olyan inkluzív programok szervezése, amelyek biztosítják számukra a sport-, kulturális és közösségi tevékenységekhez való hozzáférést. Emellett a mélyszegénységben élő, valamint roma származású családok esetében kiemelten fontos a számukra szükséges szociális és támogató szolgáltatások térítésmentes biztosítása, amely hatékony segítséget nyújthat a családi problémák kezelésében és az életminőség javításában.

Gyermekek napközbeni ellátás

a) A **gyermekek napközbeni ellátása** *(bölcsődei ellátás, napközbeni gyermekfelügyelet, alternatív napközbeni ellátás)* terén a SZÚT 2.3.2. pontjában feltárt települési/járási/vármegyei szolgáltatási hiányosságok

A **gyermekek napközbeni ellátása** területén a vármegye összes járásában biztosítottak működő bölcsődei férőhelyek, legnagyobb arányban az Egri járásban. Az adatok alapján a bölcsődei ellátások a kapacitásokat nagymértékben kihasználva működnek. A bölcsődei férőhelyek tekintetében a legtöbb járásban bővítésre lenne igény, különösen a Hevesi járásban, ahol az egy bölcsődei férőhelyre jutó gyermekek száma 24, ami 2,5 szerese a vármegyei átlagnak (9). Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek csak a Hatvani járásban találhatóak, családi bölcsődei férőhelyek azonban hat járásban is elérhetőek (Egri, Füzesabonyi, Gyöngyösi, Hatvani, Hevesi, Pétervásárai járások). Mini bölcsődei férőhelyek a vármegyében öt járásban nem állnak rendelkezésre. A napközbeni gyermekfelügyelet és az alternatív napközbeni ellátás nem jelenik meg ilyen súllyal a bölcsődei ellátás mellett a vármegye járásaiban. Legnagyobb hangsúllyal a szakemberek hiányát említették meg problémaként a települések, felmerült a segítő és fejlesztő szakemberek hiánya (fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus). Utóbbival szoros összefüggésben megjelent a speciális szolgáltatások helyben elérhetősége iránti igény is. Néhány esetben továbbá megemlítették a nyári felügyelet hiányát is. Járási szinten a gyermekek számából adódóan indokolt esetben új bölcsődei ellátás kialakítása, vagy a már meglévők esetében a 90% vagy afeletti kihasználtsággal működő intézmények esetében a kapacitásbővítő fejlesztések, továbbá eszköz és humánerőforrási hiányok esetében szükséges további fejlesztések biztosítása.

b) A **gyermekek napközbeni ellátása** *(bölcsődei ellátás, napközbeni gyermekfelügyelet, alternatív napközbeni ellátás)* terén a SZÚT 2.3.2. pontjában feltárt lakossági szolgáltatási/hozzáférési hiányok, vagy akadályozó tényezők megoldása, elhárítása érdekében tervezett beavatkozások, fejlesztések
A Felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) b1) 1-6, b2

1. SZ. TÁBLÁZAT

A gyermekek napközbeni ellátása LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a gyermekek napközbeni ellátásában	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
1.	Szakemberhiány a gyermekek napközbeni ellátása és a speciális szolgáltatások területén	A gyermekek napközbeni ellátásában és a speciális szolgáltatások biztosításában jelentős szakemberhiány tapasztalható. A rendelkezésre álló szakemberek alacsony száma, különösen a speciális szolgáltatások (pl. fejlesztő szakemberek) területén.	A szakemberlétszám bővítése, a szükséges humánerőforrás biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Bölcsődei kapacitás- és infrastruktúrahiány	A bölcsődei férőhelyek száma nem elegendő, valamint egyes településeken az intézményi infrastruktúra fejlesztésre szorul. A bölcsődei ellátás iránti növekvő igény, különösen a munkába visszatérő szülők részéről, valamint a kapacitásbővítő fejlesztések elmaradása.	Bölcsődei férőhelyek bővítése, valamint intézményfejlesztési és infrastrukturális beruházások megvalósítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	Speciális szolgáltatásokhoz való hozzáférés hiánya helyi szinten	A speciális szolgáltatások (különösen a koragyermekkori fejlesztések) nem minden esetben érhetők el helyben.	A speciális szolgáltatások helyben történő megszervezése, valamint az azokhoz való hozzáférés támogatása.	Javasolt ütemezés: éves szinten	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok,	Nem

		A szolgáltatások területi koncentrációja, amely többlet idő- és anyagi ráfordítást jelent az érintett családok számára.		Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	
4.	Napközbeni gyermekfelügyelet és alternatív ellátási formák hiánya	A napközbeni gyermekfelügyelet és alternatív napközbeni ellátási formák kapacitása nem kielégítő. A szolgáltatások iránti növekvő igény, valamint a rendelkezésre álló kapacitások korlátozottsága.	A napközbeni gyermekfelügyelet és alternatív ellátási formák kapacitásának bővítése, valamint a szolgáltatások fejlesztése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

2. SZ. TÁBLÁZAT

A gyermekek napközbeni ellátása LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások a HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK *(gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák)* **körében**						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a gyermekek napközbeni ellátásában	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
GYERMEKEK, IDŐSEK, NŐK, FOGYATÉKKAL ÉLŐK, MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK, ROMÁK						

1.	Szakemberhiány a gyermekek napközbeni ellátása és a speciális szolgáltatások területén	A gyermekek napközbeni ellátásában és a speciális szolgáltatások biztosításában jelentős szakemberhiány tapasztalható. A rendelkezésre álló szakemberek alacsony száma, különösen a speciális szolgáltatások (pl. fejlesztő szakemberek) területén.	A szakemberlétszám bővítése, a szükséges humánerőforrás biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Bölcsődei kapacitás- és infrastruktúrahiány	A bölcsődei férőhelyek száma nem elegendő, valamint egyes településeken az intézményi infrastruktúra fejlesztésre szorul. A bölcsődei ellátás iránti növekvő igény, különösen a munkába visszatérő szülők részéről, valamint a kapacitásbővítő fejlesztések elmaradása.	Bölcsődei férőhelyek bővítése, valamint intézményfejlesztési és infrastrukturális beruházások megvalósítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	Speciális szolgáltatásokhoz való hozzáférés hiánya helyi szinten	A speciális szolgáltatások (különösen a koragyermekkori fejlesztések) nem minden esetben érhetők el helyben. A szolgáltatások területi koncentrációja, amely többlet idő- és anyagi ráfordítást jelent az érintett családok számára.	A speciális szolgáltatások helyben történő megszervezése, valamint az azokhoz való hozzáférés támogatása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	Napközbeni gyermekfelügyelet és alternatív ellátási formák hiánya	A napközbeni gyermekfelügyelet és alternatív napközbeni ellátási formák kapacitása nem kielégítő. A szolgáltatások iránti növekvő igény, valamint a rendelkezésre álló kapacitások korlátozottsága.	A napközbeni gyermekfelügyelet és alternatív ellátási formák kapacitásának bővítése, valamint a szolgáltatások fejlesztése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – TELJES LAKOSSÁG

A gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása, valamint a speciális szolgáltatások működtetése terén jelentkező szakemberhiány komoly ellátási nehézségeket okoz, ezért ennek kezelése kiemelt beavatkozást igényel. A szakmai kapacitások bővítése mellett szükséges a kisgyermekellátási infrastruktúra fejlesztése is, különösen a bölcsődei férőhelyek számának növelése és az intézmények korszerűsítése révén.

Fontos feladat a speciális szolgáltatások helyben történő elérhetőségének biztosítása, illetve azokhoz való hozzájutás támogatása, különösen a kisebb településeken élők számára. A felmerülő igényekhez igazodva indokolt a napközbeni gyermekfelügyeleti formák és az alternatív ellátási lehetőségek kapacitásának bővítése, valamint a szolgáltatások minőségi fejlesztése. Ezek a beavatkozások hozzájárulnak a családok terheinek csökkentéséhez és a gyermekek biztonságos, fejlesztő környezetben történő ellátásához.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK

A szakemberhiány kezelése nemcsak a gyermekek ellátása szempontjából kulcsfontosságú, hanem a hátrányos helyzetű csoportok – különösen a mélyszegénységben élők és a nők – támogatása érdekében is elengedhetetlen. A gyermekek napközbeni ellátásának és a speciális szolgáltatások biztosításának területén tapasztalható kapacitáshiány sürgős beavatkozást igényel.

Kiemelt jelentőségű a speciális szolgáltatások helyben történő megszervezése, illetve az azokhoz való hozzáférés megkönnyítése, például utazási támogatás vagy célzott szolgáltatásszervezés révén. Emellett szükséges a napközbeni gyermekfelügyelet és az alternatív ellátási formák kapacitásának bővítése, különösen azon családok esetében, ahol a gyermekellátás hiánya akadályozza a szülők – elsősorban az anyák – munkaerőpiaci részvételét.

Az ellátórendszer fejlesztése komplex módon járulhat hozzá a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentéséhez, a családok életminőségének javításához, valamint a gyermekek esélyeinek növeléséhez.

Gyermekek átmeneti gondozása

a) A **gyermekek átmeneti gondozása** *(helyettes szülő, gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona)* terén a SZÚT 2.3.3. pontjában feltárt települési/járási/vármegyei szolgáltatási hiányosságok

A vármegyében az **átmeneti gondozás** mindhárom formája megtalálható (helyettes szülő, családok átmeneti otthona, gyermekek átmeneti otthona). Ezeknek elérhetősége azonban bizonyos járásokban problémát okoz, ugyanis a családok és gyermekek átmeneti otthona néhány esetben távoli településeken érhető el, ami nehezíti a kapcsolattartást, a gyermekek, családok elszigetelődését eredményezheti. A területen munkaerőhiányt tapasztalnak. Az 1997. évi XXXI.

törvény alapján ezen szolgáltatások biztosítása húsz és harmincezer főnél nagyobb lakosságszámú településeken kötelező önkormányzati feladat. A több járás esetében az elérhetőséget nagyban befolyásolja a járás településszerkezete. A **gyermekek esélynövelő szolgáltatásai** a rendelkezésre álló adatok alapján részben elérhetőek a járásokban. Ahol a szolgáltatás elérhető ott más szervezetekkel, intézményekkel összefogásban a gyermekek és szülők számára is számos program valósul meg a Biztos Kezdet Gyerekházak és Tanodák keretében. Igény mutatkozott több településen is a gyermekek esélynövelő szolgáltatásai keretében nyújtott tevékenységek kialakítására vagy a meglévők bővítésére.

b) A **gyermekek átmeneti gondozása** *(helyettes szülő, gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona)* terén a SZÚT 2.3.3. pontjában feltárt lakossági szolgáltatási/hozzáférési hiányok, vagy akadályozó tényezők megoldása, elhárítása érdekében tervezett beavatkozások, fejlesztések

A Felhívás kapcsolódó pontjai: -

1. SZ. TÁBLÁZAT

A gyermekek átmeneti gondozása LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a gyermekek átmeneti gondozásában	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
1.	Szakemberhiány a gyermekek átmeneti gondozásának területén	A gyermekek átmeneti gondozásához kapcsolódó ellátási formák (helyettes szülői ellátás, gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona) működtetésében jelentős szakemberhiány tapasztalható. Az ellátási formákhoz szükséges humánerőforrás alacsony rendelkezésre állása, valamint a növekvő ellátási igények.	A szakemberlétszám bővítése, a szükséges humán kapacitások biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Az átmeneti gondozási ellátásokhoz való hozzáférés korlátozottsága	Az átmeneti gondozási formákhoz való hozzáférés területileg korlátozott, az ellátást biztosító intézmények száma alacsony. Az intézményi kapacitások hiánya, valamint az ellátási formák területi egyenlőtlensége, amely az érintett családok számára többlet terhet jelent.	Az átmeneti gondozási ellátások elérhetőségének javítása új intézmények létrehozásával, valamint a meglévő kapacitások fejlesztésével.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	Gépjárműhiány az ellátások biztosításában	Az átmeneti gondozásban érintett családok mobilitása nem megfelelően biztosított.	Gépjárművek beszerzése az ellátásokhoz való hozzáférés javítása érdekében.	Javasolt ütemezés: éves szinten	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok,	Nem

		A szolgáltatásokhoz való eljutást segítő járművek (pl. kisbuszok) hiánya.		Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	

2. SZ. TÁBLÁZAT

A gyermekek átmeneti gondozása LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások a HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK *(gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák)* **körében**						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a gyermekek átmeneti gondozásában	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
GYERMEKEK, IDŐSEK, NŐK, FOGYATÉKKAL ÉLŐK, MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK, ROMÁK						
1.	Szakemberhiány a gyermekek átmeneti gondozásának területén	A gyermekek átmeneti gondozásához kapcsolódó ellátási formák (helyettes szülői ellátás, gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona) működtetésében jelentős szakemberhiány tapasztalható. Az ellátási formákhoz szükséges humánerőforrás alacsony rendelkezésre állása, valamint a növekvő ellátási igények.	A szakemberlétszám bővítése, a szükséges humán kapacitások biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

2.	Az átmeneti gondozási ellátásokhoz való hozzáférés korlátozottsága	Az átmeneti gondozási formákhoz való hozzáférés területileg korlátozott, az ellátást biztosító intézmények száma alacsony. Az intézményi kapacitások hiánya, valamint az ellátási formák területi egyenlőtlensége, amely az érintett családok számára többlet terhet jelent.	Az átmeneti gondozási ellátások elérhetőségének javítása új intézmények létrehozásával, valamint a meglévő kapacitások fejlesztésével.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	Gépjárműhiány az ellátások biztosításában	Az átmeneti gondozásban érintett családok mobilitása nem megfelelően biztosított. A szolgáltatásokhoz való eljutást segítő járművek (pl. kisbuszok) hiánya.	Gépjárművek beszerzése az ellátásokhoz való hozzáférés javítása érdekében.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – TELJES LAKOSSÁG

A gyermekek átmeneti gondozásához kapcsolódó ellátórendszer működését jelentős szakemberhiány nehezíti, amely mindhárom ellátási formát – a helyettes szülői hálózatot, a gyermekek átmeneti otthonát és a családok átmeneti otthonát – egyaránt érinti. A szolgáltatások megfelelő működtetése érdekében elengedhetetlen a szakemberállomány bővítése, valamint a szakmai utánpótlás biztosítása.

A kapacitásbővítés mellett szükséges az átmeneti gondozási formák hozzáférhetőségének javítása is, különösen az ellátást nyújtó intézmények fejlesztésével, korszerűsítésével, illetve új szolgáltatási helyszínek kialakításával. Ez hozzájárulhat ahhoz, hogy a rászoruló gyermekek és családok időben és megfelelő minőségben juthassanak hozzá a szükséges ellátáshoz.

A szolgáltatások hatékony működésének támogatása érdekében indokolt a megfelelő eszközellátottság biztosítása is, különösen a mobilitást segítő járművek – például kisbuszok – beszerzése, amelyek elősegítik az ellátottak szállítását, valamint a szolgáltatások elérésének javítását.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK

A hátrányos helyzetű csoportok – különösen a gyermekek, nők, mélyszegénységben élők és roma közösségek – számára kiemelten fontos a gyermekek átmeneti gondozását biztosító szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés megteremtése. Ezek az ellátási formák sok esetben alapvető biztonsági hálót jelentenek a krízishelyzetbe került családok számára.

A szakemberhiány ezen a területen is jelentős, és valamennyi gondozási formát érinti, ezért elengedhetetlen a megfelelő létszámú és felkészültségű szakmai állomány biztosítása. Ezzel párhuzamosan szükséges az ellátási kapacitások bővítése, az intézményi infrastruktúra fejlesztése, valamint új ellátási formák létrehozása annak érdekében, hogy a szolgáltatások földrajzilag és társadalmilag is elérhetőbbé váljanak.

A hozzáférés javítását segítheti a megfelelő eszközpark kialakítása is, különösen a szállítást biztosító járművek beszerzése, amelyek lehetővé teszik az ellátottak biztonságos és szervezett eljutását a szolgáltatásokhoz. Mindezek együttesen hozzájárulnak a hátrányos helyzetű családok stabilizálásához és a gyermekek biztonságos fejlődési környezetének megteremtéséhez.

Gyermekek esélynövelő szolgáltatásai

a) A **gyermekek esélynövelő szolgáltatásai** *(Biztos Kezdet Gyerekház, tanoda)* terén a SZÚT 2.3.4. pontjában feltárt települési/járási/vármegyei szolgáltatási hiányosság

A **gyermekek esélynövelő szolgáltatásai** a rendelkezésre álló adatok alapján részben elérhetőek a járásokban. Ahol a szolgáltatás elérhető ott más szervezetekkel, intézményekkel összefogásban a gyermekek és szülők számára is számos program valósul meg a Biztos Kezdet Gyerekházak és Tanodák keretében. Igény mutatkozott több településen is a gyermekek esélynövelő szolgáltatásai keretében nyújtott tevékenységek kialakítására vagy a meglévők bővítésére.

b) A **gyermekek esélynövelő szolgáltatásai** *(Biztos Kezdet Gyerekház, tanoda)* terén a SZÚT 2.3.4. pontjában feltárt lakossági szolgáltatási/hozzáférési hiányok, vagy akadályozó tényezők megoldása, elhárítása érdekében tervezett beavatkozások, fejlesztések
A Felhívás kapcsolódó pontjai: -

2. SZ. TÁBLÁZAT

A gyermekek esélynövelő szolgáltatásai LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások a HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK *(gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák)* **körében**						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a gyermekek esélynövelő szolgáltatásaiban	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
GYERMEKEK, NŐK, MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK, ROMÁK						
1.	Szakemberhiány a gyermekek esélynövelő szolgáltatásaihoz kapcsolódóan	A szakemberek hiánya problémát jelent a gyermekek esélynövelő szolgáltatásaihoz kapcsolódóan.	Szakemberek létszámának bővítése	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	A gyermekek esélynövelő szolgáltatásokhoz való **hozzáférésének** korlátjai	A gyermekek és családok egy részére nem mindenhol van biztosítva az esélynövelő szolgáltatásokhoz való hozzáférés	Biztos Kezdet Gyerekház és Tanoda szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása; szolgáltatások létrehozása, fenntartása, bővítése	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – TELJES LAKOSSÁG

Nem releváns.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK

A gyermekek esélynövelését célzó szolgáltatások működését jelentős mértékben korlátozza a szakemberhiány, amely különösen a hátrányos helyzetű csoportok – így a mélyszegénységben élők, roma közösségek, gyermekek és nők – esetében okoz súlyos ellátási hiányosságokat. A megfelelő számú és felkészültségű szakember biztosítása ezért kiemelten sürgető feladat, amely alapfeltétele a szolgáltatások hatékony működésének és a célcsoportok elérésének.

A hozzáférési egyenlőtlenségek csökkentése érdekében elengedhetetlen a gyermekek esélynövelő programjaihoz való hozzájutás feltételeinek javítása. Ennek egyik kulcseleme a Biztos Kezdet Gyerekházak és a tanodai szolgáltatások szélesebb körű elérhetőségének biztosítása, különösen a hátrányos helyzetű településeken és városrészekben.

Szükséges ezen szolgáltatások kapacitásának bővítése, új intézmények létrehozása, valamint a meglévő ellátások fenntartása és fejlesztése. Mindez hozzájárul ahhoz, hogy a gyermekek már korai életkorban megfelelő fejlesztésben részesüljenek, csökkenjenek az esélykülönbségek, és hosszú távon javuljanak a társadalmi felzárkózás esélyei.

1. Gyermekvédelmi szakellátások

a. A **gyermekvédelmi szakellátások** (*otthont nyújtó ellátások, utógondozói ellátás)* terén a SZÚT 2.4. pontjában feltárt települési/járási/vármegyei szolgáltatási hiányosságok

A gyermekvédelmi szakellátások keretében az **otthont nyújtó ellátások** közül a nevelőszülői ellátás a vármegye minden járásában elérhető, gyermekotthon néhány járásban, ahogyan utógondozói ellátás is.

A veszélyeztető családban élő gyermekek lakásotthonban történő elhelyezése nehezített, tekintettel arra, hogy a gondozási helyen biztosítani kell az utógondozotti ellátásban részesülő fiatal felnőttek lakhatását. Vármegyei önálló utógondozotti otthon létrehozása lenne szükséges.

b. A **gyermekvédelmi szakellátás** terén a SZÚT 2.4. pontjában feltárt lakossági szolgáltatási/hozzáférési hiányok, vagy akadályozó tényezők megoldása, elhárítása érdekében tervezett beavatkozások, fejlesztések
A Felhívás kapcsolódó pontjai: -

1. SZ. TÁBLÁZAT

A gyermekvédelmi szakellátás LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a gyermekvédelmi szakellátásban	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
1.	Nevelőszülők hiánya	Kevés a nevelőszülő, néhány településen nincs elérhető nevelőszülői kapacitás, így a gyermekeknek más településen kell átmeneti otthont igénybe venniük.	Nevelőszülők létszámának bővítése, a hozzáférés biztosítása	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Iskolák és lakásotthonok együttműködésének hiánya	Beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermekek és fiatalok számára nem valósul meg a megfelelő partnerségi kapcsolat az oktatási intézmények és lakásotthonok között.	Oktatási intézmények és lakásotthonok közötti együttműködést támogató gyakorlatok és tevékenységek megvalósítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	Gyermekvédelmi szakellátásban élők elfogadását és integrációját segítő programok hiánya; szakemberek elismertségének alacsony szintje	A gyermekvédelmi szakemberek és nevelőszülők munkája kevéssé elismert, szakmai presztízsük alacsony; az integrációs programok és érzékenyítő tevékenységek hiányoznak.	Gyermekvédelmi szakellátásban élők társadalmi integrációját támogató programok megvalósítása, finanszírozása. Szakemberek munkájának megismertetése tájékoztató előadásokkal, programokkal. A szakma presztízsének növelése	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális	Nem

					intézmények, releváns államigazgatási szervek	
4.	Önálló utógondozotti otthon hiánya	A lakásotthonok nem biztosítanak megfelelő utógondozotti lakhatást a fiatal felnőttek számára, ami a veszélyeztetett gyermekek elhelyezését is nehezíti.	Heves vármegyében önálló utógondozotti otthon létrehozása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
5.	Mentálhigiénés és kiégés megelőző képzések hiánya a gyermekvédelemben dolgozók számára	A gyermekvédelemben dolgozók számára nem elérhetők a mentálhigiénés és kiégés-megelőző képzések, ami a szakemberek leterheltségét és kiégését növeli.	Rendszeres mentálhigiénés és kiégés-megelőző képzések, szupervízió biztosítása a gyermekvédelemben dolgozók számára.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

2. SZ. TÁBLÁZAT

A gyermekvédelmi szakellátás LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások a HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK *(gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák)* **körében**						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a gyermekvédelmi szakellátásban	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**

GYERMEKEK, IDŐSEK, NŐK, FOGYATÉKKAL ÉLŐK, MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK, ROMÁK						
1.	Nevelőszülők hiánya	Kevés a nevelőszülő, néhány településen nincs elérhető nevelőszülői kapacitás, így a gyermekeknek más településen kell átmeneti otthont igénybe venniük.	Nevelőszülők létszámának bővítése, a hozzáférés biztosítása	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Iskolák és lakásotthonok együttműködésének hiánya	Beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermekek és fiatalok számára nem valósul meg a megfelelő partnerségi kapcsolat az oktatási intézmények és lakásotthonok között.	Oktatási intézmények és lakásotthonok közötti együttműködést támogató gyakorlatok és tevékenységek megvalósítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	Gyermekvédelmi szakellátásban élők elfogadását és integrációját segítő programok hiánya; szakemberek elismertségének alacsony szintje	A gyermekvédelmi szakemberek és nevelőszülők munkája kevéssé elismert, szakmai presztízsük alacsony; az integrációs programok és érzékenyítő tevékenységek hiányoznak.	Gyermekvédelmi szakellátásban élők társadalmi integrációját támogató programok megvalósítása, finanszírozása. Szakemberek munkájának megismertetése tájékoztató előadásokkal, programokkal. A szakma presztízsének növelése	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Szociális Szolgáltatást ellátó szervezetek, Vármegye Önkormányzata, vármegyei települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.), egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – TELJES LAKOSSÁG

A gyermekvédelmi szakellátás fejlesztése érdekében kiemelt feladat a nevelőszülői hálózat bővítése, amely hozzájárulhat a gyermekek családias környezetben történő elhelyezésének erősítéséhez. Emellett szükséges az oktatási intézmények és a lakásotthonok közötti együttműködés elmélyítése, közös programok és szakmai gyakorlatok támogatása révén, amely elősegíti a gyermekek kiegyensúlyozott fejlődését és iskolai előrehaladását.

A gyermekvédelmi szakellátásban élők társadalmi elfogadásának növelése érdekében indokolt olyan szemléletformáló és integrációt támogató programok megvalósítása, amelyek csökkentik az előítéleteket és erősítik a társadalmi befogadást. E programok megvalósítását azonban sok esetben forráshiány akadályozza, ezért célzott támogatási források bevonása szükséges.

A szakemberhiány mérséklése érdekében fontos a gyermekvédelmi területen dolgozó szakemberek és nevelőszülők munkájának szélesebb körű megismertetése, például tájékoztató kampányok, pályaorientációs programok és nyilvános események szervezésével. A szakma presztízsének növelését szolgálhatja továbbá elismerési rendszerek, díjak bevezetése, amelyek hozzájárulnak a pálya vonzerejének erősítéséhez.

Hiánypótló fejlesztésként jelenik meg egy önálló, vármegyei szintű utógondozói otthon létrehozása, amely támogatást nyújthat a szakellátásból kikerülő fiatalok önálló életkezdéséhez. Emellett kiemelten fontos a gyermekvédelmi területen dolgozók mentális támogatása, amely rendszeres mentálhigiénés képzések, szupervíziós alkalmak és kiégés-megelőző programok biztosításával valósítható meg.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK

A hátrányos helyzetű csoportok – különösen a gyermekek, nők, fogyatékossággal élők, mélyszegénységben élők és roma közösségek – esetében a gyermekvédelmi szakellátások fejlesztése hasonló beavatkozásokat igényel, kiegészítve a célzott hozzáférés biztosításával. A nevelőszülői hálózat bővítése és az intézmények közötti együttműködés erősítése ezen csoportok számára is alapvető fontosságú.

A társadalmi integrációt segítő programok különösen nagy jelentőséggel bírnak ezen célcsoportok esetében, mivel hozzájárulnak az előítéletek csökkentéséhez és az elfogadóbb társadalmi környezet kialakításához. Az ilyen típusú kezdeményezések támogatása hosszú távon javítja az érintettek életminőségét és esélyeit.

A szakember-utánpótlás biztosítása érdekében szükséges a gyermekvédelmi szakmák népszerűsítése, valamint a nevelőszülői szerep bemutatása, amely elősegítheti az új belépők bevonását. A szakmai megbecsülés növelését szolgáló elismerések és díjak bevezetése ezen a területen is indokolt.

Kiemelt fejlesztési irány egy vármegyei utógondozói otthon létrehozása, amely biztonságos átmenetet biztosít a szakellátásból kikerülő fiatalok számára. A gyermekvédelemben dolgozó szakemberek támogatása – különösen mentálhigiénés és szupervíziós eszközökkel – szintén elengedhetetlen, hiszen ez hozzájárul a szakmai munka minőségének fenntartásához és a kiégés megelőzéséhez.

III. Oktatás-képzés teljes szolgáltatási köre

Az Oktatás és képzési munkacsoport első ülésére 2025. október 14-én 9 órától került sor. Helyszíne: 3300 Eger, Kossuth Lajos út 9. (Heves Vármegye Önkormányzatának székhelye), II. emelet, Területfejlesztési és Területrendezési Osztály tárgyalója volt. A munkacsoport ülésén került megvitatásra a vármegyei oktatás és képzés *(köznevelés helyzete, a terület szolgáltatási hiányai, szakemberhiány; felnőttképzés helyzete, a terület szolgáltatási hiányai, szakemberhiány; egyéb oktatási képzési feladatok ellátáshoz való hozzáférés, oktatás képzés szolgáltatásainak és elérhetőségük fejlesztésének lehetőségei)* helyzete és fejlesztési lehetőségeinek tématerülete.

1. Köznevelési alapfeladatok

a) A **köznevelési alapfeladatok** (*óvodai ellátás, általános iskolai ellátás, középfokú oktatás, további köznevelési feladatok*) terén a SZÚT 3.1. pontjában feltárt települési/járási/vármegyei szolgáltatási hiányosságok

Óvodai ellátás:

Heves vármegye 121 településéből 107 településen, 158 feladatellátási helyen az óvodáskorú gyermekek intézményi ellátottsága helyben megoldott, míg 14 településen (Mónosbél, Bükkszentmárton, Tarnaszentmária, Szarvaskő, Bátor, Újlőrincfalva, Tófalu, Zaránk, Bodony, Fedémes, Kisfüzes, Szentdomonkos, Parádsasvár, Terpes) nincs helyben óvodai ellátás. A településeken önkormányzati, települések közötti köznevelési megállapodás, valamint egyházi és civil fenntartású intézmények biztosítják az ellátást. Az önkormányzatok által fenntartott óvodák tekintetében vármegyei szinten megfigyelhető a csökkenő gyermeklétszám csoportonként, azonban járásonként eltérő képet mutat a gyermekek létszáma vannak települések főként Eger vonzáskörzetében, ahol a folyamatosan növekvő létszám miatt kapacitásfejlesztések indokoltak. Továbbá hátrányos (HH) és halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek, illetve a speciális ellátást igénylő (SNI) gyermekek számának folyamatos növekedése figyelhető meg valamennyi járásban.

A vármegye kisebb településein kevesebb a munkalehetőség, ezért a munkába eljáró szülők gyakran választják a járási székhelyek óvodáztatási lehetőségeit, illetve látható, hogy a vármegyeszékhely óvodái nagyobb lehetőséget biztosítanak a speciális ellátásra szoruló óvodáskorú gyermekek nevelésére, gondozására. Hiányosság tapasztalható főként az elmaradott térségek nevelési-oktatási intézményeinél a korai fejlesztés teljeskörű biztosításában és elérhetőségében. A vármegye településein a Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat lát el korai fejlesztés és gondozási tevékenységet, amely tevékenység esetében is felmerült a szakemberek és a meglévő szakemberek magasabb óraszámban történő biztosításának hiánya. Előfordul, hogy nem egyenlő esélyű a minőségi nevelési, fejlesztői lehetőségekhez való hozzáférés biztosítása a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek számára, hiszen a legtöbb óvodai ellátást nyújtó intézmény csak integráltan, illetve egyes nem önkormányzati fenntartású intézmények nem is fogadnak SNI gyermekeket. Az integrált nevelés, oktatás szerepe elvitathatatlan, hiszen általa csökkennek a hátrányok a nem akadályozott emberekkel való érintkezés terén, a szociális kapcsolatokban történő fontos tanulási folyamatok fennmaradása révén is.

Folyamatosan nő a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, sajátos nevelési igényű, beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézségekkel küzdő, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma, amely szintén egyre nagyobb terhet és többletmunkát ró az óvodapedagógusokra. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődési lemaradása jellemző, szüleik gyermeknevelési kompetenciái

hiányosak.
Vármegyei szinten megállapítható az óvodai nevelés, ellátás területén a szakemberhiány, egyrészt a magas életkorú óvodapedagógusi létszámból adódóan, több helyen vannak betöltetlen álláshelyek vagy visszafoglalkoztatással vagy pedagógiai asszisztensekkel részben megoldott az ellátás. A pedagógiai asszisztensek bevonásával megoldott, azonban a pedagógiai asszisztensek számos szakmai tevékenységet nem tudnak ellátni, így az óvodapedagógusok leterheltsége tovább nő. A Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat, valamint a vármegyében található Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmények (EGYMI) az SNI gyermekek, tanulók többi gyermekkel, tanulóval együtt történő fejlesztő nevelésének, oktatásának segítése céljából speciális szakképzettséggel rendelkező szakemberek, utazó szakemberek alkalmazásával oldja meg a fejlesztésre szoruló gyermekek ellátását, segíti a többségi pedagógusok szakmai munkáját az adott településen a törvényi előírásoknak megfelelően. Azonban a települések többségében a fejlesztendő gyermekek növekvő és egyre magasabb számából adódóan további szakemberek (pl.: fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, gyógytestnevelő, gyógytornász) vagy magasabb óraszámban történő biztosításának hiánya jelentkezik. Ezenkívül a fejlesztő (képesség-, készség- és mozgás, valamint egészségfejlesztés) alkalmak alacsony száma vagy hiánya is megjelenik. A fenti okokból adódóan infrastrukturális hiányosságok is jelentkeznek főként mozgás és készségfejlesztő csoportszobai és udvari eszközök hiánya. Számos helyen már felújításra kerültek az óvodai intézmények, de vannak feladatellátási helyek, amelyek vagy csak részben vagy nem a kapacitásoknak és az akadálymentesítési előírásoknak megfelelően kerültek korszerűsítésre, így a 95% vagy a feletti létszámmal rendelkező intézmények esetében kapacitásbővítő és az utóbbi 15 évben felújítással nem érintett feladatellátási helyek fejlesztése szintén hiányként jelentkezik.

Általános iskolai ellátás:

A vármegyében a népesség korösszetételének változása leginkább a fiatalok, illetve a gyermekkorúak arányának csökkenésében, valamint az időskorúak arányának növekedésében nyilvánul meg. Jellemző a kistelepüléseken az általános iskolák gyermeklétszámának csökkenése, így a kisebb településeken vagy nem biztosított az általános iskolai ellátás, vagy alsó tagozattal rendelkeznek csak, vagy biztosított a teljeskörű iskolai ellátás, viszont tagintézményként működnek. Harminckét település (Bekölce, Bükkszentmárton, Mikófalva, Mónosbél, Andornaktálya, Bátor, Demjén, Egerbakta, Egerszalók, Egerszólát, Hevesaranyos, Nagytálya, Szarvaskő, Szúcs, Tarnaszentmária, Tófalu, Újlőrincfalva, Pálosvörösmart, Vécs, Kerekharaszt, Nagykökényes, Hevesvezekény, Zaránk, Bodony, Bükkszék, Bükkszenterzsébet, Erdőkövesd, Fedémes, Istenmezeje, Ivád, Kisfüzes, Parádsasvár) tanulói más településeken vehetik igénybe az általános iskolák szolgáltatását.
Heves vármegyében két tankerület lát el fenntartói és működtetői feladatokat. A Bélapátfalvai, az Egri, a Füzesabonyi és a Hevesi járás illetékességi területén az Egri Tankerületi Központ (ETK), a Gyöngyösi, a Hatvani és a Pétervásárai járás illetékességi területén a Hatvani Tankerületi Központ látja el feladatát, óvodai, általános iskolai, gimnáziumi, szakgimnáziumi, szakközépiskolai, kollégiumi, alapfokú művészetoktatási egységes gyógypedagógiai módszertani intézményi, és pedagógiai szakszolgálati ellátás keretében.
Az ETK 34 köznevelési intézmény fenntartói és működtetői feladatait látja el. Az intézményhálózat 33 nevelési-oktatási intézményből és 1 pedagógiai szakszolgálati intézményből áll. Az intézmények szakmai alapdokumentuma szerint a 2025/2026. tanévben összesen **83** feladatellátási helyen történik alapfeladat ellátás.
Az Egri Tankerületi Központ a jogszabályi előírásoknak megfelelően utazó gyógypedagógusi hálózatot működtet az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények közreműködésével. Az utazó gyógypedagógusi hálózat ellátja a hozzájuk tartozó járások köznevelési intézményeiben

integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulókat.
A Hatvani Tankerületi Központ illetékességi területe három járásra terjed ki: Hatvani, Gyöngyösi és Pétervásárai járásra. Heves vármegye 58 településén, 38 köznevelési intézményben és 2 tagintézményben, összesen 69 feladatellátási hely vonatkozásában lát el fenntartói és működtetői feladatokat általános iskolai, gimnáziumi, szakgimnáziumi, technikumi, kollégiumi, művészetoktatási intézményi, fejlesztő nevelés-oktatási ellátás keretében. A Hatvani Tankerületi Központ utazó gyógypedagógusi hálózatot működtet, az utazó gyógypedagógusi hálózat ellátja a három járás köznevelési intézményeiben integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulókat. A tankerületek és a települési önkormányzatok partneri együttműködésre törekednek a közös cél, a gyermekek jövőjének biztosítása érdekében, hogy egységes szakmai elvek alapján szerveződő, s hosszú távon a gyerekeknek mindenhol egyenlő esélyeket nyújtó oktatási rendszer működjön a járásokban, a vármegyében. Heves vármegyében a tankerületi intézmények mellett egyházi, és nonprofit társaságok által fenntartott általános iskolai intézmények is működnek.
Problémaként jelentkezik a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozóan a szülők negatív mintái, az otthoni tanulási nehézségek okozta lemaradás miatt jellemző az évismétlés, a korai lemorzsolódás, valamint a tankötelezettségi korhatár elérését követően sokan befejezik tanulmányaikat, valamint az önfejlesztő és kommunikációs készségek, valamint pénzügyi tudatosság alacsony szintje is jellemző. Ezenkívül a tehetséggondozás és pályaorientáció területén is jelentős hátránnyal küzdenek a járásban élő HH és HHH gyermekek. A járásokban magas a BTMN-s és SNI gyermekek aránya és növekvő tendenciát mutat, továbbá kihívásként jelentkezik, hogy a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, valamint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók aránya is magas, amely további szakemberek (pl: iskolapszichológus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, pedagógiai asszisztens) bevonásának, valamint egyéni vagy csoportos fejlesztő foglalkozások és hátránykompenzáló tanórai keretbe illeszthető és tanórán kívüli (pl.: önfejlesztő és kommunikációs készségeket fejlesztő, pénzügyi tudatosságot erősítő, tehetséggondozó, pályaorientációs, egyéb készség és képességfejlesztő, mozgásfejlesztő, egészségtudatosságot erősítő) tevékenységek ellátásának igényét mutatják. Továbbá a gyermekek szünidei ellátásának és tanórán kívüli sportolási lehetőségeinek problémája is felmerül, amelyhez további programok, lehetőségek biztosítása jelenthet megoldást. Továbbá a felújítással nem érintett vagy részben korszerűsített intézmények fejlesztése, további fejlesztő helyiségek kialakítása, fejlesztése (pl. fejlesztő helyiségek, udvarok, tornatermek kialakítása vagy modernizálása stb.), valamint készség- és képesség vagy mozgásfejlesztéshez kapcsolódó szükséges eszközök beszerzése indokolt. Az intézmények infrastrukturális fejlesztése folyamatosan valósult/valósul meg azonban a 90% vagy afeletti kihasználtsággal működő intézmények esetében a kapacitásbővítő fejlesztések, valamint a meglévő épületek részben vagy építése óta nem korszerűsített intézmények esetében infrastrukturális fejlesztések igénye jelenik meg, amelyek a jogszabályokban előírt akadálymentesítési feladatok megvalósítását is tartalmazzák az egyenlő hozzáférés biztosíthatóságához. Folyamatos feladat a fenntartók oldaláról a humán erőforrások optimalizálása, az intézmények jogszerű és szakszerű működésének biztosítása – a szakos ellátottság biztosítása, átirányítás-áttanítás (iskola - iskola, tankerület - tankerület között). A pedagógusok leterheltsége magas, több településen jellemző a pedagógus hiány és szakos ellátás hiánya is, továbbá felmerül az pedagógusok magas életkora, amely rövidtávon is szakember hiányt eredményezhet.

Középfokú oktatás:

A középfokú oktatás a vármegyeszékhelyre koncentrálódik, de két járás kivételével vármegye minden járásában működik középfokú oktatást ellátó intézmény. A vármegyeszékhely által biztosított széleskörű képzés kínálattal lefedik a teljes középfokú oktatási palettát. A más településről járó tanulók és szüleik számára az adott középfokú oktatási intézmény elérése jelent

nehézséget és az egyes középfokú oktatási területi lehetőségek hiánya, amelyből adódóan a vármegyeszékhelyre elszívó hatása jelentkezik az ellátás igénybevétele esetében, vagy csak egyes területekre korlátozott középfokú oktatás igénybevétele. A tanárok száma általánosságban a járásokban megfelelő, de vannak intézmények, ahol szakos tanárhiány jelentkezik, továbbá a szakos tárgyak oktatásában jellemző a tanárok leterheltsége, valamint itt is megfigyelhető a pedagógusok átlagéletkorából adódóan a közeljövőben pedagógus hiány felmerülése. A fogyatékkal élők számára pedig a vármegyeszékhely nyújt teljeskörű, komplex ellátást. Azokban az intézményekben, ahol a hátrányos és halmozottan hátrányos, valamint beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók magas száma jellemző, ott a fejlesztő szakemberek főként pszichológus, fejlesztőpedagógus, logopédus magas óraszámban helyben történő biztosítása indokolt.

További köznevelési feladatok:

A további köznevelési feladatok közé sorolt szolgáltatások, úgymint *készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatás, fejlesztő nevelés-oktatás, alapfokú művészetoktatás, kollégiumi ellátás, kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás, Dobbantó/Hídprogramok, pedagógiai szakszolgáltatás, utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése, pedagógiai-szakmai szolgáltatás tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók nevelése, oktatása*, egy része a településeken, jellemzően az iskolákban, néhány ellátás esetén az óvodákban van biztosítva egyrészt az adott intézmény pedagógusai, szakemberei által, másrészt pedig a járásközpontok pedagógiai szakszolgálatától, egységes módszertani gyógypedagógiai intézmények által biztosított, kijáró utazó szakemberek által.
Kollégiumi ellátás a vármegyeszékhelyen koncentrálódik, a többi járásban nem biztosított kollégiumi ellátás. Egyes járásokban igény mutatkozik további alapfokú művészetoktatás biztosítására. A kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás nem jellemző és nem is merült fel igényként, a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók nevelése, oktatása kizárólag a vármegye székhelyen biztosított.
A Heves Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat a pedagógiai szakszolgálatok működéséről szóló 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet alapján az alábbi alapfeladatok ellátását biztosítja székhelyén és járási tagintézményeiben: A gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás, gondozás; Konduktív pedagógiai ellátás; Logopédiai ellátás; Nevelési Tanácsadás; Gyógytestnevelés; Kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása (járási szintű koordináció); Az iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás (járási szintű koordináció); A továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás; A szakértői bizottsági tevékenység.
Heves vármegyében az integráltan oktatott, sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók ellátásáról a vármegyében működő két tankerületi központ által fenntartott **Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmények** (EGYMI-k) szakemberei gondoskodnak az állami intézmények esetében.
A települési adatbekérők információ alapján megállapítható, hogy a gyermekek, a mélyszegénységben élő és/vagy roma gyermekek, a fogyatékkal élők szükségletei több szakembert, magasabb óraszámban és gyakrabban nyújtott szolgáltatást igényelnének. A járásokban a hátrányos és halmozottan hátrányos, valamint SNI és BTMN gyermekek növekvő számából adódóan a pedagógiai és utazó gyógypedagógiai ellátásban dolgozó szakemberek számának vagy óraszámának növelésében, valamint pedagógusok számára további szakmai továbbképzések biztosítása a fejlesztendő gyermekek minél hatékonyabb ellátásához.

b) A **köznevelési alapfeladatok** (*óvodai ellátás, általános iskolai ellátás, középfokú oktatás, további köznevelési feladatok*) terén a SZÚT 3.1. pontjában feltárt lakossági szolgáltatási/hozzáférési hiányok, vagy akadályozó tényezők megoldása, elhárítása érdekében tervezett beavatkozások, fejlesztések

A Felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) b1) 3-6; b2); b3) 1) i.: a, d; b3) 2; c5); c7) 4; d1) 3, 4, 9, 10; d3) 1) i., ii.; d3) 2) i., ii.

1. SZ. TÁBLÁZAT

Az OKTATÁS-KÉPZÉS köznevelési alapfeladatok LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok az OKTATÁS-KÉPZÉS köznevelési alapfeladatokban	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
1.	Szakemberhiány a fejlesztő és rehabilitáló szolgáltatásokban	A gyógypedagógiai, logopédiai, pszichológiai és egyéb fejlesztő szolgáltatások iránti igény folyamatosan nő, azonban a szakemberek száma, munkaideje és elérhetősége nem követi az igények növekedését. Sok településen a szolgáltatásokhoz való hozzáférés nem biztosított helyben. Az óvodákban és iskolákban egyre több gyermek igényli a különböző gyógypedagógiai és fejlesztő szolgáltatásokat. A rendelkezésre álló szakemberek száma és munkaideje nem igazodik az igényekhez. A speciális szakemberek (logopédus, pszichológus, gyógypedagógus, pedagógiai asszisztens, gyógytestnevelő) koncentrációja nem egyenletes, sok helyen hiányzik.	Munkaerő-gazdálkodás és létszámbővítés a szükségleteknek megfelelően. Szakemberek toborzása, visszafoglalkoztatása, munkaidejük optimalizálása. Pedagógiai asszisztensek és gyógypedagógiai asszisztensek alkalmazása SNI és BTMN-s tanulókat nevelő osztályokban.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

2.	Speciális, igényorientált továbbképzések hiánya	A pedagógusok és fejlesztő szakemberek nem rendelkeznek megfelelő ismeretekkel a hátrányos helyzetű, SNI, BTMN és HH gyermekek ellátásához, valamint a konfliktuskezelés, egyéni bánásmód és tehetséggondozás módszertanában. A tanárképzés nem biztosít elegendő szakmai felkészítést a speciális igényű gyermekek ellátásához. Hiányoznak a korszerű módszertani eszközök, különösen értelmileg sérült és magatartászavaros gyermekek számára.	Szakmai továbbképzések szervezése a speciális igényű gyermekek ellátásához kapcsolódóan (pl. korai felismerés, hátránykompenzálás, magatartáskezelés, gyermekvédelem, tehetséggondozás). Gyógypedagógiai asszisztensek alkalmazása az érintett osztályokban.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	Korai felmérések és szűrések hiányosságai	Egyes településeken nem biztosított a gyermekek korai szűrése, így a fejlesztés megkezdése késedelmet szenvedhet, vagy elmaradhat. Kevés szakember és nem megfelelő feltételek a korai felmérésekhez.	Korai szűrések és fejlesztések rendszerszintű bevezetése. Óvodapedagógusok specializált képzése a részképességek hiányának korai felismerésére.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	Intézménybe való eljutás nehézségei	A pedagógusok és nevelő-oktató munkát segítők elhelyezkedése nehézkes, sok településen nincs feltöltve a pedagógus álláshelyek többsége. Munkaerőhiány, települési koncentráció problémái.	Szakemberek létszámának bővítése, munkaidejük optimalizálása. Szolgálati lakások biztosítása a lakhatási problémák mérséklésére.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
5.	Szakemberhiány	Sok településen nincsenek feltöltve a rendelkezésre álló pedagógus (óvodai, iskolai) álláshelyek.	A pedagógusok és a nevelő-oktató munkát végzők létszámának bővítése; lakhatásuk támogatása szolgálati lakás biztosításával.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási,	Nem

					szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	
6.	Leterheltség	Azokon a településeken, ahol magas a hátrányos helyzetű gyermekek aránya, a pedagógusok túlterheltek. Kevés szakember a nagy létszámú, hátrányos helyzetű csoportokban.	Szakemberek létszámának bővítése, adminisztratív terheinek csökkentése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
7.	Oktatási-nevelési infrastruktúra és eszközhiány	Elavult intézményi infrastruktúra, fejlesztő és digitális eszközhiány, speciális termek hiánya. A berendezések, eszközpark elhasználódott, korszerűsítésre szorul.	Intézmények felmérése és infrastruktúra fejlesztése. Szakszolgálati fejlesztő szobák és eszközpark bővítése. Pályázati források biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
8.	Oktatási-nevelési célon túli infrastruktúra hiánya	Étkeztetési infrastruktúra (főzőkonyha, melegítőkonyha) hiánya vagy elégtelen színvonala, akadálymentesítés hiánya. Rendelkezésre álló eszközök nem felelnek meg a feladatellátásnak.	Étkeztetési infrastruktúra felmérése és korszerűsítése. Akadálymentesítés megvalósítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
9.	Prevenció és közösségi programok hiánya	Hiányoznak a prevenciós programok (digitális, egészséget érintő, életvezetési). Korlátozott számú közösségi, sport- és szabadidős program, különösen szünetekben. Növekvő veszélyekhez nincs elegendő szakemberi kapacitás. Hiányzó helyi koordináció és programlehetőségek.	Prevenciós programok megszervezése és megvalósítása. Szabadidős, sport- és közösségi programok bővítése, célzott kiterjesztése hátrányos helyzetű és fogyatékkal élő gyermekek számára.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

10.	Közösségi-, sport-, szabadidős programok hiánya	Az óvodai, iskolai szünetek alatt problémát jelent a gyermekek ellátása, szabadidős tevékenységeinek biztosítása; nincs megfelelő gyermekfelügyelet.	Oktatási-nevelési szünetek idejére szervezett programok megvalósítása, számának növelése	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
11.	Kihasználtság optimalizálása	Óvodai csoportok kihasználtsága nem illeszkedik a gyermeklétszámhoz. Települések közötti eltérések a gyermeklétszám és az engedélyezett kapacitások között.	Óvodai kihasználtság felmérése. Munkaerő-optimalizálás.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
12.	Óvoda-iskola átmenet és a szülő bevonása	Nehéz az óvoda-iskola átmenet, amely a lemorzsolódás kockázatát növeli. A szülők alacsony iskolai bevonódása és motivációja. Hiányoznak az átmenetet támogató gyakorlatok és programok. A családok nem kapnak elegendő támogatást az együttműködéshez.	Óvoda-iskola átmenetet segítő programok, tapasztalatcsere. Szülők bevonását támogató rendezvények, családi napok szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
13.	Speciális szakemberek hiánya	Konduktor, autizmus szakos szakemberek hiánya, képzési kapacitás korlátozott. Képzések országosan koncentráltak (pl. ELTE), végzett szakemberek főleg Budapesten maradnak.	Speciális képzések kiterjesztése országos szinten. Képzésben résztvevő szakemberek támogatása (utazás, foglalkoztatás, pályázati lehetőségek).	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

14.	Magas hátrányos helyzetű és speciális igényű tanulói arány	Sok intézményben magas a HH, HHH, SNI, BTMN tanulók aránya. A szakemberek és pedagógusok további támogatást igényelnének. Integrált oktatásra irányuló igény és szülői elvárások nem mindig egyeznek.	Szakemberek létszámának felmérése és bővítése. Módszertani programok, workshopok, érzékenyítő és szakmai napok szervezése. Szegregált osztályok/integrált osztályok szakmai feltételeinek javítása, iskolabusz-szolgáltatás biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
15.	Középiskolába bejáró diákok száma sok	Magas a más településről bejáró diákok aránya, kollégiumi férőhelyek kevés, a közlekedés nehézkes. Alacsony kollégiumi kapacitás, közlekedési infrastruktúra korlátozott.	Kollégiumi férőhelyek igényorientált bővítése. Ifjúsági közösségi terek kialakítása buszvárók és vasútállomások közelében.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

2. SZ. TÁBLÁZAT

Az OKTATÁS-KÉPZÉS köznevelési alapfeladatok LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások a HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK *(gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák)* **körében**						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok az OKTATÁS-KÉPZÉS	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**

	köznevelési alapfeladatokban					
GYERMEKEK, FOGYATÉKKAL ÉLŐK, MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK, ROMÁK						
1.	Szakemberhiány a fejlesztő és rehabilitáló szolgáltatásokban	A gyógypedagógiai, logopédiai, pszichológiai és egyéb fejlesztő szolgáltatások iránti igény folyamatosan nő, azonban a szakemberek száma, munkaideje és elérhetősége nem követi az igények növekedését. Sok településen a szolgáltatásokhoz való hozzáférés nem biztosított helyben. Az óvodákban és iskolákban egyre több gyermek igényli a különböző gyógypedagógiai és fejlesztő szolgáltatásokat. A rendelkezésre álló szakemberek száma és munkaideje nem igazodik az igényekhez. A speciális szakemberek (logopédus, pszichológus, gyógypedagógus, pedagógiai asszisztens, gyógytestnevelő) koncentrációja nem egyenletes, sok helyen hiányzik.	Munkaerő-gazdálkodás és létszámbővítés a szükségleteknek megfelelően. Szakemberek toborzása, visszafoglalkoztatása, munkaidejük optimalizálása. Pedagógiai asszisztensek és gyógypedagógiai asszisztensek alkalmazása SNI és BTMN-s tanulókat nevelő osztályokban.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Speciális, igényorientált továbbképzések hiánya	A pedagógusok és fejlesztő szakemberek nem rendelkeznek megfelelő ismeretekkel a hátrányos helyzetű, SNI, BTMN és HH gyermekek ellátásához, valamint a konfliktuskezelés, egyéni bánásmód és tehetséggondozás módszertanában. A tanárképzés nem biztosít elegendő szakmai felkészítést a speciális igényű gyermekek ellátásához.	Szakmai továbbképzések szervezése a speciális igényű gyermekek ellátásához kapcsolódóan (pl. korai felismerés, hátránykompenzálás, magatartáskezelés, gyermekvédelem, tehetséggondozás). Gyógypedagógiai asszisztensek alkalmazása az érintett osztályokban.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

		Hiányoznak a korszerű módszertani eszközök, különösen értelmileg sérült és magatartászavaros gyermekek számára.				
3.	Korai felmérések és szűrések hiányosságai	Egyes településeken nem biztosított a gyermekek korai szűrése, így a fejlesztés megkezdése késedelmet szenvedhet, vagy elmaradhat. Kevés szakember és nem megfelelő feltételek a korai felmérésekhez.	Korai szűrések és fejlesztések rendszerszintű bevezetése. Óvodapedagógusok specializált képzése a részképességek hiányának korai felismerésére.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	Intézménybe való eljutás nehézségei	A pedagógusok és nevelő-oktató munkát segítők elhelyezkedése nehézkes, sok településen nincs feltöltve a pedagógus álláshelyek többsége. Munkaerőhiány, települési koncentráció problémái.	Szakemberek létszámának bővítése, munkaidejük optimalizálása. Szolgálati lakások biztosítása a lakhatási problémák mérséklésére.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
5.	Szakemberhiány	Sok településen nincsenek feltöltve a rendelkezésre álló pedagógus (óvodai, iskolai) álláshelyek.	A pedagógusok és a nevelő-oktató munkát végzők létszámának bővítése; lakhatásuk támogatása szolgálati lakás biztosításával.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
6.	Leterheltség	Azokon a településeken, ahol magas a hátrányos helyzetű gyermekek aránya, a pedagógusok túlterheltek. Kevés szakember a nagy létszámú, hátrányos helyzetű csoportokban.	Szakemberek létszámának bővítése, adminisztratív terheinek csökkentése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

7.	Oktatási-nevelési infrastruktúra és eszközhiány	Elavult intézményi infrastruktúra, fejlesztő és digitális eszközhiány, speciális termek hiánya. A berendezések, eszközpark elhasználódott, korszerűsítésre szorul.	Intézmények felmérése és infrastruktúra fejlesztése. Szakszolgálati fejlesztő szobák és eszközpark bővítése. Pályázati források biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
8.	Oktatási-nevelési célon túli infrastruktúra hiánya	Étkeztetési infrastruktúra (főzőkonyha, melegítőkonyha) hiánya vagy elégtelen színvonala, akadálymentesítés hiánya. Rendelkezésre álló eszközök nem felelnek meg a feladatellátásnak.	Étkeztetési infrastruktúra felmérése és korszerűsítése. Akadálymentesítés megvalósítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
9.	Prevenció és közösségi programok hiánya	Hiányoznak a prevenciós programok (digitális, egészséget érintő, életvezetési). Korlátozott számú közösségi, sport- és szabadidős program, különösen szünetekben. Növekvő veszélyekhez nincs elegendő szakemberi kapacitás. Hiányzó helyi koordináció és programlehetőségek.	Prevenciós programok megszervezése és megvalósítása. Szabadidős, sport- és közösségi programok bővítése, célzott kiterjesztése hátrányos helyzetű és fogyatékkal élő gyermekek számára.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
10.	Közösségi-, sport-, szabadidős programok hiánya	Az óvodai, iskolai szünetek alatt problémát jelent a gyermekek ellátása, szabadidős tevékenységeinek biztosítása; nincs megfelelő gyermekfelügyelet.	Oktatási-nevelési szünetek idejére szervezett programok megvalósítása, számának növelése	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
11.	Kihasználtság optimalizálása	Óvodai csoportok kihasználtsága nem illeszkedik a gyermeklétszámhoz.	Óvodai kihasználtság felmérése. Munkaerő-optimalizálás.	Javasolt ütemezés: éves szinten	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak,	Nem

		Települések közötti eltérések a gyermeklétszám és az engedélyezett kapacitások között.		Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	
12.	Óvoda-iskola átmenet és a szülő bevonása	Nehéz az óvoda-iskola átmenet, amely a lemorzsolódás kockázatát növeli. A szülők alacsony iskolai bevonódása és motivációja. Hiányoznak az átmenetet támogató gyakorlatok és programok. A családok nem kapnak elegendő támogatást az együttműködéshez.	Óvoda-iskola átmenetet segítő programok, tapasztalatcsere. Szülők bevonását támogató rendezvények, családi napok szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
13.	Speciális szakemberek hiánya	Konduktor, autizmus szakos szakemberek hiánya, képzési kapacitás korlátozott. Képzések országosan koncentráltak (pl. ELTE), végzett szakemberek főleg Budapesten maradnak.	Speciális képzések kiterjesztése országos szinten. Képzésben résztvevő szakemberek támogatása (utazás, foglalkoztatás, pályázati lehetőségek).	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
14.	Magas hátrányos helyzetű és speciális igényű tanulói arány	Sok intézményben magas a HH, HHH, SNI, BTMN tanulók aránya. A szakemberek és pedagógusok további támogatást igényelnének. Integrált oktatásra irányuló igény és szülői elvárások nem mindig egyeznek.	Szakemberek létszámának felmérése és bővítése. Módszertani programok, workshopok, érzékenyítő és szakmai napok szervezése. Szegregált osztályok/integrált osztályok szakmai feltételeinek javítása, iskolabusz-szolgáltatás biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
15.	Középiskolába bejáró diákok száma sok	Magas a más településről bejáró diákok aránya, kollégiumi férőhelyek kevés, a közlekedés nehézkes.	Kollégiumi férőhelyek igényorientált bővítése. Ifjúsági közösségi terek kialakítása buszvárók és vasútállomások közelében.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális	Nem

		Alacsony kollégiumi kapacitás, közlekedési infrastruktúra korlátozott.			intézmények, releváns államigazgatási szervek	
NŐK						
1.	Családbarát munkahelyek hiánya	A családbarát foglalkoztatási formák alacsony aránya. A rugalmas munkavégzési lehetőségek (pl. részmunkaidő, távmunka) korlátozott elérhetősége. A gyermekfelügyeleti szolgáltatások hiányosságai. A kisgyermeket nevelő nők – különösen az egyedülálló szülők – munkaerőpiaci reintegrációja nehézségekbe ütközik, amelyet jelentősen befolyásol a gyermekek napközbeni elhelyezésének korlátozott megoldhatósága.	Családbarát munkahelyi gyakorlatok elterjesztése és ösztönzése. Rugalmas foglalkoztatási formák támogatása. A munkavállalást segítő gyermekfelügyeleti megoldások fejlesztése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Alacsony iskolai végzettség	Magas a korai iskolaelhagyók aránya, valamint jelentős azok száma, akik alacsony iskolai végzettséggel és szakképzettség nélkül lépnek ki az oktatási rendszerből. Magas lemorzsolódási arány az oktatási rendszerben. Korai gyermekvállalásból adódó tanulmánymegszakítás. Képzési és felzárkózási lehetőségek korlátozott elérhetősége.	Képzési és átképzési programok szervezése. A korai iskolaelhagyás megelőzését célzó programok megvalósítása. Második esély típusú oktatási és felnőttképzési lehetőségek bővítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
FOGYATÉKKAL ÉLŐK						

1.	Komplex akadálymentesítés hiányosságai	A fogyatékossággal élő gyermekek és családjaik számára az oktatási-nevelési intézmények megközelítése és használata több helyen akadályokba ütközik, az akadálymentesítés sok esetben nem teljes körű. Az intézményi infrastruktúra és a kapcsolódó közlekedési környezet fejletlensége, valamint a komplex akadálymentesítési szemlélet hiánya.	Az intézmények teljes körű akadálymentesítése, valamint a megközelítést biztosító utak és járdák fejlesztése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Hiányos ellátási szolgáltatások	A fogyatékossággal élő gyermekek napközbeni ellátása nem minden esetben biztosított, különösen az időszakos (pl. nyári) időszakokban. Kapacitás- és humánerőforrás-hiány, valamint a szolgáltatások szervezési és finanszírozási korlátai.	Napközbeni ellátás bővítése és folyamatos biztosítása a fogyatékossággal élő gyermekek számára.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	Érzékenyítő programok korlátozott elérhetősége	Az intézményi dolgozók számára korlátozott számban állnak rendelkezésre a fogyatékossággal élőkkel kapcsolatos érzékenyítő programok és képzések. A rendszeres képzések és szakmai együttműködések hiánya, valamint a módszertani támogatás elégtelensége.	Rendszeres érzékenyítő programok szervezése, szakmai szervezetek bevonása, valamint tájékoztató és módszertani anyagok készítése és terjesztése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS / VAGY ROMÁK						
1.	A hátrányos helyzetű gyermekek ellátásának kapacitáshiányai	A hátrányos helyzetű gyermekek száma növekvő tendenciát mutat, miközben az ellátórendszer kapacitása ezt nem követi. A szakemberhiány, valamint a	A szakemberek létszámának növelése, az ellátási kapacitások bővítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális	Nem

		rendelkezésre álló szolgáltatások korlátozott időtartama.		Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	intézmények, releváns államigazgatási szervek	
2.	Szabadidős- és sportprogramok hiánya	Számos településen nem, vagy csak korlátozottan állnak rendelkezésre szervezett szabadidős és sportprogramok. A programkínálat szűkössége és a szervezési kapacitások hiánya.	Szabadidős és sportprogramok szervezése és rendszeres megvalósítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	Alapvető ellátási hiányosságok	Egyes településeken nem biztosított mindenki számára a meleg ételhez való hozzáférés. Az ellátórendszer hiányosságai, különösen az oktatási szünetek időszakában.	A meleg étkezéshez való hozzáférés biztosítása, kiemelten az iskolai szünetek idején.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	Integrációs kihívások a roma gyermekek körében	A roma és nem roma gyermekek közötti kapcsolatok fejlesztése több településen nehézségekbe ütközik. Az integrációt támogató programok és közösségi kezdeményezések hiánya.	Integrációs és érzékenyítő programok szervezése. .	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
5.	Iskolai lemorzsolódás kockázata	Magas az iskolai lemorzsolódás aránya, különösen a lányok körében. A korai gyermekvállalásból fakadó oktatási megszakítások.	Prevenciós és szemléletformáló programok megvalósítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
6.	Digitális kompetenciák hiányosságai	A gyermekek digitális készségei nem minden esetben felelnek meg a technológiai fejlődés által támasztott elvárásoknak. Az informatikai ismeretek hiánya, valamint a digitális	Digitális készségfejlesztő programok szervezése, a biztonságos eszközhasználat erősítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális	Nem

		eszközhasználattal kapcsolatos tudatosság alacsony szintje.			intézmények, releváns államigazgatási szervek	

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – TELJES LAKOSSÁG

Az oktatási és nevelési területen dolgozó szakemberek létszámának és rendelkezésre állásának jelenlegi szintje sok esetben nem igazodik a valós szükségletekhez, ezért elengedhetetlen egy részletes igényfelmérésen alapuló, tudatos humánerőforrás-tervezés és létszámbővítés megvalósítása. Kiemelten fontos a gyógypedagógiai és fejlesztő szakemberek – például logopédusok, pszichológusok, gyógypedagógusok, asszisztensek, valamint óvoda- és iskolapszichológusok – számának növelése, akár új munkaerő bevonásával, akár a pályáról korábban kilépettek visszacsábításával.

Hosszabb távon megoldást jelenthet a speciális szaktudást igénylő képzések – például konduktori, autizmus-specifikus vagy hallássérültekkel foglalkozó pedagógiai képzések – bővítése, több helyszínen történő elérhetővé tétele és a képzési kapacitások növelése. Emellett indokolt ezen képzésekben részt vevő szakemberek anyagi és szakmai támogatása is, beleértve a képzési költségekhez, utazáshoz és elhelyezkedéshez kapcsolódó támogatásokat.

A pedagógusok és segítő szakemberek módszertani tudásának fejlesztése szintén kulcskérdés. A korai felismerést, a hátránykompenzációt, a konfliktuskezelést, valamint az egyéni szükségletekhez igazodó pedagógiai gyakorlatokat támogató képzések hozzájárulhatnak a szakemberhiányból fakadó nehézségek enyhítéséhez. Az asszisztensek alkalmazása különösen fontos azokban az osztályokban, ahol sajátos nevelési igényű vagy tanulási nehézséggel küzdő gyermekek tanulnak.

A korai szűrések és fejlesztések rendszerszintű megerősítése, valamint az óvodapedagógusok célzott felkészítése segítheti a problémák időben történő azonosítását. A gyermekek intézményekbe jutását támogató közlekedési megoldások – például iskolabuszok működtetése és a menetrendek optimalizálása – szintén javíthatják a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A szakmai hatékonyság növelését szolgálhatja az adminisztratív terhek csökkentése is. Emellett szükséges az intézményi infrastruktúra átfogó felmérése és fejlesztése, beleértve az épületek állapotát, a fejlesztő helyiségek számát, valamint a digitális és mozgásfejlesztő eszközök bővítését. Az étkeztetéshez kapcsolódó infrastruktúra korszerűsítése és az akadálymentesítés megvalósítása szintén fontos fejlesztési irány.

A prevenciós programok, valamint a tanítási szünetek idejére szervezett, széles körű vagy célzott (például fogyatékkal élők számára is elérhető) programok bővítése jelentősen hozzájárulhat a gyermekek fejlődéséhez. Az óvoda és iskola közötti átmenetet támogató együttműködések, valamint a pedagógusok közötti tapasztalatcsere erősítése szintén hasznos eszköz lehet.

A szülők és az intézmények közötti kapcsolat erősítése érdekében érdemes közösségi programokat szervezni, míg a pedagógusok szakmai fejlődését támogathatják a bemutató órák, műhelymunkák és szakmai fórumok. A szakértői bizottságok szerepének erősítése hozzájárulhat ahhoz, hogy az integrált oktatás valóban a megfelelő gyermekek számára legyen biztosított. Emellett a jól működő, speciális feltételeket biztosító intézmények számának növelése a szülők számára is vonzóbb alternatívát jelenthet.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK

A sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek integrált oktatásának hatékonyságát jelentősen javíthatja a differenciált pedagógiai módszerek szélesebb körű alkalmazása, valamint a szükséges szakemberek számának növelése. A speciális képzések

bővítése és elérhetőségének javítása hosszabb távon enyhítheti a szakemberhiányt.
A pedagógusok munkáját nagyban támogathatják a gyógypedagógusok által tartott szakmai programok, bemutatók és tudásmegosztó alkalmak, amelyek gyakorlati segítséget nyújtanak a mindennapi oktatási helyzetek kezelésében. A közösségi élményt és fejlesztést ötvöző foglalkozások – például társasjáték-alapú pedagógiai programok – lehetőséget adnak az integráltan nevelt gyermekek számára a közös tanulásra és kapcsolódásra.
Az oktatási programkínálat bővítése, különösen a készségfejlesztő és alternatív tanulási formák területén, szintén hozzájárulhat a hátrányok csökkentéséhez. A nők esetében a családbarát foglalkoztatási formák elterjesztése, valamint a célzott képzések segíthetik a munkaerőpiacra való visszatérést és az iskolai lemorzsolódás mérséklését.
A fogyatékkal élők számára alapvető fontosságú az intézmények teljes körű akadálymentesítése, valamint a közlekedési feltételek javítása. Emellett kiemelt szerepe van az érzékenyítő programoknak, amelyek a társadalmi elfogadást erősítik, és segítik a szakemberek felkészültségének növelését.
A szakmai szervezetek által kidolgozott módszertani anyagok és útmutatók terjesztése támogatja az intézmények egységesebb és hatékonyabb működését. A mélyszegénységben élők és a roma közösségek esetében a szakemberhiány csökkentése mellett különösen fontosak a szabadidős, sport- és közösségi programok, valamint az alapvető szükségletek – például az étkezés – biztosítása, különösen az iskolai szünetek időszakában.
Az integrációt és társadalmi felzárkózást segítő programok, valamint a megelőzésre építő kezdeményezések hosszú távon hozzájárulhatnak a társadalmi különbségek mérsékléséhez és az esélyegyenlőség javításához.

2. Felnőttképzés

a) A **felnőttképzés** terén a SZÚT 3.1.5. pontjában feltárt települési/járási/vármegyei szolgáltatási hiányosságok

A felnőttoktatás a felnőtt lakosság iskolarendszerű köznevelési oktatását jelenti. Az a képzés tekinthető felnőttoktatásnak, ahol a „tanuló munkahelyi, családi vagy más irányú elfoglaltságához, a meglevő ismereteihez és életkorához igazodó iskolai oktatásban" vesz részt. A felnőttoktatás alapfokú, középfokú és felsőfokú végzettséget adó intézményben nappali, esti, levelező és távoktatási formában szervezhető. A vármegyében leginkább a járásszékhelyeken található meg többféle felnőttoktatási lehetőség. A rendelkezésre álló adatok alapján főként a hátrányos helyzetű célcsoportokkal kapcsolatos hiányok fogalmazhatók meg. A szakemberek a nők munkaerőpiaci helyzetét hátrányosnak ítélték meg, melynek egyrészt az az oka, hogy alacsony a nők között a szakképesítéssel rendelkezők száma, illetve a piacképes szakmával rendelkező nők száma. Kiemelték ezzel kapcsolatban a nők számára szervezett, a munkaerőpiaci igényekhez igazodó képzések és az előnyös szakképesítést nyújtó képzések hiányát. Az idősekkel kapcsolatban leghangsúlyosabban az alacsony informatikai, számítástechnikai jártasság jelent meg, illetve általában az idősek képzési lehetőségeinek hiánya fogalmazódott meg. A mélyszegénységben élők és/vagy romák általában alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, így nem, vagy csak nehezen tudnak elhelyezkedni a munkaerőpiacon. A digitális írástudatlanság és a nyelvtudás hiánya is megjelent, mint probléma. Ezen kívül a munkaerőpiaci tájékozatlanság, az érintettek álláskeresési készségének, motivációjának alacsony szintje fogalmazódott meg problémaként. Az utóbbi években számos a készség- és képességhiányokat kompenzáló lehetőség ellenére továbbra is jelentős az alapvető készség- és képességhiánnyal rendelkezők száma, így további fejlesztő tevékenységek biztosítása indokolt.
A 100/2021. (II. 27.) kormányrendelet hatályba lépésével – 2021. március 1. – kikerült a képzésszervezés a kormányhivatalok hatásköréből. Az új rendszerben a Kormányhivataloknak arra van lehetőségük, hogy Európai Uniós vagy hazai forrásból támogassák azokat a képzésben résztvevő regisztrált álláskeresőket, akik a képzés idejére „Munkaerőpiaci alkalmazkodás támogatása keretében nyújtható álláskeresést ösztönző juttatásra" nyújtanak be kérelmet. A szakképzetlen vagy elavult szakképzettséggel rendelkező regisztrált álláskeresőknek így lehetőségük van munkaerőpiaci szempontból versenyképes végzettséget szerezni.

b) A **felnőttképzés** terén a SZÚT 3.2. pontjában feltárt lakossági szolgáltatási/hozzáférési hiányok, vagy akadályozó tényezők megoldása, elhárítása érdekében tervezett beavatkozások, fejlesztések

A Felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.2.2. A) a1) 9)

1. SZ. TÁBLÁZAT

Az OKTATÁS-KÉPZÉS felnőttoktatás feladatok LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok az OKTATÁS-KÉPZÉS felnőttoktatás feladatokban	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
1.	Felnőttképzési szolgáltatások korlátozott hozzáférhetősége	A felnőttoktatási képzések járási szinten elérhetők, azonban azokhoz nem minden érintett fér hozzá. Az információhiány, valamint a hozzáférést nehezítő tényezők (pl. közlekedési problémák, időbeosztási korlátok).	A képzési lehetőségek bővítése, valamint a hozzáférés javítása célzott képzési programokkal.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Munkaerőpiaci beilleszkedést támogató szolgáltatások hiánya	A fiatalok számára több településen nem állnak rendelkezésre a munkaerőpiaci elhelyezkedést segítő szolgáltatások. A támogató programok és a vállalkozóvá válást segítő lehetőségek hiánya.	Munkaerőpiaci felkészítő és vállalkozásindítást támogató képzések szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

2. SZ. TÁBLÁZAT

Az OKTATÁS-KÉPZÉS felnőttképzés feladatok LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások a HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK *(gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák)* **körében**						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok az OKTATÁS-KÉPZÉS felnőttképzés feladatokban	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
NŐK						
1.	Nők munkaerőpiaci hátrányai	A nők munkaerőpiaci helyzete több térségben kedvezőtlen, alacsony a szakképesítéssel és piacképes tudással rendelkezők aránya. Az alacsony képzettségi szint és a piacképes szakmák hiánya.	Célzott képzési programok megvalósítása kifejezetten a női célcsoport számára.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS / VAGY ROMÁK						
1.	Alacsony iskolai végzettségből fakadó elhelyezkedési nehézségek	Az alacsony iskolai végzettség jelentősen korlátozza a célcsoport munkaerőpiaci elhelyezkedési esélyeit. Az alap- és középfokú végzettség hiánya, illetve a képzettségi szint alacsony volta.	Alap- és szakmai képzések biztosítása a foglalkoztathatóság javítása érdekében.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

2.	Munkaerőpiaci felkészültség hiányosságai	A célcsoport körében hiányos a képzési lehetőségekről való információ, valamint az álláskeresési gyakorlat. Az információhiány és a munkaerőpiaci kompetenciák fejletlensége.	Képzések és felkészítő programok szervezése az álláskeresési készségek fejlesztésére.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	Digitális írástudás hiánya	A digitális eszközök elterjedtsége ellenére a célcsoport digitális kompetenciái alacsonyak, és fokozottan ki vannak téve online kockázatoknak. A digitális ismeretek és a tudatos eszközhasználat hiánya.	Digitális készségfejlesztő programok megvalósítása, a biztonságos internethasználat erősítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	Munkaerőpiaci ismeretek hiánya	A célcsoport tagjai nem rendelkeznek megfelelő ismeretekkel a munkaerőpiaci elvárásokról és lehetőségekről. A tájékoztatás és a személyre szabott támogatás hiánya.	Foglalkoztatást segítő szolgáltatások bővítése (információnyújtás, egyéni és csoportos tanácsadás), valamint szakmai képzések biztosítása felnőttképzési keretek között.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
IDŐSEK						
1.	Alacsony digitális készségek az idősebb korosztály körében	Az 50 év feletti korosztály jelentős része rendelkezik okos eszközökkel, azonban biztonságos digitális tudással nem rendelkezik. A digitális kompetenciák hiánya és a biztonságos eszközhasználat ismeretének elmaradása.	Digitális készségfejlesztő programok szervezése, az idősebb korosztály felkészítése az okos eszközök biztonságos használatára.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Képzési és oktatási lehetőségek hiánya az 50+ korosztály számára	A települések többségén nem állnak rendelkezésre a 50 év felettiek számára elérhető képzési és oktatási lehetőségek.	Képzési és oktatási programok kidolgozása és elérhetővé tétele az idősebb korosztály számára.	Javasolt ütemezés: éves szinten	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.)	Nem

		Az oktatási programok hiánya és a célcsoport számára elérhető szolgáltatások korlátozottsága.		Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	
FOGYATÉKKAL ÉLŐK						
1.	Speciális felnőttképzési lehetőségek hiánya a fogyatékkal élők számára	A fogyatékkal élők számára nem biztosítottak a célcsoport igényeihez igazodó képzések, vagy a rendelkezésre álló információk nem jutnak el hozzájuk. A képzések hiányossága, a megfizethetőség, az elérhetőség és az utazás nehézségei.	Speciális, hozzáférhető és célzott felnőttképzési programok biztosítása a fogyatékkal élők számára.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – TELJES LAKOSSÁG

A felnőttoktatás és -képzés területén tapasztalható hiányosságok kezelésére átfogó fejlesztések szükségesek, amelyek a lakosság széles körét érintik. Ennek keretében kiemelt szerepet kap a különféle képzési programok indítása és bővítése, valamint olyan kezdeményezések kidolgozása és működtetése, amelyek közvetlenül támogatják a munkaerőpiacon való elhelyezkedést. Ide tartoznak például a gyakorlatorientált képzések, átképzési lehetőségek, illetve a foglalkoztathatóságot javító szolgáltatások bevezetése és megerősítése.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK

A hátrányos helyzetű csoportok esetében különösen fontos a célzott, igényekre szabott beavatkozások megvalósítása. A nők számára kialakított, piacképes szakmát nyújtó képzések hozzájárulhatnak a foglalkoztatási esélyek javításához. A mélyszegénységben élők és a roma közösségek körében elengedhetetlenek a személyre szabott képzések, valamint az álláskeresési készségeket fejlesztő programok.
A digitális ismeretek megszerzése és fejlesztése kiemelt jelentőségű, mivel ezek ma már alapfeltételnek számítanak a munka világában. Emellett fontos, hogy a célcsoport tagjai megfelelő tájékoztatást kapjanak a munkaerőpiaci elvárásokról, a helyben elérhető lehetőségekről és az önfejlesztés lehetséges irányairól, mivel ezek hiánya sok esetben akadályozza az elhelyezkedést.
Az idősebb korosztály számára is indokolt speciális képzések indítása, különösen a digitális készségek fejlesztése terén. A fogyatékkal élők esetében pedig alapvető fontosságú a számukra is hozzáférhető, akadálymentes és megfizethető képzési lehetőségek biztosítása, valamint az ezekről szóló információk hatékony eljuttatása az érintettekhez.

3. Egyéb oktatási, képzési feladatok

a) Az **egyéb oktatási, képzési feladatok** *(korai fejlesztés, logopédiai ellátás, gyógytestnevelés, óvodai és iskolai pszichológiai ellátás, tehetséggondozás, pályaválasztási tanácsadás)* terén a SZÚT 3.2. pontjában feltárt települési/járási/vármegyei szolgáltatási hiányosságok

Az egyéb oktatási feladatok közé sorolt szolgáltatások (*korai fejlesztés, logopédiai ellátás, gyógytestnevelés, óvodai és iskolai pszichológiai ellátás, tehetséggondozás, pályaválasztási tanácsadás*) elérhetősége, a felmerülő hiányosságok a települések által elkészített települési adatbekérőkben leírt információk alapján lettek mérlegelve, értékelve. A Pedagógiai Szakszolgálat tagintézményei a vármegye minden településére eljuttatják valamilyen formában az adott szolgáltatásokat. A települések ennek ellenére megfogalmaztak hiányokat, melyek részletesebb megismerése elengedhetetlen lenne a valós szükségletek és hiányosságok megállapításához, ezzel együtt a fejlesztendő területek meghatározásához.
A vármegye településein legkevésbé a gyógytestnevelés és a korai fejlesztés elérhető, de az óvodai- és iskolaipszichológus, valamint a logopédusokra vonatkozóan is nagy igény mutatkozik. A járásokban a hátrányos és halmozottan hátrányos, valamint SNI és BTMN gyermekek növekvő számából adódóan a pedagógiai és utazó gyógypedagógiai ellátásban dolgozó szakemberek (kiemelten korai fejlesztés, logopédia, gyógytestnevelés, gyógytornász, óvodai és iskola pszichológiai ellátás) számának vagy óraszámának növelésében, valamint pedagógusok számára további szakmai továbbképzések biztosítása a fejlesztendő gyermekek minél hatékonyabb ellátásához. A pályaválasztás és tehetséggondozás területén további esetlegesen tanórai kereten, vagy azon kívüli alkalmak biztosítása javítaná a gyermekek számára a teljeskörű elérhetőséget.

Sok település jelezte az óvodai és iskolai pszichológiai ellátás szükségességét még akkor is, ha jelenleg biztosított az ilyen szolgáltatás. A szakemberek leterheltségére és az egyre nagyobb igényre mutattak rá az adatszolgáltatók. Vannak olyan települések a vármegyében, ahol nem elérhetőek helyben a szolgáltatások, így az ott élők, különösen a mélyszegénységben élő és/vagy roma családok, fogyatékkal élő gyermekek és szüleik számára jelentős plusz teher, hogy más településre utazva juthatnak csak a szükséges ellátáshoz.
A fiatalok számára sok helyen nem biztosítottak azok a lehetőségek, melyek segítenek az egyéni értékek megfogalmazásában, fejlesztésében, melyek segítenek a felnőtté válás folyamatában, a jövőt alakító kérdések meghozatalában. Pályaválasztási tanácsadás nem működik minden településen és távolabbi településen nehezen elérhető a célcsoportok számára. Sok esetben a továbbtanulással kapcsolatos információk is csak szűk kört érnek el és a szülők informáltsága is főként a mélyszegénységben élők, romák esetében alacsony szintű. A tehetséggondozásra a vármegye több településén is kiemelt szükséglet van.
Hiányként értékelik a szakemberek azt, hogy szinte teljesen hiányzik egy híd a közép- és felsőfokú oktatás között, ami kifejezetten a roma származásúakat, a hátrányos helyzetű hallgatókat segítené diplomához, illetve védené a lemorzsolódás ellen. Jó kezdeményezésnek értékelik e tekintetben a roma szakkollégiumok hálózatát, melyek különleges és egyedülálló felsőoktatási tehetséggondozó műhelyeknek tekinthetők a perifériális társadalmi környezetből érkezők számára.

Az oktatás, képzés tématerületén belül megkerülhetetlen a vármegyei felsőoktatás, az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem megemlítése, mely a magyar felsőoktatás meghatározó, kiemelkedő intézménye. Nemcsak a hazai és nemzetközi oktatás, hanem a kutatás, innováció és fejlesztés, valamint a pedagógusképzés terén is élen jár; s mint ilyen, a tanulás, a tudás és a nyújtott diploma

adta lehetőségek révén a társadalmi felzárkózás színtere. Az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem az egyik legnépszerűbb vidéki felsőoktatási intézmény, jelenleg 6 karán 8807 hallgató tanul, közülük 247 külföldi hallgató. Képzési programjában olyan alapképzési, mesterképzési és osztatlan képzési kínálatot alakított ki az intézmény, amelyben az egymásra épülő ismeretanyag garantálja a fejlődést az adott szakterületen. Doktori iskolák, szakkollégiumok, tudományos diákkörök és tehetséggondozó program támogatja a tudományos teljesítőképesség kibontakozását. A felsőoktatási szakképzések, szakirányú továbbképzések, felnőttképzési programok többféle lehetőséget nyújtanak a jelentkezőknek. Az egyetemen duális képzés is megtalálható, melynek keretében a vállalati partnerekkel együttműködve a gyakorlati ismeretek egyidejű elsajátításával végzik a tanulmányaikat a hallgatók.
Heves Vármegye másik felsőoktatási intézménye Gyöngyösön működik, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Károly Róbert Campusa. A gyöngyösi campus az agrár-, gazdaságtudományok terén és az informatikai képzési területen kínál felsőoktatási szakképzési, alapképzési és mesterképzési szakokat. Lehetőség van duális képzésre, továbbá a diplomával már rendelkezők részére szakirányú továbbképzésekre és felnőttképzésekre is.

b) Az **egyéb oktatási, képzési feladatok** *(korai fejlesztés, logopédiai ellátás, gyógytestnevelés, óvodai és iskolai pszichológiai ellátás, tehetséggondozás, pályaválasztási tanácsadás)* terén a SZÚT 3.2. pontjában feltárt lakossági szolgáltatási/hozzáférési hiányok, vagy akadályozó tényezők megoldása, elhárítása érdekében tervezett beavatkozások, fejlesztések
A Felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) b1) 3,4; c5); c7) 4,5) d3) 1,2**)**

1. SZ. TÁBLÁZAT

Az OKTATÁS-KÉPZÉS egyéb oktatási, képzési feladatok LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok az OKTATÁS-KÉPZÉS egyéb oktatási, képzési feladatokban	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
1.	Szakemberhiány az oktatási szakszolgálatoknál	Egyes településeken nem biztosított az oktatási feladatok elérhetősége, különösen a gyógytestnevelés, korai fejlesztés, logopédia, óvodai- és iskola-pszichológus ellátás terén. A szakemberek és óraszámaik elégtelensége, valamint a pedagógusok szakmai továbbképzésének korlátozottsága.	Szakemberek létszámának növelése kiemelten a korai fejlesztés, logopédia, gyógytestnevelés, gyógytornász és pszichológiai ellátás területén; pedagógusok számára továbbképzések biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

2. SZ. TÁBLÁZAT

Az OKTATÁS-KÉPZÉS egyéb oktatási, képzési feladatok LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások a HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK *(gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák)* **körében**

	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok az OKTATÁS-KÉPZÉS egyéb oktatási, képzési feladatokban	A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai	Beavatkozási, intézkedési, javaslatok	Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje	Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek	Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e
GYERMEKEK, MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS/VAGY ROMÁK, FOGYATÉKKAL ÉLŐK, NŐK						
1.	Differenciált oktatási igények ellátásának hiányosságai	A pedagógusok számára nagyobb figyelmet igénylő tanulók száma növekvő, de az ellátás kapacitása nem követi ezt a tendenciát. A szakemberek száma és a szolgáltatások időtartama nem elegendő a növekvő igényekhez.	Differenciált oktatás biztosítása, a szakemberek létszámának növelése és szélesebb körű elérhetőségük biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Szakemberhiány az oktatási szakszolgálatoknál	Egyes településeken nem biztosított az oktatási feladatok elérhetősége, különösen a gyógytestnevelés, korai fejlesztés, logopédia, óvodai- és iskola-pszichológus ellátás terén. A szakemberek és óraszámaik elégtelensége, valamint a pedagógusok szakmai továbbképzésének korlátozottsága.	Szakemberek létszámának növelése kiemelten a korai fejlesztés, logopédia, gyógytestnevelés, gyógytornász és pszichológiai ellátás területén; pedagógusok számára továbbképzések biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	Szolgáltatás, eszköz-és infrastruktúra-hiány	A pedagógiai szakszolgálat és az EGYMI szolgáltatásai helyben nem mindenhol elérhetők, valamint az eszköz- és infrastruktúra-ellátottság hiányos. Alacsony óraszámok és nem	Szakemberek létszámának növelése; szükséges infrastrukturális és eszközellátottság biztosítása; szakszolgálati intézmények szobáinak és felszereltségének bővítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális	Nem

		megfelelő infrastrukturális, fejlesztő, digitális eszközellátottság.			intézmények, releváns államigazgatási szervek	
4.	Korai fejlesztés hiányosságai	A korai fejlesztést biztosító szolgáltatások száma nem elegendő, sok helyen az igénybevételhez hosszú utazás szükséges. Szakemberhiány és korlátozott helyi kapacitások.	Szakemberek létszámának növelése, szakszolgálati intézmények szobáinak, mozgásszoba és mozgásterápiás eszközök biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
5.	Korai fejlesztést végző szakemberek hiánya	Kiemelten a hátrányos helyzetű gyermekek esetében nincs megfelelő kapacitás a részképességek korai felismeréséhez. A korai fejlesztéssel foglalkozó szakemberek alacsony száma.	Korai fejlesztéssel foglalkozó szakemberek számának növelése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
6.	Tehetséggondozás hiányosságai	A tehetséggondozási lehetőségek nem mindenki számára biztosítottak. A tehetséggondozó programok korlátozott elérhetősége.	Tehetséggondozó és tehetségfejlesztő szabadidős programok szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
7.	Speciális felsőoktatási tehetséggondozó műhelyek hiánya	Hiányzik az átmenet a közép- és felsőfokú oktatás között, különösen a roma származású és hátrányos helyzetű hallgatók számára. A felsőoktatási tehetséggondozó programok alacsony száma és tanulószáma.	Roma szakkollégiumok létrejöttének és működésének támogatása, a részvétel ösztönzését célzó tájékoztató programokkal, valamint a hallgatói létszám növelése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – TELJES LAKOSSÁG

Az egyéb oktatási-képzési feladatok terén kiemelt problémát jelent a szakemberhiány, ezért a legfontosabb megoldási javaslatként a speciális tudással rendelkező szakemberek létszámának növelése jelenik meg. Ez biztosítaná, hogy az oktatás és képzés minden területén megfelelően képzett szakemberek álljanak rendelkezésre a feladatok ellátásához.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK

A hátrányos helyzetű gyermekek számára különösen fontos a differenciált oktatás biztosítása, valamint a szakemberek létszámának növelése és széles körű elérhetőségének biztosítása. A szakemberek jelenléte kulcsfontosságú a készségek, képességek és kompetenciák fejlesztéséhez, a hátránykompenzáló tevékenységekhez, a tehetséggondozáshoz, valamint az ellátás magas szintű nyújtásához.

Az intézmények infrastrukturális és eszközellátottságának (pl. fejlesztő- és digitális eszközök) biztosítása, a szakszolgálati feladatokat ellátó intézmények szobáinak, mozgásszobáinak felszereltségének bővítése, valamint mozgásterápiás eszközök biztosítása szintén növeli a gyermekek hozzáférési esélyeit.

A mélyszegénységben élők és a romák esetében különösen fontos a korai fejlesztéssel foglalkozó szakemberek számának növelése, valamint tehetséggondozó és tehetségfejlesztő szabadidős programok megvalósítása. Kiemelt megoldási javaslatként jelenik meg a roma szakkollégiumok létrejöttének és működésének támogatása, a tanulók számának növelése, valamint a részvételt ösztönző tájékoztató programok szervezése.

IV. Lakhatás, közszolgáltatások, infrastruktúra

A Lakhatás, közszolgáltatások, infrastruktúra, lakásállomány, lakáskörülmények elérhetősége a vármegyében, az ellátások hiányosságai címet viselő munkacsoport első ülésére 2025. október 14-én 14:00 órától került sor. Helyszíne a 3300 Eger, Kossuth Lajos út 9. (Heves Vármegye Önkormányzatának székhelye), II. emelet, Területfejlesztési és Területrendezési Osztály tárgyalója volt. A munkacsoport ülésén kerültek megvitatásra a vármegyei lakhatás, a közszolgáltatások, az infrastruktúra és a közbiztonság helyzete és fejlesztésének lehetőségei tématerületek.

1. Lakhatás, lakásállomány

a) A **lakásállománnyal** kapcsolatban a SZÚT 4.1. pontjában feltárt települési/járási/vármegyei problémák

A vármegyében a **lakásállomány** építkezési dinamikája nagy különbségeket mutat. Az új építésű lakások és házak elsősorban a vármegyeszékhelyre és a környező településekre, illetve a járási központok egy részére jellemző, a kisebb településeken az 1960-1980 között épült házak dominálnak. Ezek állapotát, a felújítás lehetőségeit nagymértékben befolyásolja a tulajdonosok anyagi helyzete. A társasházak, panel jellegű házak leginkább a járási központokban vannak jelen, a távfűtés szolgáltatás két településen (Eger és Gyöngyös,) érhető el. Az új lakások építését ösztönző állami támogatások megjelenése óta növekszik az újonnan épülő lakások száma. Az elmúlt években a lakóingatlanok értéke és az albérleti díjak is nagymértékben megemelkedtek, ami a lakóingatlannal nem rendelkező lakosság megélhetési, lakhatási költségeit jelentősen megnövelték. A vármegyében a lakások többsége összkomfortos, közművekkel jól ellátott, elektromos áram, vezetékes víz a legtöbb háztartásban megtalálható. A növekvő fenntartási költségek és a környezettudatosság erősödése egyaránt életre hívta a régebben épült házak energetikai korszerűsítésének igényét is, ennek megvalósítási lehetőségeit is nagymértékben befolyásolják a családok jövedelmi viszonyai, illetve az elérhető pályázati források. A lakáskörülmények legnagyobb mértékű javítására a mélyszegénységben élők és/vagy romák célcsoportja esetén van szükség, lakáskörülményeik messze elmaradnak a vármegyében tapasztalt átlagos szinttől, különösen a szegregátumokban, illetve a szegregációval veszélyeztetett területeken. Otthonaikra gyakran jellemző a rendezetlen tulajdonviszony, a szívességi lakáshasználat, a magas háztartásszám és laksűrűség, az alacsony komfortfokozat, a vezetékes víz és csatornázottság hiánya, amely a mindennapi életszervezésükre is negatív hatást gyakorol. A szegényebb családok lakásviszonyait gyakran meghatározzák a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, az adósságok folyamatos újra termelődése. Lakhatási gondjaikat számos esetben zártkertekben, hétvégi házakban, egyéb építményekben oldják meg, ahol azonban a közművesítettség hiányos, vagy nincsen (vezetékes gáz, ívóvíz, csatorna). A szegénység, a rossz anyagi körülmények nagymértékben akadályozzák őket abban, hogy önerőből javítani tudjanak lakásaik állapotán, komfortfokozatán, felszereltségén, így az önkormányzatok által biztosított különböző pénzbeli és természetbeni támogatásoknak, juttatásoknak rendkívül nagy szerep jut. Az időseknek, különösen az egyedül élő idős személyeknek okoz nagy nehézséget anyagilag és fizikailag is a lakásfenntartás és karbantartás. Azokon a kistelepüléseken, ahol jellemző a fiatalabb korosztály elköltözése, az idősek jelentős része közeli hozzátartozói segítség nélkül marad. A helyi önkormányzatok számos esetben a szociális szférával együttműködve, kiemelt figyelmet fordítanak az idős személyekre, igény esetén segítséget nyújtanak lakásuk, kertjük karbantartásában. Az

önkormányzatok szociális bérlakás állománya lehetőséget nyújthatna a lakhatási problémák egy részének megoldására, azonban ilyen lakások többsége felújítandó állapotban, és/vagy csak korlátozott számban, messze az igények alatt állnak rendelkezésre a vármegyében.

b) A lakhatással, lakásállománnyal kapcsolatban a SZÚT 4.1. pontjában feltárt lakossági szolgáltatási/hozzáférési hiányok, vagy akadályozó tényezők megoldása, elhárítása érdekében tervezett beavatkozások, fejlesztések
A Felhívás kapcsolódó pontjai: -

1. SZ. TÁBLÁZAT

A lakhatás, lakásállomány LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a lakhatás, lakásállomány területén	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
1.	Önkormányzati bérlakások hiánya és állapotproblémái	Kevés az önkormányzati bérlakás, és a meglévők állapota sok esetben leromlott, felújításra szorul; az új bérlők beköltözése hosszú átfutási idővel valósul csak meg. Az önkormányzatok anyagi forrásai korlátozottak, a bérlakások állapota gyorsan romlik a bérlők viselkedése miatt, különösen a szociális bérlakások esetén.	Bérlakások állapotfelmérése, felújítása, energiahatékonyságának növelése; új bérlakások, szociális és szolgálati lakások építése, pályázati források biztosítása; komplex lakáspolitika kialakítása; a pályáztatási feltételrendszer és időigény felülvizsgálata.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Leromlott, nem lakott épületek problémái	Jelentős számban vannak kihasználatlan, romos, életveszélyes vagy funkció nélküli ingatlanok a településeken. A bontás költségei nem állnak az önkormányzatok rendelkezésére, és sok épület funkció nélkül marad, még ha állapota megfelelő is.	Települési ingatlankataszter készítése; életveszélyes épületek bontásához források biztosítása; üres, de megfelelő állapotú épületek új funkcióval való ellátása (pl. szociális lakások); együttműködés karitatív szervezetekkel.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

3.	Régebbi lakásállomány felújítási nehézségei	A régi lakások felújítása költséges, és sokan nem tudnak élni a pályázati lehetőségekkel a tájékozatlanság vagy segítség hiánya miatt. A magas felújítási költségek, a lakosság jövedelmi helyzetének eltérései, valamint a személyes segítség hiánya.	Lakosság támogatása felújításban és karbantartásban; pályázati források biztosítása; tájékoztatás a költséghatékony felújításról, karbantartásról és a pályázati lehetőségekről; személyes segítségnyújtás ösztönzés céljából.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	Energetikai korszerűsítés hiányosságai	A lakásállomány elavult, és szükség van energetikai korszerűsítésre a növekvő energia- és lakásfenntartási költségek, valamint a környezettudatosság miatt. A korszerűsítés költségeit nem mindenki képes fedezni, és az információkhoz, pályázatokhoz való hozzáférés sem egyenlő mértékű.	Lakosság támogatása energetikai korszerűsítésben; információ nyújtása a korszerűsítéssel és a pályázati lehetőségekkel kapcsolatban.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
5.	Albérleti díjak és lakhatási nehézségek	Az emelkedő albérletárak és ingatlanárak nehézséget okoznak a lakosság egy részének, különösen saját tulajdonú lakás vásárlása esetén. A lakossági reálbérek növekedése elmarad az albérleti díjak és ingatlanárak emelkedésétől.	Támogatott lakhatás és szociális bérlakás programok biztosítása; pénzügyi és természetbeni támogatások nyújtása a lakhatási nehézségekkel küzdők számára.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

2. SZ. TÁBLÁZAT

A lakhatás, lakásállomány LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások a HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK *(gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák)* **körében**						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a lakhatás, lakásállomány területén	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS/VAGY ROMÁK						
1.	Mélyszegénységben élők és/vagy roma lakások állapota	A célcsoport lakásai kisebbek, rosszabb állapotúak, alacsony komfortfokozatúak, gyakran zsúfoltak; közüzemi díjak fizetése és adósságkezelés problémát jelent. A fenntartási, karbantartási költségeket önerőből nem tudják finanszírozni; tájékozatlanság és személyes segítségnyújtás hiánya miatt nem tudnak pályázati forrásokat igénybe venni.	Pénzbeli és természetbeni támogatás biztosítása lakásfenntartás, felújítás, karbantartás céljából; tájékoztatás és személyes segítségnyújtás pályázati lehetőségekről; költséghatékony felújítási és karbantartási ismeretek nyújtása; életvezetési ismeretek biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Albérleti díjak emelkedése és szociális bérlakások hiánya	A magas albérletárak kifizetése nehézséget okoz a célcsoport számára; a szociális bérlakások száma nem fedezi a szükségletet. A megemelkedett albérleti díjakhoz képest a lakosság jövedelme alacsony, a szociális	A szociális bérlakás program bővítése, több szociális bérlakás biztosítása a lakhatási nehézségekkel küzdők számára.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

		bérlakások elérhetősége korlátozott.				
3.	Szegregátumok és szegregációval veszélyeztetett területek hiányosságai	A települések szegregált területein leromlott, komfort nélküli, csatornázatlan lakások koncentrálódnak, rossz életkörülményeket és életkilátásokat eredményezve. Lakhatási, társadalmi, gazdasági és foglalkoztatási problémák koncentráltan jelennek meg, szocializációs és egyéb problémákkal párosulva.	Komplex lakhatási-társadalmi-gazdasági programok; integrált lakókörnyezetbe költöztetés; antiszegregációs programok kidolgozása és megvalósítása; komfortszolgáltatások (mosási, szárítási, tisztálkodási lehetőségek) biztosítása; szükséges épületek, közösségi terek és berendezések megújítása, közművek kiépítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	Hulladékgazdálkodás hiányosságai	A mélyszegénységben élők / romák többnyire nem veszik igénybe a kötelező hulladékszállítást; illegális hulladékfelhalmozások jellemzőek. Tájékozatlanság és a hulladékgazdálkodással kapcsolatos szemlélet hiánya a mélyszegénységben élők és romák körében.	Tájékoztató és szemléletformáló programok szervezése a hulladékszállítás, illegális hulladékfelhalmozás veszélyeiről; gondozott, rendezett lakókörnyezet kialakításának támogatása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
IDŐSEK						
1.	Idős korosztály lakáskörülményei és fenntartási problémái	Az idősek lakásai gyakran rosszabb állapotúak, alacsonyabb komfortfokozatúak, felújításra szorulnak; nagyobb lakások fenntartása fizikailag és anyagilag megterhelő számukra. Az idős háztartások önállóan nem tudják karbantartani, felújítani ingatlanjaikat, anyagi forrásaik	Az idős lakosság támogatása a lakások felújításában, karbantartásában, portájuk rendben tartásában; tájékoztatás a költséghatékony felújításról, karbantartásról, valamint a rendelkezésre álló támogatási és pályázati lehetőségekről.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

		erre szűkösek vagy hiányoznak; energetikai korszerűsítés szükséges.				

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – TELJES LAKOSSÁG

A lakhatás terén a teljes lakosság számára javasolt megoldások közé tartozik az önkormányzati bérlakások állapotának felmérése, felújítása és energiahatékonyságának növelése. Emellett fontos a új bérlakások, fecskelakások, szolgálati lakások és szociális lakások építése, valamint ezekhez szükséges anyagi eszközök és pályázati források biztosítása.

A komplex lakáspolitika kialakításán túl a települési bérlakások pályáztatási feltételeinek, időigényének felülvizsgálata, a települési ingatlankataszter készítése és az üres, megfelelő állapotú épületek új funkcióval való hasznosítása (pl. szociális lakások) jelentős potenciált hordoz. A lakosság támogatása a lakások felújításában és karbantartásában, valamint az ehhez szükséges pályázati források biztosítása szintén kiemelt javaslat. Nem csupán a lakásállomány megújítása és energetikai fejlesztése szükséges, hanem az ehhez kapcsolódó információszolgáltatás és tájékoztatás is, továbbá a támogatott lakhatás és egyéb pénzügyi, természetbeni támogatások elérhetővé tétele azok számára, akik lakhatási nehézségekkel küzdenek.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK

A mélyszegénységben élő és/vagy roma lakosság számára kiemelt jelentőségű a pénzbeli és/vagy természetbeni támogatás a lakások fenntartásában, felújításában és karbantartásában. Fontos a célzott információ- és személyes segítségnyújtás biztosítása a költséghatékony felújításról, karbantartásról, a lakhatási és pályázati lehetőségekről, a pályázás feltételeiről, valamint a feltételek nem teljesítésének következményeiről.

A szakemberek nagy potenciált látnak a szemléletformáló és tájékoztató programokban, melyek életvezetési ismereteket, a hulladékszállítás és az illegális hulladékelhelyezés veszélyeiről szóló információkat, valamint a gondozott lakókörnyezet kialakításának gyakorlati tudnivalóit nyújtják.

A szociális bérlakás program bővítése, több lakás biztosítása, valamint komplex lakhatási-társadalmi-gazdasági programok, integrált lakókörnyezetbe költöztetést célzó infrastrukturális és soft programok megvalósítása, antiszegregációs programok kidolgozása és megvalósítása hathatós megoldást jelenthet a szegregátumok növekedésének megakadályozására. A célcsoport számára biztosított komfortszolgáltatások, mint mosási, szárítási és tisztálkodási lehetőségek, további támogatást nyújthatnak a lakhatási helyzet javításához.

2. Közszolgáltatások

a) A **helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok**[1] terén a SZÚT 4.2. pontjában feltárt települési/járási/vármegyei szolgáltatási/hozzáférési hiányosságok

A vármegye települései ellátják a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvényben meghatározott kötelező **közszolgáltatási** feladataikat, az önként vállalt feladatok leginkább a nagyobb településekre, járási központokra jellemzők, hiszen ezek finanszírozása a saját bevételek, vagy az erre a célra biztosított külön források terhére

lehetséges, nem veszélyeztethetik a kötelező feladatok ellátását. Az egyre növekvő fenntartási (rezsi és bér) költségek mellett ugyanakkor egyre nehezebb a közszolgáltatások színvonalas biztosítása, fenntartása, különösen a településrendezés, településfenntartás, zöld területek karbantartása, közvilágítás fejlesztése és finanszírozása területén. Számos településen jelent problémát a szennyvízcsatorna hálózat kiépítése, kiterjedtsége, a hálózat elavult állapota. Főként a közművelődési feladatok ellátása és a kulturális-és szabadidős programszervezés terén tapasztalható humánerőforráshiány. Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény értelmében a helyi önkormányzatoknak minden társadalmi csoport számára egyforma hozzáférést kell lehetővé tenniük a közszolgáltatások igénybevételéhez. Az esélyegyenlőség megvalósulásának feltétele az akadálymentesítés, illetve az ügyintézési folyamatok során szükség esetén személyes segítségnyújtás biztosítása. A vármegye települései nagy figyelmet fordítanak az akadálymentesítésre, a nyújtott szolgáltatások elérhetőségének ilyen módon történő javítására, amely a középületek és az ügyintézésre alkalmas terek többségében már megvalósult. Számos közterület, park, pihenőhely, játszótér ugyanakkor felújításra és az akadálymentesítés biztosítására szorul. A vármegyében megvalósított akadálymentesítések a legtöbb esetben csupán fizikai akadálymentesítést jelentettek, az info-kommunikációs akadálymentesítés javarészt hiányzik, fejlesztésre szorul. Az alapvető szolgáltatások minősége és mennyisége is területi különbségeket mutat a vármegyében. A vármegye székhelye országos szinten is kiváló adottságokkal rendelkezik. A járási központok ellátottsága többnyire megfelelően kielégíti a lakosság igényeit, azonban minél alacsonyabb a település lakosságszáma, annál valószínűbb az olyan szolgáltatásoknak a hiánya, mint például bankautomata, posta, gyógyszertár, vásárlási lehetőségek, vendéglátó egységek, szálláshelyek, mozi, színház megléte. Az önkormányzatok mindegyike biztosítja a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést a hátrányos helyzetű csoportok számára is, ugyanakkor a szolgáltatások elérésében lehetnek különbségek a különböző társadalmi csoportok között. A közszolgáltatások igénybevételét akadályozhatja a szolgáltatásokkal kapcsolatos informáltság alacsony szintje, de a motivációk, készségek és képességek hiánya is. Ezek a hiányosságok csökkenthetők, amennyiben a hátrányos helyzetű célcsoportok professzionális segítséget kapnak. A járás településein a közművesítés hiánya és a részben vagy építése óta nem korszerűsített szakaszok esetében infrastrukturális fejlesztések igénye jelenik meg, főként a vízvezeték hálózatok, szennyvízhálózat területén. Ezenkívül a gáz- és áramhálózatok kapacitásainak bővítése is több esetben indokolt a településeken. Az érintett településeken korábbi években lehetőség nyílt a csapadék- és belvízelvezetés fejlesztésére, de a még nem korszerűsített vagy még kiépítetlen esetekben további fejlesztések indokoltsága is megjelenik.

b) A közszolgáltatások terén a SZÚT 4.2. pontjában feltárt lakossági szolgáltatási/hozzáférési hiányok, vagy akadályozó tényezők megoldása, elhárítása érdekében tervezett beavatkozások, fejlesztések
A Felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) c1); c2); c3) 1, 2; c4)

[1] 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól 13. § (1)

1. SZ. TÁBLÁZAT

A közszolgáltatások LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a közszolgáltatások területén	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
1.	Könyvtárak és közművelődési intézmények állapota	Az intézmények épületei felújításra szorulnak, felszereltségük elavult; humánerőforrás-hiány nehezíti a szolgáltatások biztosítását; kihasználtságuk alacsony. Az épületek és eszközök korszerűsítéséhez, felújításához szükséges anyagi források nem állnak rendelkezésre; szakképzett munkaerő hiányzik; igényfelmérés és humánerőforrás biztosítása nélkül a szolgáltatások nem szervezhetők meg hatékonyan.	Az intézmények épületeinek megújítása, energiahatékony felújítása; felszereltség fejlesztése; igényfelmérések indítása; anyagi eszközök, pályázati források és szakképzett munkaerő biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Ügyintézési terek elérhetősége és állapota	Egyes településrészeken nem állnak rendelkezésre ügyintézési terek; meglévő terek felújításra szorulnak. Az anyagi erőforrások hiánya miatt az ügyintézési terek kialakítása, felújítása és fenntartása nem biztosított;	Ügyintézési terek felújítása; új terek kialakítása szükség esetén; anyagi eszközök, pályázati források és humánerőforrás biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

		humánerőforrás-hiány nehezíti az igénybevételt.				
3.	Kulturális és szabadidős lehetőségek hiányosságai	Programok korlátozottan, az igényeknél jóval kisebb mértékben állnak rendelkezésre; terek (pl. mozi, színház, sportpálya) hiányosak vagy elavultak; humánerőforrás hiányzik. A szervezéshez szükséges szakértelem és munkaerő hiánya; a közösségi terek és igényfelmérés hiánya; művelődő közösségek öregedése, eltűnése.	Kulturális és szabadidős terek fejlesztése, kiépítése; programok szervezését végző humánerőforrás bevonása; szakirányú képzések, igényfelmérések és közösségfejlesztés támogatása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	Szennyvízcsatorna-hálózat hiányosságai	Néhány településen vagy településrészen hiányzik a közcsatornahálózat, a meglévő hálózat elavult; rákötések száma alacsony. Az önkormányzatok anyagi forrásai nem elegendőek a teljes hálózat kiépítéséhez vagy felújításához; rákötés népszerűsítése hiányzik.	Közcsatornahálózat kiépítése, bővítése, felújítása; anyagi eszközök és pályázati források biztosítása; rákötés ösztönzése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
5.	Ivóvízellátás fejlettsége	Elöregedett vízvezeték-hálózat, elhasználódott eszközök; egyes területeken a hálózat bővítése szükséges. Az ivóvíz-vezetékek elavultak; a felújításhoz és bővítéshez szükséges anyagi források hiányoznak.	Ivóvíz-hálózat felújítása, bővítése; eszközök, berendezések cseréje; pályázati források biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
6.	Zöldterületek állapota	Zöldterületek állapota nem megfelelő; gondozás, fenntartás és állapotjavítás problémát jelent.	Zöldfelületek megújítása, új területek kialakítása; fásítási programok indítása és folytatása.	Javasolt ütemezés: éves szinten	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek,	Nem

		Megújításra, bővítésre szoruló bel- és külterületi zöldfelületek; forráshiány és szakértelem hiánya.		Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	
7.	Geotermikus energia kihasználatlansága	A települések intézményeinek energia- és hőellátása terén a geotermikus energia kihasználatlan. Anyagi források hiánya a kiépítéshez és üzemeltetéshez.	Megfelelő geotermikus rendszer kiépítése és üzemeltetése; pályázati források biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
8.	Sport- és egészségmegőrző infrastruktúra hiánya	Elavult vagy hiányzó sport- és egészségmegőrző infrastruktúra; pl. fedett medence hiányában úszásoktatás nem megoldott. Anyagi források hiánya a meglévő infrastruktúra fejlesztésére vagy új létesítmények építésére.	Meglévő infrastruktúra felújítása; új sport- és egészségmegőrző létesítmények építése; pályázati források biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
9.	Hulladéklerakók rekultivációja	Az illegális hulladéklerakók népegészségügyi kockázatot jelentenek. Az önkormányzatok nem rendelkeznek elegendő anyagi forrással a rekultivációhoz.	Hulladéklerakók rekultivációja; pályázati források biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

2. SZ. TÁBLÁZAT

A közszolgáltatások LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások

a HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK *(gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák)* **körében**

	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a közszolgáltatások területén	A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai	Beavatkozási, intézkedési, javaslatok	Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje	Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek	Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e
FOGYATÉKKAL ÉLŐK, IDŐSEK						
1.	Akadálymentesítés hiányosságai középületekben és közterületeken	A középületek, közterületek, parkok, játszóterek és pihenőhelyek akadálymentesítése nem teljes körű. Sok esetben csak a fizikai akadálymentesítés történt meg, az info-kommunikációs akadálymentesítés javarészt hiányzik, ami nehezíti a fogyatékkal élők és az idős emberek hozzáférését a közszolgáltatásokhoz. Az akadálymentesítés elmaradását elsősorban az anyagi források és a humánerőforrás hiánya okozza.	A középületek, közterületek, parkok, játszóterek és pihenőhelyek teljes körű akadálymentesítése; anyagi eszközök és humánerőforrás biztosítása a megvalósításhoz.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Idősek és fogyatékkal élők természetbeni támogatásának hiánya	Számos önkormányzat próbál segítséget nyújtani az idősek és fogyatékkal élők számára a lakhatási körülmények javításában, karbantartásban és rendezett környezet biztosításában, azonban kapacitásaik mind eszközben, mind humán erőforrásban szűkösek, vagy teljesen hiányoznak. A közmunkaprogram visszaszorulása miatt az önkormányzatok nem tudnak	Szakmunkásokból és szakemberekből álló 3–4 fős csapatok létrehozása, megfelelő eszközökkel és járművekkel felszerelve, amelyek több közeli kistelepülésen nyújtanak segítséget a ház körüli teendők és karbantartási munkák elvégzésében.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

		elegendő munkaerőt mozgósítani az apróbb ház körüli munkák elvégzéséhez, pedig ezekre főleg a kistelepüléseken nagy az igény.				
3.	Akadálymentes ügyintézés hiánya	Hiányoznak az érzékenyítő előadások és programok a közszférában dolgozók számára, amelyek megkönnyítenék a fogyatékkal élők ügyintézését és a velük való együttműködést. A közszférában dolgozók képzése hiányos, így nem biztosított a megfelelő bánásmód és ügyintézés a fogyatékkal élők számára.	Rendszeres, folyamatos érzékenyítő programok és előadások szervezése a közszférában dolgozók számára, együttműködésben a fogyatékkal élők érdekképviseleteivel; jelnyelvi ismeretekkel rendelkező ügyintézők alkalmazása; jelnyelvi videóhívásra alkalmas tolmács eszközök beszerzése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK, ROMÁK						
1.	Közműellátottsága hiányosságai	Gyakran komfort nélküli ingatlanokban élnek, ahol a közműszolgáltatások (víz, villany, szennyvíz) részben vagy teljesen hiányoznak, gyakran a díjhátralékok miatt. A közműszolgáltatók nem biztosítanak kedvezményes díjakat vagy részletfizetési lehetőségeket, így a közművek igénybevétele, csatlakozásuk, bekötésük akadályokba ütközik.	Pályázati források biztosítása a közművek kiépítéséhez és felújításához a szolgáltatáshiányos vagy veszélyeztetett területeken; a közműszolgáltatók és az önkormányzatok együttműködésének erősítése; közös megoldások keresése a mélyszegénységben élők segítése érdekében.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
GYERMEKEK						
1.	Sport- és egészségmegőrző infrastruktúra hiányosságai	Heves vármegye egyes településein a gyermekek számára nem áll rendelkezésre megfelelő sport- és egészségmegőrző infrastruktúra; meglévő	A meglévő sport- és egészségmegőrző infrastruktúra felújítása, új létesítmények kialakítása, pályázati és egyéb anyagi források biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.)	Nem

		létesítmények állapota elavult, például fedett medence hiányában az úszásoktatás sem biztosított. A települési sport- és egészségmegőrző létesítmények felújítása, karbantartása és új létesítmények kialakítása anyagi források hiánya miatt nem valósul meg.		Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – TELJES LAKOSSÁG

A közszolgáltatások (közművelődés) terén a teljes lakosság számára javasolt megoldások közé tartozik a könyvtárak és közművelődési intézmények kialakítása, épületeik felújítása, energiahatékony korszerűsítése, felszereltségük javítása, valamint szolgáltatásaikhoz kapcsolódó igényfelmérések lebonyolítása. E célok eléréséhez szükséges az anyagi források, pályázati lehetőségek és szakképzett humánerő biztosítása.
Segítséget jelenthet a hiányok csökkentésében az ügyintézési terek felújítása, új ügyintézési terek létrehozása és fenntartása, a kulturális és szabadidős terek, helyszínek kiépítése és fejlesztése, valamint a kulturális és szabadidős programok szervezését végző szakemberek bevonása, továbbképzése, a közösségek létrejöttének és fennmaradásának támogatása.
További megoldási javaslatként jelenik meg a közcsatornahálózat kiépítése, bővítése, felújítása, az ivóvízhálózat korszerűsítése, eszközeinek cseréje, valamint a települések zöldfelületeinek megújítása, új zöldfelületek létrehozása, klímatoleráns és biodiverz fajok telepítése, illetve a hulladéklerakók rekultivációja.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK

A fogyatékkal élők és az idősek számára kiemelt jelentőségű az érintett középületek, közterületek, parkok, játszóterek és pihenőhelyek akadálymentesítése. Hasznos lehet rendszeres, folyamatos érzékenyítő programok és előadások szervezése, együttműködésben a fogyatékkal élők érdekképviseleteivel. Jelnyelvi ismeretekkel rendelkező ügyintézők alkalmazása vagy jelnyelvi videóhívásra alkalmas tolmácseszközök biztosítása szintén javíthatja a fogyatékkal élők hozzáférési esélyeit.
A mélyszegénységben élők és a romák számára hatékony segítséget jelenthetnek a közművek kiépítését és megújítását támogató pályázati források, valamint a közműszolgáltatók és az önkormányzatok együttműködésének erősítése a problémák feltárása és közös megoldáskeresés érdekében.
A gyermekek célcsoportja számára a meglévő települési sport- és egészségmegőrző infrastruktúra megújítása, új létesítmények kialakítása és ezekhez pályázati források biztosítása nyújthatja a leghatékonyabb támogatást.

3. Infrastruktúra

a) Az **egyéni közlekedés és a közösségi közlekedés** terén a SZÚT 4.3. pontjában feltárt települési/járási/vármegyei szolgáltatási hiányosságok

A vármegyei **közutak** állapota az elmúlt években folyamatosan javult, számos európai uniós és

hazai fejlesztési forrás igénybevételével valósultak meg, ugyanakkor még vannak kiépítetlen vagy erősen felújításra szoruló útszakaszok és járdák a vármegye településein. Különösen nagy szükség mutatkozik a szilárd burkolatú utak, járdák kialakítására, megújítására. Minden járásban vannak jobban és kevésbé kiépített és/vagy karbantartott úthálózattal rendelkező települések. Általában a járási központokat jobb minőségű utakon lehet megközelíteni és belterületi utak is megfelelő állapotban vannak, ugyanakkor a kisebb településekre vezető utak sokszor erősen felújításra szorulnak, belterületeiken hiányos az utak és járdák kiépítettsége. A közösségi közlekedésben és a kerékpáros közlekedésben hasonló különbségek mutathatók ki a településtípusok között. A vármegyeszékhely kiemelkedik a közösségi közlekedési jellemzőivel. A fővárosba óránként indulnak a vonatok, autóbusszal vagy vonattal szinte a vármegye összes települése átszállás nélkül elérhető, de más vármegyék településeinek elérése is biztosított. A vármegye székhelyen helyi közösségi közlekedés is működik. Helyi közösségi közlekedés ezen kívül csak három településen (Gyöngyös, Hatvan és Heves) van, a többi településen kizárólag a helyközi autóbuszközlekedést használhatják a településen belüli közlekedésre, de csak azokat, amelyek több megállóhelyen is megállnak a településen. A vármegye székhely vonzerője az egész térség közösségi közlekedését meghatározza. Míg az Egerhez közeli településekre gyakori járatindítás jellemző, addig a távolabbi településekre jóval ritkább. Szinte minden járásban található kedvezőtlen közösségi közlekedési viszonyokkal jellemezhető település. Ezek közös jellemzője, hogy vasúti közlekedés egyáltalán nincsen, helyközi autóbuszok pedig csak naponta néhány alkalommal járnak, amelyek nem nyújtanak megfelelő feltételeket a tanulási és munkavállalási célú napi ingázásnak, a szolgáltatások elérhetőségének.

A kerékpáros közlekedés minden járásban népszerű, a napi tevékenységek elvégzésére, szabadidő eltöltésre és sportolásra egyaránt használják. A legkisebb településeken a település méretéből, a kisebb közúti forgalomból adódóan nem feltétlenül mutatkozik igény további kerékpárutak építésére. A helyi önkormányzatok többsége azonban fontos célként fogalmazza meg a kerékpárút hálózat kiterjesztését, karbantartását, hálózatba szervezését. További kerékpárutak építésének, a hiányosságok pótlásának akadályai elsősorban a finanszírozási nehézségek. A közutak állapota az egyéni közlekedés lehetőségeit is meghatározza. A kiépítetlen vagy rossz minőségű utak, a járdák, járdacsatlakozások hiánya a fogyatékkal élők, a mozgásukban akadályozottak, az idősek, a segédeszközökkel közlekedők és a babakocsival közlekedők számára egyaránt nehézséget okoz. Számos településre jellemző, hogy a mélyszegénységben élők és/vagy romák olyan településrészeken élnek, ahol a közutak erősen felújításra szorulnak.

A közösségi közlekedés igénybevételének lehetőségeit szintén meghatározza a közlekedési eszközök akadálymentesítésének mértéke. A vármegyében az újabb építésű autóbuszok és vonatok egyre nagyobb számban vannak jelen, ezekre a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés is többnyire jellemző, ugyanakkor még a régebbi gyártású járművek is részt vesznek a közösségi közlekedésben, amelyeket nem, vagy nehezen tudnak használni a kisgyermekesek, az idősek, vagy mozgásukban akadályozott emberek személyi segítség nélkül. Az akadálymentesített, biztonságos közlekedés érdekében a legtöbb településen szükség van még az utak, járdák minőségének javítására, egyes részeken járdák szélesítésére, akadálymentesítésére, az útkereszteződéseknél a szabad átkelés érdekében a biztonság megteremtésére hang és fényjelzéssel.

b) Az **egyéni közlekedés és a közösségi közlekedés** terén a SZÚT 4.3. pontjában feltárt lakossági szolgáltatási/hozzáférési hiányok, vagy akadályozó tényezők megoldása, elhárítása érdekében tervezett beavatkozások, fejlesztések
A Felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.2.2. A) a2) 1-6

1. SZ. TÁBLÁZAT

Az infrastruktúra terén a LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok az infrastruktúra területén	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
1.	Kiépítetlen és felújításra szoruló utak, járdák	Számos útszakasz és járda kiépítetlen vagy felújításra szorul. A közlekedésbiztonságot növelő infrastruktúra (pl. gyalogos átkelőhelyek, forgalomcsillapító eszközök) hiányzik, ami különösen a fogyatékkal élők számára jelent akadályt. A szükséges fejlesztések elmaradása anyagi és humánerőforrás hiányára vezethető vissza.	Az érintett útszakaszok és járdák állapotának és forgalmának felmérése után kiépítésük, felújításuk, valamint a közlekedésbiztonságot szolgáló eszközök telepítése. Pályázati források és anyagi támogatás biztosítása a kivitelezéshez.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Kiépítetlen és felújításra szoruló kerékpárutak	Heves vármegyében számos kerékpárút felújításra szorul, és hiányzik a további kerékpárforgalmi elemek kiépítése. A fejlesztések elmaradása anyagi források és humánerőforrás hiányára vezethető vissza.	Hiányzó kerékpárutak és hálózati elemek felújítása és kiépítése pályázati források bevonásával.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

3.	Innovatív kerékpáros infrastruktúra hiánya	Hiányoznak a kerékpáros pihenőhelyek és szervizoszlopok, amelyek a kerékpáros közlekedés népszerűségét és biztonságát növelnék. Telepítésük anyagi és humánerőforrás hiányába ütközik.	A kerékpáros közlekedés innovatív elemei iránti igény és haszon felmérése, valamint szervizoszlopok és pihenők telepítésének ösztönzése pályázati támogatással.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	Közösségi közlekedés hiányosságai	A járatok nem megfelelően igazodnak a napi tanulási és munkavállalási igényekhez; az iskolai járatok kapacitása korlátozott. Alacsony járatsűrűség és a menetrendek nem igazodnak az oktatási intézmények, munkahelyek és közszolgáltatások igényeihez.	Járatok gyakoriságának növelése, menetrendek összehangolása az oktatási és munkahelyi igényekkel. Anyagi források és pályázati támogatások biztosítása. Helyi közösségek bevonása a közlekedési célok közös megvalósításába (pl. közös autóhasználat). Iskolai járatok kapacitásainak bővítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
5.	Autóbuszmegállók és valós idejű utastájékoztatás hiánya	Számos megállóhely nem rendelkezik fedett, modern, biztonságos váróhellyel, és a valós idejű utastájékoztatás kevés településen érhető el. A fejlesztések elmaradása anyagi és humánerőforrás hiányára vezethető vissza.	Fedett, modern, kényelmes és biztonságos autóbuszvárók, várótermek kialakítása. Digitális kijelzők és mobilalkalmazások bevezetése a valós idejű utastájékoztatás érdekében.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
6.	Közlekedésbiztonsági programok hiánya	A balesetmegelőző, közlekedésbiztonsági és egészséges életmódot népszerűsítő programok, események hiányoznak vagy korlátozottan érhetők el. Számos településen nincs szervezési kapacitás és anyagi háttér az ilyen programok lebonyolításához.	Balesetmegelőző, közlekedésbiztonsági, közösségi közlekedést és egészséges életmódot népszerűsítő programok szervezése, partneri kapcsolatok erősítése a rendőrséggel, KRESZ parkok kialakítása és használatának ösztönzése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

7.	Aktív rekreációs és sportcélú terek hiánya	Kevés a megfelelő állapotú, aktív rekreációs és sportcélú tér, játszótér, kondipark, futópálya, sportpálya. A meglévő terek megújítását és az új terek kialakítását anyagi források hiánya akadályozza.	Meglévő és új aktív rekreációs, szabadidős és sportcélú terek kialakításának és felújításának ösztönzése, pályázati és anyagi támogatás biztosítása, valamint kapcsolódó programok szervezése és népszerűsítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
8.	Közművesítés hiányosságai	Hiányzik a teljes közművesítés, vagy a meglévő szakaszok elavultak, különösen a vízvezeték, szennyvíz, gáz- és áramhálózatok területén. A települések egy részén a közműhálózat építése óta nem korszerűsítették az infrastruktúrát, a kapacitások bővítése pedig nem történt meg.	Közművesítés fejlesztése, beleértve az ivóvíz, szennyvíz, gáz és áram hálózatok kapacitásbővítését, valamint korszerűsítését a régi szakaszokon.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

2. SZ. TÁBLÁZAT

Az infrastruktúra terén a LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások a HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK *(gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák)* **körében**						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok az infrastruktúra területén	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**

NŐK, MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK						
1.	Kerékpáros közlekedést népszerűsítő és közlekedésbiztonsági szemléletformáló tevékenységek hiánya	Heves vármegyében a kerékpáros közlekedést népszerűsítő és közlekedésbiztonsági szemléletformáló programok csak szórványosan és alkalomszerűen jelennek meg. Jellemzően az oktatási intézményekben valósulnak meg, és kevésbé célozzák a hátrányos helyzetű csoportokat. A programok hiányos szervezése és célcsoport-specifikus hiányosságok miatt a gyermekeken kívül más csoportok (pl. idősek, nők, mélyszegénységben élők) nem kapnak megfelelő tájékoztatást.	Baleset- és közlekedésbiztonsági előadások, programok és események szervezése gyermekek, idősek, nők, valamint mélyszegénységben élők számára. Tájékoztató kiadványok készítése és terjesztése a célcsoportok számára.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Közösségi közlekedés akadálymentesítésének hiányosságai	A közösségi közlekedés akadálymentesítése nem teljes körű. Számos településen a járművek és megállók akadálymentesítése nem megoldott, ami főként a kisgyermekes családok, nők és hátrányos helyzetű csoportok számára jelent akadályt. Az akadálymentesítés jellemzően csak fizikai szinten valósul meg, az info-kommunikációs akadálymentesítés hiányzik, továbbá a meglévő eszközök és infrastruktúra elavultak vagy nem megfelelő kapacitásúak.	A közösségi közlekedés akadálymentesítésének fejlesztése, új, akadálymentes járművek (pl. alacsonypadlós buszok) beszerzése és forgalomba állítása, valamint a megállók és várótermek akadálymentesítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

3.	Közművesítés hiánya és rekonstrukciós igények	Sok településen hiányzik a teljes közművesítés, illetve a meglévő szakaszok elavultak. Különösen a vízvezeték- és szennyvízhálózat, valamint a gáz- és áramhálózatok kapacitása nem megfelelő. Eddigi fejlesztések főként a csapadék- és belvízelvezetést érintették, de még több helyen szükséges rekonstrukció. A települések egy részén a közműhálózat építése óta nem történt korszerűsítés, a kapacitásbővítés pedig elmaradt.	Közművesítés fejlesztése, beleértve az ivóvíz, szennyvíz, gáz és áram hálózatok kapacitásbővítő fejlesztéseit, valamint a korszerűsítés elmaradt szakaszok rekonstrukcióját.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
GYERMEKEK, IDŐSEK						
1.	Közösségi közlekedés akadálymentesítésének hiányosságai	A közösségi közlekedés akadálymentesítése nem teljes körű. Számos településen a járművek és megállók akadálymentesítése nem megoldott, ami főként a kisgyermekes családok, nők és hátrányos helyzetű csoportok számára jelent akadályt. Az akadálymentesítés jellemzően csak fizikai szinten valósul meg, az info-kommunikációs akadálymentesítés hiányzik, továbbá a meglévő eszközök és infrastruktúra elavultak vagy nem megfelelő kapacitásúak.	A közösségi közlekedés akadálymentesítésének fejlesztése, új, akadálymentes járművek (pl. alacsonypadlós buszok) beszerzése és forgalomba állítása, valamint a megállók és várótermek akadálymentesítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Kerékpáros közlekedést népszerűsítő és közlekedésbiztonsági	Heves vármegyében a kerékpáros közlekedést népszerűsítő és közlekedésbiztonsági szemléletformáló programok csak szórványosan és alkalomszerűen	Baleset- és közlekedésbiztonsági előadások, programok és események szervezése gyermekek, idősek, nők, valamint mélyszegénységben élők számára.	Javasolt ütemezés: éves szinten	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.)	Nem

	szemléletformáló tevékenységek hiánya	jelennek meg. Jellemzően az oktatási intézményekben valósulnak meg, és kevésbé célozzák a hátrányos helyzetű csoportokat. A programok hiányos szervezése és célcsoport-specifikus hiányosságok miatt a gyermekeken kívül más csoportok (pl. idősek, nők, mélyszegénységben élők) nem kapnak megfelelő tájékoztatást.	Tájékoztató kiadványok készítése és terjesztése a célcsoportok számára.	Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	
3.	Közművesítés hiánya és rekonstrukciós igények	Sok településen hiányzik a teljes közművesítés, illetve a meglévő szakaszok elavultak. Különösen a vízvezeték- és szennyvízhálózat, valamint a gáz- és áramhálózatok kapacitása nem megfelelő. Eddigi fejlesztések főként a csapadék- és belvízelvezetést érintették, de még több helyen szükséges rekonstrukció. A települések egy részén a közműhálózat építése óta nem történt korszerűsítés, a kapacitásbővítés pedig elmaradt.	Közművesítés fejlesztése, beleértve az ivóvíz, szennyvíz, gáz és áram hálózatok kapacitásbővítő fejlesztéseit, valamint a korszerűsítés elmaradt szakaszok rekonstrukcióját.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐK						
1.	Akadálymentesítés és közlekedésbiztonság hiányosságai az egyéni és közösségi közlekedésben	Az egyéni és közösségi közlekedésben az akadálymentesítés nem teljes körű. Számos útszakasz, járda, megállóhely és váróterem nem akadálymentes, különösen a fogyatékkal élők számára jelent nehézséget. A fizikai akadálymentesítés részben	Az egyéni és közösségi közlekedés akadálymentesítésének fejlesztése, a kapcsolódó járdák, útszakaszok és útkereszteződések biztonságos kialakítása, valamint info-kommunikációs eszközök telepítése a közlekedésbiztonság növelése érdekében.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

		megtörtént, de az info-kommunikációs akadálymentesítés hiányzik. Az útkereszteződésekben és járdákon a szabad átkelést, valamint a látás- és hallássérültek biztonságos közlekedését segítő jelzések hiányoznak. A fejlesztések részleges kivitelezése, a kapcsolódó infrastruktúra hiányosságai és a fogyatékkal élők speciális igényeinek figyelembe nem vétele vezet a hiányosságokhoz.				
2.	Közművesítés hiánya és rekonstrukciós igények	Sok településen hiányzik a teljes közművesítés, illetve a meglévő szakaszok elavultak. Különösen a vízvezeték- és szennyvízhálózat, valamint a gáz- és áramhálózatok kapacitása nem megfelelő. Eddigi fejlesztések főként a csapadék- és belvízelvezetést érintették, de még több helyen szükséges rekonstrukció. A települések egy részén a közműhálózat építése óta nem történt korszerűsítés, a kapacitásbővítés pedig elmaradt.	Közművesítés fejlesztése, beleértve az ivóvíz, szennyvíz, gáz és áram hálózatok kapacitásbővítő fejlesztéseit, valamint a korszerűsítés elmaradt szakaszok rekonstrukcióját.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	nEM

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – TELJES LAKOSSÁG

Az infrastruktúra fejlesztése terén a teljes lakosság számára javasolt megoldások közé tartozik a közművesítési beruházások megvalósítása, valamint az érintett útszakaszok és járdák állapotának, forgalmának felmérése után azok kiépítése, felújítása, a szükséges anyagi források és pályázati lehetőségek biztosításával. A tervezés során kiemelt figyelmet kell fordítani a közlekedés-biztonság növelésére.
A hiányzó kerékpárutak és kerékpárforgalmi hálózati elemek kiépítése, felújítása, valamint ezekhez pályázati források biztosítása is a megoldási javaslatok között szerepel. A közösségi közlekedés fejlesztése érdekében javasolt a járatok gyakoriságának növelése, az indulások és érkezések összehangolása az oktatási intézmények, munkahelyek és közszolgáltatások munkarendjével.
Az iskolai járatok kapacitásának bővítése, valamint fedett, modern, kényelmes és biztonságos autóbuszvárók, várótermek és átszállási pontok kialakítása jelentős megoldást nyújthat, kiegészítve digitális kijelzőkkel és mobilalkalmazásokkal, amelyek valós idejű információt szolgáltatnak a járatok menetrendjéről és késéseiről.
A teljes lakosság érdekében a javasolt programok közé tartoznak a balesetmegelőző és közlekedésbiztonságot növelő események, versenyek, az egészséges életmódot és a közösségi közlekedést népszerűsítő rendezvények, valamint az aktív rekreációs, szabadidős és sportcélú terek kialakításának és megújításának ösztönzése, a kapcsolódó programok szervezésével és népszerűsítésével.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK

Kiemelt jelentőséggel bírnak a nők, a kisgyermekes családok, a mélyszegénységben élő családok, az idősek és a fogyatékkal élők számára szervezett baleset-, bűnmegelőzési és közlekedés-biztonsági előadások, programok és tájékoztató kiadványok.
A közösségi közlekedés akadálymentesítése, új típusú, alacsonypadlós járművek beszerzése és forgalomba állítása nemcsak a nők és kisgyermekesek, hanem az idősek és fogyatékkal élő célcsoportok mindennapjait is jelentősen segítheti.
További hiánypótló megoldásként jelentkeznek a gyermekek és idősek számára szervezett közlekedés-biztonsági programok, események, valamint az ezekben való részvétel népszerűsítése a célcsoport körében.

4. Bűnmegelőzést és közbiztonság javítását segítő programok

a) A **bűnmegelőzést és közbiztonság javítását segítő programok** terén a SZÚT 4.4. pontjában feltárt települési/járási/vármegyei szolgáltatási hiányosságok

A **közbiztonságot**, a lakosság biztonságérzetét általában megfelelőnek ítélik meg a településeken, leggyakrabban kisebb vagyon elleni bűncselekmények fordulnak elő. A közbiztonság megőrzése és a bűnelkövetés megelőzése érdekében fontosnak tartják a fokozott rendőri jelenlétet, a bűnmegelőzéssel kapcsolatos folyamatos intézményi, szervezeti együttműködéseket (pl. rendőrség, polgárőrség, oktatási-és szociális intézmények), de az olyan infrastrukturális beruházásokat is, mint a térfigyelő kamerarendszerek fejlesztése, kiépítése,

illetve a közvilágítás fejlesztése, melyek megvalósítását szűkös anyagi helyzetük hátráltatja. Bűnmegelőzést és közbiztonság javítását célzó programok elsősorban a rendőrség szervezésében, az oktatási intézményekben, alkalomszerűen valósulnak meg, azonban ezek sem minden településen vannak jelen és nem rendszeresek. További hiányosság, hogy ezek leginkább az iskolás korosztályt érik el, a teljes lakosság részére szervezett programok, események csak ritkábban vannak jelen a vármegyében, miközben széles körben nagy igény lenne ezekre. A mélyszegénységben élők és/vagy romák gyakran élnek olyan településrészeken, amelyeken alacsonyabb szintű a közbiztonság és több bűnelkövetés jellemző, így körükben nagyobb az áldozattá válás kockázata is. A vármegye településein található szegregátumok, szegregációval veszélyeztetett területek általában bűnelkövetéssel fertőzöttebbek. Az áldozattá válásban számos hátrányos helyzetű csoport veszélyeztetve van: családon belüli erőszak áldozatává leggyakrabban a gyerekek és nők válnak, míg a legtöbb bűnelkövetés az idősek ellen irányul, különösen, ha egyszemélyes háztartásokban élnek. Egyes településeken nem elérhetőek a bűnmegelőzést és/vagy áldozattá válást csökkentő prevenciós programok, valamint ahol, igen a meglévő alkalmak mellett további bűnmegelőzést, áldozattá válást csökkentő prevenciós alkalmak lebonyolítása indokolt a lakosság számára, kiemelten a hátrányos helyzetű célcsoportokat célozva.

b) A **bűnmegelőzést és közbiztonság javítását segítő programok** terén a SZÚT 4.4. pontjában feltárt lakossági szolgáltatási/hozzáférési hiányok, vagy akadályozó tényezők megoldása, elhárítása érdekében tervezett beavatkozások, fejlesztések
A Felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.2.2. A**)** a1) 1-13)

1. SZ. TÁBLÁZAT

A Bűnmegelőzés és a közbiztonság javítását segítő programok LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a Bűnmegelőzés és a közbiztonság területén	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
1.	Térfigyelő kamerarendszerek kiépítettségének hiánya	Nem minden településen áll rendelkezésre megfelelően kiépített és korszerű térfigyelő kamerarendszer, amely hozzájárulna a közbiztonság és közlekedésbiztonság növeléséhez. A fejlesztések elmaradása elsősorban anyagi források hiányára, valamint a rendszerek telepítéséhez szükséges szakmai tervezés korlátozottságára vezethető vissza.	Térfigyelő kamerarendszerek bővítése és korszerűsítése pályázati források bevonásával. A bűnelkövetési térképek adatainak felhasználása, valamint a rendőrséggel való együttműködés erősítése a telepítési helyszínek és gócpontok meghatározása érdekében.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Közvilágítás fejlesztésének és korszerűsítésének szükségessége	Több településrészen a közvilágítás elavult, nem megfelelő szintű, ami kedvezőtlenül befolyásolja a köz- és közlekedésbiztonságot. A meglévő rendszerek korszerűsítésének elmaradása elsősorban forráshiányra vezethető vissza.	Közvilágítás korszerűsítése és fejlesztése, energiahatékony megoldások alkalmazása, valamint a szükséges anyagi források és pályázati lehetőségek biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

3.	Polgárőrség és önkéntes közösségi figyelő szolgálatok hiányosságai	Egyes településeken nem működik polgárőrség vagy önkéntes közösségi figyelő szolgálat, illetve a meglévő állomány elöregedő. Az önkéntes részvétel alacsony szintje, valamint a szervezeti utánpótlás hiánya akadályozza a rendszerek hatékony működését.	Polgárőrség és önkéntes közösségi figyelő szolgálatok (pl. SZEM mozgalom) szervezése és működtetése, az állomány fiatalítása és bővítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	Bűnmegelőzésben résztvevő szervezetek jelenlétének hiánya és iskolaőri kapacitáshiány	A bűnelkövetés szempontjából kiemelt területeken nem biztosított a bűnmegelőzésben résztvevő szervezetek megfelelő jelenléte. Emellett több oktatási intézményben betöltetlenek az iskolaőri pozíciók. A jelenlét hiánya a szervezeti kapacitások korlátozottságára vezethető vissza. Az iskolaőri pozíciók betöltetlenségének oka többek között az alacsony ismertség, alacsony bérezés és a munkakör feltételei.	A bűnmegelőzésben résztvevő szervezetek fokozott jelenlétének biztosítása a kiemelt helyszíneken. Együttműködések erősítése az önkormányzatokkal, oktatási és szociális intézményekkel, valamint rendvédelmi szervekkel. Az iskolaőri feladatok népszerűsítése, a pozíciók betöltésének ösztönzése, valamint településőrök alkalmazása közfoglalkoztatási programok keretében.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
5.	Bűnmegelőzési programok és tájékoztatás hiányosságai	A bűnmegelőzést és közbiztonság javítását célzó programok és tájékoztató kiadványok száma alacsony, az új típusú bűnelkövetési formák (pl. online tér veszélyei) ismertsége hiányos. A programok jellemzően szűk célcsoportot érnek el, alacsony részvételi arány mellett. A meglévő programok főként oktatási intézményekre	Bűnmegelőzési programok és események szervezése szélesebb lakossági kör számára, azok aktív népszerűsítése. Partneri együttműködések erősítése a rendőrséggel, valamint felkészítő és érzékenyítő programok szervezése szakmai szereplők (pl. pedagógusok) bevonásával.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

		korlátozódnak, és nem érik el széles körben a lakosságot, valamint hiányzik a megfelelő tájékoztatás és szemléletformálás.				

2. SZ. TÁBLÁZAT

A Bűnmegelőzés és a közbiztonság javítását segítő programok LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások a HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK *(gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák)* **körében**						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a Bűnmegelőzés és a közbiztonság területén	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
GYERMEKEK						
1.	Bűnmegelőzési és közbiztonsági programok hiánya a gyermekek körében	Hiányoznak a bűnmegelőzést és közbiztonság javítását célzó programok. A gyermekek körében alacsony szintű az ismeret a bűnelkövetésről, az áldozattá válás kockázatairól, a kábítószerhasználat hatásairól, valamint az online tér veszélyeiről. A bűnmegelőzési programok csak szórványosan jelennek meg a	Bűnmegelőzési és közbiztonsági előadások, valamint szemléletformáló programok és események szervezése a nevelési-oktatási intézményekben és azon kívül is. A programok megvalósítása tanítási időszakban, valamint a szünidők alatt is, a gyermekek széles körének elérése érdekében.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

		vármegyében, miközben számos településen jelentős igény mutatkozik ezekre. A gyermekek fokozottan kitettek az áldozattá válás kockázatának, különösen a családon belüli bántalmazás tekintetében.				
IDŐSEK, FOGYATÉKKAL ÉLŐK						
1.	Bűnmegelőzési és közbiztonsági programok hiánya az idősek és a fogyatékkal élők körében	Hiányoznak a bűnmegelőzést és közbiztonság javítását célzó programok. Az idősek, fogyatékkal élők az egyik leginkább veszélyeztetett csoport az áldozattá válásban, ugyanakkor kevésbé jellemzőek az őket megcélzó programok.	Bűnmegelőzési és közbiztonsági előadások, valamint szemléletformáló programok és események szervezése az idős korosztály és fogyatékkal élők számára	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
NŐK						
1.	Bűnmegelőzési programok és tájékoztatás hiányosságai a nők körében	A bűnmegelőzést és közbiztonság javítását célzó programok és tájékoztató kiadványok száma alacsony, az új típusú bűnelkövetési formák (pl. online tér veszélyei) ismertsége hiányos. A programok jellemzően szűk célcsoportot érnek el, alacsony részvételi arány mellett. A meglévő programok főként oktatási intézményekre korlátozódnak, és nem érik el széles körben a lakosságot, valamint hiányzik a megfelelő tájékoztatás és szemléletformálás.	Bűnmegelőzési programok és események szervezése szélesebb lakossági kör számára, azok aktív népszerűsítése. Partneri együttműködések erősítése a rendőrséggel, valamint felkészítő és érzékenyítő programok szervezése szakmai szereplők (pl. pedagógusok) bevonásával.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS/VAGY ROMÁK						
1.	Bűnmegelőzési és közbiztonsági programok hiánya	A bűnmegelőzést és közbiztonság javítását célzó programok csak szórványosan érhetők el a vármegyében. Különösen hiányoznak a célzott prevenciós programok a mélyszegénységben élők és/vagy roma lakosság által érintett településrészeken, ahol a bűncselekmények előfordulása gyakoribb. A programok szervezése nem kellően kiterjedt és nem célcsoport-specifikus, továbbá hiányzik a szélesebb körű együttműködés és elérés a leginkább érintett társadalmi csoportok irányába.	Bűnmegelőzési és közbiztonsági előadások, programok és események szervezése, megvalósítása és aktív népszerűsítése. A programokba javasolt bevonni a nemzetiségi önkormányzatokat, valamint erősíteni a partneri együttműködést a rendőrséggel a hatékony megvalósítás érdekében.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – TELJES LAKOSSÁG

A közbiztonság és bűnmegelőzés területén a szakértők a következő megoldásokat javasolják:

- A térfigyelő kamerarendszerek bővítése és a bűnelkövetési térképek információinak felhasználása, a rendőrséggel való együttműködés, valamint szakmai segítségnyújtás igénybevétele a kamerák helyének kijelölésében és a bűnelkövetési, baleseti gócpontok meghatározásában.
- A közvilágítás korszerűsítése és fejlesztése, a szükséges anyagi eszközök és pályázati lehetőségek biztosításával.
- Polgárőrség, önkéntes közösségi figyelő szolgálatok és SZEM mozgalom szervezése, működtetése, a polgárőrség személyi összetételének fiatalítása.
- A települési önkormányzatok, oktatási és szociális intézmények, valamint a rendvédelmi szervek közötti együttműködés erősítése, közös programok szervezése, az iskolaőri feladatok népszerűsítése, valamint a településőrök közmunkaprogram keretein belüli alkalmazása.
- Bűnmegelőzési programok, események és színházi előadások szervezése és népszerűsítése a lakosság széles körében.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK

A hátrányos helyzetű csoportok számára kiemelten fontos a bűnmegelőzési és közbiztonsági szemléletformáló programok, előadások és események szervezése, különösen az idősek és a mélyszegénységben élők körében.

- A gyermekek számára szervezett programok megvalósítása nevelési-oktatási intézményekben és azokon kívül is, az oktatási időszak alatt és a szünidőkben egyaránt.
- A romák célcsoportja számára szervezett programok esetében javasolt a nemzetiségi önkormányzatok bevonása, a hatékonyabb elérés és részvétel érdekében.

Ez a megfogalmazás világosan elkülöníti a teljes lakosságot érintő intézkedéseket a hátrányos helyzetű csoportokat célzó, speciális javaslatoktól.

V. Közösségi programok a hátrányos helyzetű csoportokat érintően a társadalmi befogadás, társadalmi kohézió és identitás, munkaerőpiaci kompetenciák, együttműködés erősítésére

1. Mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek, illetve fiatal felnőttek számára nyújtott szolgáltatások, ellátások

a) A mélyszegénységben élő gyermekekkel, roma gyermekekkel, illetve fiatal felnőttekkel kapcsolatban a SZÚT 5.1. pontjában feltárt szolgáltatási/hozzáférési hiányok, vagy akadályozó tényezők megoldása, elhárítása érdekében tervezett beavatkozások, fejlesztések
A Felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) b1) 1-6)

Heves vármegyében a mélyszegénységben élő gyermekeknek, roma gyermekeknek, illetve fiatal felnőtteknek jellemzően széles körben biztosítanak célzott fejlesztő tevékenységeket, szolgáltatásokat és programokat a hátrányok mérséklése, valamint a társadalmi befogadás, társadalmi kohézió és a munkaerőpiaci kompetenciák erősítése érdekében, azonban tevékenységek, szolgáltatások bővítésére, kiszélesítése szükséges hátránykompenzáló tanórai keretbe illeszthető és tanórán kívüli (pl.: önfejlesztő és kommunikációs készségeket fejlesztő, pénzügyi tudatosságot erősítő, tehetséggondozó, pályaorientációs, egyéb készség és képességfejlesztő, mozgásfejlesztő, egészségtudatosságot erősítő) tevékenységek biztosításával. Célzott fejlesztő tevékenységek, szolgáltatások érhetőek el a vármegye mind a hét járásában, ugyanakkor járásonként és településenként is markáns eltérések vannak a fejlesztő tevékenységekhez való hozzáférésben és a fejlesztő tevékenységek, szolgáltatások körében és megvalósulási formájában is. A rendelkezésre álló adatok alapján a vármegyében vannak olyan járások, ahol a mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek, illetve fiatal felnőttek a járás minden településén többféle fejlesztő tevékenységhez, szolgáltatáshoz is hozzáférnek (pl. Egri járás, Gyöngyösi járás), de olyan szolgáltatáshiányos járásra is van példa (pl. Bélapátfalvai járás), ahol csak a járás egy részén szerveznek a célcsoport részére fejlesztést. A baba-mama körök szervezése vármegyei, járási és települési szinten is jellemző. A baba-mama körök a településeken élő családok és kismamák számára biztosítanak fejlesztő foglalkozást gyermekeikkel együtt. A baba-mama körök megszervezésében néhány településen a védőnőnek kiemelt szerepe van, de van arra is példa, hogy civil szervezet, óvoda szervezi. A tanórán kívüli, iskolai előrehaladást segítő tevékenységek a hátrányok mérséklésére is az egyik leggyakrabban biztosított fejlesztő tevékenységek közé tartozik a mélyszegénységben élő iskolai tanulmányokat folytató gyermek, roma gyermekek, illetve részben fiatal felnőttek részére. Ezen fejlesztő tevékenységeket leggyakrabban a közoktatási intézmények szervezik az általános és a középiskolákban is. Mindemellett a Tanoda programok és a Jelenlét Pontok is kiemelt szerepet vállalnak a célcsoport folyamatos, komplex programok keretében megszervezett fejlesztő tevékenységek és szolgáltatások biztosításával. Ennek ellenére továbbra is jelen vannak ezen gyermekek esetében a közösségbe való beilleszkedése nehézségei, az iskola átmenet - képességek, részképességek nem megfelelő ütemű fejlődése, kommunikációs és szocializációs elmaradások és az egyre növekvő már általános iskolában jelentkező mozgásszervi problémák is. A közoktatási intézmények egy jelentős részében szerveznek pályaorientációs, pályaválasztási, továbbtanulási tanácsadást is, főként a végzős korosztály részére, de van példa arra is, hogy már a felső tagozatos (főként 7-8. osztályos) diákok és a középfokú oktatásban pedig minden évfolyamon bevonásra kerülnek a tanulók. Az iskola mellett a Tanoda programok

szolgáltatásai között is megjelenik a pályaorientáció. A pályaorientációs szolgáltatás megvalósulásának formája változó, a pályaválasztási kiállítástól, az iskolalátogatáson, a középiskolák pályaválasztási előadásán át a pályaválasztási pszichológus szakember és a település vállalkozásainak bevonásával megvalósuló programokig, de továbbra is jellemzőek ezen gyermekek körében a pályaorientációs, pályaválasztási problémák, így ezen tevékenységek kiegészítése indokolt. Az oktatási intézmények, közművelődési és kulturális intézmények és a Tanodák is biztosítanak tehetségfejlesztő tudományos és/vagy kulturális jellegű foglalkozásokat a célcsoport részére. A tehetségfejlesztő foglalkozásokhoz való hozzájutás járási, települési és intézményi szinten is markáns különbséget mutat. Van, ahol az adott szervezetek, intézmények akár több különféle tehetségfejlesztő foglalkozást is szerveznek és/vagy a településen több szervezet, intézmény is különböző formában tudja megszervezni a szolgáltatást. Pénzügyi tudatosságot fejlesztő programokat és kommunikáció fejlesztését segítő programokat is szerveznek a célcsoport számára, de ezen típusú fejlesztő programok alig biztosítottak vármegyei, járási és települési szinten is. A pénzügyi tudatosságot fejlesztő programok jellemzően a közoktatási intézmények tanulói részére érhetőek el. Az iskolákon kívül volt példa arra is, hogy a települési önkormányzat is szervez ilyen típusú programot a városrehabilitációs program keretében. A készségfejlesztő és hátránykompenzáló szolgáltatások mellett természetbeni juttatásokat is biztosítanak, főként a települési önkormányzatok, alkalomszerűen pedig a roma nemzetiségi önkormányzat a mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek, fiatal felnőttek részére. Az adományoknak is jelentős szerepe van a célcsoport szükségleteinek biztosításában. A természetbeni juttatásokhoz való hozzáférés településfüggő, a formáját és gyakoriságát tekintve is, de jellemzően alkalmanként biztosítottak. A természetbeni juttatások között jellemzően a tartós élelmiszer, a tisztálkodási szerek, a használt bútorok, a könyvek, az iskolai tanszerek, a gyermekétkeztetés szünidőkben is, valamint a célcsoport családjának tűzifa támogatása jelenik meg. A természetbeni juttatások körének bővítésére, rendszerességének biztosítására lenne szüksége és igénye a célcsoportnak, amely kiterjed a tanuláshoz szükséges digitális eszközökre (notebookra), a várandós anyáknak gyereknevelésre felkészítő csomagok összeállítására, de elsősorban a tüzelő és az élelmiszer biztosítására lenne szükség a leginkább. Vármegyei, járási és települési szinten is szükség lenne a fejlesztő tevékenységek, hátránykompenzáló szolgáltatások, programok körének bővítésére, illetve egyes településeken a hiányzó és/vagy hiánypótló tevékenységek megszervezésére, melyek jelenleg a mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek, fiatal felnőttek részére nem elérhetőek.

1. SZ. TÁBLÁZAT – nem releváns

2. SZ. TÁBLÁZAT

A Mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek, illetve fiatal felnőttek számára nyújtott szolgáltatások, ellátások hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások **a HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK** *(gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák)* **körében**						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a mélyszegénységben élők számára nyújtott szolgáltatások	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK, ROMÁK, GYERMEKEK, FIATAL FELNŐTTEK						
1.	Baba–mama foglalkozások nem mindenhol működnek	A baba–mama foglalkozások száma és területi lefedettsége nem megfelelő, az eszközellátottság hiányos, a periférikus területeken élők hozzáférése korlátozott. Szakemberhiány, infrastruktúra- és eszközhiány, területi egyenlőtlenségek.	Foglalkozások bővítése, humánerőforrás és helyszínek biztosítása, eszközpark fejlesztése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Biztos Kezdet Gyerekházak hiányosságai	A szolgáltatás több településen nem elérhető.	Gyerekházak létrehozása és fejlesztése, szakemberek és eszközök biztosítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit	Nem

		Szakember-, eszköz- és infrastruktúrahiány.		Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	
3.	Tanórán kívüli programok hiánya (pl. Tanoda)	Nem biztosított a felzárkóztató programokhoz való hozzáférés. Szakember- és kapacitáshiány, területi egyenlőtlenségek.	Tanodák és felzárkóztató programok indítása, eszközfejlesztés.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	Tanórán kívüli tevékenységekhez kapcsolódó szakember- és eszközhiány	A programok megvalósításához szükséges kapacitás hiányos. Szakképzett munkaerő és eszközök hiánya.	Humánerőforrás biztosítása, eszközpark fejlesztése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
5.	Pályaorientációs és önismereti programok hiánya	Korlátozottan elérhetők pályaorientációs és önfejlesztő programok. Szakember- és eszközhiány.	Tanácsadások, tréningek és foglalkozások szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
6.	Tehetségfejlesztő programok hiánya	Nem biztosított a tehetséggondozás megfelelő szinten. Szakember- és eszközhiány.	Tehetségfejlesztő programok indítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
7.	Pénzügyi tudatosság fejlesztésének hiánya (szervezési oldal)	Hiányoznak a pénzügyi tudatosságot fejlesztő programok. Szakember- és eszközhiány.	Pénzügyi edukációs programok megvalósítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális	Nem

					intézmények, releváns államigazgatási szervek	
8.	Kommunikációfejlesztő programok hiánya (szervezési oldal)	Kommunikációs készségfejlesztő programok nem elérhetők. Szakemberhiány.	Kommunikációs fejlesztő programok indítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
9.	Korrepetálás elégtelensége	A korrepetálási lehetőségek nem elegendőek. Kapacitás- és szakemberhiány.	Korrepetálás bővítése, eszközfejlesztés.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
10.	Szakkörök hiánya	Hiányoznak a művészeti és egyéb szakkörök. Szervezési és kapacitáshiány.	Szakkörök indítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
11.	Közlekedésbiztonsági ismeretek hiánya	A gyermekek közlekedési ismeretei hiányosak. Oktatási programok hiánya.	Közlekedésbiztonsági programok szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
12.	Elsősegélynyújtási ismeretek hiánya	Hiányos elsősegélynyújtási tudás. Oktatás és szemléletformálás hiánya.	Elsősegélynyújtó képzések szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

13.	Képesség- és készségfejlesztő programok hiánya	Kevés a komplex fejlesztő program. Szakemberhiány.	Fejlesztő foglalkozások indítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
14.	Egészségnevelési programok hiánya	Hiányos az egészségtudatosság és prevenció. Ismerethiány, programhiány.	Egészségfejlesztő programok szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
15.	Kulturális és művészeti programok hiánya	Korlátozott a kulturális programkínálat. Kapacitás- és programhiány.	Művészeti és kulturális programok szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
16.	Kézműves foglalkozások hiánya	Nem elérhetők élményalapú kézműves programok. Szervezési és eszközhiány.	Kézműves foglalkozások indítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
17.	Táncos programok hiánya	Korlátozott a táncoktatás elérhetősége. Szakemberhiány.	Táncprogramok, táncházak szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
18.	Sportprogramok hiánya	Kevés a szervezett sporttevékenység.	Sportprogramok és versenyek szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak,	Nem

		Kapacitás- és szervezési hiányosságok.		Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	
19.	Dráma- és színházi programok hiánya	A színházi nevelés nem minden településen elérhető. Programhiány.	Drámapedagógiai programok indítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
20.	Ismeretterjesztő programok hiánya	Korlátozott a tudományos ismeretátadás. Programhiány.	Ismeretterjesztő előadások, programok szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
21.	Komplex pályaorientáció hiánya	Hiányos a pályaorientáció és önismereti támogatás. Információhiány, szakemberhiány.	Fórumok, üzemlátogatások, tréningek szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
22.	Közösségi és identitáserősítő programok hiánya	Kevés a helyi közösséget erősítő program. Szervezési kapacitás hiánya.	Közösségi rendezvények szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
23.	Sporthoz való hozzáférés hiánya	Nem mindenki számára elérhető a sportolás. Hozzáférési és szervezési korlátok.	Sportprogramok és versenyek bővítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális	Nem

				Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	intézmények, releváns államigazgatási szervek	
24.	Pénzügyi tudatosság hiánya (tartalmi oldal)	Hiányos pénzügyi ismeretek. Oktatás és gyakorlati programok hiánya.	Élményalapú pénzügyi programok szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
25.	Médiaismeret hiánya	Hiányos médiatudatosság. Szakkörök és szakemberek hiánya.	Médiafoglalkozások indítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
26.	Digitális kompetencia hiánya	Alacsony digitális készségek. Oktatási hiányosságok.	Digitális kompetenciafejlesztő programok megvalósítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
FOGYATÉKKAL ÉLŐK						
1.	Tanórán kívüli tevékenységek hiányosságai	A fogyatékkal élő gyermekek, fiatalok fejlesztése gyakran nem biztosított. Hiányzó speciális módszertani ismeretekkel rendelkező szakemberek	Fogyatékkal élő gyermekek fejlesztését célzó programok	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Kommunikációs készséget fejlesztő programok	Kommunikációs fejlesztése gyakran nem biztosított.	Fogyatékos gyermekeknek kommunikációt fejlesztő tevékenységek	Javasolt ütemezés: éves szinten	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak,	Nem

		Hiányzó speciális módszertani ismeretekkel rendelkező szakemberek		Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – TELJES LAKOSSÁG

Nem releváns

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK

A mélyszegénységben élők, romák és fiatal felnőttek számára a következő, komplex támogatási javaslatok kerültek megfogalmazásra:

1. **Baba-mama foglalkozások és programok:**
    - Baba-mama klubok, foglalkozások szervezése különböző településeken.
    - A kivitelezéshez szükséges humánerőforrás biztosítása: közösségfejlesztő, közművelődési szakember, szociális szakember, pedagógus, óvodapedagógus.
    - Fejlesztő eszközök, berendezések rendelkezésre állása.
2. **Biztos Kezdet Gyerekház típusú szolgáltatások:**
    - Humánerőforrás biztosítása (szociális szakember, gyógypedagógus).
    - Fejlesztő eszközök, háztartási gépek, számítógépek rendelkezésre állása.
    - Megfelelő ingatlan vagy helyiségek biztosítása a szolgáltatások számára.
3. **Tanórán kívüli és egész éven átívelő fejlesztő programok:**
    - Fejlesztő tevékenységek és programok rendszeres biztosítása, időszakonként természetbeni juttatásokkal kiegészítve.
    - Iskolai előrehaladást támogató programok, pl. szakkörök, versenyek.
    - Pályaorientációs és továbbtanulási tanácsadás, önértékelést fejlesztő tréningek.
    - Tehetségfejlesztő programok, pénzügyi tudatosságot segítő és kommunikációs készségeket fejlesztő programok megvalósítása, a szükséges humánerőforrás és eszközpark biztosításával.
4. **Szülői kompetenciák és családi együttműködés erősítése:**
    - Programok a szülői szerep és kompetenciák fejlesztésére.
    - Oktatási-nevelési intézmények és szülők partneri viszonyának erősítése, családi napok, prevenciós foglalkozások szervezése.
5. **Szabadidős és kulturális tevékenységek:**
    - Tehetséget támogató programok, alapkompetenciák kialakítását célzó programok.

- Kulturális rendezvények, sport- és szabadidős programok biztosítása.

Ezek a javaslatok komplexen célozzák a hátrányos helyzetű családok és gyermekek fejlődési, oktatási, szociális és közösségi szükségleteinek kielégítését, a hiányok csökkentése érdekében.

2. Sajátos nevelési igényű, pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek számára nyújtott szolgáltatások, ellátások

a) A sajátos nevelési igényű, pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekekkel kapcsolatban a SZÚT 5.2. pontjában feltárt települési/járási/vármegyei szolgáltatási hiányosságok

Az Oktatási Hivatal Köznevelés Információs Rendszerének (KIR) adatai alapján a vármegye 121 településéből 77-ben működik legalább egy köznevelési feladatellátási hely (óvoda, illetve általános vagy középiskola. A Heves vármegye köznevelési intézményeiben nevelt/tanuló gyermekek és fiatalok között több, mint kétezren minősülnek fogyatékossággal élőnek vagy pszichés fejlődési zavarral küzdőnek, és hozzávetőlegesen kétharmaduk integráltan vesz részt a mindennapi óvodai, iskolai munkában. Az integráltan, a többi gyermekkel-tanulóval együtt nevelt és oktatott létszám legnagyobb hányadát (csaknem felét) az egyéb pszichés fejlődési, konkrétan súlyos tanulási zavarral küzdők teszik ki, mellettük még az enyhén értelmi fogyatékosok, az autizmussal élők, valamint a súlyos figyelemzavarral küzdők száma és aránya haladja meg az érintett gyermekek és fiatalok tizedét.
A sajátos nevelési igényű, pszichés fejlődési zavarral küzdő gyerekek a nevelés-oktatás valamennyi szintjén érzékelhető számban vannak jelen, helyben történő fejlesztésük, tanításuk támogatása nem csak a közvetlenül érintett szülők érdeke. A települések visszajelzései alapján a döntéshozók egyfelől érzékelik is a kérdés fontosságát, ezért erőforrásaik függvényében igyekeznek megfelelő képzettségű szakembereket bevonását elősegíteni. Az SNI gyermekek helyben történő támogatása megoldott, de növekvő számukból adódóan egyes településeken kihívást jelent és további szakemberek (pl: iskolapszichológus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, pedagógiai asszisztens) bevonásának igénye jelentkezik.

b) A sajátos nevelési igényű, pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekekkel kapcsolatban a SZÚT 5.2. pontjában feltárt szolgáltatási/hozzáférési hiányok, vagy akadályozó tényezők megoldása, elhárítása érdekében tervezett beavatkozások, fejlesztések
A Felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) b2)

1. SZ. TÁBLÁZAT – nem releváns

2. SZ. TÁBLÁZAT

A Sajátos nevelési igényű, pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek számára nyújtott szolgáltatások, ellátások hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások a HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK *(gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák)* **körében**						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a sajátos nevelési igényű, pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek számára nyújtott szolgáltatások	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
PSZICHÉS FEJLŐDÉSI ZAVARRAL, FOGYATÉKKAL ÉLŐK						
1.	A beilleszkedést, fejlesztést szolgáló közösségi programok hiánya	Hiányoznak a célcsoport közösségi integrációját és fejlődését támogató helyben elérhető programok. Korlátozott közművelődési kínálat, intézményi keretek szűkössége.	Célzott közművelődési programok (pl. múzeumpedagógia, könyvtári fejlesztés) szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

2.	SNI gyermekek fejlesztéséhez szükséges szakemberhiány	Nem biztosított minden érintett gyermek számára a megfelelő mennyiségű és minőségű fejlesztés. Gyógypedagógusok, fejlesztőpedagógusok és pszichológusok alacsony létszáma.	Szakemberek létszámának növelése, hiányterületi képzések erősítése, utazó szakemberhálózat fejlesztése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	SNI gyermekek fejlesztéséhez szükséges infrastruktúra és eszközök hiánya	Hiányoznak a fejlesztéshez szükséges speciális eszközök és megfelelő helyiségek. Elégtelen infrastruktúra, különösen kistelepüléseken.	Fejlesztő és mozgásszobák kialakítása, speciális fejlesztő eszközök beszerzése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	Intézmények közötti együttműködés hiányosságai	Korlátozott az intézmények közötti információáramlás és tapasztalatcsere. Együttműködési struktúrák hiánya, elszigetelt működés.	Szakmai fórumok, workshopok, konferenciák szervezése, jó gyakorlatok megosztása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – TELJES LAKOSSÁG

Nem releváns

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK

1. **Célzott közművelődési programok:**
   - Múzeumpedagógiai, könyvtári és egyéb kulturális fejlesztő programok szervezése.
2. **Szakember-ellátottság növelése:**
   - Gyógypedagógusok, fejlesztőpedagógusok, pszichológusok, pedagógiai szakpszichológusok és speciális végzettséggel rendelkező szakemberek számának növelése.
   - Utazó gyógypedagógusi hálózat fejlesztése, a hiányterületek képzéseinek erősítése.
3. **Infrastruktúra és eszközellátottság fejlesztése:**
   - Fejlesztő szobák kialakítása.
   - Szenzomotoros tornaeszközök, motorikus képességeket fejlesztő taneszközök beszerzése.
   - Mozgásszobák kialakítása, mozgásterápiás eszközök biztosítása.

A javaslatok célja, hogy a célcsoportot érintő hátrányokat mérsékeljék, a fejlődési lehetőségeket, önállóságot és közösségi részvételt elősegítsék.

3. Ifjúságot célzó tevékenységek

a) Az ifjúsággal kapcsolatban a SZÚT 5.3. pontjában feltárt települési/járási/vármegyei szolgáltatási hiányosságok

A vármegyeszékhelyen a fiatalok részére számos ifjúságot célzó programot szerveznek, ezek egy része a szabadidő hasznos eltöltését segíti elő, míg más tevékenységek a fiatalok képességeinek fejlődését, a foglalkoztatás elősegítését, vagy éppen az érdekképviselet támogatását vállalják. A járási központok többségében is többféle program elérhető a célcsoport számára. A kisebb településeken azonban csak korlátozottan vannak jelen a foglalkoztathatóságot támogató szolgáltatások, a kulturális és szabadidős lehetőségek. Hiányoznak az ifjúsággal foglalkozó szakemberek, illetve azok a civil szervezetek is, amelyek hozzájárulnának a fiatal korosztály aktívabb társadalmi szerepvállalásához. Mindezekre nagy igény mutatkozna a kisebb településeken is annak érdekében, hogy a fiatalok számára is vonzó életteret nyújtsanak.

Több településen is széles a tematikus táborok repertoárja, de van olyan település, ahol nem szerveznek ilyen jellegű programot. Számos településen hiányzik a fiatalok vállalkozói kompetenciáinak fejlesztését vagy foglalkozást elősegítő kompetenciáinak fejlesztését célzó programok szervezése, melyek a fiatalok munkaerőpiacra történő belépését segítené elő. Ez hosszú távon a fiatalok elvándorlásának veszélyét rejti magában. Fontos lenne változatosabb programokat szervezni, hogy a fiatalok szélesebb körének érdeklődését is fel tudják kelteni. A

fiatalok kevéssé vesznek részt a helyi ügyek alakításában, ösztönözni, motiválni kellene őket az aktívabb részvételre (pl. ifjúsági önkormányzatok, diákklubok működtetése). Az önkéntes programok változatosabbá tétele is hozzájárulhatna a fiatalok bevonásához, a helyi közösségek fejlődéséhez. A civil szervezetek aktívabb szerepvállalása és támogatása fontos lenne a fiatalok bevonása terén. A fiatalok önkéntes munkájának jobb koordinációja és a fiatalok hatékonyabb tájékoztatása szükséges ahhoz, hogy a közösségi részvétel még szélesebb körben legyen megvalósítható. Sok helyen hiányzik az olyan szakember, aki célzottan a fiatalokkal foglalkozna, leginkább a kulturális intézmények dolgozóinak a feladata a településeken az ifjúságot érintő programok szervezése és megvalósítása. Számos településen kevés az ifjúságot célzó program, melynek az is az egyik oka, hogy több településen nincs megfelelő közösségi tér. Van olyan település, ahol a meglévő közösségi ház és/vagy filmszínház épülete elavult, nagyobb rendezvények megtartására nem alkalmas. A mai kornak megfelelő kulturális, szórakoztató központ kialakításának igénye fogalmazódik meg, mely a település minden korosztálya részére biztosítana lehetőségeket.

b) Az ifjúsággal kapcsolatban a SZÚT 5.3. pontjában feltárt lakossági szolgáltatási/hozzáférési hiányok, vagy akadályozó tényezők megoldása, elhárítása érdekében tervezett beavatkozások, fejlesztések
A Felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) b3) 1, 2

1. SZ. TÁBLÁZAT

Az Ifjúságot célzó tevékenységek LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok az Ifjúságot célzó tevékenységek területén	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
1.	Munkaerőpiaci elhelyezkedést segítő programok hiánya	Korlátozottan elérhetők a fiatalok foglalkoztathatóságát és vállalkozói készségeit fejlesztő programok. Program- és szolgáltatáshiány, gyakorlati tapasztalatszerzési lehetőségek korlátozottsága.	Foglalkoztathatóságot fejlesztő és vállalkozói képzések indítása, munkaerőpiaci programok, üzemlátogatások szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Kulturális és szabadidős programok korlátozottsága	Kevés a fiatalok számára vonzó program, tábor és szabadidős lehetőség. Szűk programkínálat, korlátozott elérés.	Ifjúsági kulturális és szabadidős programok, programsorozatok bővítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	Ifjúságsegítő szakemberek és civil szervezetek hiánya	Hiányoznak a fiatalokra fókuszáló szakemberek és szervezetek. Humánerőforrás- és szervezeti kapacitáshiány.	Ifjúságsegítő szakemberek számának növelése, civil szervezetek aktivizálása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási,	Nem

					szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	
4.	Önkéntességhez kapcsolódó információhiány	Az önkéntes lehetőségek nem kellően ismertek, a bevonható tevékenységek köre szűk. Információhiány, szervezési korlátok.	Önkéntesség népszerűsítése, lehetőségek bővítése és láthatóvá tétele.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
5.	Ifjúsági fórumok és érdekképviselet hiánya	Alacsony a fiatalok közéleti részvétele, hiányoznak az érdekképviseleti fórumok. Motivációhiány, szervezett fórumok hiánya.	Ifjúsági fórumok, diákklubok, ifjúsági önkormányzatok létrehozása	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
6.	Prevenciós és felvilágosító programok hiánya	Nem elegendő a prevenciós és felvilágosító programok száma. Programhiány.	Prevenciós és szemléletformáló programok szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
7.	Ifjúsági munka fejlesztésének hiánya	Hiányzik az ifjúsági munka módszertani és szervezeti fejlesztése. Szervezeti és információs hiányosságok.	Ifjúsági munka módszertanának bevezetése és alkalmazása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
8.	Ifjúsági közösségi terek hiánya	Hiányoznak vagy nem megfelelő állapotúak a fiatalok számára elérhető közösségi terek. Infrastrukturális hiányosságok, forráshiány.	Ifjúsági közösségi terek kialakítása és fejlesztése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

2. SZ. TÁBLÁZAT

Az Ifjúságot célzó tevékenységek hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások a HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK *(gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák)* **körében**						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok az Ifjúságot célzó tevékenységek	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
NŐK, MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK, ROMÁK, FOGYATÉKKAL ÉLŐK						
1.	Munkaerőpiaci elhelyezkedést elősegítő tevékenységek hiánya	Nincsenek célzottan a fiatal nők számára biztosított helyi képzési lehetőségek.	Képzések megvalósítása fiatal nők számára	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Munkaerőpiaci elhelyezkedést segítő programok hiánya	Korlátozottan elérhetők a fiatalok foglalkoztathatóságát és vállalkozói készségeit fejlesztő programok. Program- és szolgáltatáshiány, gyakorlati tapasztalatszerzési lehetőségek korlátozottsága.	Foglalkoztathatóságot fejlesztő és vállalkozói képzések indítása, munkaerőpiaci programok, üzemlátogatások szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	Kulturális és szabadidős programok korlátozottsága	Kevés a fiatalok számára vonzó program, tábor és szabadidős lehetőség.	Ifjúsági kulturális és szabadidős programok, programsorozatok bővítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak,	Nem

		Szűk programkínálat, korlátozott elérés.		Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	
4.	Ifjúságsegítő szakemberek és civil szervezetek hiánya	Hiányoznak a fiatalokra fókuszáló szakemberek és szervezetek. Humánerőforrás- és szervezeti kapacitáshiány.	Ifjúságsegítő szakemberek számának növelése, civil szervezetek aktivizálása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
5.	Önkéntességhez kapcsolódó információhiány	Az önkéntes lehetőségek nem kellően ismertek, a bevonható tevékenységek köre szűk. Információhiány, szervezési korlátok.	Önkéntesség népszerűsítése, lehetőségek bővítése és láthatóvá tétele.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
6.	Ifjúsági fórumok és érdekképviselet hiánya	Alacsony a fiatalok közéleti részvétele, hiányoznak az érdekképviseleti fórumok. Motivációhiány, szervezett fórumok hiánya.	Ifjúsági fórumok, diákklubok, ifjúsági önkormányzatok létrehozása	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
7.	Prevenciós és felvilágosító programok hiánya	Nem elegendő a prevenciós és felvilágosító programok száma. Programhiány.	Prevenciós és szemléletformáló programok szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
8.	Ifjúsági munka fejlesztésének hiánya	Hiányzik az ifjúsági munka módszertani és szervezeti fejlesztése. Szervezeti és információs hiányosságok.	Ifjúsági munka módszertanának bevezetése és alkalmazása.	Javasolt ütemezés: éves szinten	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális	Nem

				Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	intézmények, releváns államigazgatási szervek	
9.	Ifjúsági közösségi terek hiánya	Hiányoznak vagy nem megfelelő állapotúak a fiatalok számára elérhető közösségi terek. Infrastrukturális hiányosságok, forráshiány.	Ifjúsági közösségi terek kialakítása és fejlesztése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
10.	Munkaerőpiaci elhelyezkedést elősegítő tevékenységek, programok hiánya	Kevés a fogyatékkal élő fiatalok foglalkoztathatóságát támogató szolgáltatások száma, illetve a vállalkozói készségeiket fejlesztő képzési lehetőségek. Kevés program és szolgáltatás elérhetősége a célcsoport számára; nem áll rendelkezésre megfelelő támogatás a munkaerőpiacra történő belépéshez.	Fogyatékkal élő fiatalok foglalkoztathatóságát támogató szolgáltatások és képzések megvalósítása; vállalkozóvá válást segítő programok; munkaerőpiacra történő belépést elősegítő programok.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
11.	Akadálymentes ifjúsági programok és helyszínek hiánya	Sok településen a fiatalokat célzó programok nem valósulnak meg megfelelő anyagi/humánerőforrás hiány és nem akadálymentes infrastruktúra miatt; ahol vannak programok, a fogyatékkal élők csak részben tudják igénybe venni azokat. Infrastruktúra hiánya, forráshiány, valamint az akadálymentesítés elmaradása.	Akadálymentes ifjúsági programok és szerveződések megvalósítása A helyszínt biztosító infrastruktúra akadálymentes kialakítása pályázati vagy egyéb forrásokból; Fokozott együttműködés fogyatékossággal élők érdekképviseleti szervezeteivel a szolgáltatások minőségének javítása érdekében.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – TELJES LAKOSSÁG

Foglalkoztathatóság és vállalkozóvá válás:
- Szolgáltatások, képzések, programok a fiatalok munkaerőpiaci belépésének elősegítésére.
- Munka világával kapcsolatos foglalkozások, helyi munkaadókkal, gyárakkal, üzemekkel történő látogatások.

Kulturális és szabadidős lehetőségek:
- Ifjúsági programok számának és körének bővítése.
- Infrastruktúra kialakítása vagy fejlesztése a programok számára.

Szakember- és civil szervezeti részvétel:
- Ifjúságsegítő szakemberek számának növelése.
- Helyi civil szervezetek aktivizálása a fiatalok problémáinak orvoslására.

Helyi közéletben való aktivizálás:
- Érdekképviseleti fórumok szervezése, önkéntes munkalehetőségek.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK

Foglalkoztathatóság növelése:
- Fogyatékkal élő fiatalok munkaerőpiacra történő belépését támogató szolgáltatások, képzések, vállalkozóvá válást segítő programok.

Akadálymentes programok és infrastruktúra:
- Ifjúsági programok, szerveződések akadálymentesítése.
- Az ehhez kapcsolódó infrastruktúra kialakítása vagy fejlesztése.

Érdekképviseletek bevonása:
- Fogyatékkal élő fiatalok érdekképviseleti szervezeteivel való együttműködés a szolgáltatások minőségének javítása érdekében.

4. Helyi kulturális közösségfejlesztési folyamat

a) A helyi közösséggel és a helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatokkal kapcsolatban a SZÚT 5.4. pontjában feltárt települési/járási/vármegyei szolgáltatási hiányosságok

A Heves vármegyében lévő települések többségében szerveznek közösségépítő akciókat és rendezvényeket, programokat, melyek fontos célja a hagyományépítés, hagyományteremtés, kulturális örökség ápolása, valamint a településen élők közösségi együttműködésének elősegítése. A programok kialakításakor figyelembe veszik, hogy minél szélesebb körben felkeltsék a lakosság érdeklődését, így fontosnak tartják a különböző korosztályokkal és társadalmi csoportokkal foglalkozó intézmények, szervezetek, helyi közösségi csoportok bevonását a megvalósításba. Problémaként fogalmazódik meg néhány településen az, hogy a településen megszervezett helyi kulturális közösségi programokon kevés az érdeklődő, nehéz új érdeklődőket megszólítani a részvételre, szinte mindig egy azonos csoport csatlakozik azokhoz. Kevés településen zajlott már

közösségi felmérés és a települések nagy része nem rendelkezik a település régmúltját feltáró krónikával, falukönyvvel sem. Több település is jelzi, hogy egy szakszerű közösségi felmérés elkészítéséhez szüksége lenne kutatásmódszertanban jártas szakember jelenlétére a településen, illetve problémát jelent, hogy kevés számú és régi IKT eszköz áll az önkormányzatok rendelkezésére. Számos település igényként fogalmazta meg, hogy szükség lenne a településen színházi előadásokra, tematikus táborokra, melyek megvalósítására forráshiány miatt kevés lehetőség volt, de pályázati források biztosításával ezek megvalósítására is lehetőséget látnának. Nagy szerepe lenne a közösségi szerepvállalás és kezdeményezőképesség erősítésének a helyi közösségekben.

b) A helyi közösséggel és a helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatokkal kapcsolatban a SZÚT 5.4. pontjában feltárt lakossági szolgáltatási/hozzáférési hiányok, vagy akadályozó tényezők megoldása, elhárítása érdekében tervezett beavatkozások, fejlesztések

A Felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) b4) 1-5)

1. SZ. TÁBLÁZAT

A Helyi kulturális közösségfejlesztési folyamat LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a Helyi kulturális közösségfejlesztési folyamat területén	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
1.	Közösségi felmérések és aktivizáló tevékenységek hiánya	Hiányoznak a komplex közösségi felmérések, valamint a nyilvános találkozók és fórumok, ahol a helyi közösség kifejezheti véleményét. Szakemberhiány, szervezési kapacitás korlátozottsága.	Komplex közösségi felmérések megvalósítása szakemberekkel, nyilvános találkozók és részvételi fórumok szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Falukönyvek, települési kalendáriumok hiánya és közösségépítő tevékenységek	Több településen nincs falukönyv vagy települési kalendárium, amelyek elősegíthetnék a helyi hagyományok feltárását és közösségi együttműködést. Erőforráshiány és a helyi identitást erősítő programok szervezésének hiánya.	Falukönyvek és települési kalendáriumok készítése, helyi hagyományok feltárását és átadását célzó programok megvalósítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	Hagyományőrzésre, helyi értékekre és kulturális programokra fókuszáló alkalmak hiánya	Kevés kulturális, közösségfejlesztő és szórakoztató program valósul meg, amelyek erősítenék a helyi	Közösségi rendezvények szervezése a helyi identitás és helyi értékek erősítésére.	Javasolt ütemezés: éves szinten	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.)	Nem

		identitást és a közösségi együttműködést. Korlátozott szervezési kapacitás és stratégiai tervezés hiánya.		Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	
4.	Stratégiai tervezés hiánya a helyi közösségfejlesztésben	A települések többségén nincs hosszú távú stratégiai terv a közösségfejlesztés céljainak és irányainak meghatározására. Stratégiai szemlélet és tervezési kapacitás hiánya.	Helyi cselekvési terv és közösségi stratégia kidolgozása célokkal, tevékenységekkel és indikátorokkal.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
5.	Tájékoztatási és információs pontok hiánya	Sok településen hiányoznak a helyi nyilvánosság fórumai és a közhasznú információkat nyújtó pontok. Infrastrukturális hiányosságok, eszköz- és humánerőforrás korlátok.	Helyi nyilvánosság fórumainak megteremtése, online megjelenési felületek kialakítása, közösségi információs pontok létrehozása vagy fejlesztése eszköz- és humánerőforrás biztosításával.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

2. SZ. TÁBLÁZAT

A Helyi kulturális közösségfejlesztési folyamat hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások a HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK *(gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák)* **körében**						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a Helyi kulturális közösségfejlesztési folyamat	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**

GYERMEKEK, NŐK, MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK, ROMÁK, FOGYATÉKKAL ÉLŐK, IDŐSEK						
1.	Közösségi felmérések és aktivizáló tevékenységek hiánya	Hiányoznak a komplex közösségi felmérések, valamint a nyilvános találkozók és fórumok, ahol a helyi közösség kifejezheti véleményét. Szakemberhiány, szervezési kapacitás korlátozottsága.	Komplex közösségi felmérések megvalósítása szakemberekkel, nyilvános találkozók és részvételi fórumok szervezése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Falukönyvek, települési kalendáriumok hiánya és közösségépítő tevékenységek	Több településen nincs falukönyv vagy települési kalendárium, amelyek elősegíthetnék a helyi hagyományok feltárását és közösségi együttműködést. Erőforráshiány és a helyi identitást erősítő programok szervezésének hiánya.	Falukönyvek és települési kalendáriumok készítése, helyi hagyományok feltárását és átadását célzó programok megvalósítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	Hagyományőrzésre, helyi értékekre és kulturális programokra fókuszáló alkalmak hiánya	Kevés kulturális, közösségfejlesztő és szórakoztató program valósul meg, amelyek erősítenék a helyi identitást és a közösségi együttműködést. Korlátozott szervezési kapacitás és stratégiai tervezés hiánya.	Közösségi rendezvények szervezése a helyi identitás és helyi értékek erősítésére.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	Stratégiai tervezés hiánya a helyi közösségfejlesztésben	A települések többségén nincs hosszú távú stratégiai terv a közösségfejlesztés céljainak és irányainak meghatározására. Stratégiai szemlélet és tervezési kapacitás hiánya.	Helyi cselekvési terv és közösségi stratégia kidolgozása célokkal, tevékenységekkel és indikátorokkal.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
5.	Tájékoztatási és információs pontok hiánya	Sok településen hiányoznak a helyi nyilvánosság fórumai és a közhasznú információkat nyújtó pontok. Infrastrukturális hiányosságok,	Helyi nyilvánosság fórumainak megteremtése, online megjelenési felületek kialakítása, közösségi információs pontok létrehozása vagy fejlesztése eszköz- és humánerőforrás biztosításával.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

		eszköz- és humánerőforrás korlátok.				

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – TELJES LAKOSSÁG

1. **Közösségi felmérések és helyi identitás erősítése:**
    - Komplex felmérések végzése, helyi identitást erősítő programok megvalósítása szakemberek bevonásával.
2. **Részvételi fórumok és nyilvános találkozók:**
    - Falukönyv és/vagy települési kalendáriumok készítése.
    - Helyi hagyományok feltárását és átadását célzó tevékenységek.
3. **Stratégiai és kommunikációs eszközök:**
    - Közösségfejlesztési stratégiai tervezés.
    - Helyi nyilvánosság fórumainak megteremtése, online platformok létrehozása.
4. **Közösségi információs pontok:**
    - Létrehozás vagy meglévők fejlesztése eszköz, berendezés és humánerőforrás biztosításával.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK

1. **Akadálymentesített fórumok és információs pontok:**
    - Fogyatékkal élők számára a helyi nyilvánosság akadálymentesített fórumainak létrehozása.
    - Közösségi információs pontok akadálymentes kialakítása, meglévők fejlesztése eszköz, berendezés és humánerőforrás biztosításával.
2. **Érdekképviseleti együttműködés:**
    - Fogyatékkal élő személyek érdekképviseleti és érdekvédő szervezeteivel való fokozott kapcsolattartás a beavatkozások hatékonyságának növelésére.

5. Vármegyei és térségi identitás erősítése, térségfejlesztési együttműködések

a) A vármegyei és térségi identitás erősítésével, térségfejlesztési együttműködésekkel kapcsolatban a SZÚT 5.5. pontjában feltárt települési/járási/vármegyei szolgáltatási hiányosságok

A járások többségében rendszeresen sor kerül a lakosság kulturális közösségi identitását, együttműködését dinamizáló programok, események szervezésére és részt is vesznek a települések vármegyei, térségi szintű hasonló programokban. Ezek témái között megjelentek: ünnepek, gasztronómia, kultúra, művelődés, hagyományőrzés, sport. Több járásban is felmerült az igény több, a kulturális közösségi identitáshoz, a lakosság együttműködéséhez kapcsolódó esemény megvalósulására. A generációk közötti tudásátadás nagy hangsúllyal jelent meg a programok céljai között, valamint szükségesnek vélik a települések a helyi értékek, hagyományok átörökítésére, a helytörténetre fókuszáló programok megvalósítását. A kívánt programok, események között továbbá megjelent a gasztronómiai jellegű programok iránti igény is. A települések ezen célokat közösségfejlesztő, szórakoztató, kulturális programok megvalósításával szeretnék elérni (pl. táncházak, koncertek, előadások, múzeumi rendezvények). A programok, események szervezése és megvalósítása érdekében több lehetséges együttműködő partner is felmerült, melyek közül jónéhányan már a meglévő programkínálatban is fontos szerepet töltenek be. A szereplők között

megjelentek: civil szervezetek, önkormányzatok, kulturális és művelődési intézmények, köznevelési intézmények, megyei önkormányzat, megyei kulturális intézmények, szociális szakemberek és egészségügyi munkatársak. A programok megvalósításához szükséges anyagi háttér, humánerőforrás, valamint eszközbeszerzés is (nyomtató, laptop). A fiatalok és hátrányos helyzetű családok elérése jelent kihívást a települések számára az említett programok kapcsán. A települések nagy része rendelkezik tudásmegosztó, kommunikációs platformokkal. A weboldalak fejlesztése, valamint kommunikációs szakember alkalmazása is felmerült igényként egyes települések esetében. Több település kiemelte, hogy nem szervez a településen kiemelt térségi, járási szintű térségfejlesztési együttműködéseket támogató képzéseket, rendezvényeket, de támogatják az ilyen jellegű eseményeket, igyekeznek részt venni ezeken. A szervezett rendezvények között megjelentek azok a falunapok, melyek járási szintű együttműködés keretében jönnek létre, valamint felnőtt és gyermek színházi előadások, melyek kapcsán törekszenek a járási települések bevonására. A korábbi vagy meglévő térségi, járási szintű térségfejlesztési együttműködések kapcsán az egész életen át tartó tanulás, a gyermekvédelem és a közfoglalkoztatás jelent meg tématerületként. Azon települések, amelyek nem vettek még részt térségi, járási szintű térségfejlesztési együttműködésekben, szükségesnek tartják ezeknek a megvalósítását. Szükségesnek tartják a településeken az azonos tématerületen működők együttműködésének kialakítását, a vármegyei és járási identitáserősítést, egymás megismerését, a különböző generációk bevonását, az ünnepek közösségi szintű megélését, a közös programok lebonyolítását. Ehhez szükségesek tartják az anyagi források meglétét és a pályázati lehetőségeket.

b) A vármegyei és térségi identitás erősítésével, térségfejlesztési együttműködésekkel kapcsolatban a SZÚT 5.5. pontjában feltárt lakossági szolgáltatási/hozzáférési hiányok, vagy akadályozó tényezők megoldása, elhárítása érdekében tervezett beavatkozások, fejlesztések
A Felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) b5) 1-3)

1. SZ. TÁBLÁZAT

A Vármegyei és térségi identitás erősítése, térségfejlesztési együttműködések LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a Vármegyei és térségi identitás erősítése területén	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
1.	Hiány mutatkozik a hagyományőrzésre, a helyi értékek bemutatására	A járásokban és települési szinten (pl. falunapok keretében) megvalósulnak események, ezek mennyisége nem elégíti ki a lakossági igényeket. Különösen hiányoznak azok az alkalmak, amelyek a helyi identitás erősítését, a közösségi kohézió fejlesztését és a hagyományok élményszerű átadását szolgálják. Korlátozottak az erőforrások (humán, pénzügyi, szervezési kapacitás), amelyek szükségesek lennének a rendszeres és tematikusan felépített programok megvalósításához.	A helyi értékek bemutatására épülő programok számának és minőségének növelése. Ennek keretében javasolt rendszeres, tematikus rendezvények (pl. hagyományőrző családi napok, helytörténeti események, jeles napokhoz kapcsolódó közösségi programok) szervezése, amelyek elősegítik a közösségi identitás erősítését és a generációk közötti tudásátadást.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Közös identitást erősítő programok hiánya	A települések és járások közötti együttműködések korlátozottak, nem állnak rendelkezésre rendszeres, szervezett kapcsolódási platformok. A koordináció és a szervezeti háttér hiánya, valamint az	Vármegyei szintű közös programok, rendezvények és hálózatépítő alkalmak szervezése a települések közötti együttműködések erősítése. Civil szervezetek, önkormányzatok, intézmények és vállalkozások partnerségének	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

		erőforrások korlátozottsága akadályozza a vármegyei szintű együttműködések kialakulását. Az önkormányzati, civil és gazdasági szereplők közötti kapcsolatok jellemzően eseti jellegűek.	ösztönzése, valamint a vármegyei identitást erősítő kezdeményezések támogatása.			
3.	Generációk közötti kapcsolat erősítését támogató programok hiánya	Kevés a gyermekeket, fiatalokat és idősebb generációt összekötő program,	Generációk közötti párbeszédet erősítő és tudásátadást ösztönző programok megvalósítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
4.	Települések helytörténeti feltárása, helyi örökségek, értékek megőrzésének hiánya	A helyi értékek, örökségek megőrzése fontos célja a településeknek, helytörténeti kiadványok hiányoznak a településeken.	Helytörténeti kiadványok készítése, tematikus programok szervezése, mesemondó, meseíró versenyek szervezése	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

2. SZ. TÁBLÁZAT

A Vármegyei és térségi identitás erősítése, térségfejlesztési együttműködések javításához tervezett beavatkozások a HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK *(gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák)* **körében**						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**

	Vármegyei és térségi identitás erősítése folyamat					
GYERMEKEK, NŐK, MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK, ROMÁK, FOGYATÉKKAL ÉLŐK, IDŐSEK						
1.	Hiány mutatkozik a hagyományőrzésre, a helyi értékek bemutatására	A járásokban és települési szinten (pl. falunapok keretében) megvalósulnak események, ezek mennyisége nem elégíti ki a lakossági igényeket. Különösen hiányoznak azok az alkalmak, amelyek a helyi identitás erősítését, a közösségi kohézió fejlesztését és a hagyományok élményszerű átadását szolgálják. Korlátozottak az erőforrások (humán, pénzügyi, szervezési kapacitás), amelyek szükségesek lennének a rendszeres és tematikusan felépített programok megvalósításához.	A helyi értékek bemutatására épülő programok számának és minőségének növelése. Ennek keretében javasolt rendszeres, tematikus rendezvények (pl. hagyományőrző családi napok, helytörténeti események, jeles napokhoz kapcsolódó közösségi programok) szervezése, amelyek elősegítik a közösségi identitás erősítését és a generációk közötti tudásátadást.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Közös identitást erősítő programok hiánya	A települések és járások közötti együttműködések korlátozottak, nem állnak rendelkezésre rendszeres, szervezett kapcsolódási platformok. A koordináció és a szervezeti háttér hiánya, valamint az erőforrások korlátozottsága akadályozza a vármegyei szintű együttműködések kialakulását. Az önkormányzati, civil és gazdasági szereplők közötti kapcsolatok jellemzően eseti jellegűek.	Vármegyei szintű közös programok, rendezvények és hálózatépítő alkalmak szervezése a települések közötti együttműködések erősítése. Civil szervezetek, önkormányzatok, intézmények és vállalkozások partnerségének ösztönzése, valamint a vármegyei identitást erősítő kezdeményezések támogatása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	Generációk közötti kapcsolat erősítését támogató programok hiánya	Kevés a gyermekeket, fiatalokat és idősebb generációt összekötő program,	Generációk közötti párbeszédet erősítő és tudásátadást ösztönző programok megvalósítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit	Nem

				Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	
4.	Települések helytörténeti feltárása, helyi örökségek, értékek megőrzésének hiánya	A helyi értékek, örökségek megőrzése fontos célja a településeknek, helytörténeti kiadványok hiányoznak a településeken.	Helytörténeti kiadványok készítése, tematikus programok szervezése, mesemondó, meseíró versenyek szervezése	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – TELJES LAKOSSÁG ÉS HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK

A teljes lakosság, valamint a hátrányos helyzetű csoportok bevonásával megvalósítandó fejlesztési javaslatok középpontjában a vármegyei és térségi identitás tudatos erősítése áll. Ennek érdekében kiemelt szerepet kapnak azok a kezdeményezések, amelyek a hagyományok ápolására, a helyi értékek bemutatására, valamint az ünnepek közösségi szintű megélésére épülnek. A különböző kulturális, közösségfejlesztő és szórakoztató programok nemcsak a helyi összetartozás érzését növelik, hanem lehetőséget teremtenek az aktív társadalmi részvételre is.

Fontos cél továbbá a vármegyei szintű kapcsolatok bővítése és erősítése, olyan programok és fórumok létrehozásával, amelyek elősegítik az együttműködést és a közös gondolkodást. Kiemelt jelentőséggel bír a generációk közötti párbeszéd támogatása, hiszen ez biztosítja a tudás átadását, valamint a helyi értékek és kulturális örökség hosszú távú megőrzését. Ennek részeként érdemes olyan eseményeket szervezni, amelyek a helyi gasztronómiára, hagyományokra és közösségi élményekre építenek.

Emellett elengedhetetlen a térségi együttműködések kialakítása és a már meglévő partnerségek megerősítése, új lendülettel való megtöltése. Az ilyen jellegű összefogások hozzájárulnak a közösségek fejlődéséhez, növelik a helyi kezdeményezések hatékonyságát, és elősegítik egy élhetőbb, összetartóbb társadalmi környezet kialakítását.

6. Roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok

a) A roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programokkal kapcsolatban a SZÚT 5.6. pontjában feltárt szolgáltatási/hozzáférési hiányok, vagy akadályozó tényezők megoldása, elhárítása érdekében tervezett beavatkozások, fejlesztések
A Felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) b6)

Kifejezetten a roma nők foglalkoztathatóságát elősegítő felzárkózási programok jelenleg nincsenek a vármegyében. A korábbi években jelentek meg a roma nők munkaerőpiaci integrációját támogató programok, ezek elsősorban projektfinanszírozás keretében valósultak meg. A települések egy része legfőképpen a közfoglalkoztatást tekinti az alacsony iskolázottságú roma nők elhelyezkedést segítő programnak, ugyanakkor a roma nők a legtöbb településen már kiszorultak a közfoglalkoztatásból is, ami azt bizonyítja, hogy a célcsoport jelentős hátrányban van a foglalkoztatási esélyek területén. A roma nők foglalkoztatási helyzetére vonatkozóan kevés pontos, hiteles adat áll rendelkezésre. E témában nagyon fontos tényező, hogy a Foglalkoztatási Szervnek kizárólag azokról a roma emberekről van információja, akik regisztrálnak álláskeresőként vagy szolgáltatáskérőként és vállalják is a nemzetiségi hovatartozásukat. A Foglalkoztatási Hivatal tapasztalatai szerint a roma nők egy része regisztráció során tagadja a kisebbségi identitását, tehát a foglalkoztatásuk - ismert - aránya nem tükrözi a valóságot. Magyarországon a romák foglalkoztatási helyzete hosszú évek óta kihívásokkal küzd. Különösen nehéz helyzetben vannak a roma nők és a mélyszegénységben élők, akik számos strukturális és szociális akadállyal néznek szembe a munkaerőpiacon való érvényesülés során. A roma származásúak körében még mindig a

családellátó szerep tükröződik vissza, és körükben több a munkanélküli nők száma, mint a férfiaké, és többségük a munkahelyen történő foglalkoztatást a gyermekneveléssel próbálja meg „kiváltani”. Viszont ebből adódóan a család jövedelmi helyzete alacsonyabb színvonalon marad, mint azoknál a családoknál, ahol mind a két szülő dolgozik, és megteremti ezzel a család megélhetéséhez szükséges anyagi hátteret, gyermekneveléshez szükséges alapvető feltételeket. A romák foglalkoztatási helyzetének és társadalmi integrációjának javítása érdekében fontos, hogy pontosan ismerjük a célcsoportot.

1. SZ. TÁBLÁZAT

A Roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a Roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok területén	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
1.	Előítélet, diszkrimináció	A roma lakosság körében továbbra is jelentős mértékű előítélet és diszkrimináció tapasztalható, különösen a foglalkoztatás területén. A roma nők halmozottan hátrányos helyzetben vannak, mivel etnikai és nemi alapon is hátrány éri őket. A társadalmi előítéletek fennmaradása, valamint az érzékenyítés és tudatformálás hiánya hozzájárul a diszkriminatív gyakorlatok jelenlétéhez. A munkahelyi környezetben nem állnak rendelkezésre megfelelő eszközök és programok az esélyegyenlőség elősegítésére.	Antidiszkriminációs és érzékenyítő programok megvalósítása a többségi társadalom és a munkáltatók körében. Olyan munkahelyi kezdeményezések támogatása, amelyek elősegítik a roma munkavállalók, különösen a nők esélyegyenlőségét és társadalmi integrációját.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

2. SZ. TÁBLÁZAT

A Vármegyei és térségi identitás erősítése, térségfejlesztési együttműködések javításához tervezett beavatkozások a HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK *(gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák)* **körében**						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a Vármegyei és térségi identitás erősítése folyamat	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
ROMA NŐK						
1.	Nehéz elhelyezkedés a munkaerőpiacon az alacsony iskolázottságú nőknek	Különösen kisgyermekes roma nők munkaerőpiaci elhelyezkedése erősen korlátozott, alap- és munkaerőpiaci kompetenciahiányuk miatt. Számos településen nem állnak rendelkezésre számukra megfelelő, helyben elérhető foglalkoztatási lehetőségek, így elsősorban a szűkülő közfoglalkoztatási programokba tudnak bekapcsolódni. Munkaerőpiaci kompetenciák hiánya, a kisgyermekes élethelyzetből adódó korlátozott mobilitás, valamint a helyi foglalkoztatási lehetőségek szűkössége.	Helyben elérhető munkaerőpiaci lehetőségek bővítése a kisgyermekes nők számára, valamint a közfoglalkoztatási programok fejlesztése és bővítése. A közfoglalkoztatás képzési elemekkel kiegészítése, elősegítve az elsődleges munkaerőpiacra történő átmenetet és a hosszú távú foglalkoztathatóság javítását.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

		Emellett a közfoglalkoztatási rendszer korlátozott kapacitása nem biztosít elegendő belépési lehetőséget az elsődleges munkaerőpiac felé.				
2.	Foglalkoztatást segítő szolgáltatások és juttatások kevéssé ismertek	Információhiány, a szolgáltatások alacsony ismertsége. A foglalkoztatási, szociális és egészségügyi beavatkozások közötti koordináció nem kellően erős, így nem alakulnak ki komplex, egymást erősítő programok.	Integrált munkaerőpiaci és szociális támogatási rendszerek kialakítása, amelyek magukban foglalják a bértámogatást, képzéseket, álláskeresési és mentorálási szolgáltatásokat, valamint lakhatási és közlekedési támogatásokat. Felnőttképzési és átképzési programok, valamint célzott oktatási és ösztöndíjprogramok bővítése. Ingyenes vagy kedvezményes egészségügyi és prevenciós programok erősítése, valamint a szociális vállalkozások és közösségi foglalkoztatási kezdeményezések támogatása a fenntartható munkahelyteremtés érdekében.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
3.	A roma nők foglalkoztatási helyzetére vonatkozóan nem áll rendelkezésre kellően pontos és hiteles adatbázis.	A nyilvántartások csak a regisztrált és önkéntesen nemzetiségi hovatartozásukat vállaló személyeket tartalmazzák, így a tényleges foglalkoztatási helyzet nem tükröződik teljeskörűen. Emellett az adatfelvétel és önbevallás során inkonzisztenciák is előfordulnak. Az adathiány és pontatlanság hátterében az önkéntes adatszolgáltatás korlátai, az identitás vállalásának visszafogottsága, valamint az adatgyűjtéssel kapcsolatos etikai, jogi és gyakorlati korlátozások állnak. A célcsoport pontos meghatározását tovább nehezítik	Egy komplex, adatvédelmi szempontokat is figyelembe vevő adatgyűjtési és elemzési rendszer kialakítása, amely pontosabb képet ad a célcsoportról. Az esélyegyenlőséget erősítő beavatkozások szélesítése, így az oktatási, lakhatási, közlekedési és egészségügyi támogatások fejlesztése, valamint az előítéletek csökkentését célzó programok megvalósítása.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

		a társadalmi és kulturális tényezők.				

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – TELJES LAKOSSÁG:

A vármegyei és térségi identitás erősítése nem valósítható meg hatékonyan átfogó, tudatos szemléletformáló beavatkozások nélkül. Ennek egyik alapfeltétele a széles körben elérhető anti-diszkriminációs és érzékenyítő programok kidolgozása és megvalósítása, amelyek hozzájárulnak az előítéletek csökkentéséhez és a társadalmi elfogadás növeléséhez. E programok hiányában sem a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi integrációja, sem a munkaerőpiaci beilleszkedésük nem tud megfelelően érvényesülni. Fontos továbbá, hogy ezek a kezdeményezések hosszú távon is fenntarthatóak legyenek, és a helyi közösségek aktív részvételére épüljenek.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK:

A hátrányos helyzetű csoportok, különösen a kisgyermekes nők és a roma közösségek munkaerőpiaci helyzetének javítása érdekében komplex és több területet érintő beavatkozások szükségesek. Elsődleges feladat a helyben elérhető foglalkoztatási lehetőségek bővítése, különös tekintettel a rugalmas munkavégzési formák kialakítására, amelyek jobban igazodnak a kisgyermekes szülők élethelyzetéhez. Emellett a közfoglalkoztatási programok kapacitásának növelése is indokolt, különösen akkor, ha ezek képzési és készségfejlesztő elemekkel is kiegészülnek, elősegítve a nyílt munkaerőpiacra való továbblépést.
Kiemelt jelentőséggel bír a munkaerőpiaci programok széles körű biztosítása, valamint az integrált szociális és foglalkoztatási támogatási rendszerek alkalmazása, amelyek együttesen kezelik a munkavállalást akadályozó tényezőket. Hatékony megoldást jelenthetnek továbbá a célzott oktatási programok és ösztöndíjak, amelyek támogatják a közép- és felsőfokú végzettség megszerzését, ezáltal javítva az elhelyezkedési esélyeket. A felnőttképzési és átképzési lehetőségek bővítése szintén kulcsfontosságú, különösen a tartósan munkanélküliek számára.
A munkába járás és az önálló életvitel megkönnyítése érdekében szükséges a közlekedési támogatások és a megfizethető lakhatási lehetőségek biztosítása, amelyeket állami és önkormányzati programok keretében célszerű megvalósítani. Emellett az egészségi állapot javítása érdekében indokolt az ingyenes vagy kedvezményes egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés bővítése, valamint preventív programok szervezése, különösen a roma közösségek körében.
Végül, de nem utolsósorban, fontos szerepet játszanak a szociális vállalkozások és helyi közösségi kezdeményezések, amelyek kifejezetten a hátrányos helyzetű csoportok – különösen a nők és a mélyszegénységben élők – foglalkoztatását célozzák. Ezek a kezdeményezések nemcsak munkalehetőséget biztosítanak, hanem hozzájárulnak a társadalmi beilleszkedést akadályozó tényezők leküzdéséhez és a hosszú távú önállóság megteremtéséhez is.

7. Digitális kompetenciafejlesztés

a) A digitális kompetenciafejlesztéssel kapcsolatban a SZÚT 5.7. pontjában feltárt

települési/járási/vármegyei szolgáltatási hiányosságok

A vármegyében kevés, kifejezetten a digitális kompetenciák fejlesztésére vonatkozóan megtett lépésekről, kezdeményezésekről tudtak beszámolni a települések. A települések könyvtáraiban vagy közösségi házaiban általában elérhető az internetes szolgáltatás, illetve a legtöbb háztartás rendelkezik interneteléréssel és digitális eszközökkel, azonban több településen a hiányos vagy elavult digitális eszközök akadályozzák a digitális készségek fejlesztését. Jónéhány település válaszadói kiemelték, hogy nehéz megítélni a lakosság általános digitális kompetenciaszintjét, de a közösségi média felületek látogatottsága és a szórakozási célú digitális eszközhasználat nagyon gyakori a legtöbb csoport körében, ugyanakkor úgy vélik, hogy ezek a felületek nem feltétlenül járulnak hozzá a digitális kompetenciák fejlődéséhez. A gyermekek digitális képzésének elsődleges színterei az oktatási intézmények, ahol megfelelő ismereteket kaphatnak, az idősek és mélyszegénységben élők és/vagy romák digitális kompetenciáit azonban az átlagostól alacsonyabbnak tartják, ezek a célcsoportok szorulnának leginkább fejlesztésre. A települések jelentős része úgy véli, hogy az idősek korcsoportjának van a legnagyobb lemaradása digitális kompetenciák terén, ezért indult jónéhány kezdeményezés kifejezetten az idősek ezen kompetenciáinak fejlesztésére. Egyes járásokban vannak eseti jellegű digitális kompetenciafejlesztést szolgáló kezdeményezések, mint például Abasáron és Gyöngyöstarjánban, ahol programok segítségével több nyugdíjas számára biztosítanak informatikai eszközt, melyet kiegészítenek azzal, hogy segítők járnak az idősekhez az informatikai ismereteik bővítése érdekében.
Számos településen a digitális kompetenciafejlesztés területén rendkívül fontosnak tartanák az online tér adta veszélyekre való felhívást célzó programokat is. A legtöbb településen a digitális kompetencia-fejlesztést célzó programok megvalósításához jó minőségű és használható eszközök ingyenes biztosítására lenne szükség, azonban volt olyan település is, ahol hangsúlyozták, hogy olyan képzésekre lenne szükség, amelyek nemcsak ingyenesek, hanem még tanulmányi ösztöndíjat is biztosítanak a részt vevők számára.

b) A digitális kompetenciafejlesztéssel kapcsolatban a SZÚT 5.7. pontjában feltárt lakossági szolgáltatási/hozzáférési hiányok, vagy akadályozó tényezők megoldása, elhárítása érdekében tervezett beavatkozások, fejlesztések
A Felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.2.2. C

1. SZ. TÁBLÁZAT

A Digitális kompetenciafejlesztés LAKOSSÁGI hozzáférésének javításához tervezett beavatkozások						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a Digitális kompetenciafejlesztés területén	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
1.	Internetbiztonság kérdése	Az internetbiztonsággal kapcsolatos prevenció hiányos, miközben az online térben elkövetett bűncselekmények (pl. online csalások, zaklatás) száma növekszik. A lakosság körében alacsony a megelőzéssel és a kockázatok kezelésével kapcsolatos ismeretszint. Információhiány, a megelőző edukációs programok korlátozott elérhetősége, valamint a digitális biztonsággal kapcsolatos tudatosság alacsony szintje.	Internetbiztonsági prevenciós programok, előadások és szemléletformáló kampányok megvalósítása a lakosság széles körében. A digitális tudatosság növelése, az online bűncselekmények megelőzése és a biztonságos internethasználat elősegítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Digitális kompetenciafejlesztő programok hiánya	Nem biztosított a folyamatos, széles körű hozzáférés. A lakosság körében ugyan elterjedt a digitális eszközök és az internet használata, azonban ez jellemzően szabadidős célú, és nem jár együtt a magasabb szintű digitális készségek fejlődésével.	Komplex digitális kompetenciafejlesztő programok megvalósítása, amelyek képzéseket, eszközbiztosítást (pl. számítógép, tablet) is magukban foglalnak.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem

2. SZ. TÁBLÁZAT

A Vármegyei és térségi identitás erősítése, térségfejlesztési együttműködések javításához tervezett beavatkozások a HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK *(gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák)* **körében**						
	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a Vármegyei és térségi identitás erősítése folyamat	**A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai**	**Beavatkozási, intézkedési, javaslatok**	**Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje**	**Közreműködő szakemberek, szervezetek, a megvalósításért felelős személyek**	**Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e**
GYERMEKEK, NŐK, MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK, ROMÁK, FOGYATÉKKAL ÉLŐK, IDŐSEK						
1.	Internetbiztonság kérdése	Az internetbiztonsággal kapcsolatos prevenció hiányos, miközben az online térben elkövetett bűncselekmények (pl. online csalások, zaklatás) száma növekszik. A lakosság körében alacsony a megelőzéssel és a kockázatok kezelésével kapcsolatos ismeretszint. Információhiány, a megelőző edukációs programok korlátozott elérhetősége, valamint a digitális biztonsággal kapcsolatos tudatosság alacsony szintje.	Internetbiztonsági prevenciós programok, előadások és szemléletformáló kampányok megvalósítása a lakosság széles körében. A digitális tudatosság növelése, az online bűncselekmények megelőzése és a biztonságos internethasználat elősegítése.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, releváns államigazgatási szervek	Nem
2.	Digitális kompetenciafejlesztő programok hiánya	Nem biztosított a folyamatos, széles körű hozzáférés. A lakosság körében ugyan elterjedt a digitális eszközök és az internet használata, azonban ez jellemzően szabadidős célú, és	Komplex digitális kompetenciafejlesztő programok megvalósítása, amelyek képzéseket, eszközbiztosítást (pl. számítógép, tablet) is magukban foglalnak.	Javasolt ütemezés: éves szinten Végrehajtás határideje: tervezetten 2030	Vármegye Önkormányzata, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek (pl.: egyházak, civil szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok stb.) egészségügyi, oktatási, szociális	Nem

		nem jár együtt a magasabb szintű digitális készségek fejlődésével.			intézmények, releváns államigazgatási szervek	

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – TELJES LAKOSSÁG

A digitális kompetenciák fejlesztése kulcsfontosságú a modern társadalomban való biztonságos és hatékony részvételhez. Az online térben egyre gyakoribbá váló visszaélések – például internetes csalások és zaklatások – elleni védekezés érdekében elengedhetetlen a lakosság ismereteinek bővítése. Ezt szolgálhatják az internetbiztonságra fókuszáló prevenciós programok, tájékoztató előadások és gyakorlati képzések, amelyek segítik a felhasználókat a veszélyek felismerésében és elkerülésében. Emellett indokolt átfogó digitális kompetenciafejlesztő programok indítása, amelyek nemcsak az alapvető digitális készségek elsajátítását támogatják, hanem a tudatos és kritikus internethasználatot is erősítik. A programok hatékony megvalósításához szükséges a megfelelő infrastruktúra biztosítása, beleértve a digitális eszközök beszerzését, valamint a felkészült szakemberek bevonását, akik támogatják a résztvevők fejlődését.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK – HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK

A hátrányos helyzetű csoportok, különösen a mélyszegénységben élők és a roma közösségek esetében a digitális felzárkózás alapfeltétele a megfelelő hozzáférés biztosítása. Ennek érdekében kiemelten fontos az internetkapcsolat és a digitális eszközök – például számítógépek és tabletek – elérhetőségének bővítése. Ezzel párhuzamosan olyan célzott programok szervezése szükséges, amelyek a digitális készségek fejlesztésére irányulnak, és figyelembe veszik a célcsoport sajátos igényeit.
A hatékony megvalósításhoz elengedhetetlen a megfelelő humán erőforrás biztosítása, például mentorok, oktatók és közösségi segítők bevonásával. Az internetbiztonsággal kapcsolatos prevenciós kezdeményezések, valamint a digitális kompetenciákat fejlesztő képzések nemcsak a felnőttek, hanem a gyermekek és az idősek számára is kiemelt jelentőséggel bírnak. Ezek a programok hozzájárulnak a digitális kirekesztettség csökkentéséhez, az információhoz való egyenlőbb hozzáféréshez, valamint a társadalmi és munkaerőpiaci esélyek javításához.

VI. Összegzés – A vármegyében élő hátrányos helyzetű csoportok körében feltárt szolgáltatási hiányok, valamint megoldási/beavatkozási lehetőségek átfogó, összegző bemutatása

EGÉSZSÉGÜGYI ALAP-ÉS SZAKELLÁTÁS

Egészségügyi alapellátás:
A megelőző jellegű alapellátások területén jelentős különbségek tapasztalhatók mind járási, mind települési szinten az ellátások szervezése, formája, tartalma és hozzáférhetősége tekintetében. Bár számos településen elérhetők bizonyos szűrővizsgálatok és programok, ezek a legszélesebb körben az egri járásban, különösen Eger városában, valamint a járásközpontokban biztosítottak. A kisebb településeken ugyanakkor a szűrések köre és rendszeressége korlátozottabb, sőt, egyes helyeken egyáltalán nem állnak rendelkezésre ilyen szolgáltatások.
A helyi szűrések lebonyolításában elsősorban a háziorvosok, házi gyermekorvosok, védőnők és fogorvosok vesznek részt, azonban a szolgáltatások szélesebb körű elérhetősége jellemzően ott biztosított, ahol Egészségfejlesztési Iroda működik, illetve ahol járóbeteg-szakellátás is rendelkezésre áll. Az egészségfejlesztési szűrőbuszok szerepe kiemelkedő, ugyanakkor ezek jellemzően csak évente egy alkalommal érhetők el, és vannak olyan települések, ahol ez a lehetőség sem adott, pedig jelentős igény mutatkozik rájuk.
Egyes térségekben szervezett utazásokkal segítik a lakosságot – különösen az időseket és nőket – a szűrővizsgálatokhoz való hozzáférésben, ami különösen fontos a közlekedési nehézségek és egészségi állapotból fakadó akadályok miatt. Összességében elmondható, hogy indokolt lenne a szűrővizsgálatok és programok körének bővítése, valamint azok rendszeres és kiszámítható biztosítása járási és települési szinten egyaránt, akár mobil szolgáltatások – például szűrőbuszok – bevonásával.
A fejlesztésekhez elengedhetetlen a humánerőforrás bővítése, az eszközállomány fejlesztése, valamint az egészségügyi infrastruktúra korszerűsítése. Ugyanakkor nemcsak a szolgáltatások hiánya jelent problémát, hanem a prevencióval, egészségtudatossággal és egészségügyi ismeretekkel kapcsolatos hiányosságok is, amelyek különösen a hátrányos helyzetű csoportok körében meghatározóak.
A vármegyében az alapellátás – beleértve a háziorvosi és házi gyermekorvosi szolgáltatásokat – alapvetően biztosított, azonban több településen hiány mutatkozik gyermekorvosi ellátásból, és betöltetlen praxisok is nehezítik az ellátás folyamatosságát. Az orvosok leterheltsége általánosan magas, ami az ellátás minőségére és a megelőzésre fordítható időre is hatással van. Az ügyeleti ellátás megszervezett, azonban a hozzáférést sok esetben nehezíti a nagy távolság és a nem megfelelő közösségi közlekedés, ami miatt a betegek gyakran csak saját gépjárművel vagy mentő igénybevételével tudják elérni az ellátást. A helyzet javítása érdekében szükséges lenne az ügyeleti pontokhoz való jobb hozzáférés biztosítása, akár közlekedési megoldások fejlesztésével, akár új ellátási pontok létrehozásával.
A szolgáltatások fejlesztése érdekében fontos a szakemberek körének bővítése – például dietetikusok, gyógytornászok, egészségpszichológusok és szakápolók bevonásával –, valamint az eszközpark korszerűsítése és az egészségügyi intézmények infrastrukturális fejlesztése. Több településen indokolt lenne a rendelők felújítása vagy bővítése is.
A fogászati alapellátás a legtöbb településen biztosított, azonban egyes helyeken csak más településen érhető el. Bár a társadalombiztosítás által finanszírozott ellátásokhoz való

hozzáférés alapvetően adott, a költségesebb beavatkozásokat – például fogpótlás vagy fogszabályozás – a hátrányos helyzetű csoportok jelentős része nem tudja igénybe venni. Emellett általános probléma, hogy a lakosság – különösen a sérülékeny csoportok – jellemzően csak akut panasz esetén fordul fogorvoshoz, és a kezelések folytatása gyakran elmarad.
A helyzet javítása érdekében kiemelt jelentőségű az egészségügyi edukáció erősítése, különösen a megelőzés és a rendszeres szűrések fontosságának hangsúlyozása. Már óvodás kortól kezdve szükséges lenne a prevenciós szemlélet erősítése, valamint az iskolai szűréseken való részvétel ösztönzése. A lakosságközeli, rendszeres fogászati szűrések és tájékoztató kampányok hozzájárulhatnak a fogazat állapotának javításához.
A család- és nővédelmi szolgáltatások a vármegyében elérhetők, a védőnői hálózat működik, bár több helyen helyettesítéssel biztosított. A védőnők szerepe különösen fontos a hátrányos helyzetű családok esetében, ugyanakkor leterheltségük sok helyen jelentős. Jelenlétük az oktatási intézményekben is indokolt lenne.
Az iskola-egészségügyi ellátás – beleértve az iskolaorvosi és iskolafogászati szolgáltatásokat – településenként eltérő módon működik. Az otthoni szakápolás és hospice ellátás a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő adatai alapján minden településen elérhető, ami fontos biztonsági hátteret jelent a lakosság számára.
Összességében a rendszer fejlesztése komplex megközelítést igényel, amely egyszerre fókuszál az infrastruktúrára, a humánerőforrásra, a hozzáférhetőség javítására és az egészségtudatosság erősítésére.

Egészségügyi szakellátás:
A megelőzés területén az egyik legfontosabb feladat a szűrővizsgálatokhoz való hozzáférés jelentős javítása. Ennek nemcsak a földrajzi közelség növelésével kell megvalósulnia, hanem az elérhető vizsgálatok körének bővítésével és rendszeres biztosításával is. Kiemelt szerepet kap a mobil szűrőegységek – például szűrőbuszok és szűrőkamionok – településekre történő kitelepítése, amelyhez elengedhetetlen a megfelelő szakemberállomány, eszközpark és finanszírozási háttér biztosítása.
A szűrések hatékony szervezésébe és lebonyolításába nagyobb mértékben szükséges bevonni a védőnőket, az egészségfejlesztési irodákat, valamint azokat a nonprofit szervezeteket, amelyek megfelelő szakmai háttérrel és eszközökkel rendelkeznek. Emellett a nagyobb foglalkoztatók szerepvállalása is erősítheti a lakosság elérését. Fontos a vármegyei és települési önkormányzatok aktívabb részvétele a programok koordinációjában, ütemezésében és támogatásában.
A lakosság részvételének ösztönzése kulcskérdés: ehhez szemléletformáló kampányok, tájékoztató előadások és könnyen érthető információk biztosítása szükséges a szűrések jelentőségéről és elérhetőségéről. Nemcsak a lakosság, hanem az egészségügyi szakemberek naprakész tájékoztatása is elengedhetetlen, hogy a betegek a számukra legmegfelelőbb ellátóhelyekre kerüljenek. A szűrőközpontokba való eljutás támogatása – például szervezett utaztatással – különösen a kisebb településeken élők számára jelenthet érdemi segítséget.
Az egészségtudatosság növelése érdekében rendszeres, már óvodás kortól kezdődő programok, előadások és gyakorlati foglalkozások szervezése szükséges. Ennek részeként komplex, hosszú távú kezdeményezések – például „Gondos település” típusú programok – hozzájárulhatnak a lakosság fizikai és mentális egészségi állapotának javításához, valamint a megelőzhető betegségek arányának csökkentéséhez.

Háziorvosi és házi gyermekorvosi ellátás:
Az alapellátás működésének egyik legnagyobb kihívása a megfelelő humánerőforrás biztosítása. Nemcsak az orvosok, hanem a képzett asszisztensek jelenléte is kulcsfontosságú, különösen a kisebb településeken. Az orvoshiány enyhítése érdekében indokolt lehet a képzési és szabályozási környezet módosítása, például kötelező gyakorlati idő bevezetésével az alapellátásban.
Kiemelt problémát jelent a gyermekorvosok hiánya, amelynek csökkentése érdekében ösztönző rendszerek bevezetése szükséges, különösen a vidéki praxisok betöltésére. Az ellátás minőségét jelentősen javíthatja a korszerű eszközök biztosítása (például gyorstesztek, helyben használható diagnosztikai eszközök), valamint a praxisok fejlesztését támogató pályázati források elérhetővé tétele.
Az orvosok adminisztratív terheinek csökkentése érdekében fontos a pályázati és projektmenedzsment támogatás biztosítása, így több figyelmet fordíthatnak a tényleges gyógyító munkára. Az infrastruktúra fejlesztése – rendelők felújítása, bővítése, akadálymentesítése, korszerű rendszerek bevezetése – szintén alapvető feltétele a minőségi ellátásnak.
A helyben elérhető szűrések integrálása a háziorvosi ellátásba, valamint az egészségfejlesztési irodákkal való együttműködés erősítése szintén hozzájárulhat a hiányosságok csökkentéséhez. Emellett megfontolandó a tartósan nem működő vagy nehezen fenntartható praxisok összevonása, illetve rugalmasabb ellátási formák kialakítása.
Fogászati ellátás:
A fogászati ellátás fejlesztésének egyik kulcseleme a helyben elérhető szolgáltatások biztosítása, megfelelő szakember- és eszközellátottsággal. Alternatív megoldásként a mobil fogászati szolgáltatások bevezetése is hozzájárulhat az ellátáshoz való hozzáférés javításához. Ugyanakkor az infrastruktúra és a szakmai háttér önmagában nem elegendő, ha a lakosság egészségtudatossága alacsony. Ezért kiemelten fontos az ismeretterjesztő programok, kampányok és tájékoztató anyagok biztosítása, különös tekintettel a szájhigiéniára és a megelőzés fontosságára. A korszerű eszközök, informatikai rendszerek és rendelői felszerelések fejlesztése szintén szükséges a szolgáltatások színvonalának emeléséhez.
Védőnői ellátás:
A védőnői hálózat hatékony működéséhez számos településen további humánerőforrás biztosítása szükséges, akár a kötelező minimumon felüli kapacitással. Ehhez kapcsolódóan elengedhetetlen a korszerű szakmai, informatikai és kommunikációs eszközök biztosítása.
A védőnők munkáját segíthetik a szemléltető eszközök, modern diagnosztikai berendezések és megfelelő infrastruktúra. Emellett motivációs eszközként megjelenik a teljesítményalapú juttatások lehetősége is, amely hozzájárulhat a szakemberek megtartásához.
Szakellátás és infrastruktúra:
A járóbeteg-szakellátás területén fontos cél a kapacitások egyenletesebb kihasználása és a szakemberhiány csökkentése. Az intézmények közötti együttműködések erősítése, valamint a jól működő gyakorlatok átvétele hozzájárulhat a rendszer hatékonyságának növeléséhez.
Az ellátás minőségének javításához elengedhetetlen a modern diagnosztikai eszközök – például röntgen, ultrahang vagy panorámaröntgen – beszerzése, valamint az intézmények infrastrukturális és energetikai korszerűsítése. E fejlesztésekhez pályázati források bevonása szükséges.
A szemléletformáló programok, egészségnapok és lakosságközeli események szervezése szintén fontos szerepet játszik a prevenció erősítésében. Hosszabb távon a komplex rehabilitációs központok létrehozása, valamint mobil szakorvosi egységek működtetése is

javíthatja az ellátáshoz való hozzáférést.
Végül, de nem utolsósorban, az önkéntesség szerepének erősítése is hozzájárulhat az egészségügyi szolgáltatások elérhetőségének és hatékonyságának növeléséhez, különösen a kisebb települések és a hátrányos helyzetű csoportok esetében.

SZOCIÁLIS-ALAP-ÉS SZAKOSÍTOTT ELLÁTÁSOK

Szociális alapellátások:
A települési szintű szociális alapszolgáltatások a vármegye lakossága számára alapvetően biztonságosan elérhetők, és a rászorultság mértékétől függően a különböző hátrányokkal élő személyek is igénybe tudják venni őket. Ugyanakkor a rendszer működését jelentősen nehezíti a megfelelő szakképzettséggel rendelkező szakemberek hiánya, amely több szolgáltatási területen is kapacitásproblémákat okoz.
A legelterjedtebb alapszolgáltatások közé a szociális étkeztetés és a házi segítségnyújtás tartozik, amelyek szinte minden járásban és településen jelen vannak. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás ugyan több helyen elérhető, azonban a lefedettsége még mindig alacsony, így jelentős igény mutatkozik a szolgáltatás további bővítésére.
A családsegítő szolgáltatások hatékonysága elsősorban ott biztosított, ahol azok helyben, állandó jelleggel elérhetők. Számos településen azonban ezek csak időszakosan, kihelyezett formában működnek, ami csökkenti az ellátás folyamatosságát és elérhetőségét. Ezekben az esetekben indokolt lenne az állandó szakmai jelenlét biztosítása.
A hátrányos helyzetű csoportok ellátása alapvetően biztosított, azonban a földrajzi távolság és a közlekedési nehézségek miatt sokan csak korlátozottan tudják igénybe venni a szolgáltatásokat, különösen akkor, ha azok nem helyben érhetők el. Ez jelentős akadályt jelent az egyenlő hozzáférés megvalósításában.
Az idősek ellátása különösen nagy kihívást jelent, mivel a növekvő gondozási igényekkel szemben a helyi ellátórendszer sok esetben nem rendelkezik megfelelő kapacitásokkal. Hiányoznak a helyben elérhető alternatív gondozási formák, amelyek enyhíthetnék az ellátási terheket.
A szektor egyik legnagyobb problémája a humánerőforrás-hiány. Jelentős szükség lenne a szakemberállomány bővítésére, valamint olyan speciális tudással rendelkező szakemberek bevonására, mint pszichológusok, gyógypedagógusok, logopédusok, fejlesztőpedagógusok, gyógytornászok vagy óvodai és iskolai szociális segítők. Ezek jelenléte érdemben javítaná a szolgáltatások minőségét.
A nappali ellátások fejlesztése is kiemelt igény, különösen az idősek, fogyatékkal élők, valamint pszichiátriai és szenvedélybetegek ellátása területén. A szolgáltatások hatékonyságának növelése érdekében szükséges az infrastruktúra korszerűsítése, az eszközpark fejlesztése, valamint a működési feltételek javítása.
A humánerőforrás hiánya mellett a meglévő szakemberek túlterheltsége és pszichés megterhelése is komoly problémát jelent, ezért kiemelten fontos lenne a szupervíziós támogatás és a mentálhigiénés tehermentesítés biztosítása. Emellett a szemléletformáló tevékenységek és a rendszeres szakmai továbbképzések hiánya is akadályozza a szolgáltatások fejlődését.
A közösségi ellátások – beleértve a pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek és a támogató szolgáltatásokat – csak szórványosan érhetők el, ezért szükség lenne célzott fejlesztésekre és

pályázati forrásokra. Különösen fontos az elavult gépjárműpark megújítása, valamint a munkavégzéshez szükséges eszközök korszerűsítése.
Összességében elengedhetetlen a technikai, informatikai és infrastrukturális fejlesztések megvalósítása, amelyek hozzájárulnak a szociális ellátórendszer hatékonyságának és minőségének javításához, valamint a lakosság számára elérhető szolgáltatások színvonalának emeléséhez.

Szociális szakosított ellátások:
A szociális szakosított ellátások területén az egyik legjelentősebb és átfogó probléma a megfelelő képzettséggel rendelkező szakemberek hiánya, amely szinte minden szolgáltatási formában nehezíti a működést. Ennek kezeléséhez elengedhetetlen a szociális szakma vonzerejének és társadalmi megbecsültségének növelése, valamint az érdekérvényesítő képesség erősítése. A megfelelően képzett, elhivatott szakemberek utánpótlása kulcsfontosságú feladat.
A pályaelhagyás és lemorzsolódás csökkentése érdekében már a pályaorientációs szakaszban szükség van olyan komplex rendszerekre, amelyek nemcsak a szakmai alkalmasságot, hanem a személyiségjegyeket is figyelembe veszik. Fontos, hogy a fiatalok reális képet kapjanak a szociális hivatásokról, és célzott programok segítsék őket a szakma felé történő elköteleződésben.
A kiégés megelőzése és a pályán maradás támogatása érdekében kiemelt szerepe van a rendszeres szupervíziónak, a szakmai és erkölcsi elismeréseknek, a motivációt erősítő programoknak, valamint a bérezés rendezésének. Ezek együttesen járulhatnak hozzá a szakemberek megtartásához és a szolgáltatások stabil működéséhez.
A lakosság tájékoztatása és szemléletformálása szintén alapvető jelentőségű. Már iskolás kortól kezdődően szükséges lenne olyan érzékenyítő és generációkon átívelő programok bevezetése, amelyek a szociális ellátórendszer működését és jelentőségét is bemutatják. Családi napok, közösségi események és interaktív programok segíthetik a társadalmi elfogadást és megértést.
A családsegítő szolgáltatások hatékonyságának növeléséhez elengedhetetlen az állami finanszírozás bővítése, valamint pályázati források bevonása. Ezek biztosíthatnák a humánerőforrás bővítését, a szolgálati járművek és eszközök beszerzését, valamint az intézményi infrastruktúra és informatikai rendszerek korszerűsítését.
Fontos fejlesztési irány a speciális szakemberek – például pszichológusok, gyógypedagógusok, logopédusok, fejlesztőpedagógusok, családterapeuták és jogászok – helyben történő biztosítása, akár több település együttműködésében. Ez jelentősen erősítené az alapellátás és a családsegítés hatékonyságát.
A digitalizáció területén is szükséges vizsgálni, hogy a szociális ellátás mely pontjain alkalmazhatók hatékonyan digitális megoldások, amelyek csökkentik az adminisztratív terheket és az utazási időt, ezáltal több időt biztosítva a tényleges szakmai munkára.
A közösségépítés és a közösségi szociális munka megerősítése szintén kiemelt feladat. Ehhez közösségi terek, szociális játszóterek és találkozóhelyek kialakítása szükséges, amelyeket civil és egyházi szervezetek bevonásával lehetne működtetni.
Az idősek ellátásában különösen fontos a generációk közötti programok szervezése, amelyek elősegítik az elszigetelődés és elmagányosodás csökkentését. A házi segítségnyújtás területén a normatív finanszírozás emelése, valamint a megfelelő létszámú szakember biztosítása alapvető szükséglet.

A szakemberhiány enyhítésére átmeneti megoldásként felmerül az önkéntesek, közfoglalkoztatottak bevonása is, azonban a hatékony működéshez elengedhetetlen az eszköz- és járműpark modernizációja.
A szociális étkeztetés területén a szolgáltatás minőségének javítását segítené az ételválasztási lehetőség bővítése, a helyben működő konyhák fejlesztése, valamint a korszerű, megbízható szállító járművek biztosítása.
A nappali és közösségi ellátásokban általános probléma a szakemberhiány, ezért szükséges a pályaorientáció és életpályamodell kialakítása, valamint rendszeres továbbképzések biztosítása (pl. kiégés megelőzése, stresszkezelés). Az IKT eszközök modernizációja és a digitális kompetenciák fejlesztése mind a dolgozók, mind az ellátottak esetében hozzájárulhat a szolgáltatások minőségének javításához.
A fogyatékkal élők ellátásában kiemelt igény mutatkozik a szállítás biztosítására, amely sok településen jelenleg nem megoldott. A nappali intézmények infrastrukturális fejlesztése, bővítése, valamint új intézmények létrehozása szintén fontos feladat, amelyhez pályázati források bevonása szükséges.
Az idősek és demens személyek nappali ellátásának fejlesztése különösen sürgető, ahogy a gyermekek átmeneti gondozásának megerősítése is, ahol jelenleg jelentős szakemberhiány tapasztalható. Mindhárom ellátási forma – helyettes szülői ellátás, gyermekek átmeneti otthona és családok átmeneti otthona – fejlesztést igényel.
Összességében a szociális szakosított ellátások fejlesztése komplex beavatkozásokat igényel, amelyek egyszerre érintik a humánerőforrást, az infrastruktúrát, a finanszírozást, a digitalizációt és a társadalmi szemléletformálást.

GYERMEKJÓLÉTI ALAPELLÁTÁS ÉS GYERMEKVÉDELMI SZAKELLÁTÁS

Gyermekjóléti alapellátások:

A vármegye településeinek többségén a gyermekjóléti szolgáltatások komplex formában, többféle ellátási elemet integrálva elérhetők, és ezekre jellemzően valós igény is mutatkozik a lakosság részéről. Ugyanakkor a rendszer működését számos tényező nehezíti, amelyek közül kiemelkedik a megfelelő szakképzettséggel rendelkező humánerőforrás hiánya. Különösen hiányoznak a fejlesztőpedagógusok, pszichológusok, gyógypedagógusok, szociális asszisztensek és szociális segítők, amelyek jelenléte alapvetően meghatározná a szolgáltatások minőségét.
Számos járásban gondot okoznak az infrastrukturális hiányosságok, illetve a működéshez kapcsolódó anyagi korlátok is. Több helyen problémát jelent a megfelelő helyiségek hiánya vagy azok bérleti díjának finanszírozása. Emellett gyakori a szakmai eszközök elégtelensége is: hiányoznak a fejlesztő és foglalkozási eszközök, játékok, sporteszközök, valamint korszerűtlenek az infokommunikációs eszközök, amelyek száma is sok esetben nem elegendő.
Külterületi családok elérése szintén komoly kihívást jelent, több helyen csak nehézkesen vagy egyáltalán nem biztosított a rendszeres kapcsolattartás. Ennek megoldására a szolgálati gépjárművek biztosítása kiemelt igényként jelenik meg. További hiányosságként merül fel, hogy bizonyos térségekben nem elérhetők helyben speciális szolgáltatások, illetve krízishelyzetek – például lakhatási problémák – esetén nincs megfelelő szakmai segítségnyújtási kapacitás.
A különböző programok és csoportos készségfejlesztő foglalkozások ugyan jelen vannak a

rendszerben, azonban a visszajelzések alapján ezek iránt jelentősen nagyobb igény mutatkozik. A bővítés legfőbb akadálya a forráshiány, valamint a megfelelő szakemberek hiánya. A programok jelenleg főként hátrányos helyzetű és mélyszegénységben élő családokra fókuszálnak, ugyanakkor indokolt lenne azok szélesebb körű kiterjesztése is, akár a teljes lakosság bevonásával.
Külön figyelmet érdemelnek a sajátos nevelési igényű, tartósan beteg vagy fogyatékossággal élő gyermekek, valamint családjaik, továbbá a roma közösségek, fiatal felnőttek, alacsony iskolai végzettségűek és fiatal anyák, mint potenciális célcsoportok. Az ingyenes programok iránti növekvő igény szintén a kapacitások bővítését indokolja.
A szabadidős és szünidei gyermekprogramok – például az Erzsébet táborok – a legtöbb járásban elérhetők, azonban több helyen hangsúlyos igény mutatkozik a szakemberek biztosítására és a programkínálat bővítésére. Különösen azoknak a gyermekeknek lenne szükségük ezekre a lehetőségekre, akiknek szülei nem tudják biztosítani a felügyeletet a szünidő alatt. Ugyanakkor sok program költségtérítéses, ami kizárja a hátrányos helyzetű családokat a részvételből.
A szülők számára szervezett prevenciós és felkészítő programok száma alacsonyabb, pedig több településen is jelentős igény mutatkozik ezek iránt. Ezek megvalósításának fő akadályai szintén a forráshiány és a szakemberhiány.
A gyermekek napközbeni ellátása – különösen a bölcsődei rendszer – a vármegye minden járásában elérhető, azonban a kapacitások erősen kihasználtak, különösen az Eger térségében. Szinte minden járásban igény mutatkozik a bölcsődei férőhelyek bővítésére. Az alternatív napközbeni ellátások és a napközbeni gyermekfelügyelet kevésbé elterjedtek, mint a klasszikus bölcsődei ellátás.
A leggyakrabban említett probléma itt is a szakemberhiány, különösen a fejlesztő- és gyógypedagógiai szakemberek esetében, valamint a speciális szolgáltatások helyben való elérhetőségének hiánya. Indokolt esetben több járásban új bölcsődei férőhelyek és intézmények létrehozása is szükséges lehet.
Az átmeneti gondozási formák – helyettes szülői ellátás, gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona – a vármegyében elérhetők, azonban kapacitásaik fejlesztése indokolt. A gyermekek esélynövelő szolgáltatásai (pl. Biztos Kezdet Gyerekházak, tanodák) részben működnek, és ahol jelen vannak, ott több szervezettel együttműködve komplex programokat valósítanak meg.
Több településen igény mutatkozik ezen esélynövelő szolgáltatások bővítésére vagy új programok indítására, amelyek hozzájárulhatnak a hátrányos helyzetű gyermekek társadalmi felzárkózásához és hosszú távú esélyegyenlőségének javításához.

Gyermekvédelmi szakellátások:
A gyermekvédelmi szakellátások rendszerében az otthont nyújtó ellátási formák közül a nevelőszülői hálózat a vármegye valamennyi járásában elérhető, míg a gyermekotthoni ellátás és az utógondozói ellátás már csak egyes járásokban biztosított. Ez területi egyenlőtlenségeket eredményez az ellátáshoz való hozzáférésben.
A szakterületen általános probléma a humánerőforrás hiánya, amely több szinten is jelentkezik. A gyermekjóléti alapellátások területén a szakemberek túlterheltsége, valamint az óvodai és iskolai szociális segítők alacsony száma okoz nehézséget. Emellett a speciális szolgáltatásokban is jelentős hiány mutatkozik (pl. pszichológus, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, mediátor, családterapeuta), ezért a szakemberállomány bővítése kiemelt

feladat. Ennek megoldására több település közös fenntartásában, közös finanszírozással működő szakember-hálózatok kialakítása is indokolt lehet.
A szakemberek hangsúlyozzák a megelőző jellegű, családokat támogató programok jelentőségét is. Ide tartoznak a szülői klubok, prevenciós foglalkozások, valamint a nevelési és kommunikációs készségeket fejlesztő programok, amelyek hozzájárulhatnak a családok stabilitásának erősítéséhez és a gyermekek fejlődési esélyeinek javításához. Különösen fontos a fiatalok körében a szociális kompetenciák fejlesztése és az életvezetési készségek erősítése.
A lakhatási krízishelyzetek kezelése szintén kiemelt feladat, mivel ezek közvetlenül érintik a gyermekek biztonságát és ellátását. Ehhez kapcsolódóan a prevenciós szemléletű ifjúsági programok és a speciális, helyben elérhető szolgáltatások fejlesztése is szükséges, valamint a szolgáltatásokhoz való hozzáférés mobilizálása, például szállítási lehetőségek biztosításával. A gépjárműpark fejlesztése ezért több esetben is indokolt.
A gyermekjóléti alapellátások területén a szupervízió biztosítása különösen fontos, mivel segíti a szakemberek mentális terhelésének csökkentését és a kiégés megelőzését. Ez nemcsak a hatékonyabb szakmai munkát, hanem a szolgáltatások minőségének hosszú távú fenntarthatóságát is támogatja.
A gyermekek napközbeni ellátása és a speciális szolgáltatások fejlesztése szintén sürgető feladat. Indokolt a bölcsődei férőhelyek bővítése, az intézményi kapacitások fejlesztése, valamint a napközbeni gyermekfelügyelet és az alternatív ellátási formák megerősítése. A helyben elérhető szolgáltatások bővítése különösen fontos a hátrányos helyzetű családok számára.
A gyermekek esélynövelő szolgáltatásaihoz kapcsolódó szakemberhiány különösen súlyosan érinti a hátrányos helyzetű csoportokat, így a mélyszegénységben élőket, a roma családokat, valamint a gyermekeket és nőket. Ezért a szakember-utánpótlás biztosítása, a képzési rendszer erősítése és a szolgáltatások területi lefedettségének javítása kiemelt beavatkozási irányként jelenik meg.

OKTATÁS-KÉPZÉS

Óvodai ellátás:

Heves vármegye 121 településéből 107 településen, összesen 158 feladatellátási helyen biztosított az óvodai nevelés helyben, míg 14 településen (Mónosbél, Bükkszentmárton, Tarnaszentmária, Szarvaskő, Bátor, Újlőrincfalva, Tófalu, Zaránk, Bodony, Fedémes, Kisfüzes, Szentdomonkos, Parádsasvár, Terpes) nem működik helyi óvoda, így az ellátás más településre történő bejárással valósul meg.
Az óvodai intézményrendszerben az önkormányzati fenntartás mellett jellemzőek a települések közötti köznevelési együttműködések, valamint az egyházi és civil fenntartású intézmények is fontos szerepet töltenek be az ellátás biztosításában.
Vármegyei szinten általános tendencia a gyermeklétszám csökkenése csoportonként, ugyanakkor ez nem egységes: különösen az egri agglomerációban és egyes vonzáskörzetekben növekvő gyermeklétszám figyelhető meg, ami kapacitásbővítési igényt vet fel. Ezzel párhuzamosan valamennyi járásban emelkedik a hátrányos helyzetű (HH), halmozottan hátrányos helyzetű (HHH), valamint a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek száma, ami

egyre nagyobb szakmai és szervezési terhet jelent az óvodák számára.
Komoly kihívást jelent a korai fejlesztéshez való egyenlő hozzáférés biztosítása, különösen az elmaradottabb térségekben. Az SNI gyermekek ellátása nem minden esetben biztosított egyenlő minőségben: sok intézmény kizárólag integrált formában tudja fogadni őket, míg egyes nem önkormányzati fenntartású óvodák egyáltalán nem vállalják az ellátásukat. Ez tovább növeli az ellátórendszer terhelését és az egyenlőtlenségeket.
A gyermekek fejlődési és szociális problémáinak növekedése – különösen a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségek (BTMN), valamint a lassabb fejlődési ütem – egyre nagyobb szakmai kihívást jelent az óvodapedagógusok számára. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében gyakran megfigyelhető a fejlődési lemaradás, amely összefügg a családi környezet gyermeknevelési kompetenciáinak hiányosságaival is.
A helyzet kezeléséhez elengedhetetlen a szakember-ellátottság bővítése. A fejlesztő pedagógusok, gyógypedagógusok, logopédusok, pszichológusok, gyógytestnevelők és gyógytornászok számának növelése, illetve elérhetőségének gyakoribb biztosítása jelentős mértékben javíthatná az ellátás minőségét. Több intézményben ezek a szolgáltatások jelenleg csak részlegesen vagy nem kellő intenzitással érhetők el.
Infrastrukturális szempontból is több fejlesztési igény azonosítható. Hiányoznak vagy nem megfelelő mennyiségben állnak rendelkezésre a mozgásfejlesztést és készségfejlesztést támogató eszközök, mind a csoportszobákban, mind az udvari környezetben. Bár számos intézményben megtörténtek felújítások, több óvoda esetében ezek nem teljes körűek, vagy nem felelnek meg maradéktalanul a kapacitási és akadálymentesítési követelményeknek, így további korszerűsítésük indokolt.
Összességében az óvodai ellátórendszer működőképes, azonban a növekvő szakmai igények, a speciális nevelési szükségletek emelkedése, valamint az infrastrukturális és humánerőforrás-hiányok miatt több területen célzott fejlesztésekre és kapacitásbővítésre van szükség a minőségi ellátás hosszú távú biztosítása érdekében.

Általános iskolai ellátás:
A vármegye demográfiai folyamataiban jól látható a korösszetétel átalakulása: a gyermek- és fiatalkorú népesség aránya csökken, miközben az időskorúak aránya folyamatosan növekszik. Ez a tendencia az oktatási intézményrendszerben is egyértelműen megjelenik, különösen a kistelepülések általános iskoláiban, ahol a tanulólétszám visszaesése jellemző.
Ennek következtében több kisebb településen az általános iskolai ellátás nem teljes körűen biztosított: egyes helyeken csak alsó tagozat működik, máshol az intézmény tagintézményként funkcionál, míg 32 település (többek között Bekölce, Bükkszentmárton, Mikófalva, Mónosbél, Andornaktálya, Bátor, Demjén, Egerbakta, Egerszalók, Egerszólát, Hevesaranyos, Nagytálya, Szarvaskő, Szúcs, Tarnaszentmária, Tófalu, Újlőrincfalva, Pálosvörösmart, Vécs, Kerekharaszt, Nagykökényes, Hevesvezekény, Zaránk, Bodony, Bükkszék, Bükkszenterzsébet, Erdőkövesd, Fedémes, Istenmezeje, Ivád, Kisfüzes, Parádsasvár) esetében a tanulók más településekre járnak iskolába.
A vármegyében az általános iskolai fenntartói és működtetési feladatokat két tankerületi központ látja el. Az Egri Tankerületi Központ (ETK) a Bélapátfalvai, Egri, Füzesabonyi és Hevesi járásokban, míg a Hatvani Tankerületi Központ a Gyöngyösi, Hatvani és Pétervásárai járásokban felel az intézmények működéséért. Feladatkörük az óvodai, általános iskolai és középfokú intézmények mellett kiterjed a kollégiumi, művészeti, gyógypedagógiai, valamint pedagógiai szakszolgálati ellátásra is.

Az oktatási rendszerben kiemelt problémát jelent a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magas aránya, valamint az otthoni tanulási környezet hiányosságai. Ezek következtében gyakori a tanulmányi lemaradás, az évismétlés, valamint a korai iskolaelhagyás kockázata is megjelenik, különösen a tankötelezettségi korhatár elérését követően. Emellett alacsonyabb szintű a pénzügyi tudatosság, a kommunikációs készségek és az önfejlesztési kompetenciák fejlettsége is.
A tehetséggondozás és a pályaorientáció területén is jelentős hátrányok figyelhetők meg, különösen a HH és HHH tanulók körében. A BTMN és SNI tanulók aránya emelkedő tendenciát mutat, ami további szakemberigényt generál. Ennek megfelelően növekvő szükség van iskolapszichológusokra, gyógypedagógusokra, fejlesztő pedagógusokra, pedagógiai asszisztensekre, valamint egyéni és csoportos fejlesztő foglalkozásokra.
A fejlesztő és felzárkóztató tevékenységek mellett egyre nagyobb igény mutatkozik a tanórán kívüli programokra is, például készségfejlesztő, kommunikációs, pénzügyi tudatosságot erősítő, pályaorientációs, tehetséggondozó, mozgás- és egészségfejlesztő foglalkozásokra. A szünidei ellátás és a tanórán kívüli sportolási lehetőségek bővítése szintén fontos beavatkozási terület.
Infrastrukturális szempontból több intézmény esetében további fejlesztés indokolt, különösen a részben vagy még nem korszerűsített iskolákban. Szükséges a fejlesztőhelyiségek, tornatermek és udvari terek kialakítása vagy modernizálása, valamint a korszerű készség- és mozgásfejlesztő eszközök beszerzése is.
A humánerőforrás biztosítása folyamatos kihívást jelent: több településen pedagógushiány és szakos ellátási hiány tapasztalható, emellett a pedagógusállomány elöregedése is középtávon ellátási kockázatot jelent. A meglévő pedagógusok leterheltsége magas, ami tovább nehezíti a minőségi oktatás biztosítását.
Összességében az általános iskolai ellátórendszer alapvetően működőképes, azonban a demográfiai változások, a társadalmi egyenlőtlenségek, valamint a szakember- és infrastrukturális hiányok miatt több területen célzott fejlesztésekre, kapacitásbővítésre és komplex pedagógiai támogatásra van szükség.

Középfokú oktatás:
A középfokú oktatási intézményhálózat a vármegyében alapvetően a vármegyeszékhelyre koncentrálódik, ugyanakkor egy járás kivételével minden járásban működik középfokú képzést biztosító intézmény is. A megyeszékhely intézményei széles képzési kínálattal lefedik a középfokú oktatás teljes spektrumát, így központi szerepet töltenek be a térség oktatási rendszerében.
A vidéki településekről bejáró tanulók és családjaik számára ugyanakkor jelentős nehézséget jelent az intézmények elérhetősége, valamint az, hogy a képzési kínálat nem minden térségben teljes körű. Ez egyértelműen a megyeszékhely irányába történő „elszívó hatást” eredményez, amely tovább erősíti a területi egyenlőtlenségeket a középfokú oktatás igénybevételében.
A humánerőforrás-ellátottság alapvetően megfelelő, azonban több intézményben szakos tanárhiány tapasztalható. Különösen a szakmai tantárgyak oktatásában jellemző a pedagógusok magas leterheltsége, ami a minőségi oktatás biztosítását nehezíti. Emellett a pedagógusállomány elöregedése miatt középtávon itt is fokozódó szakemberhiány prognosztizálható.
A sajátos nevelési igényű tanulók ellátása terén a vármegyeszékhely rendelkezik a legteljesebb, komplex szolgáltatási struktúrával, míg a vidéki intézményekben ez a kapacitás

korlátozottabb. Azokban az intézményekben, ahol magas a hátrányos helyzetű (HH, HHH), illetve a BTMN és SNI tanulók aránya, fokozott szükség van a segítő szakemberek – például pszichológus, fejlesztőpedagógus, logopédus – magasabb óraszámban történő jelenlétére és rendszeres elérhetőségére.
A települési adatok alapján megállapítható, hogy bár az ellátások többsége valamennyi településen valamilyen formában elérhető, a hátrányos helyzetű, mélyszegénységben élő, valamint roma gyermekek, továbbá a fogyatékossággal élő tanulók esetében a jelenlegi szolgáltatási szint nem minden esetben elegendő. Számukra nagyobb szakember-ellátottság, gyakoribb szolgáltatásnyújtás és intenzívebb fejlesztő tevékenység lenne indokolt.
A járásokban tapasztalható növekvő SNI és BTMN tanulói létszám miatt különösen fontos a pedagógiai és utazó gyógypedagógiai hálózat megerősítése, mind a szakemberek számának bővítésével, mind az óraszámok növelésével. Emellett kiemelt jelentőségű a pedagógusok folyamatos szakmai továbbképzése is, amely hozzájárulhat a fejlesztési szükségletek hatékonyabb és korszerűbb kezeléséhez.
Összességében a középfokú oktatás szervezetten működik, azonban a területi koncentrációból, a szakemberhiányból és a növekvő speciális igényekből fakadó kihívások miatt több területen célzott fejlesztésekre és kapacitásbővítésre van szükség.

Felnőttoktatás:
A felnőttoktatás olyan képzési forma, amely lehetővé teszi, hogy a tanulók munkahelyi, családi vagy egyéb elfoglaltságaikhoz igazodva vegyenek részt iskolai rendszerű oktatásban, figyelembe véve meglévő ismereteiket és életkorukat. Az ilyen típusú képzés alap-, közép- és felsőfokú végzettség megszerzésére is irányulhat, és különböző munkarendekben valósulhat meg (nappali, esti, levelező, illetve távoktatási formában).
A vármegyében a felnőttoktatási lehetőségek elsősorban a járásszékhelyeken koncentrálódnak, ahol többféle képzési forma is elérhető. Ugyanakkor a hozzáférés területileg nem egyenletes, és különösen a hátrányos helyzetű csoportok esetében jelentős hiányosságok figyelhetők meg.
A szakmai visszajelzések alapján kiemelt problémát jelent a nők munkaerőpiaci helyzete. Ennek hátterében többek között az áll, hogy körükben alacsonyabb a szakképesítéssel vagy piacképes szakmával rendelkezők aránya. Emellett hiányoznak azok a célzott képzések is, amelyek kifejezetten a munkaerőpiaci igényekhez igazodva segítenék a nők elhelyezkedését és szakmai előrelépését.
Az idősebb korosztály esetében elsősorban az informatikai és digitális kompetenciák hiánya jelent problémát, valamint általánosságban is korlátozottak a számukra elérhető, életkorhoz igazított képzési lehetőségek. Ez különösen a digitális ügyintézés és az alapvető számítógépes ismeretek elsajátítása terén okoz hátrányt.
A mélyszegénységben élők és a roma lakosság esetében jellemző az alacsony iskolai végzettség, amely jelentősen korlátozza a munkaerőpiaci elhelyezkedési esélyeket. Ehhez gyakran társul a digitális írástudás hiánya, a nyelvtudás alacsony szintje, valamint a munkaerőpiaci ismeretek és tájékozottság hiányosságai. Emellett problémaként jelenik meg az alacsony motiváció és a gyenge álláskeresési kompetenciák is.
Bár az elmúlt időszakban több olyan program is indult, amely a készség- és kompetenciahiányok csökkentését célozta, továbbra is jelentős azon személyek száma, akik alapvető készségekben is hiányosságokkal küzdenek. Ez indokolja a célzott, gyakorlatközpontú fejlesztő programok további bővítését, valamint a felnőttképzési kínálat

rugalmasabb, célcsoportokra szabott fejlesztését.
Összességében a felnőttoktatás fontos eszköze a társadalmi felzárkózásnak és a munkaerőpiaci integrációnak, azonban a jelenlegi rendszer további erősítést igényel a hátrányos helyzetű csoportok hatékonyabb elérése érdekében.

Egyéb oktatási feladatok:
Az egyéb oktatási feladatok közé tartozó szolgáltatások – így a korai fejlesztés, logopédiai ellátás, gyógytestnevelés, óvodai és iskolai pszichológiai ellátás, tehetséggondozás, valamint a pályaválasztási tanácsadás – elérhetősége a települések által szolgáltatott adatok alapján került értékelésre. A Pedagógiai Szakszolgálat tagintézményei a vármegye teljes területén biztosítanak valamilyen formában ellátást, ugyanakkor a helyi visszajelzések alapján több területen is jelentős kapacitás- és hozzáférési hiányok azonosíthatók.
A legnagyobb hiány a gyógytestnevelés és a korai fejlesztés területén jelentkezik, de az óvodapszichológiai, iskolapszichológiai és logopédiai ellátás iránti igény is meghaladja a jelenlegi kapacitásokat. A járásokban növekvő számban jelennek meg a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű (SNI) és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő (BTMN) gyermekek, ami a pedagógiai szakszolgálati rendszer szakemberellátottságának bővítését és az óraszámok növelését is indokolja. Kiemelt igény mutatkozik a korai fejlesztésben, logopédiában, gyógytestnevelésben, gyógytornában, valamint pszichológiai ellátásban dolgozó szakemberek számának növelésére, illetve az utazó szakemberhálózat erősítésére.
Számos településen a szolgáltatások csak részben vagy nem helyben érhetők el, ami különösen a mélyszegénységben élő, roma családok, valamint a fogyatékkal élő gyermekek és családjaik számára jelent komoly hozzáférési nehézséget, mivel az ellátás igénybevétele többletutazással és szervezési terhekkel jár.
A pályaválasztási tanácsadás és a tehetséggondozás elérhetősége szintén egyenetlen képet mutat: több településen nem, vagy csak korlátozottan biztosított, így a fiatalok egy része nem jut hozzá a továbbtanulási és életpálya-építési döntéseket megalapozó támogatáshoz. Ez különösen a hátrányos helyzetű tanulók esetében jelent problémát, ahol az információhiány és a családi minták hiánya tovább erősíti a lemorzsolódás kockázatát.
A szakemberek kiemelik, hogy szükség lenne a közép- és felsőfokú oktatás közötti átmenetet segítő, célzott támogató rendszerek megerősítésére is, amelyek különösen a hátrányos helyzetű és roma fiatalok felsőoktatásba jutását, illetve ottmaradását segítenék. E tekintetben jó gyakorlatként értékelhető a roma szakkollégiumi hálózat működése, amely komplex tehetséggondozási és mentorálási rendszert biztosít a perifériáról érkező hallgatók számára.
Összességében az egyéb oktatási feladatok területén a legfőbb fejlesztési irány a szakemberhiány csökkentése, a szolgáltatások területi kiegyenlítése, valamint a korai beavatkozástól a pályaorientációig terjedő ellátási lánc megerősítése, különös tekintettel a hátrányos helyzetű csoportok esélyegyenlőségének javítására.

LAKHATÁS, KÖZSZOLGÁLTATÁSOK, INFRASTRUKTÚRA, KÖZBIZTONSÁG

Lakásállomány, lakáskörülmények

Heves vármegye lakásállománya jelentős területi és településtípus szerinti különbségeket mutat. Az új építésű ingatlanok elsősorban a vármegyeszékhelyen, annak vonzáskörzetében, valamint a járási központok egy részében koncentrálódnak, míg a kisebb településeken jellemzően az 1960–1980 között épült családi házak alkotják az állomány meghatározó részét. Ezek állapotát alapvetően a tulajdonosok anyagi helyzete és a felújítási lehetőségek határozzák meg, ami jelentős minőségi különbségeket eredményez az egyes térségek között.
A társasházi és panel jellegű lakások elsősorban a városi járási központokban találhatók, ugyanakkor a távfűtés szolgáltatás csak korlátozottan, mindössze két településen (Eger és Gyöngyös) érhető el. Az állami lakástámogatási programok hatására az új lakásépítések száma növekedést mutat, azonban ezzel párhuzamosan az ingatlanárak és az albérleti díjak is jelentősen emelkedtek, ami a lakhatási költségek növekedésén keresztül különösen a lakóingatlannal nem rendelkező háztartásokat érinti hátrányosan.
A vármegye lakásállományának többsége összkomfortos és közművesített, az elektromos áram és vezetékes víz a háztartások döntő részében rendelkezésre áll. Ugyanakkor a fenntartási költségek emelkedése, valamint a környezettudatossági szempontok erősödése miatt egyre nagyobb igény mutatkozik a régebbi építésű ingatlanok energetikai korszerűsítésére. Ennek megvalósítása azonban nagymértékben függ a háztartások jövedelmi helyzetétől és az elérhető pályázati, támogatási forrásoktól.
A lakhatási problémák legsúlyosabban a mélyszegénységben élő és/vagy roma lakosság körében jelentkeznek, különösen a szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területeken. E háztartásokra jellemző a rendezetlen tulajdonviszony, a szívességi lakáshasználat, a magas laksűrűség, az alacsony komfortfokozat, valamint a közművek – különösen a vezetékes víz és csatornahálózat – hiánya. Ezek a körülmények nemcsak az életminőséget rontják, hanem a mindennapi megélhetést és a társadalmi integrációt is jelentősen akadályozzák.
A háztartások jelentős részében a lakhatási nehézségekhez eladósodottság is társul, különösen közműdíj-tartozások és lakáshitel-fizetési elmaradások formájában, ami tovább nehezíti a helyzet stabilizálását. Sok esetben a lakhatási problémák ideiglenes vagy nem megfelelő minőségű megoldásokhoz vezetnek, például zártkertekben, hétvégi házakban vagy más, eredetileg nem lakhatási célú ingatlanokban történő elhelyezkedéshez, ahol a közműellátottság hiányos vagy teljesen hiányzik.
Külön kihívást jelent az idősek lakhatási helyzete is, különösen az egyedül élő idős emberek esetében, akiknek a lakásfenntartás és -karbantartás anyagi és fizikai terhei egyre nagyobb gondot jelentenek. A fiatalabb lakosság elvándorlása miatt több kistelepülésen az idősek gyakran családi segítség nélkül maradnak, ezért kiemelt szerepet kap a helyi önkormányzatok és szociális szolgáltatók támogatása, például a háztartási és kertgondozási segítségnyújtás.
Az önkormányzati szociális bérlakás-állomány elvileg fontos eszköze lehetne a lakhatási problémák enyhítésének, azonban ezek száma korlátozott, állapotuk sok esetben felújításra szorul, és a kereslethez képest nem biztosítanak megfelelő kapacitást. Összességében a lakásállomány fejlesztésének kulcsterületei az energetikai korszerűsítés, a szociális bérlakás-rendszer bővítése, valamint a legsérülékenyebb társadalmi csoportok lakhatási integrációját célzó programok erősítése.

Közszolgáltatások:
Heves vármegye járásaiban a közszolgáltatások elérhetősége és minősége jelentős területi egyenlőtlenségeket mutat. A járási központok ellátottsága jellemzően megfelelő szintű, azonban a kisebb települések esetében több alapvető szolgáltatás hiányos vagy korlátozottan

érhető el. Ilyenek például a pénzügyi szolgáltatások (bankautomata), postai szolgáltatások, gyógyszertárak, mindennapi bevásárlási lehetőségek, valamint a kulturális és szabadidős intézmények (mozi, színház, vendéglátó- és szálláshelyek).
Kiemelt fejlesztési igény mutatkozik a kulturális és közösségi szolgáltatások bővítése, valamint a meglévő intézményrendszer korszerűsítése terén annak érdekében, hogy a helyi közösségek számára egyenlőbb hozzáférés biztosítható legyen. A közszolgáltatási rendszer fejlesztése során különös figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – így a gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők és roma lakosság – esélyegyenlőségi szempontból akadálymentes hozzáférésére.
Általános problémaként jelenik meg a közszolgáltatási szektorban a humánerőforrás és szakemberhiány, amely különösen a közművelődési feladatellátásban, valamint a kulturális és szabadidős programok szervezésében okoz működési nehézségeket. A szakemberhiány közvetetten a szolgáltatások minőségére és elérhetőségére is negatív hatást gyakorol.
Az esélyegyenlőség biztosítása jogszabályi kötelezettség, amely megköveteli, hogy az önkormányzatok valamennyi társadalmi csoport számára egyenlő hozzáférést biztosítsanak a közszolgáltatásokhoz. Ennek alapfeltétele az akadálymentes fizikai környezet kialakítása, valamint az ügyintézés során szükség esetén személyes segítségnyújtás biztosítása. A vármegye településein a fizikai akadálymentesítés többnyire megvalósult a közintézmények esetében, ugyanakkor a közterületek, parkok, játszóterek és pihenőhelyek tekintetében további fejlesztési igények azonosíthatók.
Emellett jelentős hiányosság figyelhető meg az infokommunikációs akadálymentesítés területén, amely jelenleg csak részlegesen kiépített, ezért fejlesztése kiemelt feladat. A szolgáltatásokhoz való hozzáférést nemcsak az infrastruktúra, hanem az információhoz jutás, valamint a készségek és motivációk szintje is befolyásolja, különösen a hátrányos helyzetű csoportok esetében.
A közszolgáltatások igénybevételének egyenlőtlenségei mérsékelhetők célzott fejlesztésekkel, közösségi programokkal, valamint a hátrányos helyzetű csoportok számára nyújtott személyre szabott támogatásokkal és szakmai segítségnyújtással. Összességében a rendszer fejlesztésének kulcsterületei a humánerőforrás megerősítése, az infrastrukturális és infokommunikációs akadálymentesítés, valamint a szolgáltatások területi kiegyenlítése és hozzáférhetőségének javítása.

Infrastruktúra:
Heves vármegye közúthálózata az elmúlt időszakban több fejlesztési programnak köszönhetően összességében javuló tendenciát mutat, ugyanakkor továbbra is jelentős különbségek figyelhetők meg a települések és térségek között. Számos szakasz – különösen a kisebb településeket összekötő utak, valamint a belterületi úthálózat és járdák – felújításra szorul, illetve több helyen hiányzik a szilárd burkolat. A járási központok megközelíthetősége általában megfelelő, míg a perifériku s települések esetében gyakran rosszabb minőségű infrastruktúra jellemző.
A közösségi közlekedés elérhetősége erősen koncentrált. A vármegyeszékhely kiemelt szerepet tölt be, jó vasúti és autóbuszos kapcsolatokkal, a főváros irányába rendszeres járatokkal, valamint a vármegye településeinek többségével közvetlen összeköttetéssel. Ugyanakkor a helyi közösségi közlekedés csak néhány városban (Eger, Gyöngyös, Hatvan, Heves) biztosított, a kisebb településeken pedig kizárólag helyközi járatok állnak rendelkezésre, amelyek gyakorisága sok esetben nem igazodik a napi ingázási igényekhez.

A térségi különbségek a járatsűrűségben is megmutatkoznak: a vármegyeszékhelyhez közeli települések jobb ellátottsággal rendelkeznek, míg a távolabbi térségekben ritkább közlekedési kapcsolatok jellemzők. Több település esetében a vasúti kapcsolat teljesen hiányzik, a buszjáratok pedig korlátozott számban közlekednek, ami nehezíti a munkavállalási, oktatási és szolgáltatáselérési lehetőségeket.
A kerékpáros közlekedés a vármegye minden járásában elterjedt, mindennapi közlekedési, szabadidős és sportcélokra egyaránt használják. Ugyanakkor a kerékpárút-hálózat kiépítettsége nem teljes, ezért több településen további fejlesztési igény jelentkezik. A bővítés akadályát elsősorban a finanszírozási lehetőségek korlátozottsága jelenti.
Az egyéni közlekedés feltételeit nagymértékben befolyásolja az úthálózat állapota. A rossz minőségű utak és a hiányos járdahálózat különösen hátrányosan érinti az időseket, a fogyatékkal élőket, a kisgyermekes családokat, valamint a mozgásukban korlátozott személyeket. Emellett egyes településrészeken – gyakran a mélyszegénységben élő és/vagy roma lakosság által lakott területeken – az infrastruktúra elmaradottsága fokozottan jelen van.
A közösségi közlekedés akadálymentesítettsége javuló, de nem teljes körű: az újabb járművek többsége már rendelkezik fizikai és infokommunikációs akadálymentesítéssel, azonban a régebbi eszközállomány továbbra is használatban van, ami korlátozza az önálló közlekedést bizonyos társadalmi csoportok számára. Ez különösen az idősek, a kisgyermekesek és a fogyatékkal élők esetében jelent akadályt.
A települések infrastrukturális ellátottságában további hiányosságok figyelhetők meg a közműhálózatok területén is. Több helyen indokolt a víziközmű-hálózat, a szennyvízrendszer, valamint a gáz- és villamosenergia-hálózat kapacitásbővítése és korszerűsítése. A csapadék- és belvízelvezető rendszerek tekintetében is vannak még kiépítetlen vagy fejlesztésre szoruló szakaszok, amelyek megoldása a klímaváltozással összefüggő szélsőséges időjárási hatások miatt is egyre sürgetőbb.
Összességében az infrastruktúra fejlesztésének fő irányai a közúthálózat minőségének további javítása, a közösségi közlekedés elérhetőségének és gyakoriságának fejlesztése, a kerékpáros hálózat bővítése, valamint a közműrendszerek korszerűsítése és kapacitásbővítése, különös tekintettel a hátrányos helyzetű térségek felzárkóztatására és az akadálymentes közlekedési környezet biztosítására.

Közbiztonság:
Heves vármegye településein a lakosság általánosságban megfelelőnek ítéli a közbiztonság helyzetét, a bűncselekmények többsége kisebb súlyú, jellemzően vagyon elleni esetekből áll. Ugyanakkor a biztonságérzet fenntartása és erősítése érdekében több területen is fejlesztési igény fogalmazódik meg.
A helyi szereplők fontosnak tartják a rendőri jelenlét erősítését, valamint a különböző intézmények – rendőrség, polgárőrség, oktatási és szociális intézmények – közötti együttműködés további fejlesztését. Emellett kiemelt igény mutatkozik a bűnmegelőzést szolgáló infrastrukturális beruházásokra is, így a térfigyelő kamerarendszerek bővítésére és a közvilágítás korszerűsítésére. Ezek megvalósítását több esetben a korlátozott anyagi források nehezítik.
A bűnmegelőzési programok jellemzően rendőrségi vagy oktatási intézményi szervezésben valósulnak meg, azonban ezek elérhetősége nem egységes a vármegyében, és gyakran eseti jellegűek. További hiányosság, hogy a programok elsősorban az iskolás korosztályt célozzák, miközben a teljes lakosság bevonására is jelentős igény mutatkozik.

A hátrányos helyzetű csoportok – különösen a mélyszegénységben élők és a roma lakosság – fokozottan érintettek lehetnek a közbiztonsági kockázatokban, mivel gyakran olyan településrészeken élnek, ahol magasabb a bűnelkövetések száma. Hasonlóan sérülékeny csoportot jelentenek az idősek, különösen az egyedül élők, valamint a nők és a gyermekek, akik esetében a családon belüli erőszak kockázata is kiemelendő.
A fejlesztési javaslatok között szerepel a prevenciós programok bővítése, rendszeresebb és szélesebb körű elérhetőségének biztosítása, különösen a hátrányos helyzetű célcsoportok számára. Emellett fontos cél a közlekedésbiztonság erősítése is, amely a közlekedési infrastruktúra fejlesztésével – például kerékpárutak kiépítésével, felújításával – is összefügg.
A közösségi közlekedés fejlesztése szintén kiemelt terület: indokolt a járatok sűrítése, valamint azok összehangolása az oktatási és munkaidő-beosztásokkal. További szükséglet a korszerű, biztonságos megállóhelyek kialakítása, valamint a digitális utastájékoztatás fejlesztése.
A közbiztonság javítását szolgálják a térfigyelő rendszerek bővítése mellett a bűnmegelőzési térképek használata, valamint a rendőrséggel való szorosabb együttműködés a problémás területek azonosításában. A közvilágítás fejlesztése, valamint a polgárőrség és önkéntes közösségi kezdeményezések megerősítése szintén fontos szerepet kap.
Összességében a közbiztonság fenntartása és javítása komplex, több ágazatot érintő feladat, amelyben az infrastrukturális fejlesztések, a megelőző programok és a társadalmi együttműködés egyaránt kulcsfontosságú szerepet töltenek be.

KÖZÖSSÉGI PROGRAMOK A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ CSOPORTOKAT ÉRINTŐEN A TÁRSADALMI BEFOGADÁS, TÁRSADALMI KOHÉZIÓ ÉS IDENTITÁS, MUNKAERŐPIACI KOMPETENCIÁK, EGYÜTTMŰKÖDÉS ERŐSÍTÉSE

Heves vármegyében a mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek és fiatal felnőttek számára több célzott fejlesztő program és szolgáltatás érhető el, amelyek a társadalmi befogadást, a társadalmi kohézió erősítését, valamint a munkaerőpiaci kompetenciák fejlesztését szolgálják. Ugyanakkor a szolgáltatások bővítése és kiterjesztése továbbra is indokolt, különösen a hátránykompenzáló tanórai és tanórán kívüli tevékenységek (pl. önfejlesztő és kommunikációs készségek, pénzügyi tudatosság, tehetséggondozás, pályaorientáció, mozgás- és egészségfejlesztés) területén.
A szolgáltatások elérhetősége járásonként és településenként jelentős különbségeket mutat. Míg egyes járásokban (pl. Egri, Gyöngyösi) komplex fejlesztési kínálat érhető el, addig más térségekben (pl. Bélapátfalvai járás) a szolgáltatások szűkösebbek vagy egyenlőtlenül elosztottak.
A baba–mama körök, tanodaprogramok és Jelenlét Pontok fontos szerepet töltenek be a korai fejlesztésben és az iskolai előrehaladás támogatásában. Ennek ellenére továbbra is jellemzők a szocializációs nehézségek, a részképesség-elmaradások, valamint a mozgásszervi problémák növekvő megjelenése már fiatal életkorban is.
A pályaorientációs szolgáltatások több intézményben elérhetők, azonban lefedettségük nem teljes körű. A tehetséggondozás, a pénzügyi tudatosság és a kommunikációs készségek fejlesztése terén különösen nagy az egyenlőtlenség, és ezek a programok sok esetben nem rendszeresek vagy nem elérhetők minden célcsoport számára.

A természetbeni támogatások (pl. élelmiszer, tűzifa, tanszerek, használt bútorok, gyermekétkeztetés) fontos szerepet játszanak a hátrányos helyzetű családok támogatásában, ugyanakkor igény mutatkozik azok bővítésére és rendszeresítésére, különösen digitális eszközök és gyermeknevelést támogató csomagok tekintetében.

Fogyatékossággal élő gyermekek és SNI ellátás

A vármegyében több mint kétezer sajátos nevelési igényű vagy pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermek él, akik többsége integrált oktatásban vesz részt. A legnagyobb csoportot a tanulási zavarokkal küzdők alkotják.

A szakember-ellátottság településenként eltérő, de általános igény mutatkozik a gyógypedagógusok, fejlesztőpedagógusok, pszichológusok és pedagógiai asszisztensek számának növelésére, különösen a növekvő ellátási igények miatt.

Ifjúsági programok és közösségi részvétel

A vármegyeszékhelyen és a járási központokban több ifjúsági program érhető el, azonban a kisebb településeken ezek száma és elérhetősége korlátozott. Hiányoznak a fiatalok munkaerőpiaci kompetenciáit, vállalkozói készségeit és közösségi részvételét fejlesztő programok.

A fiatalok helyi közéletbe való bevonása alacsony, miközben igény mutatkozik ifjúsági önkormányzatok, diákklubok és önkéntes programok működtetésére. Több településen hiányoznak a megfelelő közösségi terek is, vagy azok elavultak.

Helyi közösségi és kulturális programok

A települések többségében szerveznek közösségépítő, hagyományőrző és kulturális programokat, azonban ezek látogatottsága sok esetben alacsony, és a célcsoportok bevonása nehézségekbe ütközik.

Igény mutatkozik színházi előadásokra, tematikus táborokra és térségi szintű együttműködésekre. Több településen hiányzik a közösségfejlesztéshez szükséges szakmai kapacitás, valamint az IKT-eszközök korszerűsége is problémát jelent.

A generációk közötti tudásátadás, a helyi identitás erősítése és a hagyományok megőrzése kiemelt cél, amelyet közösségi programokkal, kulturális eseményekkel és intézményi együttműködésekkel kívánnak erősíteni.

Roma nők és foglalkoztatás

A roma nők foglalkoztatási helyzete különösen kedvezőtlen. A célzott felzárkózási programok hiányosak, a közfoglalkoztatás pedig már nem jelent valós belépési pontot számukra.

A munkaerőpiaci integrációt strukturális akadályok nehezítik, többek között az alacsony iskolai végzettség, a gyermeknevelési terhek és a diszkrimináció. A pontos adatok hiánya tovább nehezíti a célzott beavatkozások tervezését.

Digitális kompetenciák

A háztartások többségében elérhető internet és digitális eszközök ellenére a digitális kompetenciák szintje alacsony, különösen az idősek és a mélyszegénységben élők körében.

A problémát nemcsak az eszközhiány, hanem a tudáshiány és az alacsony motiváció is okozza.

A digitális készségek fejlesztésére irányuló programok hiányosak, pedig ezek kulcsszerepet játszanának a társadalmi felzárkózásban.

Összegző megállapítás

A vármegyében a közösségi programok és fejlesztő szolgáltatások széles körben jelen vannak, azonban területi, intézményi és célcsoportok közötti egyenlőtlenségek továbbra is jelentősek. A legfontosabb fejlesztési irányok:

- szolgáltatások területi kiegyenlítése
- szakemberhiány csökkentése
- ifjúsági és közösségi programok bővítése
- digitális és pénzügyi kompetenciák fejlesztése
- roma nők munkaerőpiaci integrációjának erősítése
- közösségi terek és kulturális infrastruktúra fejlesztése